

**Generalitat
de Catalunya**

Salut/
Salut Pública

Memòria de la **Secretaria de Salut Pública** 2022

© Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Edició: Secretaria de Salut Pública

Coordinació editorial: Patrícia Gosàlbez i Esteve Saltó

Realització: Verba Volant Comunicació, SL

Fotografies: Secretaria de Salut Pública

Avis legal

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement 4.0 Internacional. La llicència es pot consultar a:

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>

Sumari

- 5 Presentació del conseller de Salut
- 6 Introducció de la secretària de Salut Pública

- 8 La salut pública a Catalunya
- 18 Disseny i desplegament del nou sistema de vigilància d'infeccions de Catalunya (SIVIC)
- 27 Promoció de la salut
- 52 Protecció de la salut
- 70 Seguretat alimentària
- 83 Vigilància i resposta a emergències de salut pública
- 108 VIH, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques
- 122 Drogues, addiccions comportamentals i salut mental
- 140 Salut laboral
- 150 La salut pública al territori
- 196 Projecció de la salut pública

El 2022, mirant al futur

El 2022 ha estat un any en què encara s'han utilitzat, de forma generalitzada, les mascaretes, un any amb la mirada posada a superar els efectes a Catalunya de l'expansió global del SARS-CoV-2, i ha estat també l'any en el qual hem rebut el reconeixement de l'Organització Mundial de la Salut al programa de vacunació contra la COVID-19. La Regió Europea de l'OMS, un cop analitzada i comparada l'estratègia d'immunització desplegada pel Departament de Salut, ha destacat l'esforç fet des de Catalunya per aconseguir un accés generalitzat i equitatiu a la vacuna.

El seguiment de l'epidèmia ha estat constant i exhaustiu i les lliçons apreses ens han de servir per a les crisis sanitàries que, de ben segur, haurem d'afrontar en el futur. La Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya ha estat molt pendent enguany de l'evolució dels casos de verola del mico, una malaltia declarada d'emergència internacional. Des de Salut s'ha articulat, entre altres mesures, una xarxa de punts de vacunació per administrar més de 10.000 vacunes als grups diana.

En aquest sentit, el SIVIC, la nova plataforma que permet el seguiment exhaustiu de les infeccions respiratòries agudes i que s'ha posat en funcionament a Catalunya, representa un salt qualitatiu des del vessant de la vigilància epidemiològica i s'anirà consolidant i ampliant a més patologies i situacions d'alerta en el temps.

En el marc de la tasca del Departament en la planificació de les actuacions a tot Catalunya, el Govern va aprovar els plans de salut territorials que inclouen un paquet important d'objectius relacionats amb la salut pública. Amb una mitjana de 175 accions proposades per cada regió sanitària, cada Pla de salut territorial té al voltant d'una seixantena d'accions definides com a traçadores, que implica un seguiment anual especialment detallat i acurat. També en l'àmbit de la planificació, el Govern va aprovar el nou Pla de seguretat alimentària, una eina orientada a minimitzar els riscos sanitaris per a la ciutadania i a afavorir la projecció dels productes agroalimentaris catalans en els mercats internacionals.

Tots aquests plans tenen un objectiu comú, fer front de manera efectiva a les necessitats de salut de tota la població, així com innumbrables accions concretes que els donen sentit. A tall d'exemple, la incorporació de 150 dietistes nutricionistes a l'atenció primària, una mesura de reforç del sistema sanitari que respon al fet que alguns dels principals factors de risc per a la salut, com la hipertensió, la hipercolesterolèmia, el sobrepès, l'obesitat, el dèficit de ferro o l'excés de consum d'alcohol es relacionen directament amb l'alimentació.

Manel Balcells i Díaz

Conseller de Salut

La importància de la feina de fons

Els dos anys de pandèmia de COVID-19, sumats a l'experiència prèvia en vigilància epidemiològica, van desembocar en la creació del Sistema d'Informació per a la Vigilància d'Infeccions a Catalunya, el SIVIC, una eina que permet el monitoratge de les infeccions respiratòries agudes en temps real per detectar tendències i emetre alertes. Però el SIVIC és més que una eina, és l'expressió del treball interdisciplinari i en xarxa de professionals i equips del Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut, els centres participants en la xarxa de diferents entitats proveïdores i de la salut pública i el sistema d'informació del Departament de Salut. Suposa integrar fons d'informació amb dades clíniques, epidemiològiques i microbiològiques d'una manera innovadora, accessible i amb dades obertes. Ha estat una de les fites amb més impacte en la salut pública de l'any 2022, però la nostra tasca es basteix sempre amb la constància i el compromís amb la salut i el benestar de tota la població. Un dels puntals d'aquesta tasca és la vacunació, que ha estat en primera línia de la lluita contra la pandèmia, però que seguim tenint a la ment sempre i és una de les grans línies de fons de la nostra feina.

En aquest sentit, el 2022 Catalunya ha incorporat, de manera pionera, la vacuna contra el virus del papil·loma humà (VPH) al calendari de vacunació dels nois. Aquesta incorporació, a la mateixa edat que ja s'aplica a les noies, és un pas més contra una infecció que pot afectar fins al 90% de la població sexualment activa en algun moment de la seva vida, i és fonamental per prevenir el càncer de cèrvix i altres càncers orogenitals.

S'ha treballat conjuntament entre diverses unitats tant de salut pública com del sistema sanitari assistencial i entitats comunitàries en l'estratègia enfront del brot d'Mpox (Monkeypox) a Catalunya. L'estratègia per prevenir nous casos s'ha centrat en el diagnòstic precoç, la vigilància i estudi de contactes, la vacunació i l'educació per a la salut dels col·lectius de risc i la vacunació postexposició als contactes vulnerables.

Un altre dels puntals de la nostra feina és la sensibilització vers els hàbits i l'alimentació saludables. Des de Salut Pública hem de donar eines per a la incorporació d'aquests elements en el dia a dia de les persones. Estem molt orgullosos de publicacions com la nova edició de la guia *L'alimentació saludable en la primera infància*, que s'ha presentat, entre molts d'altres, als professionals de les escoles bressol –uns dels destinataris d'aquest manual.

També ha estat un any en què hem tornat a comprovar, amb les dades a la mà, l'efectivitat de mesures com l'impost sobre begudes ensucrades embotellades (IBEE), aplicat pel Departament d'Economia des de 2017 –a proposta i amb col·laboració amb Salut Pública– amb la finalitat de reduir el consum de begudes ensucrades. Els estudis que manegem, ja amb certa perspectiva de temps, indiquen una reducció sostinguda del 18%.

Introducció

En el marc de les addiccions, l'any 2022 s'ha posat en marxa la recollida sistemàtica del nou indicador d'inicis de tractament per addiccions comportamentals.

L'enfocament de One Health (Una Sola Salut) està cada vegada més present i durant el 2022 els serveis de l'ASPCAT han intervingut en diversos episodis que han estat eficaços per detectar l'aparició de malalties importades en animals de renda, domèstics i salvatges, d'interès potencial per a la salut pública. També s'ha participat en accions coordinades amb altres autoritats competents per obtenir informació i contenir possibles efectes dels riscos circulants provinents dels animals del nostre entorn.

Ha estat un any en què hem pogut incorporar nous professionals a la salut pública, especialment en les àrees de la vigilància epidemiològica, i durant el qual hem seguit treballant pel desplegament efectiu de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i en la modernització d'algunes de les seves normatives. També ha estat l'any en què s'ha pogut reactivar l'estratègia interna "Agència 3.0", amb la definició de missió, visió i valors de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i la recuperació d'alguns projectes estratègics que havien quedat aturats amb la pandèmia.

Moltes gràcies a tot*s els i les professionals que heu fet possible totes les actuacions de salut pública durant el 2022, tant des de la Secretaria com des de la resta del Departament, des del sistema sanitari assistencial, l'Administració local, les entitats i sectors i tota la societat.

Carmen Cabezas Peña

Secretària de Salut Pública

La salut pública a Catalunya

La salut pública es defineix com el conjunt organitzat d'actuacions dels poders públics i de la societat, mitjançant la mobilització de recursos humans i materials, per protegir i promoure la salut de les persones, prevenir la malaltia i tenir cura de la vigilància de la salut pública.

El camí cap a l'Agència de Salut Pública de Catalunya

Missió

L'ASPCAT contribueix a protegir i promoure la salut, prevenir la malaltia i reduir les desigualtats de salut de la població, vigilant i anticipant-se als riscos, en col·laboració amb tots els agents de la xarxa de salut pública, el sistema de salut i la comunitat.

Visió

Liderar uns serveis de Salut Pública de qualitat que protegeixen i milloren la salut, el benestar i la prosperitat de totes les persones que viuen a Catalunya.

Valors

Els valors corporatius de l'Agència de Salut Pública de Catalunya són:

- Adaptabilitat
- Participació
- Cooperació
- Voluntat de servei
- Equitat
- Sostenibilitat

Amb l'aprovació per unanimitat al Parlament de Catalunya de la [Llei 5/2019, del 31 de juliol, de l'Agència de Salut Pública de Catalunya](#), es va formalitzar el procés de recuperació que el Govern havia reactivat l'any 2017 i s'aconseguia així regenerar l'esperit i les funcions inicials amb què l'any 2009 va néixer l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT). Aquestes funcions són, primordialment, implicar tots els departaments del Govern i els ens locals en la protecció i la promoció de la salut, la prevenció de la malaltia i la vigilància de la salut pública. Es recupera l'Agència dotant-la de nou de personalitat jurídica pròpia, com a organisme autònom administratiu, per respondre amb més eficàcia, agilitat i flexibilitat als reptes actuals i de futur de la salut pública.

L'aprovació per part del Parlament respecta la voluntat del Govern que l'ASPCAT funcioni vetllant per la integració expressa i operativa de la perspectiva de gènere, de l'equitat i de l'abordatge transversal dels determinants de la salut, en especial pel que fa al disseny, implantació i avaluació del Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública. Els òrgans de govern de l'Agència seran el Consell Rector –màxim òrgan de govern i encarregat de fixar les directrius generals d'actuació– i la Direcció –encarregada d'executar els acords que adopta el Consell Rector–. A més, l'Agència guanya elements de descentralització territorial amb la creació dels serveis regionals.

L'Estratègia 3.0: procés de desplegament del nou marc estratègic i operatiu

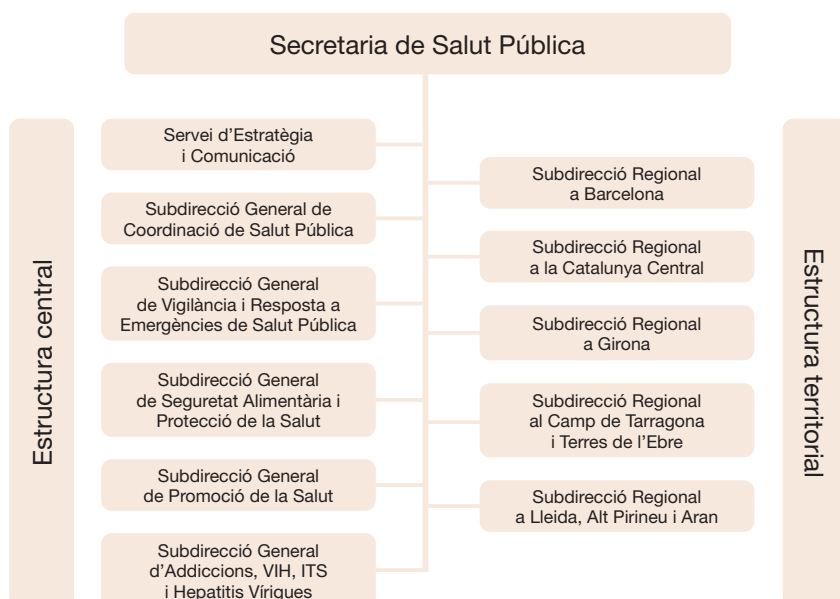
L'any 2017 el Consell de Direcció de la Secretaria de Salut Pública va iniciar l'Estratègia 3.0, un procés participatiu de redefinició estratègica i operativa amb els professionals que conformen l'organització per repensar i transformar el model de funcionament com a Agència de Salut Pública. Per dur a terme aquest procés es va apostar per la metodologia de la **Intel·ligència Col·lectiva (IC)**, que implica processos oberts de participació voluntària dels professionals per tal d'obtenir idees i projectes innovadors així com respostes a diverses qüestions plantejades en clau estratègica i operativa.

A partir del que es va decidir i treballar en una primera jornada celebrada l'any 2018 (**L'Agència 3.0: fem possible el canvi**), durant el 2019 es van desplegar diferents propostes per part dels grups d'IC que es van presentar en la jornada conjunta (**L'Agència 3.0, Compartim Iniciatives**), centra- da també a reconèixer i donar visibilitat –mitjançant la creació del premi ASPCAT_IN19– a la innovació generada dins l'Agència de Salut Pública de Catalunya pels seus propis professionals.

Després de la pandèmia de la COVID-19, el desplegament operatiu dels projectes prioritaris escollits s'ha reprès amb força. En la **Jornada Co-creant l'Agència 3.0**, celebrada el 6 d'octubre de 2022 amb l'assistència (presencial i telemàtica) de més de 700 professionals de la salut pública de Catalunya, es va reiniciar un nou cicle en què es posa èmfasi en la dinàmica de la co-creació. També ha estat l'ocasió per presentar i compartir la nova definició de **missió, visió i valors**, com a elements clau que han de servir de referència en aquesta nova etapa de transformació organitzativa.

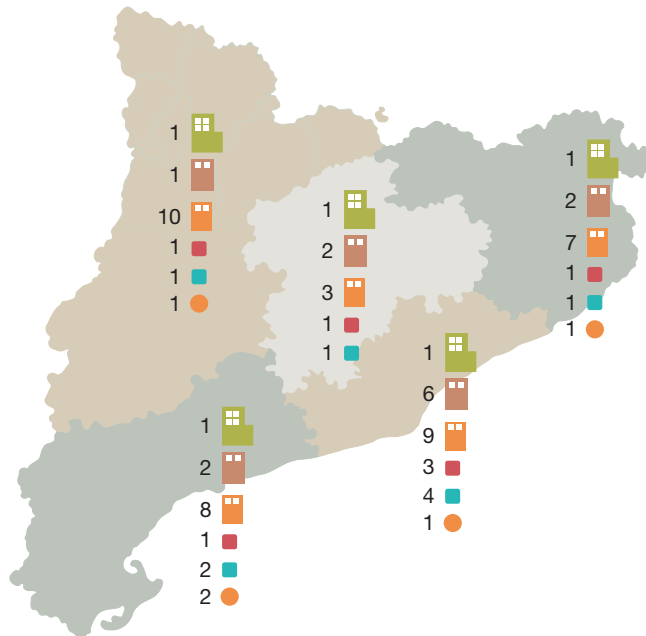

Infografia de la Jornada Co-creant l'Agència 3.0.

Recursos de salut pública al territori

- **5** Subdireccions Regionals
- **13** Serveis de Salut Pública al territori (SSP)
- **37** Equips Territorials de Salut Pública (ETSP) / seus
- **7** Serveis de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública (SVERESP)
- **9** Unitats de Salut Laboral (USL)
- **5** Laboratoris de Salut Pública (LSP)

Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

Subdirecció Regional

Avinguda de Maria Cristina, 54
Tarragona
aps.tar@gencat.cat
977 22 41 51

SSP Camp de Tarragona

- ETSP Baix Camp - Priorat
Ample, 13
Reus
salutpublica.baixcamppriorat@gencat.cat

- ETSP Baix Penedès
Avinguda del Vilarenc, 8
Calafell
salutpublica.baixpenedes@gencat.cat

- ETSP Alt Camp - Conca de Barberà
Daroca, 1
Montblanc
salutpublica.altcamconca@gencat.cat
- De la Cort, 4
Valls
salutpublica.altcamconca@gencat.cat

- ETSP Tarragonès
Avinguda de Maria Cristina, 54
Tarragona
salutpublica.tarragones@gencat.cat

SSP Terres de l'Ebre

- ETSP Baix Ebre
Pare Alberca, 1
Roquetes
- ETSP Montsià
Avinguda de Catalunya, 78
Amposta

- ETSP Ribera d'Ebre
Bonaire, 34
Mora d'Ebre

- ETSP Terra Alta
Bassa d'en Gaire, 1
Gandesa

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

Avinguda de Maria Cristina, 54
Tarragona
epidemiologia.tarragona@gencat.cat
977 22 41 51

Plaça de Gerard Vergés, 1
Tortosa
epidemiologia.ebre@gencat.cat
977 49 55 12

Unitat de Salut Laboral Camp de Tarragona

Avinguda de Maria Cristina, 54
Tarragona
usl.reus@gencat.cat
usl.tarragona@gencat.cat
977 22 41 51

Unitat de Salut Laboral Terres de l'Ebre

Plaça de Gerard Vergés, 1
Tortosa
usl.ebre@gencat.cat
667 118 137

Laboratori de Salut Pública Tarragona

Avinguda de Maria Cristina, 54
Tarragona
laspcat.tarragona@gencat.cat
977 22 41 51

Laboratori de Salut Pública Tortosa

Avinguda de Santa Teresa, 2
Tortosa
laspcat.tortosa@gencat.cat
977 50 36 10

Lleida i Alt Pirineu i Aran

Subdirecció Regional

Av. de l'Alcalde Rovira Roure, 2
Lleida
secretaria.srll.salut@gencat.cat
973 70 16 09

SSP Lleida i Alt Pirineu i Aran

• ETSP Segrià

Rambla Ferran, 1, 1r 1a
Lleida
eps.segria@gencat.cat
675 78 64 77

• ETSP Alt Urgell i Cerdanya

Bisbe Guitart, 37, 2n
La Seu d'Urgell
eps.alturgell@gencat.cat
973 35 04 70 ext.1242

• ETSP Alta Ribagorça

Canaletes, s/n
El Pont de Suert
eps.pallarsjussa@gencat.cat
675 75 65 46

• ETSP Garrigues

Avinguda del Raval del Carme, 147
Les Borges Blanques
eps.garrigues@gencat.cat
607 07 28 06

• ETSP Noguera

Àngel Guimerà, 22
Balaguer
eps.noguera@gencat.cat
675 78 66 87

• ETSP Pallars Jussà

Plaça Capdevila, 22
Trepç
eps.pallarsjussa@gencat.cat
973 65 46 17

• ETSP Pallars Sobirà

Partida Cabanera, 1
Sort
eps.pallarsjussa@gencat.cat
675 78 65 46

• ETSP Pla d'Urgell

Carretera de Miralcamp, s/n
Mollerussa
eps.pladurgell@gencat.cat
675 78 65 04

• ETSP Segarra

Avinguda Duran i Santpere, 45
Cervera
eps.segarra@gencat.cat
675 78 66 75

• ETSP Urgell

Prat, 12
Tàrraga
eps.urgell@gencat.cat
675 78 66 75

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública Lleida i Alt Pirineu i Aran

Av. de l'Alcalde Rovira Roure, 2
Lleida
epidemiologia.lleida@gencat.cat
973 70 16 34

Unitat de Salut Laboral Lleida i Alt Pirineu i Aran

Av. de l'Alcalde Rovira Roure, 2
Lleida
usl.lleida@gencat.cat
973 23 67 98

Laboratori de Salut Pública Lleida

Av. de l'Alcalde Rovira Roure, 2
Lleida
laboratori.lleida@gencat.cat
973 70 16 37

Catalunya Central

Subdirecció Regional

Muralla de Sant Francesc, 49, 4t
Manresa
sub-direccio.cc@gencat.cat
93 875 33 86

SSP Osona

• ETSP Osona

Rambla Hospital, 52
Vic
salutpublica.osona.cc@gencat.cat
93 883 55 77

SSP Solsonès, Bages, Berguedà i Anoia

• ETSP Bages i Moianès

Doctor Soler i March, 6, 5è
Manresa
salutpublica.sbb.cc@gencat.cat

• ETSP Berguedà-Solsonès

Carretera de Ribes, s/n, 5è
(Hospital de Berga)
Berga
salutpublica.sbb.cc@gencat.cat

• ETSP Anoia

Avinguda de Pau Casals, 21
Igualada
salutpublica.anoia.cc@gencat.cat
93 882 94 63

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública Catalunya Central

Muralla de Sant Francesc, 49
Manresa
uvercc@gencat.cat
93 875 33 81

Unitat de Salut Laboral Catalunya Central

Flor de Lis, 33
Manresa
usl.catalunyacentral@gencat.cat
93 873 25 50

Girona

Subdirecció Regional

Plaça de Pompeu Fabra, 1
Girona
aps.girona@gencat.cat
872 97 50 00

SSP Girona Nord

• ETSP Alt Empordà

Clerch i Nicolau, 5
Figueres
aps.altempordà@gencat.cat
972 94 37 02

• ETSP Baix Empordà 1

Hospital, s/n
Sant Feliu de Guíxols
aps.baixempordà@gencat.cat
972 94 23 21

• ETSP Baix Empordà 2

Aigüeta, 17
La Bisbal d'Empordà
aps.baixempordà@gencat.cat
972 94 23 21

• ETSP Ripollès

Progrés, 22
Ripoll
aps.ripolles@gencat.cat
972 70 32 11

SSP Girona Sud

- ETSP Gironès i Pla de l'Estany 1
Sol, 15
Girona
aps.girones@gencat.cat
972 94 14 34

- ETSP Gironès i Pla de l'Estany 2
Catalunya, 48
Banyoles
aps.plaestany@gencat.cat
972 94 23 05

- ETSP Selva i Alt Maresme 1
Bruc, 23
Riudellots de la Selva
aps.selva@gencat.cat
972 94 23 20

- ETSP Selva i Alt Maresme 2
Salvador Genís i Bech, 9
Pineda de Mar
aspcat.altmaresme@gencat.cat
972 94 23 20

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública Girona

Plaça de Pompeu Fabra, 1
Girona
epidemiologia.girona@gencat.cat
872 97 56 66

Unitat de Salut Laboral Girona

Maluquer Salvador, 11
Girona
usl.girona@gencat.cat
972 94 14 01

Laboratori de Salut Pública Girona

Sol, 15
Girona
laboratori.apsgirona.salut@gencat.cat
972 94 14 34

Barcelona

Subdirecció Regional

Roc Boronat, 81-95
Barcelona
secretaria.srb.salut@gencat.cat
93 551 39 00 (ext. 3710)

SSP Alt Penedès i Garraf

- ETSP Alt Penedès
Avinguda de la Peregrina, 70
Vilafranca del Penedès
aspc.altpenedes@gencat.cat
93 826 70 50

- ETSP Garraf

Plaça de Beatriu de Claramunt, 7
Vilanova i la Geltrú
aspc.garrafe@gencat.cat
93 816 04 20

SSP Baix Llobregat Centre Litoral, l'Hospitalet de Llobregat i Baix Llobregat Nord

- ETSP Baix Llobregat Centre-Fonsanta i Nord
Frederica Montseny, 23-25
Sant Feliu de Llobregat
aspc.bllobregat@gencat.cat
93 624 62 00

- ETSP Baix Llobregat Litoral i l'Hospitalet de Llobregat
Ronda de Can Rabadà, 2
Castelldefels
aspc.castelldefels@gencat.cat
93 551 63 50

SSP Barcelonès Nord i Maresme

- ETSP Maresme
Arnau de Palau, 19
Mataró
aspc.bcnmaresme@gencat.cat
93 756 23 87

- ETSP Barcelonès Nord
Torrassa, 25-29, local 1
Sant Adrià de Besòs
aspc.bcnmaresme@gencat.cat
93 463 96 97

SSP Vallès Occidental Est

- ETSP Vallès Occidental Est
Sant Pau, 32
Sabadell
aspc.vocest@gencat.cat
93 748 12 15

SSP Vallès Occidental Oest

- ETSP Vallès Occidental Oest
Avinguda de Vallvidrera, 38
Sant Cugat del Vallès
aspc.voccidental@gencat.cat
93 624 64 34

SSP Vallès Oriental

- ETSP Vallès Oriental
Enric Prat de la Riba, 84
Granollers
aspc.voriental@gencat.cat
93 870 67 55

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública Barcelona Sud

Avinguda d'Albert Bastardas, 33,
planta -1
(Edifici RACC)
Barcelona
barcelonasud@gencat.cat
93 510 52 23

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública Barcelonès Nord i Maresme

Roc Boronat, 81-95
Barcelona
uve.bnm@gencat.cat
93 551 37 27

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública Vallès Occidental i Oriental

Avinguda de Vallvidrera, 38
Sant Cugat del Vallès
epi.valles@gencat.cat
93 624 64 32

Unitat de Salut Laboral Barcelonès Nord i Maresme

Sant Anastasi, 75
Badalona
usl.bnordimaresme@gencat.cat
93 464 84 64

Unitat de Salut Laboral Barcelona

Plaça de Lesseps, 1
Barcelona
usl.barcelona@gencat.cat
93 238 45 65

Unitat de Salut Laboral Costa de Ponent

Rosell, 4-6
L'Hospitalet de Llobregat
usl.costaponent@gencat.cat
93 332 46 93

Unitat de Salut Laboral Vallès

Ronda dels Pinetons, 8
Mollet del Vallès
usl.valles@gencat.cat
93 563 61 00/30

Laboratori de Salut Pública de l'ASPB

Avinguda de les Drassanes, 13
Barcelona

Recursos econòmics

Capítol 2. Despeses corrents de béns i serveis

Tipus de despesa	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Art 20. Lloguers i cànon	1.427.940,82	1.455.484,74
Art 21. Conservació i reparació	422.044,12	530.310,58
Art 22. Material, subministrament i altres	17.915.050,91	24.566.371,67
Art 23. Indemnitzacions per raó del servei	191.087,30	102.495,03
Art 24. Despeses de publicacions	343.111,21	130.761,00
Art 25. Prestació de serveis amb mitjans aliens	–	–
Total despesa capítol 2	20.299.234,36	26.785.423,02

Capítol 4. Transferències corrents i subvencions

Tipus de despesa	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Art 44. A altres entitats del sector públic	9.962.661,74	14.203.905,89
Art 46. A ens i corporacions locals	878.736,00	439.368,00
Art 48. Vacunacions sistemàtiques	62.954.069,20	81.697.876,80
Total despesa capítol 4	73.795.466,94	96.341.150,69

Capítol 6. Inversions reals

Tipus de despesa	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Inversions en instal·lacions, utilitatge i material	126.468,73	241.483,08
Total despesa capítol 6	126.468,73	241.483,08

Capítol 7. Transferències de capital

Tipus de despesa	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Art 76. A ens i corporacions locals	51.264,00	25.632,00
Total despesa capítol 7	51.264,00	25.632,00

	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Total despeses¹	94.272.434,03²	123.393.688,79³

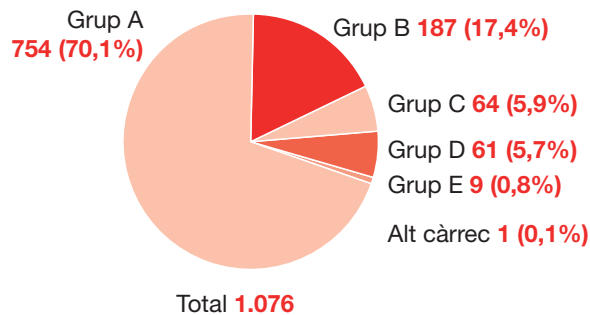
1 Només inclou el total de despeses dels capítols 2, 4, 6 i 7.

2 Pressupost definitiu (executat) 2021: 107.746.561,63.

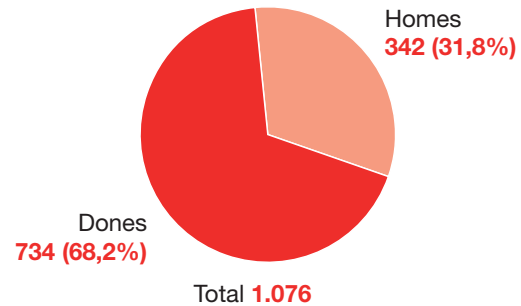
3 Pressupost definitiu (executat) 2022: 142.701.800,19.

Recursos humans

Professionals per categoria, 2022

Professionals per sexe, 2022

Dades el 31 de desembre de 2022.

Professionals per cossos, 2022

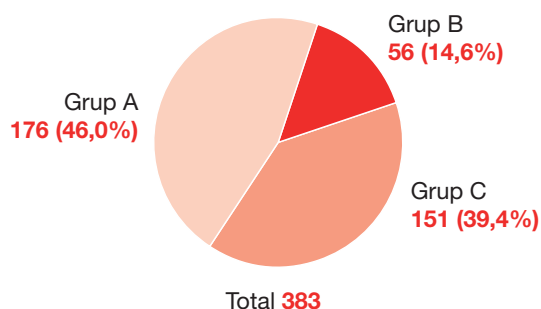
Titulats superiors de salut pública (metges, farmacèutics, biòlegs, químics i veterinaris)	219
Biòlegs	10
Psicòlegs	8
Químics	4
Veterinaris	412
Diplomats en salut pública (infermers/eres)	40
Administració general (titulats superiors, gestió, administratius i auxiliars)	155
Tècnics especialistes (analistes de laboratori, auxiliars de laboratori)	15
Altres	10
Total	873

Professionals d'assistència pública domiciliària, 2022

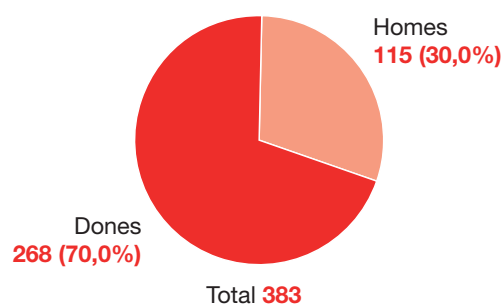
Metges	69
Practicants	65
Llevadores	47
Farmacèutics	22
Total	203

Recursos humans dels programes COVID-19

Professionals per categoria, 2022

Professionals per sexe, 2022

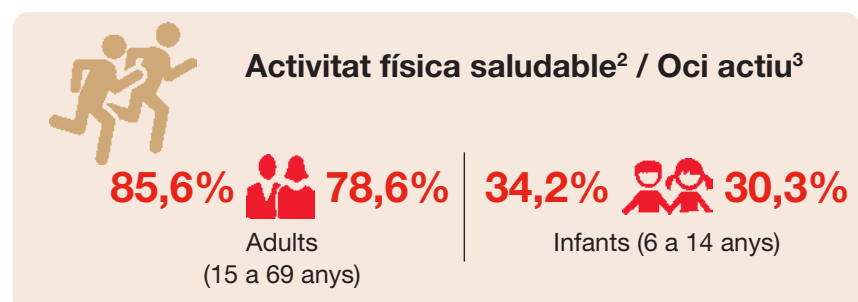
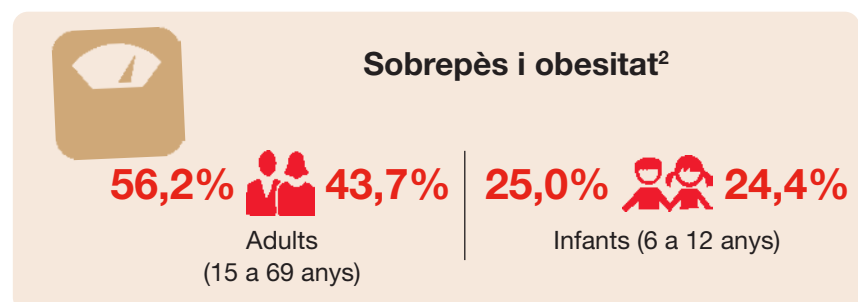
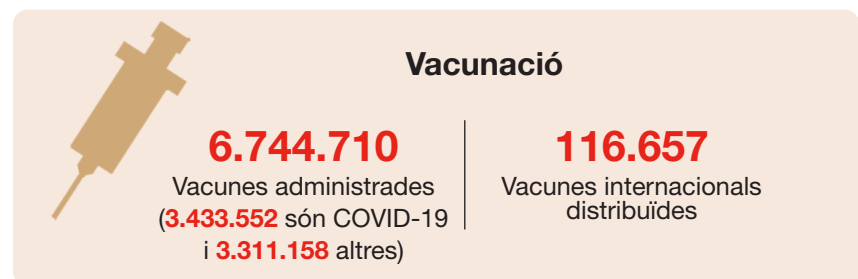
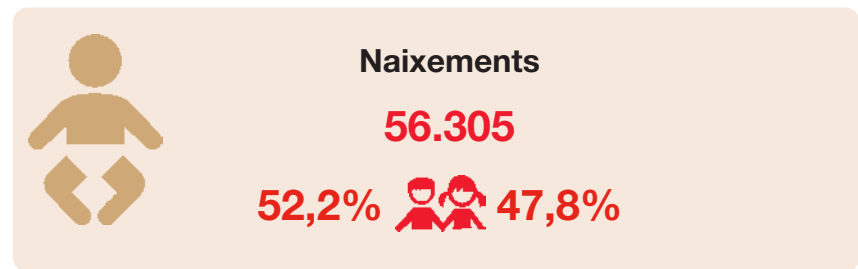

Dades el 31 de desembre de 2022.

Professionals per cossos, 2022

Titulats superiors en salut pública	47	12,27%
Programa de salut pública Estudis epidemiològics COVID-19	34	
Programa de salut pública Enfortiment del SUVEC	8	
Programa de salut pública Enquesta de casos COVID-19	5	
Titulats superiors d'administració general	129	33,68%
Programa de salut pública Estudis epidemiològics COVID-19	17	
Programa de salut pública Enquesta de casos COVID-19	10	
Programa de salut pública Tramitació i gestió d'expedients sancionadors per COVID-19	100	
Programa de salut pública Mesures extremes per COVID-19 en l'àmbit de la prevenció	2	
Diplomats en salut pública	56	14,62%
Programa de salut pública Estudis epidemiològics COVID-19	37	
Programa de salut pública Enfortiment del SUVEC	19	
Administratius d'administració general	151	39,43%
Programa de salut pública Estudis epidemiològics COVID-19	2	
Programa de salut pública Enquesta de casos COVID-19	41	
Programa de salut pública Tramitació i gestió d'expedients sancionadors per COVID-19	108	
Total	383	

Indicadors de salut pública, 2022

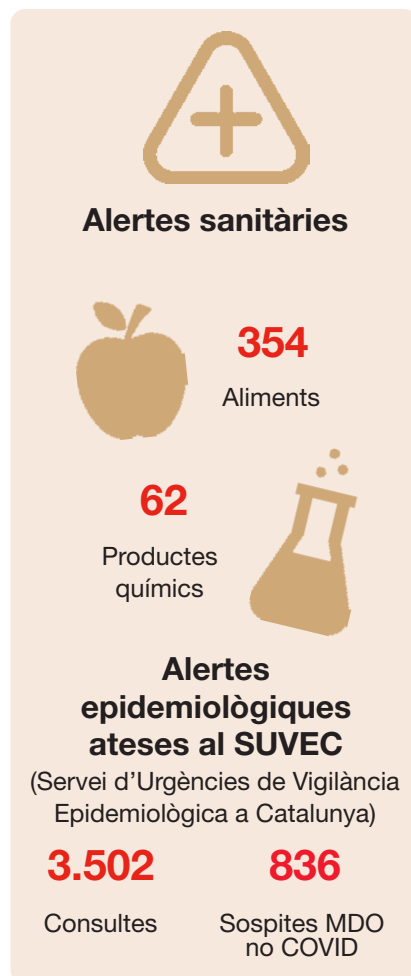
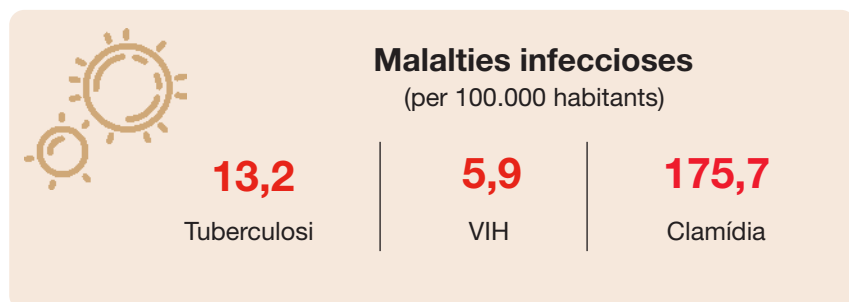
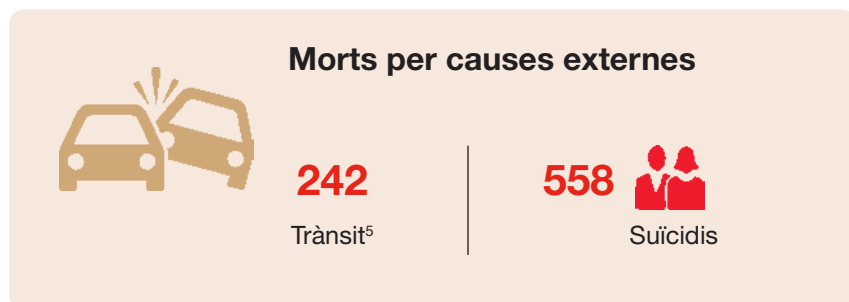
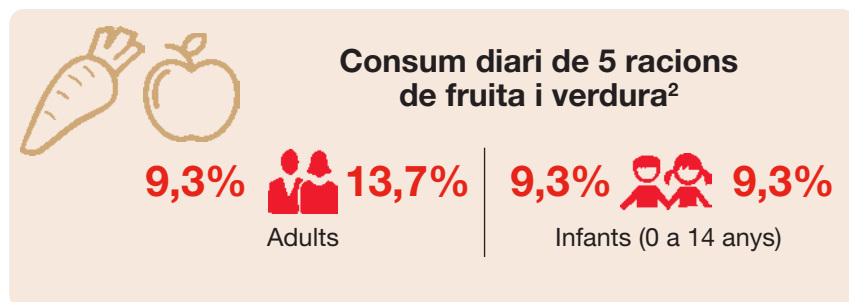
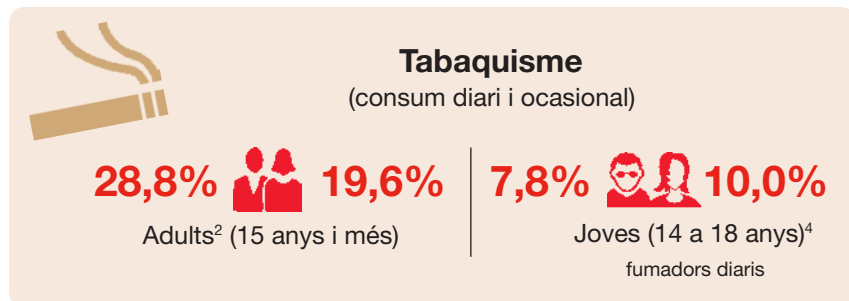
1 Avanç de resultats de les causes de mort a Catalunya, 2022. Resultats provisionals. Departament de Salut, 2024.

2 Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA) 2022.

3 Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA) 2021-2022.

4 Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 2021-2022.

5 Anàlisi de la mortalitat a Catalunya 2021 (suïcidis) i Anuari estadístic d'accidents de trànsit a Catalunya 2021.

2

Disseny i desplegament del nou sistema de vigilància d'infeccions de Catalunya (SIVIC)

Disseny i desplegament del nou sistema de vigilància d'infeccions de Catalunya (SIVIC)

Antecedents

La vigilància clínica de les malalties respiratòries es basa generalment en la notificació de casos per part de metges d'atenció primària sentinella. A la majoria dels sistemes informen sobre el nombre de nous casos de malaltia similar a la influença (ESI) o infecció respiratòria aguda (IRA).

A Catalunya, la vigilància de les malalties respiratòries es va iniciar la temporada 1988-1989, amb el disseny del Pla d'informació de les infeccions respiratòries agudes a Catalunya (PIDIRAC). La seva implementació en la temporada gripal dels anys 1999-2000 es va fonamentar en una xarxa sentinella de metges de família i pediatres d'atenció primària de tot Catalunya, que notificaven les IRA detectades i que, també, recollien i enviaven a un laboratori de referència un subconjunt de mostres per a la seva caracterització microbiològica.

La temporada 2005-2006 el pla de vigilància de Catalunya es va integrar al sistema estatal, la qual cosa va suposar també la incorporació a la xarxa europea de l'European Influenza Surveillance Network (EISN), i el 2011-2012 es va incorporar al PIDIRAC la vigilància de casos greus hospitalitzats confirmats de grip (CGHCG) mitjançant una xarxa sentinella d'hospitals.

Posteriorment, la temporada 2015-2016, es va introduir en el pla un model predictiu amb l'objectiu de preveure amb dues setmanes d'antelació la intensitat de l'activitat gripal basant-se en els casos de síndrome gripal notificats pels centres d'atenció primària de Catalunya i utilitzant un model de regressió lineal multivariant i funcional. Paral·lelament, durant aquella temporada es va iniciar el projecte de Xarxa de Vigilància Hospitalària del

Disseny i desplegament del nou sistema de vigilància d'infeccions de Catalunya (SIVIC)

VRS a Catalunya, en el qual van participar 14 hospitals pediàtrics amb l'objectiu de disposar d'una informació actualitzada dels nivells de detecció d'aquest virus.

La temporada 2018-2019 es van incloure també les dades de morbiditat per IRA ateses a la xarxa de farmàcies sentinella del sistema de vigilància sindròmica de la grip, i el 2010 es va incorporar el seguiment dels diagnòstics de síndromes gripals clíniques (bronquiolitis, pneumònies, síndromes gripals) registrades en la història clínica d'atenció primària i publicades a la web oberta Diagnosticat.

Finalment, l'any 2022, i seguint les recomanacions de l'OMS i amb un acord estatal, s'ha proposat adaptar la vigilància epidemiològica de les IRA a la situació epidemiològica de la pandèmia produïda pel SARS-CoV-2.

A partir de l'experiència prèvia adquirida amb el desenvolupament de la xarxa sentinella PIDIRAC, de la vigilància universal dels diagnòstics de l'atenció primària i dels circuits ja establerts de la xarxa de vigilància hospitalària del VRS conjuntament amb el CatSalut i l'ICS, s'ha dissenyat el **Sistema de Vigilància d'Infeccions de Catalunya (SIVIC)**, un doble sistema de vigilància amb una part sindròmica i amb una part sentinella que incorpora la caracterització microbiològica tant de l'atenció primària com de l'hospitalària.

Els objectius per al seu desenvolupament inicial han estat obtenir informació actualitzada sobre el grau d'activitat dels virus respiratoris, detectar precoçment canvis en les seves tendències, informar sobre les seves característiques clinicoepidemiològiques i virològiques, i determinar-ne l'impacte en la salut de la població i en el sistema sanitari.

El SIVIC estudia fins a 20 virus respiratoris diferents, n'inclou la seqüenciació, integra la vigilància universal amb la sentinella basada en centres i equips sanitaris (i no en professionals individuals), multiplica per quasi 10 la població inclosa en la vigilància sentinella i en millora molt la representativitat, integra altres dades disponibles en el sistema (com els multitestos pediàtrics) i amplia el període d'estudi a tot l'any natural.

Funcionament de la xarxa SIVIC

Definició de casos amb IRA

S'han definit com a casos amb IRA els pacients visitats en qualsevol equip d'atenció primària (EAP) o que requereixen hospitalització i que en els últims 10 dies tinguin una aparició sobtada d'algun dels símptomes següents: tos, dolor de gola, disnea, rinorrea, amb o sense febre, i que segons criteri clínic estiguin causats per una infecció.

Pla d'informació de les infeccions respiratòries agudes a Catalunya (PIDIRAC) 2021-2022

Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències en Salut Pública

Març de 2022

Generalitat de Catalunya Departament de Salut Sistema de Salut de Catalunya

Definició de casos amb IRA greu (IRAG)

S'han considerat casos d'IRAG els pacients que compleixen els criteris anteriors i un ingrés hospitalari en els deu dies posteriors a l'inici de símptomes.

Xarxa de vigilància universal

Criteris de representativitat i de selecció de la mostra

El període de notificació, tant de la xarxa d'atenció primària com hospitalària, es realitza durant tot l'any.

S'han definit com a criteris de representativitat tant de la xarxa universal com de la xarxa sentinella, la territorialitat a nivell de regió sanitària, l'edat, el sexe i un indicador de desigualtat social definit per l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitària de Catalunya (AQUAS).

Notificació dels casos amb IRA i recollida de variables

Els centres d'atenció primària i hospitalària s'han encarregat de registrar en la història clínica electrònica els casos que compleixin amb la definició de cas establert. Quant a sistemes d'informació, s'han seleccionat a efectes de notificació els codis CIM-10 corresponents a la definició d'IRA.

Xarxa de vigilància sentinella

Criteris de representativitat i de selecció de la mostra

La cobertura total de la xarxa universal s'ha fixat, segons recomanacions de l'ECDC, en un 5-8% de la població, que a Catalunya representa uns 380.000-608.000 habitants.

Per validar el model, s'ha fet la comparació de la distribució de la població assignada als EAP sentinella per edat, sexe i territori, amb la de Catalunya. La mitjana de persones assignades a aquests EAP ha estat de 20.745 persones. El percentatge de població sentinella ha correspost finalment al 9% de la població total de Catalunya (644.714 habitants).

Per realitzar la notificació i el mostreig s'ha creat, a nivell informàtic, un algoritme que assigna a cada centre sentinella el nombre de mostres que ha de recollir setmanalment.

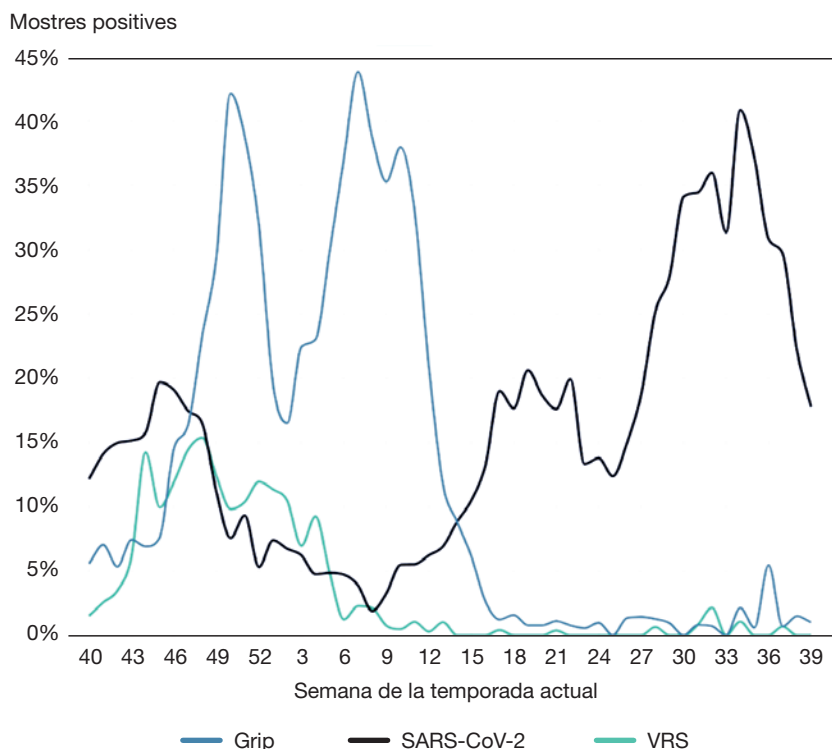
Si el professional sanitari durant la visita clínica realitza el procés complet des del diagnòstic fins a l'enviament de mostres d'IRA, es resta un cas del total a mostrejar pel centre.

En cas contrari, queden pendents el mateix nombre de casos a mostrejar que abans de la visita.

Disseny i desplegament del nou sistema de vigilància d'infeccions de Catalunya (SIVIC)

Quan el total de mostres assignades arriba a zero, ja no s'activa l'avís i es considera tancada la notificació per part del centre.

Percentatge de mostres positives per virus de grip, SARS-CoV-2 i VRS a Catalunya, 2022

Selecció de centres i criteris de notificació

Xarxa de centres d'atenció primària

El punt de partida ha estat el llistat d'equips d'atenció primària (EAP) que ja incloïa els 56 professionals sanitaris participants en el PIDIRAC. Finalment, s'han seleccionat un total de 33 EAP. Cada centre ha hagut de recollir, en conjunt, 15 mostres entre els dos primers dies de la setmana (dilluns i dimarts) per arribar a la representativitat requerida i per possibilitar el trasllat de la mostra i l'anàlisi durant la mateixa setmana.

S'ha fet una adaptació del sistema de vigilància de les infeccions respiratòries, passant del metge del centre d'atenció primària a unitats sentinella on participa tot l'equip mèdic i d'infermeria.

Xarxa de laboratoris

A partir dels EAP seleccionats, s'han seleccionat els laboratoris de referència respectant el circuit habitual d'enviament de mostres.

Per a la selecció dels laboratoris s'ha valorat la capacitat de realització de les proves establertes en cada nivell d'anàlisi microbiològica i s'ha marcat com a requisit per participar el fet de disposar dels resultats en un mínim de 24-48 hores des de la recepció de les mostres.

Xarxa de centres d'atenció hospitalària

De la mateixa manera, s'ha proposat formar part de la xarxa als hospitals de referència dels equips sentinella, respectant els circuits ja establerts de derivació de pacients des dels EAP seleccionats.

Notificació de casos amb IRA

S'han analitzat diferents períodes de mostreig de les dades dels EAP sentinella per determinar la millor periodicitat de recollida i, finalment, el model que millor ajustava les dades ha estat el realitzat a partir de la recollida de mostres els dos primers dies de la setmana.

Per a la notificació dels casos, quan el professional assistencial informa d'un codi diagnòstic que compleix la definició de cas amb IRA, és informat mitjançant avís si vol/pot incorporar el pacient com a cas de la xarxa.

En cas afirmatiu, s'activa un formulari que permet recollir variables clíniques o sociodemogràfiques no presents en codi diagnòstic, així com la resta del procés fins a l'enviament de mostres.

Si s'exclou el pacient, la visita segueix amb normalitat.

Notificació de casos amb IRAG

Els casos amb IRA que requereixin ingrés hospitalari són marcats manualment des d'urgències en sol·licitar ingrés, per generar un cens diari d'IRAG als hospitals sentinella. El marcatge inclou tres categories que serveixen per configurar el mapa de llits: ingrés provocat per una IRA, ingrés a causa de descompensació de patologia basal per IRA i ingrés per una altra causa amb IRA amb troballa afegida.

Igual que als EAP sentinella, quan el professional assistencial de la planta d'ingrés del pacient informa d'un codi diagnòstic que compleix la definició de cas amb IRA, s'activa un formulari que permet recollir variables addicionals en cas que es pugués incloure. Ateses les característiques dels centres hospitalaris, s'ha habilitat addicionalment un mòdul amb els llistats dels casos ingressats amb IRA per permetre a gestors/serveis de medicina

preventiva/altres poder repassar o informar sobre les dades recollides en els formularis.

Anàlisi microbiològica

Recollida de mostres

Posteriorment, es genera automàticament una petició de mostra perquè el centre de referència dugui a terme les proves microbiològiques per a la determinació del virus causant de la infecció. Als EAP, es programa una visita a l'agenda específica per a la seva recollida. La mostra es recull per part d'infermeria a la consulta d'extraccions/cures/mostres. Un cop extreta la mostra s'envia per valisa, diàriament segons el procediment habitual. Als centres hospitalaris la recollida i tramesa de mostra es fa des de la planta d'ingrés.

En finalitzar la recollida de dades al formulari, de l'EAP o del centre hospitalari, es genera una identificació única per pacient i episodi (IDClau) per poder lligar les dades clíniques amb els resultats de laboratori.

Tipus de mostres

El diagnòstic microbiològic dels virus respiratoris s'ha realitzat a partir de dues mostres de cada pacient: frotis d'exsudat nasofaríngic i orofaríngic.

Tramesa de les mostres

Les mostres s'envien al laboratori de referència abans de les 24 hores de la recollida, dins d'un mateix tub, amb mitjà de transport viral, utilitzant les missatgeries i valises habituals, seguint els circuits ja establerts, conservades a 4 °C. Les mostres es transporten en triple envàs homologat i degudament identificades.

Anàlisi de mostres

S'ha desplegat la vigilància microbiològica a tres nivells:

Primer nivell: diagnòstic ràpid als centres sentinella mitjançant TAR per a SARS-CoV-2 en adults i TAR multitest (que inclou grip A i B, VRS, adenovirus i SARS-CoV-2) en infants.

Segon nivell: diagnòstic ampliat per a la detecció dels virus respiratoris per PCR múltiple i panell de virus respiratoris, en temps real, als laboratoris territorials de referència: SARS-CoV-2, virus influença, virus respiratori sincicial, *parainfluenzae*, adenovirus, coronavirus, enterovirus estacionals, rinovirus, metaneumovirus i bocavirus.

Tercer nivell: caracterització genètica per seqüenciació completa o parcial de les mostres positives.

Operativa i coordinació

La Subdirecció de Vigilància Epidemiològica de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) ha destinat un pressupost específic per traslladar els equips notificadors segons el temps de professionals dedicats a la recollida de dades i de mostreig.

L'ASPCAT ha coordinat el compliment i integració de la xarxa de vigilància a la xarxa estatal, i ha definit els criteris de selecció de centres, la definició de cas i les variables a recollir. L'anàlisi, explotació i difusió de dades obtingudes s'ha dut a terme al costat del Sistema d'Informació d'Atenció Primària (SISAP) i hospitalària. La selecció de centres sentinella, així com el seguiment de tot el procés, tant d'atenció primària i hospitalària com de laboratoris, s'ha fet de forma coordinada entre el CatSalut, l'Institut Català de la Salut (ICS), l'ASPCAT i els respectius sistemes d'informació.

Per a això s'ha creat un grup motor que s'ha reunit, com a mínim, un cop per setmana per analitzar els resultats obtinguts, detectar possibles desviacions o amenaces, estudiar futures col·laboracions o noves incorporacions i incorporar novetats en el camp de la vigilància, metodologia d'anàlisi o de salut pública. També s'ha creat un grup de referents amb una persona de representació de cada especialitat i unitat sentinella, dels laboratoris de referència, el SISAP, l'ASPCAT i la resta de sistemes d'informació per coordinar respostes. S'ha dut a terme una jornada presencial, oberta a tots els equips participants en la xarxa SIVIC, per explicar els avenços aconseguits i intercanviar experiències de millora.

El sistema informàtic desenvolupat pel SIVIC integra dades d'atenció primària (eCAP) amb diverses bases de dades i aplicacions hospitalàries i de laboratoris.

Tractament de la informació

En tot el procés d'informació s'han utilitzat les codificacions diagnòstiques pactades a nivell estatal del CIE10-MC i de SNOMED.

Les dades alimenten una [web pública](#) on es poden analitzar en temps real els diferents indicadors de la vigilància sentinella, tant d'atenció primària com hospitalària, amb la valoració epidemiològica de la situació.

Avaluació i processos de qualitat

Per a l'avaluació s'han definit una sèrie d'indicadors de tot el procés, que es monitoritzen setmanalment.

Què és la Xarxa SIVIC?
La vigilància de les infeccions respiratòries agudes

La Xarxa SIVIC (Sistema d'Informació per a la Vigilància d'Infeccions a Catalunya) és un sistema de vigilància per fer el seguiment de les diverses infeccions respiratòries agudes i de la COVID-19. La integren equips d'atenció primària, laboratoris clínics i hospitalaris de tot Catalunya.

Quins són els objectius de la Xarxa?
Recollir informació de salut pública molt valuosa que ha d'orientar els òrgans competents a l'hora de prendre les decisions més oportunes i adequades a fi de **protegir la salut de la ciutadania i prevenir l'extensió d'una malaltia** en la comunitat.

Com es duu a terme la vigilància de les infeccions?
Fent els primers dos dies de la setmana una prova a pacients amb símptomes compatibles amb infecció respiratòria aguda, d'aparició sobtada els darrers 10 dies.

Aspectes importants de la prova

- Es necessita una mostra nasofaríngia del pacient.
- Es fa una prova ràpida, només es nota una lleugera molestia.
- El resultat de la prova quedarà registrat, en un termini màxim de 7 dies, a la història clínica.

Quins beneficis té fer-se la prova?
Permet conèixer el microorganisme causant de la infecció respiratòria i així implicar:

- Podem donar la informació de les mesures de protecció per als convivents del malalt, segons el tipus d'infecció respiratòria.
- Podem determinar la gravetat de la infecció i preveure'n la possible evolució.

Si tens qualsevol dubte, consulta amb el professional sanitari.

Més informació a sivic.salut.gencat.cat

/Salut

Conclusions

El sistema ha permès analitzar l'estacionalitat d'aparició dels diferents virus respiratoris i plantejar hipòtesis respecte a la seva transmissió per tal d'adaptar les respostes. La categorització de les dades per edats, sexe i vulnerabilitat social ha resultat valuosa a l'hora de realitzar intervencions específiques sobre determinats col·lectius per contenir la transmissió.

Així mateix, els indicadors de procés han permès, d'una banda, enfortir la interrelació i la comunicació entre els diferents agents que participen en la xarxa realitzant millores en el sistema de comunicació entre els diferents proveïdors i, de l'altra, detectar precoçment les incidències en el sistema.

La integració de dades assistencials associades com són l'hospitalització convencional i en Unitats de Cures Intensives podran servir per avaluar la càrrega de morbiditat directa de les diferents malalties respiratòries i modular les capacitats assistencials en funció de l'evolució de la transmissió dels diferents virus i dels segments de població més afectats.

Les millores tecnològiques introduïdes pel que fa als sistemes d'informació i la codificació usant estàndards internacionals permetran disposar d'una informació robusta que pugui ser compartida amb facilitat amb altres sistemes de vigilància, tant estatals com internacionals.

Finalment, cal destacar que la col·laboració i implicació dels diferents agents del sistema sanitari per a la implementació de la xarxa ha estat fonamental per al seu desenvolupament.

Aquesta xarxa pot tenir implicacions per al futur monitoratge de les malalties infeccioses de declaració obligatòria a Catalunya i proporcionar a tots els agents del sistema sanitari un coneixement fonamental per implementar, avaluar i adaptar les actuacions de respostes que es posin en marxa.

Jacobo Mendioroz

Subdirector general de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública, Secretaria de Salut Pública

En representació del grup motor del SIVIC.

L'estudi microbiològic basat en la seqüenciació, lligat a les dades clíniques i epidemiològiques, podrà en el futur millorar el coneixement tant de les vies de transmissió com del seu comportament a nivell clínic i preventiu.

Promoció de la salut

Impuls del Pla integral per a la promoció de la salut a través de l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS) en col·laboració amb tots els sectors implicats

Durant l'any 2022, el **Programa Amed** (identificació i acreditació d'establiments de restauració promotors d'alimentació mediterrània) ha seguit orientat a la visualització i difusió d'accions solidàries i de notícies d'interès per al sector. Globalment, Amed ha acreditat 756 establiments amb capacitat per a 115.457 comensals de 169 municipis de Catalunya. Durant el 2022 s'han acreditat quatre nous establiments, se n'han acreditat 12 més per canvis de concessió i hi ha hagut 33 seguiments, tots amb re-creditacions favorables.

S'han enviat vuit *AmedNews* amb informació d'interès per al sector de la restauració que han arribat a més de 1.200 adreces electròniques, amb un total de 69 *AmedNews* des que es va començar la iniciativa, el desembre del 2012.

El **Programa Aquí Sí Fruita i Salut** es nodreix, bàsicament, de les sol·licituds d'adhesió d'establiments acreditats Amed o bé de les sol·licituds tramitades pels agents promotors de la salut de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT). Durant el 2022 es mantenen les dades globals de 227 establiments adherits.

En el marc del **PREME** (Programa de Revisió de Menús Escolars), s'han dut a terme 374 revisions de programacions de menús escolars de l'àpat de migdia, servit a 65.942 escolars. També s'ha avaluat el grau d'aplicació dels suggeriments fets a l'informe inicial, a través de 104 informes de seguiment. Algunes de les dades principals de compliment de les recomanacions de l'any 2022 són: el 96,6% dels centres avaluats han complert amb la freqüència recomanada de fruita fresca (4-5 vegades/setmana); el 96,2%, amb la de llegums, i el 97,7%, amb la d'hortalisses. La presència d'aliments frescos (hortalisses i/o fruites) també és molt alta (99,5% dels menús revisats), així com la utilització d'oli d'oliva verge per amanir (44,9%).

Durant l'any 2022 s'han dut a terme tres edicions del curs en línia **Consell alimentari en la infància i l'adolescència**, amb la inscripció de 1.246 professionals. Aquest curs és part de l'oferta formativa del PAAS i té com a objectius actualitzar els coneixements sobre nutrició i alimentació infantil a partir de l'evidència científica més actual, oferir noves eines i aprofundir en alguns temes d'especial interès per als professionals de l'atenció

primària de salut. Disposa de l'acreditació del Consell Català de la Formació Continuada de les Professions Sanitàries per a professions sanitàries reconegudes per la LOPS, amb 6,7 crèdits i una durada aproximada de 40 hores.

El projecte **SumaSalut** integra els programes de prevenció i promoció de la salut "Activitat Física Saludable", "Atenció Primària Sense Fum" i "Beveu Menys" que, amb més de 20 anys d'experiència, aborden qüestions relacionades amb els principals factors de risc de malaltia i mortalitat en atenció primària. Durant el 2020 es va dissenyar un model d'implementació d'aquesta integració i al 2021 es va iniciar la proposta de treball integrat per compartir elements comuns ([web SumaSalut](#), [notícies](#), [plataforma formativa](#), butlletins periòdics, [dies mundials](#) i jornades).

L'objectiu és que, paulatinament, els referents dels diferents programes esdevinguin referents de prevenció i promoció de la salut amb un perfil més transversal i establint una comissió on treballar aquests temes de forma col·laborativa.

Aquest any 2022 s'han enviat 32 butlletins amb informació/actualitzacions d'interès per als professionals sobre temes de promoció de la salut i hi ha hagut 23.761 visualitzacions úniques a la web SumaSalut. S'han elaborat infografies per als professionals dels dies mundials del [càncer](#), [cor](#) i [MPOC](#), incorporant temes de promoció de la salut.

Dins l'oferta formativa, finançada per l'ASPCAT i elaborada conjuntament amb la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFIC) i l'Associació d'Infermeria Familiar i Comunitària de Catalunya (AIFICC), s'ofereixen vuit cursos relacionats amb els temes de SumaSalut. En total s'han format 3.712 professionals en aquests cursos, amb un grau de satisfacció de 4,5 sobre 5.

La xarxa del projecte SumaSalut consta de 600 referents de diferents centres d'atenció primària de Catalunya, que han celebrat la primera jornada presencial, amb una participació de 159 assistents.

La Subdirecció General de Promoció de la Salut ha participat en la revisió de manual [BRIEF de l'OMS](#) on SumaSalut consta com a exemple de bones pràctiques ([enllaç a la notícia](#)).

El **Pla d'activitat física saludable (PAFS)** està implantat en tots els centres de salut de Catalunya i disposa de més de 740 professionals de la salut que constitueixen la xarxa de referents d'activitat física. Durant l'any 2022, el 29,8% dels usuaris (15-69 anys) atesos a l'atenció primària insuficientment actius i amb algun factor de risc cardiovascular han rebut un consell d'activitat física PAFS. El pla disposa de 920 rutes saludables a Catalunya en un total de 300 municipis.

Durant el 2022 s'ha mantingut l'oferta formativa amb tres edicions del curs en línia **Activitat Física i Salut. Intervenció a l'Atenció Primària**, de 20 hores, acreditat i gratuït. Aquest any un total de 602 professionals han realitzat el curs. Des de l'any 2021 la Universitat de Girona ofereix la formació en línia als alumnes d'infermeria per crèdits universitaris.

Conjuntament amb la Secretaria General de l'Esport es van proposar accions individuals o grupals per celebrar el **Dia Mundial de l'Activitat Física** amb el lema "Mou la vida". En el marc del projecte SumaSalut, i adreçat a l'atenció primària, es van preveure accions sota la campanya "Activa't i comença a sumar". En total, més de 218.000 persones han participat en la celebració del DMAF 2022, la participació més alta obtinguda fins ara. 499 entitats enregistrades han organitzat o potenciat l'organització d'activitats. Les caminades continuen sent l'activitat majoritària, que promou la participació intergeneracional i amb equitat. Els diferents materials es poden consultar [aquí](#).

S'ha col·laborat en la revisió i elaboració de diferents [materials en línia](#) de promoció de l'activitat física, adreçats a diferents col·lectius de la població.

Durant l'any 2022 s'ha implementat en 32 escoles de Catalunya el projecte "**15 minuts en moviment – la milla diària**", que té per objectiu que l'alumnat corri o camini de pressa durant quinze minuts al dia a l'aire lliure durant l'horari escolar en el moment escollit per l'escola. És una activitat física que promou alhora l'estat de forma i el benestar social, emocional i mental. A més, té un impacte positiu en el comportament i els nivells de concentració dels infants, i això repercuteix en els seus resultats acadèmics.

Durant el període 2022 s'ha seguit fent el **Programa Formatiu per a Centres de Gent Gran** incorporant dos nous mòduls a la cartera del programa: M06-La gestió del benestar emocional als centres de gent gran i M07-La gestió de la fragilitat als centres de gent gran. En total s'han fet 23 cursos de benestar i 22 de fragilitat, amb 873 professionals formats arreu de Catalunya. Concretament, a la Subdirecció Regional de Barcelona s'han fet 15 cursos amb 336 professionals formats; a la Catalunya Central, 16 cursos i 282 professionals formats; a Lleida i l'Alt Pirineu i Aran, 4 cursos i 61 persones formades, i al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, 10 cursos amb un total de 192 assistents.

D'altra banda, s'ha fet difusió dels dies mundials i s'ha col·laborat amb entitats com FiraGran.

Pel que fa a la **promoció de l'ús d'escales** en l'àmbit laboral, durant el 2022 s'han seguit distribuint els nous missatges als centres que ho han sol·licitat.

També cal destacar les 10.844 visualitzacions que ha registrat, a través del Canal Salut, la pàgina web **Empresa Promotora de Salut**. Els continguts amb més visualitzades han estat els que fan referència al benestar emocional i a l'activitat física.

L'any 2022 s'ha celebrat la **XV Jornada PAAS Carles Vallbona**. En aquesta edició, que va tenir lloc a la sala d'actes del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona, hi van participar 215 professionals de l'àmbit de la promoció de la salut de diferents entorns. El programa va incloure dues taules de debat, on es van presentar experiències de dinamització d'alimentació i activitat física, saludables i sostenibles, en

diferents punts del territori i amb la participació també de joves líders en diferents entorns. Van expressar les seves opinions i experiències sobre com comunicar amb els iguals, amb la població jove, i quines són les principals limitacions i fortaleses des de les diferents perspectives. Es van presentar les novetats del PAAS dels últims dos anys. Per acabar, es varen fer públics els Premis PAAS 2022, en l'àmbit educatiu, comunitari, laboral, sanitari, social i de recerca.

Una altra iniciativa remarcable ha estat la promoció de l'activitat física per mitjà de tricicles en persones amb limitació de la mobilitat. Amb el CEM Can Felipa s'ha promogut el **programa gratuït CiclaSalut**, que té la finalitat de fomentar i facilitar l'activitat física en persones adultes amb alguna discapacitat física. Les sessions s'han fet durant 24 setmanes del 2022. Els usuaris que hi ha participat han estat 16, s'han adquirit 3 tricicles i cada usuari ha fet 12 sessions. S'hi ha implicat un fisioterapeuta del CEM Can Felipa i personal administratiu del control de l'entrada del CEM.

El **Programa de prevenció de càries** ha distribuït 58.234 kits d'higiene bucodental (estoig amb raspall i pasta de dents fluorada) per a infants de 1r de primària de 1.459 escoles. Així mateix, ha repartit 23.500 tubs de pasta de dents d'alta concentració de fluor en 377 centres i tallers de persones amb discapacitat.

Pel que fa al manteniment de la pàgina **Vida saludable** a Facebook, tots els dies laborables de l'any s'hi ha inclòs un post amb consells de promoció de la salut.

Impuls a la salut comunitària

Durant el 2022 s'ha donat suport a processos comunitaris locals, en el marc de SumaSalut i Salut als Barris a Barcelona. En cada territori es dona suport en els diferents moments del procés metodològic: creació del grup motor, identificació de necessitats i d'actius en salut, priorització de l'àrea on cal intervenir, identificació d'intervencions i seguiment i avaluació.

El 2022 ha estat l'any de repensar com continuar l'impuls a la salut comunitària després dels anys de COVID, que van suposar canvis en els diferents processos en marxa i canvis a nivell de l'ASPCAT pel que fa a la capacitat de suport territorial. Des de l'ASPCAT s'ha treballat conjuntament amb la Direcció Estratègica d'Atenció Primària i Comunitària per tal de definir l'Estratègia d'Atenció Primària i Comunitària (APiC), així com l'Estratègia de Salut Comunitària a l'APiC. A nivell intern s'ha creat un grup de treball per definir el programa d'Acció Comunitària en Salut (ACeS), que pretén definir el rol i estratègia d'acció comunitària de l'ASPCAT.

Així mateix, s'ha col·laborat amb el CatSalut per a l'acollida i formació dels diferents perfils professionals a l'APiC: referents de benestar emocional, dietistes nutricionistes, fisioterapeutes i higienistes dentals, tots amb un rol comunitari molt important.

D'altra banda, el 10 de novembre va tenir lloc a Reus la XI Jornada de la Xarxa AUPA, una xarxa de centres de salut i salut pública que impulsen la salut comunitària, a la qual van assistir 70 professionals, i es va col·laborar en l'organització de les jornades de PACAP estatals, que es van celebrar a Reus el dia 11 de novembre. Durant la Jornada de la Xarxa AUPA es van entregar els IV Premis Albert Ramos de Salut Comunitària, que van recaure en Projecte Comunitari de Cervera i CONNOVA Habilitats parentals de l'ABS Vilanova del Camí. Enguany 22 projectes de salut comunitària es van presentar a la convocatòria.

Durant el 2022 s'ha publicat i presentat l'actualització de la pàgina dels Indicadors bàsics de Salut Comunitària, per a la segona edició. Aquesta pàgina, una eina que facilita dades de les ABS referents en 38 indicadors, seguint el model de determinants socials de la salut i la salutogènesi, estratificats per edat i sexe, ha rebut 6.000 visites durant l'any 2022. Al maig es va realitzar una formació presencial sobre els Indicadors bàsics per a referents de salut comunitària a Alt Pirineu i Aran. A la formació van assistir 60 professionals.

Pel que fa a formació, s'han celebrat tres edicions del curs Salut Comunitària, finançat per l'ASPCAT i elaborat conjuntament amb la Societat Catalana de Medicina de Família i Comunitària (CAMFIC) i l'Associació d'Infermeria Familiar i Comunitària de Catalunya (AIFICC). És un curs en línia que s'adreça a professionals de la salut i de la salut pública de Catalunya, i que també cursen tots els residents de Medicina i d'Infermeria Familiar i Comunitària. Està acreditat amb 40 hores i es basa en el model de salut comunitària dels plans de desenvolupament comunitari (PDC) i de l'atenció primària orientada a la comunitat (APOC). 700 professionals s'han inscrit a les tres edicions del curs durant el 2022 i el 43,2 % l'ha aprovat amb un elevat grau de satisfacció.

D'altra banda, es manté el kit formatiu per a la formació dels equips d'atenció primària en salut comunitària, amb un PowerPoint i una guia del formador accessible a la web. La formació que fan els professionals atorga 0,2 crèdits. El 2022 es van formar a través d'aquest kit formatiu 85 professionals de l'APiC.

S'han mantingut actualitzats els espais sobre [salut comunitària](#) a la web de l'ASPCAT. A més, es manté la col·laboració i suport a la [Xarxa AUPA](#) de centres d'atenció primària i equips de salut pública que impulsen la salut comunitària.

Aquí sí. Actius i salut pretén fer visibles i posar en comú totes aquelles activitats que les persones o entitats identifiquen com a generadores de benestar i salut dins de la comunitat. Mitjançant el [Mapa d'Actius de Catalunya](#), web d'accés lliure, es pot fer una cerca de tots els actius comunitaris que hi ha al territori, així com introduir-ne de nous –tant recursos (infraestructures, associacions, entitats...) com activitats (cursos, programes...)– si compleixen una sèrie de requisits.

Els prescriptors d'aquests actius són bàsicament professionals de l'àmbit de la salut comunitària, així com els agents socials de l'Administració local.

Durant el 2022 s'ha pogut connectar el Mapa d'Actius de la ciutat de Barcelona [Cercasalut](#) amb el Mapa d'Actius de Catalunya, mitjançant un abocament periòdic de dades semiautomàtic, de manera que s'obté una imatge completa de la distribució dels actius en salut a tot el territori.

Amb aquest objectiu es va fer una formació en prescripció social i mapa d'actius als Centres d'Atenció Primària de Barcelona, adreçada tant a referents de salut comunitària com als recentment incorporants referents de benestar emocional i nutricionistes.

A final del 2022 hi ha al mapa un total de 7.340 actius, entre recursos i activitats, distribuïts en 650 poblacions de Catalunya, la qual cosa representa el 70% dels municipis catalans. Al llarg del 2022 s'hi han introduït més de 2.670 activitats, així com 1.105 recursos, entre els quals destaquen quasi 300 agrupacions geganteres. Per la seva part, el cercador de la web d'actius ha rebut més de 139.000 visites.

Salut i Natura

La Taula de Salut i Natura, de la qual formen part membres de l'ASPCAT, té com a principal objectiu, dins del seu Pla d'acció, impulsar el binomi salut-natura. Així doncs, pretén donar visibilitat i projecció a totes aquelles iniciatives que treballin en la interdependència entre la salut de la societat i de la natura al territori.

La pàgina web de la [Taula Salut i Natura](#) recull tot el treball que es fa al territori sobre aquesta qüestió, així com novetats sobre el tema a escala nacional i internacional.

Coincidint amb el Dia Internacional dels Bosc, es va organitzar una [Jornada](#) a Parc Natural dels Ports, on l'ASPCAT va participar amb la conferència "El binomi Salut-Natura". En aquesta jornada va sorgir la iniciativa de crear una taula regional de Salut i Natura de les Terres de l'Ebre.

Immigració

El sistema de salut ha continuat oferint **serveis de mediació intercultural** a tres àmbits territorials: Barcelona ciutat, Àmbit Metropolità Nord i Àmbit Metropolità Sud.

Segons les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, en data 1 de gener de 2022 es registren un total d'1.263.135 persones estrangeres al territori, amb unes xifres superiors als darrers dos anys. La majoria de la població estrangera a Catalunya es concentra en la categoria de 16 a 65 anys. Pel que fa al sexe, no hi ha una diferenciació considerable ni amb gaire variació comparant amb els darrers anys, tot i que el nombre d'homes és superior en 14.712 persones. En relació amb l'idioma de les mediacions interculturals, el servei de mediació disposa de setze llengües: català, anglès, castellà, francès, urdú, panjabi, caixmiri, wòlof, xinès, quí-

txua, mondongo, àrab, rus, ucraïnès, romanès i hindi, tot i que els idiomes amb més necessitat de mediació a tots els centres, durant l'any 2022, han estat el panjabi, xinès i l'àrab.

S'ofereix una mediació cultural transversal, aportant professionals que no només coneixen la llengua, sinó les realitats sociopolítiques i culturals dels individus, per així poder generar una feina bidireccional, és a dir, oferint una traducció/mediació a les persones d'origen estranger, i un suport al personal tècnic de cara a poder desenvolupar la seva feina amb satisfacció. Les temàtiques de treball en què s'acostumen a centrar els professionals de la mediació intercultural són les següents: accés al sistema sanitari, alimentació, situació de regularització, nucli social i familiar, canvi geogràfic i condicions d'habitatge, situació laboral, tipus i condicions de treball, religió, cultura i educació...

Cal destacar que en els darrers anys la figura de les mediadores ha evolucionat cap a una figura de professionalitat més àmplia, que intervé de forma proactiva en la recerca de necessitats i en la promoció i educació de la salut.

Amb l'anàlisi de les dades que s'han extret a partir de l'aplicació RAMI, l'any 2022 hi ha hagut un augment en el registre de les mediacions; concretament se n'han comptabilitzat 10.899, el que suposa un increment de 1.822 mediacions registrades.

Hi ha 39 centres sanitaris coberts pels serveis de mediació intercultural a la Regió Sanitària de Barcelona. Durant l'any 2022, els centres amb més mediacions han estat: ASSIR Santa Coloma de Gramenet, Hospital Clínic de Barcelona, EAP Badalona 5 - Sant Roc i les Accions Comunitàries.

En l'àmbit de la immigració s'ha continuat la tasca de formació dels professionals sociosanitaris en l'abordatge de la mutilació genital femenina. Durant el 2022 s'han format 813 professionals d'àmbits diversos: infermeria, medicina familiar i comunitària, obstetrícia i ginecologia, pediatria, psicologia, fisioteràpia, treball social, treball ocupacional i cirurgia pediàtrica.

Poble gitano

El **Pla integral del poble gitano (PIPG)** a Catalunya, prorrogat des del 2020, pretén millorar els aspectes que han de permetre assolir millors resultats quant a la participació, l'eficiència i l'impacte social de les polítiques del govern. Des de Salut Pública es dona resposta a les demandes que marca el PIPG del Govern de Catalunya, a través de tres entitats que hi donen suport: Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya, Fundació Secretariado Gitano i Agrupació d'Entitats Gitanes dels Països Catalans. Amb aquestes entitats es treballa per millorar la salut del poble gitano i durant el 2022 s'han realitzat **tasques de promoció de la salut en diferents àmbits**: salut bucodental i/o oftalmològica, seguiment de tractaments ginecològics, tallers de promoció de la salut en joves, treball específic en foment de l'activitat física, l'alimentació saludable, estils de vida actiu, salut sexual i reproductiva i salut mental, facilitar l'accés al sistema públic de salut mitjançant l'obtenció de la targeta sanitària indivi-

dual, activitats de sensibilització i campanyes de comunicació i promoció dels valors i la cultura gitana adreçats a professionals de la salut, accions d'acompanyament - mediació intercultural, webinars informatius sobre temes de salut rellevants, etc.

El 2022 s'ha iniciat un projecte per a l'**abordatge de la violència masclista en dones gitanes**, finançat amb fons del Pacte d'Estat contra la Violència Masclista. Aquest és un projecte en l'àmbit de la salut adreçat a les dones gitanes, especialment a les joves, que contempla diferents accions comunitàries per empoderar les dones gitanes de Catalunya en l'àmbit de la lluita contra la violència de gènere i la prevenció de problemes de salut física i mental vinculats a la seva exposició, sota el marc de l'equitat i no-discriminació, la igualtat de gènere i la lluita contra l'antigitanisme.

Col·laboració amb la Xarxa Catalana d'Hospitals i Centres Promotors de la Salut

La Xarxa Catalana d'Hospitals i Centres Promotors de la Salut, que inclou més de 30 hospitals i centres de salut de Catalunya, treballa per millorar el coneixement de les persones sobre la seva salut, millorar la comunicació entre professionals de la salut i pacients i aconseguir un entorn laboral més saludable incorporant les iniciatives promogudes des de la Subdirecció General de Promoció de la Salut.

Durant el 2022 la Xarxa ha continuat desplegant la **Campanya "Fes sempre tres preguntes al professional de la salut"**, una eina que ajuda a definir el procés de comunicació durant la consulta. S'han fet webinars trimestrals per donar a conèixer aquesta eina als professionals de la salut. També s'han fet webinars sobre l'Alfabetització per a la salut.

Tots els materials generats s'han presentat durant el 2022 a la Xarxa internacional de l'HPH.

Col·laboració amb la Xarxa Catalana d'Universitats Saludables

La Xarxa ha continuat participant en la Comissió Tècnica Transversal del PINSAP sobre la Integració de la Salut en els Plans i Currículums Universitaris, així com en la Setmana sense Fum, la Setmana Saludable i les activitats que s'emmarquen en la Marató de TV3.

S'han atorgat els tres primers premis als millors treballs de final de grau i els tres primers premis de final de màster en la seva primera edició, entre més de 200 treballs relacionats amb la promoció de la salut i la sostenibilitat.

A més, s'ha posat èmfasi en el tema de benestar emocional i salut mental de la comunitat universitària explorant estratègies per fer-hi front i posant a disposició tot un seguit de recursos en salut mental i benestar emocional.

Intervencions en persones o col·lectius en situació de vulnerabilitat

Àmbit d'urbanisme i habitatge

- Seguiment de la incorporació de la visió de salut en la valoració d'ajuts a l'habitatge en situacions d'emergència econòmica i social, altres casos amb necessitat especial i inclusió de les persones amb problemes de salut crònics (pacient crònic i pacient crònic complex) entre les prioritàries a l'hora de concedir ajuts de l'habitatge.
- Implementació d'una estratègia per a la detecció de persones en situació de vulnerabilitat energètica des de l'àmbit comunitari i sanitari.
- Manteniment en la difusió del contingut en el Canal Salut sobre *Sentir-se bé a casa: "Formes fàcils d'afrontar el fred, utilitzant mesures d'estalvi energètic que millorin el benestar i la salut"*, incorporant elements de promoció i prevenció de la salut, així com de suport i d'ajuts. Difusió de pòsters per als diferents dispositius assistencials.
- Incentivació entre el personal sanitari per donar a conèixer, en els supòsits de pobresa energètica, les mesures de protecció que s'apliquen a les llars on visqui alguna persona afectada per dependència energètica, com és el cas de les persones que per sobreviure necessiten màquines assistides, com a mandat de la Llei 24/2015, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica.
- Manteniment en el contingut en el Canal Salut sobre *Sentir-se bé a casa: "formes fàcils d'afrontar el fred, utilitzant mesures d'estalvi energètic que millorin el benestar i la salut"*, incorporant elements de promoció i prevenció de la salut així com de suport i d'ajuts. Difusió de pòsters per als diferents dispositius assistencials.
- Participació en els plenaris sobre sensellarisme coordinats pel Departament de Drets Socials.

Adreçades als infants i adolescents en situació de vulnerabilitat

- Participació en la Taula d'atenció integral dels menors estrangers sense referents familiars (MENA), liderada pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i integrada per diversos departaments de la Generalitat, administracions locals, sectors implicats, entitats i ONG.
- Coordinació de la Comissió de seguiment de la determinació de l'edat òssia dels menors estrangers sense referents familiars amb la participa-

ció de la Unitat Central de Menors del Cos de Mossos d'Esquadra i el Departament de Treball, Benestar Social i Famílies.

- Implementació del pla d'emergència dels dispositius d'atenció comunitària i sanitària per a la integració dels menors estrangers sense referents familiars.
- Desplegament del Protocol d'Actuació Davant del Maltractament en la Infància i l'Adolescència en l'Àmbit de la Salut a Catalunya i implementació del model d'atenció amb la creació dels equips funcionals d'experts (EFE) en abús sexual i maltractament greu. Document de la revisió de les funcions dels EFE: <https://scientiasalut.gencat.cat/handle/11351/8074.2>
- Implementació del programa de formació en línia per a professionals de la salut en la implementació del Protocol d'Actuació Davant del Maltractament en la Infància i l'Adolescència en l'Àmbit de la Salut a Catalunya.
- Difusió i Implementació de Bones Pràctiques per a la millora de les estratègies en relació amb l'aspecte afectivosexual adreçades a joves i monitors dels centres residencials d'acció educativa (CRAE), amb la col·laboració de la DGAIA i d'entitats no governamentals especialitzades que treballen per millorar les condicions de vida i la salut d'aquesta població, per tal de portar a terme els compromisos interdepartamentals adquirits des de l'ASPCAT.
- Col·laboració en la implementació del programa d'educació per a la salut als centres de justícia juvenil en l'àmbit de l'educació afectiva i sexual, duta a terme per organitzacions no governamentals especialitzades, que treballen per millorar les condicions de vida i salut d'aquesta població.

Espais de debat sobre temes de promoció de la salut relacionats amb el PINSAP

Les [Sessions Margarita Coll](#), de debat sobre temes relacionats amb el PINSAP i gestionades a través del Servei de Formació del Departament de Salut, han tornat a l'activitat habitual tractant temes de promoció de la salut, nutrició, envelliment, vacunacions, dones embarassades... i temàtiques de caire interdepartamental a través de plataformes en línia, amb una assistència de gairebé 100 persones per sessió.

Prevenció i control del tabaquisme

D'acord amb els resultats de l'Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA) corresponents a l'any 2022, la prevalença del consum de tabac (diari i ocasional) en la població de 15 anys i més és del 24,1% (28,8% els homes i 19,6% les dones). Les persones més joves són les que tenen el percentatge de consum de tabac superior (33,0% de 15 a 44 anys) i la prevalença del tabaquisme disminueix a mesura que augmenta el grup d'edat.

Els darrers resultats de l'ESCA mostren també que un 7,2% de les persones que no fumen estan exposades al fum ambiental del tabac a la llar –un percentatge que ha anat disminuint progressivament des de 2006– i que l'exposició és lleugerament més freqüent entre les dones (7,2%) que entre els homes (7,1%). Les persones de classes socials menys afavorides són les que tenen el percentatge més alt d'exposició al fum ambiental del tabac a la llar.

La prevenció i el control del tabaquisme continuen sent una de les línies d'actuació destacades de l'ASPCAT, que es desenvolupa amb la col·laboració del Consell Assessor sobre Tabaquisme, el Programa d'Atenció Primària sense Fum, la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum i el suport d'altres administracions públiques i organitzacions socials i professionals.

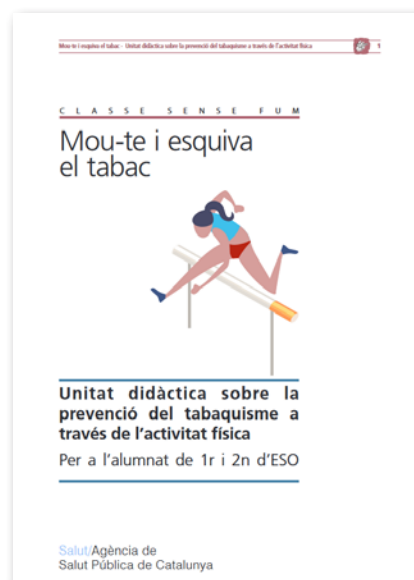
Un total de 2.175 professionals sanitaris han completat durant el 2022 algun dels cursos de formació continuada sobre tabac, en el marc dels programes Infància Sense Fum i Atenció Primària Sense Fum. La Xarxa d'Hospitals Sense Fum ha proporcionat formació sobre tabaquisme a un total de 649 professionals durant el 2022.

Des de 2006 s'han posat a disposició dels professionals de les xarxes d'atenció primària i d'Hospitals sense Fum, gratuïtament, un total de 18.140 tractaments destinats a grups de pacients que necessiten una intervenció prioritària: dones embarassades, professionals amb un paper exemplar (docents), persones que resideixen en barris desfavorits, persones amb malalties cròniques (com ara trastorns mentals), etc. Durant el 2022 han estat 296 tractaments sencers.

A més, un total de 3.283 alumnes d'Educació Secundària Obligatòria han participat en el Programa Classe sense Fum durant el curs 2021-2022.

Prevenció i control del tabaquisme

	2018	2019	2020	2021	2022
Tabaquisme (diari i ocasional) en majors de 15 anys	25,6%	23,9%	24,6%	22,6	24.1
Tabaquisme diari entre 14 i 18 anys (ESTUDES)	–	11,7% (enquesta biennial)	–	8,9 (enquesta biennial)	
Abstinentes el darrer any	49.469	40.432	26.444	38.778	35.212

Prevenció i control de lesions

Les lesions continuen sent una causa destacada de mortalitat prematura i discapacitat, que es veu accentuada per la interrupció de la forta tendència descendent de la mortalitat per lesions de trànsit registrada entre els anys 2000 i 2013.

D'acord amb les darreres dades del Registre de Mortalitat disponibles, corresponents a l'any 2021, totes les causes externes van ocasionar 2.990 defuncions a Catalunya. De les lesions no intencionades, les caigudes i les col·lisions de vehicles de motor van ser les principals responsables d'aquesta elevada mortalitat, amb un total de 373 i 207 defuncions, respectivament, de residents a Catalunya notificades al registre. Entre els infants, adolescents i persones d'edat avançada, les lesions no intencionades són responsables d'una part molt significativa de la mortalitat evitable.

A Catalunya, totes les defuncions per lesions no intencionades i ofegaments són investigades per l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC), dependent del Departament de Justícia, Drets i Memòria, que col·labora amb la Secretaria de Salut Pública i altres unitats del Departament de Salut en l'estudi de la mortalitat per causes externes i els seus determinants. L'any 2022 s'han analitzat conjuntament les dades corresponents als 157 ofegaments mortals no intencionals produïts a Catalunya i enregistrats per l'IMLCFC entre els anys 2019 i 2021, amb l'objectiu d'elaborar i difondre diferents consells preventius entre la població. El major nombre de defuncions per ofegament d'aquest període de tres anys es va produir l'any 2019 (61 casos, 44 homes i 17 dones), seguit de 2020 (53 casos, 49 homes i 4 dones) i 2021 (43 casos, 37 homes i 6 dones). El 82,8% d'aquestes defuncions es van produir entre homes (130 casos) i el 17,2% restant (27 casos) entre dones. Un 12,7 dels ofegaments mortals es van produir entre infants i adolescents de 0 a 20 anys, i gairebé la meitat (48,4%), entre persones de més de 60 anys.

Un 61,1% dels ofegaments mortals (96 casos) es van produir a platges o altres aigües naturals (63,8% dels homes ofegats, 48,1% de les dones), mentre que els ofegaments a piscines van representar el 15,9% de les defuncions (14,6% dels homes ofegats, 22,2% de les dones). Els ofegaments mortals a piscines van representar el 57,1% dels ofegaments d'infants fins a 10 anys. Les dades analitzades són consistents amb les informacions publicades per països similars a Catalunya, i posen de manifest la desigual mortalitat per ofegament entre homes i dones de totes les edats, i el fet que, tot i que la majoria de les defuncions es produeixen entre persones grans a platges i aigües naturals, continuen produint-se ofegaments mortals entre els infants, molt sovint a piscines.

Els programes i les principals actuacions en l'àmbit de la prevenció i el control de les lesions s'han centrat en:

- El desenvolupament de programes d'educació per a la salut i l'educació viària a l'escola, la difusió de consells de promoció de la seguretat als serveis sanitaris i el suport a les associacions d'afectats i víctimes, en

el marc del Pla català de seguretat viària, que coordina el Departament d'Interior.

- La promoció de la mobilitat saludable, a través de la participació en la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura (coordinada pel Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori).
- La difusió de consells per a la prevenció de cremades i lesions per manipulació de productes inflamables i d'articles de pirotècnia.
- La difusió de consells per a la prevenció d'ofegaments per submersió.

Prevenció i control de lesions

	2018	2019	2020	2021
Morts per trànsit	326	304	200	242

Prevenció de malalties transmissibles mitjançant vacunacions

Des de la implantació de les recomanacions de vacunació a Catalunya i el primer calendari sistemàtic, l'any 1980, protegir la població contra les malalties immunoprevenibles ha estat una prioritat. En aquest sentit, s'ha anat actualitzant el calendari de vacunacions vigent i, per primera vegada des que se'n disposa, l'any 2022 s'hi han introduït dues modificacions amb les recomanacions següents:

- Ordre SLT/46/2022, de 22 de març: introducció de la vacuna contra la malaltia meningocòccica B als nomenats nascuts a partir de gener de 2022 als 2, 4 i 12 mesos. Addicionalment, s'ha incorporat la vacunació contra l'herpes zòster a les persones amb condicions de risc.
- Ordre SLT/202/2022, de 30 d'agost: introducció de la vacuna contra el VPH als nois a 6è d'educació primària (fins al moment només recomanada a les noies), la vacunació contra l'herpes zòster a les persones de 65 anys i 80 anys. Addicionalment, s'ha realitzat la substitució de la vacuna antipneumocòccica 23-valent (Pn23), que s'administra als 65 anys, per la vacuna antipneumocòccica conjugada 20-valent.

Aquestes modificacions han suposat un avenç important per tal de disposar d'un calendari de vacunacions dels més avançats a nivell global; en aquest sentit, Catalunya és pionera en la introducció de la vacuna VPH als nois a l'Estat espanyol i en la introducció de la vacuna antipneumocòccica conjugada 20-valent a les persones de 65 anys. Tot això reforça el concepte de calendari vacunal durant totes les etapes de la vida, des de la infància fins a l'edat adulta, incidint especialment en la vacunació com a mesura de prevenció en la infància i les persones grans.

Durant l'any 2022 s'ha fet un gran esforç per tal de normalitzar al màxim l'accessibilitat a la vacunació després del període més àlgid de la pandèmia de la COVID-19 i assolir cobertures vacunals òptimes, a mesura que la situació epidemiològica i assistencial ho ha permès. S'ha treballat

especialment per garantir la vacunació segons les recomanacions del calendari de vacunacions sistemàtiques, incloent-hi la vacunació antigripal i contra la COVID-19. En aquest sentit, s'ha continuat vacunant contra la COVID-19 amb l'administració de la segona dosi de record a les persones a partir dels 60 anys i a persones de menys d'aquesta edat amb condicions de risc, amb vacunes bivalents que inclouen soques adaptades a les noves variants circulants per primera vegada (soca original Wuhan i Òmicron BA4/5).

Per avançar en la millora contínua que permeti garantir una gestió de vacunes eficient i de qualitat, a Catalunya es disposa d'un sistema de qualitat acreditat des de l'any 2014 per a la gestió, emmagatzematge i distribució de vacunes. L'any 2022 s'ha renovat aquesta acreditació de qualitat ISO 9001:2015.

Durant l'any 2022 s'han administrat un total de 6.744.710 dosis de vacunes als més de 1.100 centres vacunals, de les quals 3.433.552 corresponen a vacunes contra la COVID-19 i 3.311.158, a la resta. El nombre de dosis administrades l'any 2022 ha estat superior a l'any 2021 pel que fa a vacunes diferents de la COVID-19 (3.238.858), però inferior a l'any 2020 (3.419.149), any en què, en plena pandèmia, es va administrar un nombre més alt de vacunes contra la grip quan no es disposava encara de vacunes contra la COVID-19. Pel que fa a les vacunes distribuïdes als centres d'atenció a viatgers, s'ha produït un increment considerable respecte dels anys 2020 i 2021, però el nombre és encara inferior a les dels anys precedents a la pandèmia.

Entre les vacunes administrades cal fer èmfasi especialment en l'esforç que s'ha realitzat en coordinació amb la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques, la Direcció General d'Estratègia, Difusió i Comunicació de Salut i diverses entitats comunitàries i sanitàries per a la vacunació contra la MPOX a les persones amb condicions de risc. Entre les accions realitzades s'han fet reunions de coordinació amb les entitats, formació mitjançant webinars i campanyes informatives específiques amb materials elaborats conjuntament i utilitzant circuits de comunicació específics. Catalunya ha estat la comunitat autònoma que més dosis ha administrat, amb 12.188 dosis durant l'any 2022.

Pel que fa a les cobertures vacunals en dones embarassades, s'han assolit cobertures del 85% per a la vacuna dTpa i del 31,1% per a la vacuna contra la grip, ambdues lleugerament inferiors a les assolides l'any 2021.

L'acceptació de la vacunació a Catalunya és elevada i les cobertures així ho indiquen, especialment per a primovacunació en infants, tot i que aquestes disminueixen amb l'edat i dosis de record. En aquest sentit, la cobertura per a primovacunació contra la diftèria, tètanus, tos ferina, HiB, hepatitis B i poliomielitis és d'entre el 95,5% i 95,6% i la cobertura contra el xarampió, rubèola i parotiditis en infants als 2 anys és del 94,5%. Cal tenir en compte, però, que, tal i com va passar l'any 2021, la situació epidemiològica per la COVID-19 ha tingut un impacte en les mateixes, i també a nivell global; per aquest motiu, durant l'any 2022 s'han realitzat diverses accions per tal de normalitzar-les. En concret, s'han enviat més de 80.000

SMS a famílies amb infants d'entre 4 i 14 anys amb vacunes pendents (per no haver-se administrat o per no haver-se registrat les administrades en el sistema privat) segons les recomanacions del calendari de vacunacions sistemàtiques a Catalunya, com a part d'una estratègia coordinada des de la Secretaria de Salut Pública. Addicionalment, s'han coordinat accions específiques des dels centres d'atenció primària per augmentar les cobertes de vacunació en infants contra el xarampió, la rubèola i la parotiditis.

Salut maternoinfantil

Durant l'any 2022 s'ha seguit treballant en les actualitzacions de forma dinàmica del Protocol de seguiment de l'embaràs a Catalunya i el Protocol d'atenció i acompanyament al naixement a Catalunya segons les novetats i l'evidència científica dels experts.

S'ha fet difusió dels materials d'educació per a la salut en relació amb la salut maternoinfantil: tríptic *Respira Salut*, tríptic *Tens menstruacions molt doloroses?*, carnet de salut, carnet de l'embarassada, guia per a embarassades, tríptics DNA fetal de risc alt i mitjà.

Cribratge prenatal

L'any 2022, dins del Programa de cribatge prenatal d'anomalies congènites, la Comissió de Control de Qualitat de l'Ecografia de Primer Trimestre, la de Control de Qualitat dels Laboratoris de Bioquímica i la de Control de Qualitat dels Laboratoris de Genètica han elaborat els respectius informes d'avaluació i seguiment dels resultats del Protocol de cribatge prenatal d'anomalies congènites a Catalunya. A continuació es destaquen alguns resultats.

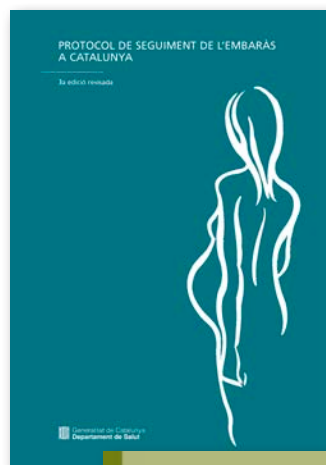
El 53% de les ecografies del primer trimestre estan dins dels paràmetres de qualitat establerts en el Protocol de cribatge prenatal d'anomalies congènites. S'han dut a terme reunions amb els coordinadors per tal d'anar reforçant la importància del cribatge i donar a conèixer els paràmetres bàsics de qualitat que cal assegurar.

La cobertura del Programa de cribatge prenatal d'anomalies congènites ha estat del 92%.

La incorporació del grup de risc intermedi amb el DNA fetal ha suposat un augment de la taxa de detecció del nou cribatge, sobretot en casos de trisomia 21.

Cal destacar la disminució de proves invasives amb la incorporació de la determinació del DNAf (DNA fetal lliure en sang materna), que ha suposat un 75% menys de proves en el primer trimestre i un 84% menys de proves en el segon trimestre.

Els laboratoris de bioquímica que practiquen el cribatge prenatal d'aneuploidies a Catalunya han fet un total de 34.050 cribatges de primer trimestre (cribatge combinat) i 2.650 cribatges de segon trimestre.

En el primer trimestre s'han realitzat un total de 332 proves invasives i 3.424 determinacions de DNAf en sang materna (proves no invasives); en el segon trimestre, 44 proves invasives i 642 determinacions de DNAf en sang materna.

Respecte del cribratge de primer trimestre, i depenent del nivell de risc, les gestants han optat pel següent tipus de proves:

Risc	DNAf	P. Invasiva	Renúncia	Total
Molt alt	7,9%	92,0%	0,1%	236
Alt	66,0%	33,4%	0,6%	1.067
Intermedi	95,3%	2,9%	1,4%	2.991

Respecte del cribratge de segon trimestre:

Risc	DNAf	P. Invasiva	Renúncia	Total
Molt alt	40%	40%	20%	15
Alt	84,23%	10,77%	5%	263
Intermedi	88,55%	1,41%	10,04%	498

La resta de gestants són de risc baix.

En total s'han confirmat un total de 105 casos de síndrome de Down, 23 casos de síndrome d'Edwards i 23 casos de síndrome de Patau en el primer i segon trimestre.

Cribratge neonatal

Pel que fa al cribratge neonatal, durant l'any 2022 s'ha fet la prova del taló a 56.483 nadons, 328 dels quals s'han derivat a les unitats de referència clínica a causa d'una detecció positiva i s'han diagnosticat 192 nadons, que suposen un 58,6% dels infants tramesos per a estudi.

Pel que fa al transport de les mostres, el percentil 95 del temps que transcorre des de l'extracció de la mostra fins a la seva recepció al laboratori ha estat de 5,2 dies, la qual cosa suposa una reducció del 10% respecte de l'any anterior (5,8 dies l'any 2021, any en què es va posar en marxa el sistema de transport unificat).

Cal destacar també que a partir de l'agost de l'any 2022 el Programa inclou la detecció de la deficiència de biotinidasa. Es van detectar 4 casos des d'agost fins a desembre, i es va confirmar la deficiència en tots ells. Els nadons van rebre tractament amb biotina, demostrant així l'eficàcia de la seva implementació.

El Consell Català de la Formació Continuada de les Professions Sanitàries ha acreditat el curs de Cribratge neonatal, del qual s'han fet dues edicions durant el 2022. L'objectiu del curs és formar i sensibilitzar els i les professionals que participen en les diferents etapes del Programa per tal que s'acompleixin els requisits i els temps establerts.

Cribratge neonatal

Malalties detectades	Nens	Nenes	Total
Trastorns del metabolisme dels aminoàcids			
Hiperfenilalaninèmia / Fenilcetonúria	6	6	12
Homocistinúria	1	1	2
Trastorns del metabolisme dels àcids orgànics			
Deficiència de biotinidasa	1	3	4
Acidúria glutàrica tipus 1	2	0	2
Acidúria metilmalònica tipus MUT	0	1	1
Acidèmia propiònica	2	0	2
Altres	2	0	2
Trastorns del metabolisme dels àcids grassos			
Deficiència de MCAD	4	1	5
Deficiència de LCHAD	1	0	1
Deficiència de VLCAD	1	1	2
Altres	3	4	7
Deficiències adquirides de vitamina B12	30	31	61
Hipotiroidisme congènit	14	21	35
Fibrosi quística	5	2	7
CFSPID	5	12	17
Hemoglobinopaties			
Anèmia de cèl·lules falciformes	6	10	16
Altres hemoglobinopaties	3	4	7
Immunodeficiències			
Immunodeficiència combinada greu	2	0	2
Altres immunodeficiències	4	1	5
Pendents de classificació	1	1	2

Cribratge neonatal de la hipoacúsia

El cribratge neonatal de la hipoacúsia ha tingut una cobertura del 82% a la xarxa pública i del 95% a la xarxa privada, i s'han diagnosticat un total de 41 hipoacúsies (22 de bilaterals i 19 de monolaterals), a més de 108 casos on el llindar auditiu és inferior o igual a 30 dB. D'aquests infants diagnosticats, un 57% són nens i un 43% són nenes.

Registre de paràlisi cerebral infantil

L'any 2022 el Departament de Salut ha començat a treballar conjuntament amb el Departament d'Acció Social i l'Associació per a la paràlisi cerebral infantil el conveni de col·laboració per a l'estudi de la paràlisi cerebral i el tractament de les dades per a conèixer la realitat epidemiològica d'aquest trastorn.

Infància amb salut. Protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut a l'edat pediàtrica

S'ha continuat treballant en la revisió del Protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut a l'edat pediàtrica en col·laboració amb la Secretaria d'Atenció Sanitària i Participació del Departament de Salut. Una vegada realitzat el procés participatiu, en el qual es va donar veu a tots els actors implicats en la salut en l'etapa pediàtrica, durant el 2022 s'han acabat de definir els diferents àmbits temàtics que inclourà el nou protocol i s'ha contactat amb les societats científiques per tal d'identificar les persones expertes que constituïran els grups de treball per a la redacció dels diferents capítols.

Maltractaments infantils

Durant el 2022, un total de 1.129 infants han estat registrats al portal RUMI per sospita de maltractament.

Les sospites de maltractament infantil s'elevan a 1.302 (el nombre de sospites és més elevat que el nombre d'infants registrats ja que un mateix infant pot patir diverses classes de maltractament). L'abús sexual és el més prevalent, amb un total de 718 casos (el 55,1% del total), seguit del maltractament físic, amb un total de 283 casos (el 21,7% del total).

El 72,5% dels casos registrats representen maltractaments i/o abús en nenes, el 27,5%, en nens.

L'abús sexual, concretament, té una incidència molt més elevada en nenes, ja que representen el 82% dels casos d'abús sexual i en el cas del maltractament físic, el 62%.

Paral·lelament, s'ha treballat en el desplegament del Protocol d'actuació davant de maltractaments en la infància i l'adolescència en l'àmbit de la salut.

Programa Salut i Escola

Durant 2022, el Programa Salut i Escola (PSiE) ha incrementat la seva implementació que s'havia reduït de manera considerable durant l'època pandèmica i postpandèmica. El total d'alumnes que han fet una o més consultes a les infermeres referents de Salut i Escola ha estat de 7.200, d'un total de 550 centres educatius diferents.

Durant el curs escolar 2021-2022 s'han realitzat 11.749 consultes registrades a l'ECAP a la Consulta Oberta en escoles amb ESO, ateses per un total de 435 infermeres vinculades al PSiE. Les primeres visites han estat al voltant del 55-57% per a tots els cursos de l'ESO i 1r de Batxillerat, mentre que a 2n de Batxillerat s'ha incrementat al 60,5%.

Cobertura del Programa Salut i Escola

Regió Sanitària	% Cobertura	Escoles amb PSiE	Total escoles
Lleida	88,68	47	53
Terres de l'Ebre	88,46	23	26
Girona	71,59	63	88
Tarragona	64,15	34	53
Catalunya Central	64,00	48	75
Metropolitana Sud	61,76	105	170
Metropolitana Nord	50,00	107	214
Alt Pirineu	50,00	5	10
Barcelona Ciutat	29,58	42	142
Total	53,61	550	1.026

Els temes tractats més freqüentment a la Consulta Oberta han estat, per aquest ordre: salut mental (benestar emocional, ansietat, dèficit d'autoestima, depressió) amb gairebé el 50% de les consultes per a qualsevol curs de l'ESO i Batxillerat i destacant en els dos cursos de Batxillerat, salut alimentària amb un 23%, el 16% de salut sexual i afectiva i el 15% de salut social i entorn. Les principals derivacions han estat als CSMIJ, en un 10,49%, per afectacions de salut mental i posteriorment, un 7%, als serveis mèdics d'atenció primària. Un 71,32% no han necessitat derivació.

Per abordar les necessitats de formació i capacitació que fan arribar les infermeres de SiE, a banda de la formació bàsica del Programa, des del Servei de Salut Maternoinfantil es va apostar per la seva formació continuada en cursos monogràfics a les àrees concretes amb més problemàtica, treballant la salut mental, els trastorns de la conducta alimentària, el consum d'alcohol, altres drogues i els entorns digitals a l'adolescència, amb l'objectiu d'ampliar les seves habilitats per aconseguir deteccions ràpides, poder atendre les primeres demandes dels adolescents i descobrir conductes de risc o patiments.

Pla de formació del Programa Salut i Escola

	Cursos
Formació bàsica	Contínua (tot l'any)
Formació monogràfica	
Trastorns de la conducta alimentària	3
Salut mental i psicopatologia de la infantesa i l'adolescència	3
Abordatge educatiu del consum d'alcohol, altres drogues i entorns digitals a l'adolescència	1
Pla d'equitat menstrual: intervenció educativa La meva regla, les meves regles	2
Monogràfic programa salut i escola per als nous agents de salut comunitària	2

Des del Programa Salut i Escola (PSiE), s'ha contribuït també al Pla de formació dels nous agents de salut comunitària, com les referents de benestar emocional de Catalunya i les dietistes-nutricionistes, per tal d'en-

cabir el model d'intervenció d'aquests nous rols dins del marc d'actuació del PSiE a les escoles.

Així mateix, s'ha dut a terme una 1a fase d'implementació del Pla d'equitat menstrual (anomenat "La meua regla, les meues regles"), que s'emmarca dins del Pla de salut 2021-2025 i és una iniciativa conjunta del Departament de Salut, d'Educació, d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i d'Igualtat i Feminismes, com a part de l'Estratègia Nacional de Drets Sexuals i Reproductius. El Pla comprèn un conjunt d'actuacions que tenen com a objectiu garantir i protegir el compliment dels drets sexuals i reproductius i d'altres de nous, com l'equitat menstrual i els productes menstruals. En aquesta fase, durant el curs escolar 2021-2022 s'ha arribat a un total de 24 centres educatius i 2.200 alumnes.

Aquesta intervenció educativa, a càrrec de les llevadores i infermeres del Programa Salut i Escola, té com a finalitats garantir que es pugui accedir a l'atenció precoç de problemes relacionats amb la salut psicoafectiva i s'hi pugui donar resposta mitjançant accions de promoció de la salut; reforçar les intervencions de salut emocional en l'àrea de salut afectiva, salut sexual i reproductiva dins del PSiE; garantir l'equitat menstrual a totes les persones que menstruen mitjançant actuacions dirigides a la població de 3r d'ESO als centres educatius d'arreu de Catalunya, facilitant un espai d'educació menstrual amb l'objectiu de canviar la percepció social de la menstruació, assessorant sobre l'equitat menstrual per tal d'erradicar el tabú i la discriminació sexista associada al fet de menstruar, contribuint a l'eliminació de la pobresa menstrual, i crear compromís i consciència sobre l'impacte mediambiental dels productes menstruals no reutilitzables. Per fomentar l'ús de productes menstruals sostenibles, durant la intervenció amb el grup classe es van distribuir gratuïtament a les persones que menstruen de 3r d'ESO tres productes menstruals reutilitzables en un estoig (una copa menstrual, unes calces menstruals i una compresa de roba), a més de cartells per al centre i adhesius amb la imatge de la campanya per a tot l'alumnat.

D'altra banda, durant el 2022 s'ha distribuït material divulgatiu del Programa Salut i Escola per tal que la infermera SiE de l'equip d'atenció primària ho tingui a la seva disposició: 44.700 exemplars del quadríptic informatiu per a alumnes, 19.500 unitats del tríptic per a les famílies, 877 cartells del PSiE per al centre educatiu i 645 plaques identificadores de la infermera dins de l'escola.

Protocol de l'ANTICONCEPCIÓ d'URGÈNCIA a Catalunya

Programa d'anticoncepció d'urgència

Durant l'any 2022 s'ha donat per finalitzada la Instrucció d'Anticoncepció d'Urgència (AU) del CatSalut per la qual es feia efectiu el compliment del nou Protocol d'AU a Catalunya, revisat i actualitzat amb el consens de tot el grup de treball. Tots dos documents es troben al [web de l'ASPCAT](#).

Aquesta Instrucció incorpora totes les novetats del Programa –que es va posar en marxa el 2004 amb la finalitat de prevenir un embaràs no desitjat després d'un coit no protegit–, com són les innovacions en els tractaments, tant hormonals per via oral com el dispositiu intrauterí de coure, que poden prevenir més del 95% dels embarassos no desitjats quan s'utilitzen dins dels cinc dies posteriors a la relació sexual coital desprotegida.

També queda reflectit el nou fullet informatiu per a la dona, *Millor sense risc*, i la targeta de visita preferent a l'ASSIR amb la qual la dona pot acudir a la visita de seguiment post-tractament d'AU sense llistes d'espera, tot això dins del *kit* d'educació sanitària d'acompanyament a la dispensació del fàrmac d'AU hormonal.

En definitiva, la Instrucció coordina tots els nivells d'atenció sanitària a la dona i assegura la dispensació ràpida del tractament i el seguiment adequat dels serveis corresponents d'atenció primària.

Durant l'any 2022, a Catalunya, segons dades del Sistema d'Informació dels Serveis d'Atenció Primària (SISAP), el nombre de píndoles postcoïtals dispensades a la xarxa sanitària pública de Catalunya ha estat de 7.608 a un total de 7.102 dones, de les quals 6.661 les van prendre una vegada i 947, més vegades.

Programa de promoció de l'alletament matern

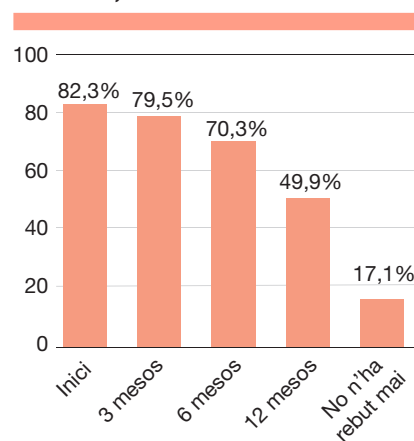
Segons les dades de l'Enquesta de Salut de Catalunya 2021-2022, un 82,3% dels nadons nascuts a Catalunya inicien la lactància materna en el moment del naixement; continua als 3 mesos en un 79,5% i als 6 mesos el 70,3%, i baixa al 49,9% a l'any de vida del nadó. El 17,1% mai n'ha rebut (com es pot veure al gràfic de prevalença de 2022).

La sensibilització i la formació dels professionals de la salut és imprescindible per dur a terme un bon acompanyament a les mares, famílies i nadons durant l'alletament. Les edicions periòdiques dels cursos d'actualització en lactància materna i de promoció de l'alletament matern, coordinades des del Servei de Salut Maternoinfantil de l'ASPCAT, faciliten l'adquisició de coneixements, habilitats, capacitació i eines per donar suport a les mares que alleten. A través de l'edició virtual síncrona, durant 2022 s'han format uns 170 professionals sanitaris i en el format en línia asíncron, de 40 h de durada, aproximadament 300 en cadascuna de les tres edicions realitzades. En total, més de 1.000 professionals de diferents àmbits dins la pediatria i l'obstetrícia.

Per tal de continuar fomentant el manteniment de la lactància, des de l'ASPCAT es difon material divulgatiu sobre l'alletament matern a les escoles bressol, també als ASSIR, que proposa pautes per facilitar la continuació de la lactància materna a les llars d'infants, tant *in situ* com amb l'administració de llet que la mare s'extreu prèviament, informant sobre l'extracció, manipulació, emmagatzematge, transport i conservació de la llet materna.

Amb motiu de la Setmana Mundial de la Lactància Materna 2022, celebrada la primera setmana d'agost, l'ASPCAT es va adherir al lema "[Un pas endavant per la lactància materna: formar i donar suport](#)", proclamat per l'Aliança Mundial pro-Lactància Materna, amb una nota de premsa centrada a enfortir la capacitat dels diferents àmbits de la societat implicats a protegir, promoure i donar suport a l'alletament matern, entre els quals s'inclouen prioritàriament els governs, els sistemes de salut, els llocs de treball i les comunitats.

Prevalença de la lactància materna, 2022

Font: ESCA (Enquesta de Salut a Catalunya) 2021-2022.

Activitats i resultats

	2018	2019	2020	2021	2022
Pla integral de promoció de la salut a través de l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS)					
Activitat física saludable (15-69 anys)	84,5%	82,1%	83,2%	83,7%	82,3
Seguiment de la dieta mediterrània (18-74 anys_ESCA 202))	62,6%	54,6%	57,5%	56,6%	56,7
Excés de pes (sobrepès i obesitat) en adults (15 i més anys)	51,2%	52,1%	50,6%	50,1%	50,0
Excés de pes (sobrepès i obesitat) en infants (6 a 12 anys)	35,6%	34,6%	35,9%	40,4%	38,9%
	(2017-2018)	(2018-2019)	(2019-2020)	(2020-2021)	(2023-2022)
Oci actiu de la població de 3 a 14 anys	35,1%	31,4%	27,2%	31,7%	32,4%
Oci sedentari de la població de 3 a 14 anys	-	-	-	45,9%	45,8%
Pla d'activitat física i salut (PAFS)					
Usuaris atesos insuficientment actius i amb FRCVS* que reben consell PAFS	46,5%	42,6%	33,5%	28,6%	29,8%
Formacions realitzades presencials / en línia	29 / 3	16 / 3	13 / 3	- / 2	- / 3
Professionals formats presencials / en línia	700 / 1.651	400 / 1.480	158 / 1.051	- / 609	- / 602
Assistència a seminaris web AFS				128	
Rutes saludables	906	920	920	920	920
Municipis implementant PAFS	290	300	300	300	300
Persones que tenen accés a ruta saludable	80%	80%	80%	80%	80%
Visualitzacions de pàgina web AFS i Canal Salut AF	3.739	19.854	10.133	13.729	26.353
Dia Mundial de l'Activitat Física (DMAF)					
Participants del DMAF	129.504	156.378	-	-	218.026
Accreditació d'establiments de restauració promotors d'alimentació mediterrània (Amed)					
Establiments nous	67	63	2	8	4
Comensals totals	100.213	113.582	113.932	114.906	115.457
Programa de Revisió de Menús Escolars (PReME)					
Revisions	579	487	300	502	478
Alumnes que fan ús de menjador	94.549	85.720	42.540	45.878	65.942
Prevençió i control del tabaquisme					
Tabaquisme (diari i ocasional) en majors de 15 anys	25,6%	23,9%	24,6%	22,6	24.1
Tabaquisme diari entre 14 i 18 anys (ESTUDES)	-	11,7%	-	8,9	
		(enquesta biennal)		(enquesta biennal)	
Abstinentes el darrer any	49.469	40.432	26.444	38778	35.212
Prevençió i control de lesions					
Morts per trànsit	326	304	204	242	-
Accions comunitàries en salut					
Activitats comunitàries a l'APS / Nombre d'assistents				1.012/3.462	12.384/19.370
Nombre de referents SC a l'APS				400	400
Vacunacions					
Vacunes administrades	3.020.621	3.194.474	3.419.149	3.238.858	6.744.710**
Salut internacional					
Vacunes distribuïdes	141.000	163.771	67.873	66.698	116.657
Salut maternoinfantil					
Naixements (variació interanual)	64.284	61.670	58.590	57.790	56.305
	(-4,4%)	(-4,1%)	(-3,5%)	(-1,4%)	(-2,6%)

Promoció de la salut

	2018	2019	2020	2021	2022
Cribatge prenatal (cobertura del SISCAT)					
Anomalies congènites (1r i 2n trimestre)	94,2%	90,6%	93,4%	93,5%	92%
Cribatge neonatal de metabolopaties					
Fenilcetonúria	9	1	4	4	12
Hipotiroïdisme congènit	32	29	26	45	35
Fibrosi quística	4	6	9	9	7
Grup de 19 malalties metabòliques	14	9	14	14	28
Anèmia falciforme	19	19	20	20	16
Immunodeficiències	8	10	13	7	7
Cribatge neonatal d'hipoacúsia					
Nadons cribrats	81,5%	85,4%	83% públic 86,5% privat	84% públic 89% privat	82% públic 95% privat
Hipoacúsies detectades	68	95	50	49	41
Maltractament infantojuvenil	552	448	480	980	1.129
Nombre de mediacions interculturals		14.891	8.201	9.077	10.899
Professionals formats en l'abordatge de la mutilació genital femenina			1.138	813	3.015
Indicadors SUMASALUT					
Creació de la pàgina web (visualitzacions)				2.720	23.761
Jornada anual/webinar conjunta SumaSalut (participants)				159	159
Butlletins (informacions i actualitzacions) mitjançant correu electrònic				29	32
Formació dirigida als EAP de la Comissió Tècnica SumaSalut					
Plataforma conjunta i homogènia de l'oferta formativa: https://promocio.cat/ . Professionals formats				4.764	3.712
Grau de satisfacció formació (sobre 5 punts)					4,5
WEB ACTIUS I SALUT					
Actius al Mapa d'actius de Catalunya a finals del 2022					7.340
Activitats introduïdes					2.670
Recursos introduïts					1.105
Visites a la web					139.000

* FRCVS: factors de risc cardiovasculars.

** Inclou les dosis contra la COVID-19 administrades (3.433.552).

El descens del consum de begudes ensucrades dels infants que en consumien tres o més vegades a la setmana ha estat del 49%. La freqüentació setmanal als establiments de menjar ràpid ha disminuït en un 33%. Cal destacar també que l'evolució de l'IMC ha millorat i ha passat d'un IMC de $26,4 \pm 4,3$ a un IMC de $24,4 \pm 4,5$.

L'experiència

Resultats significatius en la millora d'estils de vida i la reducció de l'IMC en l'experiència de prevenció i atenció a l'obesitat infantil al barri de la Mina, 2021-2022

L'obesitat és un problema de salut pública, tant pel nombre de població afectada com per la seva relació amb l'aparició o agreujament d'altres problemes de salut crònics: incrementa el risc de malalties cardiovasculars, diabetis tipus 2, determinats tipus de càncer, hipertensió arterial, artrosi, gota i altres. Aquestes malalties provoquen una disminució tant de la qualitat com de l'esperança de vida de les persones afectades.

En la població infantil i juvenil aquest fet és més preocupant, ja que l'obesitat pot interferir en el creixement i el desenvolupament, en el seu estat d'ànim, en el rendiment escolar, en les relacions socials i laborals futures i en l'aparició de malalties relacionades.

A Catalunya, segons dades de l'ESCA del 2022, el 13,7% de la població de 6 a 12 anys té obesitat, amb diferències pel que fa al sexe, la classe social i el nivell d'estudis de pares i mares.

El projecte s'ha dut a terme al CAP La Mina, en coordinació amb la Direcció d'Atenció Primària de la Regió Metropolitana Nord.

L'objectiu del projecte ha estat fer una **prova pilot, en un barri d'especial prioritat, un model de prevenció i atenció a l'obesitat infantil amb la finalitat de millorar el hàbits dels infants i les seves famílies i reduir la prevalença de l'excés de pes, mitjançant un abordatge integral de la salut.**

El projecte es va centrar en la intervenció amb la comunitat i intervenció des del CAP (llevadores, equip de pediatria, dietista-nutricionista, referent de benestar emocional i salut comunitària, entre altres).

Entre els resultats més importants destaquen el nombre d'infants i famílies involucrades i la seva continuïtat, ja que l'equip de pediatria va derivar 141 infants dels quals 100 van iniciar el procés i més del 50% van finalitzar-lo.

També hi ha hagut canvis significatius, abans i després de la intervenció, en el consum d'aliments i en els estils de vida.

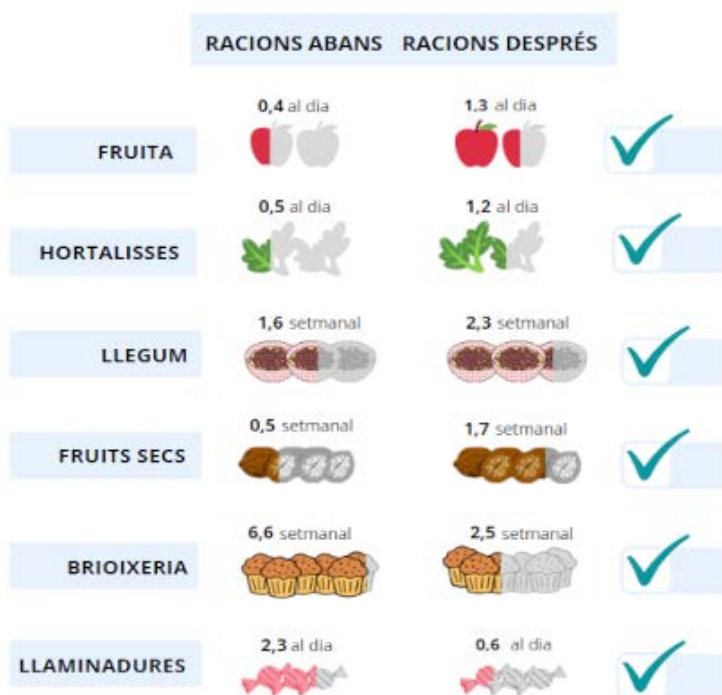
Com a conclusions podem dir que, malgrat que el període de pandèmia no ha permès fer la prova pilot el model de prevenció i atenció a l'obesitat infantil com es va dissenyar en la seva totalitat, aquesta prova pilot ha mostrat que:

- És un model ben acceptat per l'equip d'atenció primària i per la comunitat.
- Pot actuar aprofitant recursos i activitats en curs i potenciant-les.
- Requereix de la participació i coordinació de diversos professionals de la salut.
- És fonamental construir a partir del treball comunitari previ realitzat per l'EAPiC.
- En relació amb la intervenció amb els infants participants, s'han obtingut resultats positius tant en la millora d'hàbits com en la reducció de l'IMC.
- La intervenció comunitària s'ha centrat en la diagnosi inicial compartida amb el barri, la realització de tallers i l'impuls del consum de fruita, tant a l'escola com a les entitats. La COVID-19 ha limitat la realització d'activitats; no obstant, la valoració final, tant per part de les persones usuàries com de les entitats, ha estat molt positiva i podrien ser replicables en altres processos comunitaris.

Es considera important donar continuïtat a aquesta intervenció oferint un acompanyament als infants i les famílies participants, desenvolupant de forma més intensa la part comunitària i actuant sobre l'entorn i els determinants.

Per a més informació, podeu consultar [aquí](#).

S'han incrementat significativament hàbits com les hores de son, el joc actiu i el temps dedicat a extraescolars de tipus esportiu. Al mateix temps, i de forma conseqüent, les hores dedicades a l'ús de pantalles s'han reduït significativament.

S'ha incrementat de forma significativa el consum diari de fruites i hortalisses i el consum setmanal de llegum i fruits secs, i s'ha reduït significativament el consum de brioxeria i llaminadures entre els infants participants.

Protecció de la salut

El vessant de la protecció de la salut té com a objectiu protegir i millorar la salut i el benestar de les persones a través del control dels riscos presents en el medi i en els aliments.

El 2022 han estat 36.575 els establiments, centres i instal·lacions objecte d'intervenció de protecció de la salut, un 1,37% menys que l'any anterior.

En l'àmbit de les competències de la Generalitat, els serveis de protecció de la salut duen a terme activitats d'avaluació, de gestió i de comunicació del risc, així com de foment i coordinació amb els diversos departaments de l'Administració de la Generalitat i els ens locals amb tasques de protecció de la salut.

Els programes per a la gestió del risc sanitari alimentari i ambiental estan orientats a resultats i descriuen les actuacions que es duen a terme per evitar o minimitzar els riscos presents en els aliments, l'aigua o el medi mitjançant el control oficial, que pot comportar actuacions administratives per a l'adopció de mesures cautelars i l'exercici de la potestat sancionadora.

La protecció de la salut també inclou la presència activa a les xarxes d'informació ràpida per a situacions d'alertes alimentàries i ambientals, i altres serveis requerits directament per la ciutadania, entitats o empreses per exercir un dret, com és el cas de l'atenció a denúncies o queixes, o bé per complir amb condicions derivades de la seva responsabilitat com són els serveis destinats a proporcionar autoritzacions sanitàries de funcionament o de posada al mercat de productes alimentaris i registres d'activitats que poden implicar un risc per a la salut.

Àmbits d'intervenció de protecció de la salut

- Autorització i registre d'empreses i establiments, serveis, instal·lacions i productes.
- Control sanitari de les indústries alimentàries i dels establiments de restauració col·lectiva social.
- Vigilància i control sanitari dels aliments.
- Vigilància de les resistències antimicrobianes.
- Control de les condicions específiques dels establiments alimentaris que operen al mercat internacional i dels aliments destinats a l'exportació.
- Vigilància i control de les zoonosis d'origen alimentari i no alimentari.
- Investigació de brots epidèmics d'origen ambiental i alimentari, i gestió d'alertes.
- Control dels laboratoris de salut alimentària i ambiental.
- Vigilància i control sanitari de l'aigua de consum humà.
- Prevenció i control de la legionel·losi.
- Control de biocides i dels serveis de control de plagues i de desinfecció en l'àmbit ambiental i a la indústria alimentària.
- Control de la salubritat d'allotjaments infantils i juvenils, i càmpings.
- Control de la gestió de residus sanitaris en centres sanitaris i de residus municipals i industrials.
- Policia sanitària mortuòria.
- Camps electromagnètics.
- Control de la comercialització i ús de productes químics.
- Aigües recreatives i piscines, aigües residuals i reutilització d'aigües regenerades.
- Contaminació atmosfèrica i qualitat de l'aire.
- Contaminació acústica.
- Canvi climàtic i salut pública.

Registres i censos

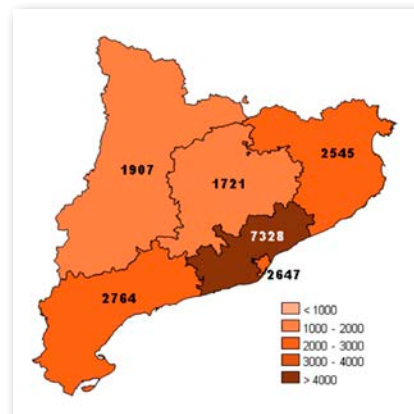
Per desenvolupar les actuacions de control oficial, l'ASPCAT disposa d'eines informàtiques destinades a recollir la informació sobre titularitat, ubicació i característiques d'establiments, serveis, instal·lacions o productes sobre els quals es realitza la vigilància i el control. Aquests censos es mantenen a partir de dades recollides per les unitats territorials o per comunicació de les empreses o serveis quan hi ha normativa específica i és obligatòria una inscripció en un dels registres oficials o una comunicació de posada en el mercat de productes. Aquests censos constitueixen elements essencials per als serveis d'inspecció perquè assegurin la possibilitat d'actuar amb rapidesa i eficàcia en aquells casos en què existeix un perill per a la salut pública.

Pel que fa a la gestió dels registres oficials, s'ha continuat avançant en la millora dels procediments dels tràmits administratius telemàtics amb l'objectiu de reduir-ne el temps de resposta i clarificar els requisits de la documentació als sol·licitants. Durant el 2022, s'han gestionat 5.822 tramitacions (inscripció, modificació, autorització o cancel·lació) del Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC), on consten més de 25.000 inscripcions. En el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP), amb 1.319 inscripcions, s'han tramitat 450 expedients.

El cens de productes alimentaris subjectes a la comunicació obligatòria de posada en el mercat (complements alimentaris i aliments destinats a grups especials de població) és de 13.666 productes, amb una activitat associada anual de 3.868 tramitacions. A més de la gestió administrativa habitual, i en el marc del Grup de treball de complements alimentaris, durant el 2022 s'han intensificat i prioritzat les revisions de la documentació d'alguns complements notificats en funció dels possibles perills d'acord amb nous criteris d'avaluació del risc o canvis normatius. Les actuacions realitzades a nivell central, conjuntament amb els serveis territorials d'inspecció, han comportat la revisió de més de 330 productes per motius diversos (presència de 5-hidroxitriptòfan, oli de magrana, *Coriolus versicolor*, diòxid de titani, excés de vitamina B6, excés de monacolina K, etc.).

Pel que fa a l'àmbit ambiental, s'han mantingut els censos dels assentaments humans no permanents (528 allotjaments infantils i juvenils i 354 càmpings); dels establiments amb instal·lacions amb alt risc de proliferació de legionel·la (1.012 amb torres i condensadors evaporatius, 4.538 amb circuits d'aigua calenta sanitària, 386 amb sistemes d'aigua climatitzada amb agitació constant i recirculació mitjançant raigs d'alta velocitat o injecció d'aire i 19 balnearis amb instal·lacions termals); dels 1.143 centres generadors de residus sanitaris, i de les 2.214 xarxes de subministrament d'aigua de consum.

El conjunt de dades dels censos i la tipologia dels establiments i objectes d'intervenció en l'àmbit de la protecció de la salut corresponents als anys 2016-2021 s'han fet públics al [web](#) en forma de taules i mapes en diferents estats d'agregació territorial.

Mapa de censos de les indústries alimentàries de Catalunya inscrites en el registre sanitari (RSIPAC), per unitats territorials (UT). Destaca la UT de Barcelona, amb 7.328 indústries; seguida, a bastant distància, de la UT del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, amb 2.764; Barcelona ciutat, amb 2.647; Girona, amb 2.545; Lleida i Alt Pirineu i Aran, amb 1.907; i, en darrer lloc, la UT de la Catalunya Central, amb 1.721 indústries censades.

La disponibilitat informàtica de les dades també facilita apropar-les a la ciutadania en general, i als operadors econòmics en particular, posant a disposició les empreses inscrites en els registres oficials (cercador indústries alimentàries, cercador empreses biocides) amb l'objectiu de millorar la transparència, l'eficiència i la igualtat d'oportunitats.

La gestió dels riscos alimentaris

L'any 2022 s'han dut a terme un total de 20.662 actuacions de control a establiments alimentaris i s'han analitzat 17.757 mostres d'aliments i materials en contacte amb els aliments en el marc dels programes del SIVAL i del SICA.

Els **programes sanitaris de l'àmbit alimentari** integren les actuacions de vigilància i control que es duen a terme a Catalunya per evitar o minimitzar els perills presents en els aliments que poden ocasionar un risc per a la salut de les persones.

Aquestes actuacions inclouen, d'una banda, la realització de **visites d'inspecció i auditories als establiments de tots els sectors alimentaris**, amb l'objecte de garantir el compliment dels requisits d'higiene i seguretat dels aliments destinats a consum humà establerts a la normativa i, de l'altra, la **presa de mostres** d'aliments i materials en contacte amb els aliments per a l'anàlisi de perills biològics, químics, ingredients tecnològics i al·lèrgens alimentaris. Les actuacions de presa de mostres s'emmarquen dins de:

- el Sistema de Vigilància Sanitària dels Aliments a Catalunya (SIVAL), que integra l'anàlisi de mostres prospectives d'aliments consumits per la població catalana per a la detecció de perills,
- el Sistema de Control Sanitari dels Aliments i els Establiments Alimentaris a Catalunya (SICA), que integra l'anàlisi de mostres de control oficial destinades a comprovar que els operadors econòmics compleixen la legislació sanitària alimentària que els és aplicable, així com a verificar que dissenyen i apliquen correctament les mesures preventives necessàries per reduir o evitar la presència de perills en els aliments i, per tant, l'aparició de malalties de transmissió alimentària,
- el Programa d'investigació de residus de substàncies farmacològicament actives (PIR) en les carns dels animals d'abastament i en ous.

L'any 2022 s'han dut a terme 20.492 inspeccions i 170 auditories als establiments alimentaris sota la intervenció de l'ASPCAT. Cal destacar l'important nombre de controls efectuats dirigits a verificar el compliment dels requisits específics per a la fabricació i comercialització de complements alimentaris, justificat per l'augment considerable del consum d'aquests productes a Catalunya; per l'ampli ventall de productes disponibles al mercat que es comercialitzen com a complements alimentaris i per les notificacions per presència d'ingredients no autoritzats o específicament prohibits detectats. Les actuacions de control realitzades en aquest àmbit han permès la retirada del mercat d'aquells complements alimentaris que podien suposar un risc per a la població.

Pel que fa a la presa de mostres, s'han analitzat un total de 15.757 mostres, entre aliments i materials en contacte amb els aliments, de les quals s'han dut a terme un total de 280.025 determinacions analítiques. Com a novetat, en el marc del SIVAL 2022, s'ha iniciat la recollida de mostres mitjançant un model centralitzat de compra en línia. Aquest nou model ens permet adaptar-nos a les noves possibilitats d'implementar sistemes de recollida de mostres mitjançant la compra a distància d'acord amb l'establert als reglaments europeus de control oficial, al mateix temps que ens permet aproximar-nos a les noves tendències de consum de la ciutadania. L'aplicació d'aquest nou model de gestió ha permès estalviar recursos

i temps dedicats a l'execució d'aquestes tasques, així com simplificar i agilitzar la logística de gestió. El 2022, el nombre de mostres adquirides i analitzades a través d'aquest nou model centralitzat ha representat gairebé el 18% del total de mostres dels programes de vigilància.

La prevenció i el control de les zoonosis

Segons l'OMS, de manera global, hi ha més de 200 tipus de zoonosis conegudes, i representen un gran percentatge de malalties noves i existents en humans. A Catalunya, la prevenció i el control de les malalties que es transmeten directament dels animals a les persones o, indirectament, a través dels aliments, es basen en dues grans línies d'actuació. D'una banda, mitjançant l'aplicació de programes de lluita, control i erradicació d'aquestes malalties als animals. I de l'altra, a través del **control**, la **vigilància** i l'**anàlisi** de determinats productes alimentaris **per poder avaluar** i gestionar el risc associat als agents zoonòtics causals.

Pel que fa a les zoonosis transmeses pels aliments, els principals agents patògens causals són *Campylobacter*, *Salmonella* i *Escherichia coli*. L'establiment de mecanismes de vigilància de l'ASPCAT en les zoonosis transmeses pels aliments inclou, d'una banda, la recollida i l'anàlisi de mostres per a la detecció d'agents zoonòtics en les fases de fabricació i comercialització dels aliments i, de l'altra, la detecció i el control d'aquestes malalties per part dels serveis d'inspecció veterinària en els animals i en les carns, als escorxadors i als establiments de manipulació de caça silvestre (EMC).

Troballes de zoonosis alimentàries als escorxadors i EMC de Catalunya, 2022

	Animals d'abastament	Animals de caça silvestre
Hidatidosi	1.181	0
Tuberculosi	4	8
Triquinosi	0	47

Entre les zoonosis no alimentàries cal destacar les actuacions practicades per tal de descartar la sospita de ràbia en gossos, gats i fures que hagin mossegat o agredit persones.

Servei de suport als serveis veterinaris oficials d'escorxador

El **Servei de Suport a Escorxadors (SESC)** s'ha convertit en una eina imprescindible de suport al control oficial per donar resposta a les consultes relacionades amb patologia veterinària que fan els serveis veterinaris oficials dels escorxadors i establiments de manipulació de caça silvestre de Catalunya. Aquestes consultes requereixen, majoritàriament, una resolució ràpida, ja que sovint hi pot haver associades mesures

El 2022 s'han fet 11 actuacions de seguiment a causa d'agressions de gossos, que s'han mantingut sota observació veterinària durant 14 dies. En cap dels casos de seguiment s'ha confirmat la presència de ràbia.

Al llarg del 2022 el SESC ha atès 136 sol·licituds d'anàlisi laboratorial de mostres i 13 consultes telemàtiques adreçades pels serveis veterinaris oficials d'escorxador d'arreu de Catalunya.

cautelars preventives, així com una repercussió en la presa de decisions sobre els animals i les carns. Com en anys anteriors, el Departament de Salut ha encarregat la gestió d'aquest servei al Centre de Recerca de Sanitat Animal (IRTA-CReSA).

L'any 2022, el SESC ha gestionat un total de 149 consultes.

La vigilància de les resistències antimicrobianes

A Catalunya, l'any 2022 s'han investigat les antibioresistències d'un total de 86 soques: 43 de carn fresques de pollastre i de gall dindi per a l'estudi d'*E. coli* BLEA en el marc de la Decisió 2020/1729 i 43 soques aïllades en el marc del Programa de vigilància de perills biològics i del control sanitari dels establiments (26 de salmonel·la, 10 de campilobàcter, 7 d'*E. coli* STEC).

La **capacitat de resistència** que poden tenir un gran nombre d'agents infecciosos a **les substàncies antimicrobianes** suposa una creixent amenaça per a la salut pública, la seguretat dels aliments i la salut i el benestar dels animals, atès que limiten les alternatives terapèutiques enfront a les infeccions que generen. En aquest sentit, cal destacar les actuacions de vigilància de les resistències antimicrobianes dels agents zoonòtics i altres agents que poden representar una amenaça per a la salut pública que realitzen els serveis de protecció. Aquestes actuacions consisteixen en:

- D'una banda, l'estudi per determinar la prevalença de les resistències transmeses pels aliments, que es realitza d'acord amb la Decisió d'Execució (UE) 2020/1729 de la Comissió Europea, el qual permetrà poder determinar-ne l'evolució en el temps.

L'any 2022, l'estudi s'ha centrat en les carns fresques de pollastre i de gall dindi, amb un total de 85 mostres de les quals s'han aïllat 43 soques d'*Escherichia coli* productora de betalactamases (BLEA). Totes les soques d'*E. coli* aïllades han presentat resistència a algun dels antibiòtics investigats, destacant el 100% de les soques per ampicil·lina, cefotaxima i ceftazidima, el 97,7% per a cefepima i el 76,7% per a ciprofloxacina.

- Paral·lelament, per tal de donar compliment al Reial Decret 1940/2004, que regula la vigilància de les zoonosis i dels agents zoonòtics així com la vigilància de la resistència als antimicrobians associada a aquests, els laboratoris de la Xarxa de Laboratoris de Salut Pública de Catalunya realitzen l'estudi de les soques de microorganismes que puguin suposar un risc per a la salut pública, aïllades a partir de les mostres d'aliments recollides en el marc del Programa de vigilància de perills biològics del SIVAL i en el marc del control sanitari dels establiments alimentaris.

El 2022 s'ha realitzat l'estudi de resistències en 43 soques aïllades, majoritàriament, de carns fresques de porcí i de pollastre: 26 de *Salmonella*, 5 de *Campylobacter coli*, 5 de *Campylobacter jejuni*, 7 d'*E. coli* productor de toxina Shiga (STEC). Totes les soques de *Campylobacter* han presentat resistència a algun dels antibiòtics investigats i, en el cas de les soques de *Salmonella* i d'*E. coli* STEC, han estat un 88,5% i un 43%, respectivament. Cal destacar l'elevada resistència a la tetraciclina que presenten tant les soques de *Salmonella* (80,8% de les soques) com les de *Campylobacter* (100% de les soques).

Com a novetat de l'any 2022, en el marc de l'acord d'adhesió del Departament de Salut al Pla d'actuació subscrit pel Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACCC) i l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), s'ha realitzat la **seqüenciació genòmica** de 41 soques de salmonel·la obtingudes del Programa de vigilància de perills biològics en aliments i del Programa de control de salmonel·la per a la verificació dels autocontrols en establiments carnis.

La seqüenciació genòmica ha de permetre avançar en les investigacions que es porten a terme per conèixer les possibles causes dels perills, així com l'origen dels microorganismes d'interès per a la salut pública aïllats en els aliments. A més, contribueix a reforçar i millorar la presa de decisions en relació amb la vigilància epidemiològica, el control oficial i la gestió d'alertes alimentàries.

L'avaluació, gestió i comunicació dels riscos ambientals

Els **programes sanitaris de l'àmbit ambiental** integren les actuacions de vigilància i control que l'ASPCAT realitza anualment per evitar o minimitzar els perills i riscos derivats dels diferents compartiments del medi i d'activitats relacionades que poden repercutir negativament en la salut de la població.

Aquests programes se centren en la vigilància de la qualitat microbiològica, fisicoquímica i de la radioactivitat de les aigües de consum humà de Catalunya; el control sanitari de l'aigua i dels sistemes de subministrament d'aigües de consum humà; el control de plagues i l'ús de plaguicides; el control i la prevenció de la legionel·losi; el control sanitari als allotjaments infantils i juvenils, i el control sanitari als establiments de càmping i caravàning.

L'any 2022 s'ha declarat l'entrada en alerta per sequera hidrològica en diverses zones de Catalunya, a causa d'una sequera sostinguda a tot el país que ha impulsat a prendre diverses mesures i realitzar tot un seguit d'actuacions sanitàries, tant pel que fa a l'**aigua de consum humà** com en la **reutilització d'aigües residuals regenerades**.

Les repercussions sanitàries de la sequera estan relacionades principalment amb la disminució de la quantitat d'aigua disponible per a abastament d'aigua de consum i la possible disminució de la qualitat de l'aigua destinada a aquests usos. En aquest context, des de la Secretaria de Salut Pública s'ha prioritzat donar resposta ràpida a les peticions d'informe sanitari per a noves concessions d'aigua de consum o recuperació de captacions en desús (pous aturats) i per a concessions de reutilització d'aigua residual regenerada, així com a les peticions d'autorització de cisternes mòbils de distribució d'aigua de consum.

Per tal de disposar de més recurs d'aigua disponible, a finals de 2022 es van iniciar les proves per a l'abocament d'aigua regenerada de la planta depuradora d'aigües residuals del Prat de Llobregat aigües amunt de la

Durant l'any 2022 s'han realitzat un total de 8.450 visites d'inspecció a establiments, centres i instal·lacions de l'àmbit ambiental sota la intervenció de l'ASPCAT.

EDAR El Prat de Llobregat.
Font: Aigües de Barcelona.

planta potabilitzadora de Sant Joan Despí, acompanyades d'un exhaustiu programa de control i seguiment analític.

En el marc de la reutilització d'aigües, destaca també la participació de l'ASPCAT en el projecte Suggereix, que ha tingut l'objectiu de crear un sistema d'ajuda a la decisió per facilitar la implementació de projectes de reutilització. En la presentació final dels resultats del projecte, l'ASPCAT ha participat a la taula rodona "[Tancant el cicle de l'aigua: Fites i reptes de la reutilització a Catalunya](#)", celebrada el 21 de juny de 2022 a Tarragona.

Presca de mostra per a la determinació de legionel·la en un circuit d'aigua calenta sanitària.
Font: ARCA, ASPCAT.

En relació amb la **legionel·losi**, l'ASPCAT ha treballat de forma intensa amb el Ministeri de Sanitat i la resta de comunitats autònomes per consensuar la interpretació i implantació del nou Reial decret 487/2022, de 21 de juny, i elaborar un document per donar resposta a les [qüestions més freqüents](#) formulades en relació amb la nova norma. D'altra banda, s'ha iniciat la tasca de revisió i homogeneïtzació dels criteris de classificació d'irregularitats de les instal·lacions de risc de proliferació i dispersió de legionel·la que utilitzen les entitats externes de revisió que preveu la normativa vigent a Catalunya.

Pel que fa a les actuacions de control de la comercialització i ús dels **productes químics**, l'any 2022 l'ASPCAT ha participat en el projecte d'inspecció REACH-EN-FORCE 10, impulsat per l'Agència Europea de Substàncies i Mesclures Químiques (ECHA), centrat en el control integrat de les substàncies químiques contingudes en els productes, i en el qual també ha participat, de forma coordinada amb el Departament de Salut, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. S'ha supervisat el compliment de determinades restriccions del Reglament REACH en diferents productes de 12 empreses. Així mateix, s'ha participat en el Projecte BEF-2, també promogut per l'ECHA, sobre l'aplicació harmonitzada del Reglament europeu de biocides. En el marc d'aquest projecte s'han supervisat 18 productes biocides comercialitzats a Catalunya.

En el marc de la **vigilància i control de les arbovirosis** transmeses per mosquits, s'han detectat els dos primers casos de virus de Nil Occidental (VNO) en humans a Catalunya, a banda de detectar el VNO en 7 casos d'aus i cavalls. D'acord amb les actuacions previstes als protocols de l'ASPCAT, la notificació d'aquests casos ha implicat la realització de les corresponents inspeccions entomològiques, amb un total de 160 inspeccions realitzades, i l'anàlisi dels virus en mostres de mosquits de les àrees inspeccionades, amb un total de 105 determinacions. S'ha obtingut un resultat positiu per dengue en la mostra de mosquits capturats en una de les inspeccions entomològiques.

Participació de Xavier Llebaria a la Jornada VIRWASTE celebrada a la Universitat de Barcelona.

La **Xarxa de vigilància del SARS-CoV-2 en aigües residuals**, impulsada per l'ASPCAT i l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), ha continuat proporcionant durant l'any 2022 indicadors referents a l'[evolució de la circulació del virus](#) i les seves variants als diferents territoris de Catalunya. Destaca la participació de l'ASPCAT, el novembre de 2022, en la [taula rodona sobre el paper de l'epidemiologia basada en les aigües residuals en la prevenció de pandèmies](#), organitzada per la Universitat de Barcelona.

Dins de les accions relacionades amb la **contaminació de l'aire**, el 18 de març de 2022 s'ha celebrat la Tercera Cimera de la Qualitat de l'Aire

de Catalunya. L'ASPCAT ha participat en el grup de treball promotor de l'Acord de la Cimera, que té l'objectiu d'accelerar la millora de la qualitat de l'aire en base al compromís de totes les administracions públiques, els agents econòmics i socials, amb la finalitat de garantir el dret a l'aire net, per tal de protegir la salut de les persones i el medi ambient.

En un àmbit més global, l'abril de 2022 l'ASPCAT ha participat a la I Conferència Internacional de Salut Planetària, organitzada per diferents institucions sanitàries i universitàries d'Andorra, amb una presentació sobre les polítiques de salut ambiental per a un planeta més saludable. Així mateix, ha participat a les Trobades de Salut Pública organitzades pel Consorci de Salut i Social de Catalunya sobre el tema "Com afecta el canvi climàtic a la salut i què fer per reduir l'impacte", amb una exposició de les actuacions en salut ambiental per a limitar l'impacte del canvi climàtic en la salut.

Actuació davant d'alertes sanitàries

Des de Catalunya, l'any 2022, s'han donat d'alta un total de 416 alertes sanitàries als sistemes d'intercanvi ràpid d'informació existents a nivell estatal.

Pel que fa a l'**àmbit alimentari**, els expedients motivats per la presència de perills químics (48%) han disminuït respecte a l'any anterior (63%), atesa la normalització del control de la presència d'òxid d'etilè. Per contra, hi ha hagut un augment en la categoria d'**altres perills** (24%), entre els quals destaquen els defectes d'etiquetatge (al·lèrgens no declarats) i els ingredients no autoritzats (complements alimentaris). També s'observa un increment en els expedients motivats per la presència de **perills biològics** (23%), dels quals el percentatge més alt (70%) correspon a la presència de bacteris, majoritàriament *Salmonella* i *Listeria monocytogenes* (69% i 28%, respectivament) els quals, en més de la meitat dels casos, s'han trobat en carn i derivats. En darrer lloc, les alertes motivades per perills físics han suposat un 4,5% del total.

Salmonella i Listeria monocytogenes són els perills biològics que s'han vist implicats en la majoria d'alertes alimentàries gestionades a Catalunya l'any 2022.

Alertes alimentàries per perill, 2022

Químics	171
Biològics	82
Físics	16
Altres	85
Total	354

En l'**àmbit ambiental**, s'han gestionat 58 noves alertes relacionades amb **productes químics** mitjançant el Sistema d'Intercanvi Ràpid d'Informació de Productes Químics (SIRIPQ). La majoria d'aquestes notificacions s'han produït per irregularitats en l'etiqueta, en la fitxa de dades de seguretat i/o en la classificació dels perills del producte. A més, s'han gestionat tres incidències relacionades amb productes químics derivades de l'Agència Catalana de Consum i una notificació d'incompliment del Reglament REACH derivada de l'Agència Europea de Substàncies i Mescles Químiques (ECHA).

Serveis analítics

L'any 2022 s'ha iniciat l'execució del pla de renovació de l'equipament dels laboratoris, que permetrà afrontar nous reptes analítics, amb la substitució d'aquells que actualment no treballen en les condicions òptimes per nous equipaments d'última generació.

L'any 2022 ha estat un any de retorn a unes condicions de treball no condicionades per la pandèmia i, per tant, d'estabilització i desenvolupament del que ja s'havia iniciat i/o plantejat el 2021. D'una banda, a nivell de cartera de serveis, els laboratoris de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (LASPCAT) han començat a reestructurar la seva oferta analítica, per donar una resposta més eficient a les necessitats cada vegada més exigents i nous perills emergents, tot i que cal impulsar una acció més integral, profunda i coordinada i que implicarà anar més enllà en temes de logística global de l'organització. D'altra banda, a nivell de gestió de contractes, s'ha materialitzat la generalització de concursos i altres contractes no menors per a la provisió de subministraments.

L'activitat analítica dels LASPCAT aquest 2022 ha estat de 9.441 mostres validades, amb un total de 56.357 determinacions, el que suposa un lleuger descens interanual del 0,76% i del 8,00%, respectivament. Aquest descens està associat a la dificultat de combinar una programació eficient de la presa de mostres, les carteres de serveis de cada laboratori i les inèrcies i mancances logístiques i organitzatives.

Com a fet destacable, la publicació del Reial decret 487/2022, de 21 de juliol, pel qual s'estableixen els requisits necessaris per a la prevenció i control de la legionel·losi, obre la porta a la possibilitat d'utilització de tècniques analítiques alternatives en determinats supòsits. Davant d'aquesta possibilitat, els Serveis Analítics de l'ASPCAT han fet l'esforç d'elaborar informació tècnica de les característiques d'algunes d'aquestes tècniques per obrir un debat de com fer-les servir per millorar l'eficiència de l'estratègia de seguiment i control de la legionel·losi. Així mateix, cal destacar la realització de **dos estudis comparatius** al llarg de 2022 que han permès obtenir uns resultats preliminars que cal tenir molt en compte. Els resultats del primer estudi, desenvolupat pel Laboratori de l'Agència de Salut Pública a Barcelona, en el qual es van comparar més de 4.000 mostres d'aigües de tot tipus, van mostrar una total concordança entre els resultats negatius de la PCR i el mètode de cultiu ISO. Tanmateix, els resultats obtinguts demostren que, a diferència de la PCR, el mètode de cultiu ISO no permet detectar cèl·lules de legionel·la amb un estat metabòlic debilitat ni cèl·lules de legionel·la fagocitades per amebes, les quals encara mantenen capacitat infectiva. Un avantatge pràctic de la PCR és que es tenen resultats definitius en 8 hores, respecte als 10 dies de la placa de cultiu, i el recursos humans que requereix són molt menors. No obstant, cal seguir fent la filtració de l'aigua i això limita una mica el nombre de mostres que es poden realitzar. El segon estudi, desenvolupat pel Laboratori de l'Agència de Salut Pública de Catalunya a Tarragona, és un estudi comparatiu entre el mètode de cultiu ISO i un mètode de cultiu no ISO que no necessita filtrar mostres i permet analitzar un volum més gran de mostres. Els resultats preliminars demostren una alta concordança entre resultats positius i negatius d'ambdós mètodes, una capacitat diària de processat de mostres que multiplica per 10 la del mètode de cultiu ISO i té resultats definitius en 7 dies.

Els resultats obtinguts en els estudis dels mètodes alternatius per a la detecció de legionel·la i la situació epidemiològica de la malaltia a Catalunya demanen i encoratgen a revisar-ne l'estratègia de monitorització i control.

La gestió dels residus sanitaris

A la xarxa sanitària de Catalunya es generen centenars de tones de residus hospitalaris diàriament, la meitat dels quals són sanitaris. Qualsevol material generat per activitats d'atenció a la salut, ja siguin assistencials, preventives i/o d'investigació, es considera residu sanitari a partir del moment en què es rebutja.

El **control i vigilància en la gestió dels residus sanitaris** a Catalunya durant l'any 2022 ha assolit el nombre d'actuacions realitzades amb anterioritat a la pandèmia. Així, s'han dut a terme un total de 74 inspeccions, de les quals 21 han estat a centres hospitalaris, 2 a centres d'atenció primària, 27 a centres mèdics d'especialitats i 6 a centres assistencials o social residencial.

L'entrada en vigor de la Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per una economia circular, ha fet necessari establir contacte amb l'Agència de Residus de Catalunya per tal d'avaluar l'impacte d'aquesta nova norma en la legislació pròpia dels residus sanitaris, i s'ha fet evident que s'ha d'anar fent camí cap a una actualització de l'actual Decret 27/1999, de 9 de febrer, de la gestió dels residus sanitaris.

Durant el 2022 l'ASPCAT ha dut a terme un total de 74 inspeccions de control de la gestió intracentre dels residus sanitaris, i s'ha assolit el nombre d'actuacions de control realitzades prèviament a la pandèmia.

La gestió en policia sanitària mortuòria

L'any 2022 es van realitzar un total de 8.608 resolucions d'autoritzacions en policia sanitària mortuòria, i les que van representar més volum van ser les operacions de tanatopràxia, la conducció i trasllat de cadàvers entre municipis i les exhumacions de cadàvers i restes cadavèriques traslladats a un altre cementiri.

L'**actualització del marc normatiu** de sanitat mortuòria permetrà alleujar la càrrega de treball dels tècnics i tècniques de l'ASPCAT, així com simplificar la tramitació necessària de part de les persones usuàries.

La Subdirecció de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut és la unitat de l'ASPCAT que s'encarrega de coordinar la comissió tècnica de treball per actualitzar el marc normatiu de referència a casa nostra en matèria de sanitat mortuòria. Durant el 2022 s'han continuat els treballs d'elaboració del nou decret, el qual es preveu que sigui publicat a final de 2023 o principi de 2024.

Capacitació del personal amb tasques de control oficial

La capacitació del personal que fa tasques de control oficial als establiments alimentaris, centres i altres instal·lacions objecte d'intervenció de protecció de la salut és una part fonamental de les actuacions en aquest àmbit. La formació contínua dels professionals en les diferents especia-

L'any 2022 s'han realitzat un total de 46 edicions corresponents a 22 activitats formatives dels diferents àmbits d'intervenció en protecció de la salut, i s'ha establert el format de formació en línia sincrònica com el principal. Aproximadament el 73% del total de les activitats formatives dels diferents àmbits d'intervenció en protecció de la salut s'han dut a terme en aquest format.

litats que conformen el dia a dia de la protecció de la salut té un paper clau en el suport a les bones pràctiques en la prestació de serveis de salut pública.

L'any 2022 s'ha seguit apostant pel **format virtual en temps real (sincrònic)** a l'hora de realitzar gran part de les activitats formatives, tenint en compte l'acollida satisfactòria que va tenir aquest format els dos darrers anys, amb motiu de l'experiència viscuda durant la pandèmia. Tot i així, les **formacions presencials** també se segueixen valorant molt positivament, ja que suposen punts de trobada entre els diferents professionals que generen espais de debat i interrelació personal.

D'altra banda, cal destacar que s'han iniciat els treballs per crear un nou mètode de formació en línia **en format asincrònic**, que permetrà formar els professionals d'una manera més flexible i al ritme que s'adapti a les diferents necessitats (horaris laborals, zones geogràfiques allunyades, etc.), oferint continguts formatius prèviament elaborats que estaran disponibles a les plataformes habilitades pel Departament de Salut.

Sistemes d'informació

El SI de protecció es troba en constant creixement i evolució. Les millores implantades són fruit de l'estudi de les necessitats de l'organització i el compliment de les novetats normatives, i en la seva reflexió hi participen cooperativament diferents perfils professionals de tot el territori.

Els serveis de protecció de la salut requereixen d'un bon sistema d'informació (SI) que integri el conjunt de recursos de la seva organització: les persones, les activitats i les dades que aquestes generen, per tal de produir coneixement, avaluar i verificar l'eficàcia dels controls oficials efectuats i poder prendre decisions a partir del processat de la informació obtinguda.

El SI de protecció no només permet la **recollida i emmagatzematge** de les dades per a la seva posterior anàlisi i processat, sinó que també facilita la **gestió coordinada i homogènia de les activitats de control oficial** i actuacions posteriors per part dels diferents agents de l'ASPCAT que intervenen en les tasques de control oficial.

Amb aquests objectius, el SI de protecció està **integrat per diferents registres interrelacionats** (RSIPAC, CEAPS, RSID, EI, AA, SCIRI, ORALIMS, etc.) que permeten recollir les dades de les diferents activitats desenvolupades en el marc del control oficial, en pro d'evitar i minimitzar els riscos presents en els aliments, l'aigua o el medi.

Durant el 2022 s'han fet diverses reunions amb el personal de les unitats territorials per dissenyar els requeriments de millora necessaris en els SI. Entre els requeriments que s'han pogut desenvolupar i finalitzar per tal de poder-los implantar a principis de l'any següent, destaquen la integració del SIAPS amb les eines corporatives de notificació electrònica i digitalització segura, per notificar les actes d'inspecció i altra documentació relacionada amb el control oficial; l'adaptació de l'RSIPAC a la configuració TEI 3 plus del TEI; l'actualització dels protocols relacionats amb el control de la legionel·la (EI - Eina inspectora), així com millores en la gestió de les comandes i les consultes dels laboratoris (GCLAB - Gestió Compres Laboratoris).

Revisió del sistema de control: millora de la qualitat

Les autoritats sanitàries han de garantir l'eficàcia i adequació dels controls oficials efectuats en tots els àmbits d'intervenció de la protecció de la salut. L'ASPCAT disposa de diferents mecanismes que permeten posar de manifest les possibles àrees de millora mitjançant la revisió dels sistemes implementats.

El model actual de revisió del sistema de control oficial de l'ASPCAT inclou tres tipus de tècniques: la supervisió, la verificació de l'eficàcia i les auditories.

Supervisió del control oficial

És la tècnica que permet comprovar el compliment i l'eficàcia de les actuacions realitzades pels agents de control oficial.

Consisteix en un conjunt de comprovacions realitzades pels superiors jeràrquics per tal de valorar si les actuacions efectuades pels agents de control oficial, així com de la qualitat de les dades resultants d'aquestes actuacions, es porten a terme d'acord amb els programes i procediments de treball i d'acord amb la normativa vigent en l'àmbit alimentari i ambiental.

Durant l'any 2022 s'han supervisat les actuacions de control oficial de 372 agents de control de l'ASPCAT.

Verificació de l'eficàcia del sistema

Es tracta d'un procés d'avaluació contínua que permet comprovar si els controls oficials i altres activitats de control establertes s'estan fent tal com s'han planificat, i si són consistents i efectius.

Consisteix en l'avaluació de les activitats, programes i procediments específics establerts per l'organització, amb la finalitat de determinar el grau de consecució dels objectius o resultats establerts en el sistema de control oficial implementat, i comprovar la seva coherència i eficàcia. S'obté, principalment, de l'avaluació i anàlisi dels indicadors de tendències i, alhora, del resultat de les comprovacions addicionals realitzades per equips específics de la pròpia organització en una mostra d'establiments.

L'any 2022 s'han realitzat 17 verificacions de l'eficàcia del Pla de control del benestar animal a escorxadors de Catalunya.

Auditories de control oficial

Tenen com a finalitat comprovar el compliment, efectivitat i idoneïtat dels sistemes de control oficial per tal d'evidenciar, d'una manera global, si els controls oficials s'apliquen de forma efectiva i són adequats per garantir els objectius de la legislació.

Auditories internes

L'any 2022 s'han realitzat un total de 17 auditories internes i s'han atès 25 auditories d'organismes externs.

Són concebudes com un instrument propi de diagnosi per incorporar millores i garantir un funcionament eficient i eficaç del sistema de control aplicat.

L'any 2022 s'han realitzat 8 auditories internes als laboratoris oficials de l'ASPCAT i 9 als laboratoris satèl·lit dels escorxadors i establiments de manipulació de caça silvestre que duen a terme les anàlisis de triquina en les carns fresques.

Auditories externes

Són portades a terme per les autoritats sanitàries estatals, comunitàries, de països tercers o bé per organismes avaluadors independents.

L'any 2022 s'han rebut les següents auditories externes:

- Tres auditories de la Comissió Europea¹:
 - DG (SANTE) 2022/7740, sistema de control oficial implantat per a garantir la seguretat de la llet i dels productes lactis.
 - DG (SANTE) 2022/7483, sistema de control oficial de residus i contaminants en animals vius i productes d'origen animal, de conformitat amb la Directiva 96/23/CE.
 - DG (SANTE) 2022/7382, de seguiment PERFIL PAÍS.
- Tres auditories de l'Entitat Nacional d'Accreditació (ENAC), amb la finalitat d'avaluar la competència tècnica dels laboratoris de l'ASPCAT a l'hora de garantir la seguretat i integritat de les activitats: una de seguiment i ampliació al laboratori de Tortosa, una altra de seguiment i ampliació al laboratori de Tarragona i una altra de reavaluació i ampliació al laboratori de Girona.
- Deu auditories de països tercers: una de Tailàndia, una dels EUA, dues de Corea del Sud, dues de Mèxic, una de Taiwan, una de la Xina, una del Japó i una de la República Dominicana.
- Nou auditories d'autoritats sanitàries de l'Administració General de l'Estat (AGE) per a països tercers: vuit amb l'objectiu de realitzar la supervisió del compliment dels requisits d'exportació als EUA i una per realitzar la supervisió dels requisits d'exportació a Israel.

¹ La Unitat F de la Comissió Europea (Health and Food Audits and Analysis [HFAA], DG Health and Food Safety realitza auditories i inspeccions als països de la UE amb l'objectiu de garantir que la legislació sobre seguretat alimentària, pinsos per a alimentació animal, sanitat animal, benestar dels animals i sanitat vegetal s'implementa adequadament per part de les autoritats dels estats membres.

Transparència i comunicació

La Llei 19/2014, de 29 de desembre, de **transparència**, accés a la informació i bon govern, obliga les administracions públiques de Catalunya i els organismes i les entitats que hi estan vinculats a donar compte a la ciutadania de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, i també de la gestió dels recursos públics que s'han posat al seu abast. En aplicació del dret d'accés a la informació pública de les persones que reconeix la Llei 19/2014, l'any 2022 s'han atès dues peticions d'informació pública en relació amb les activitats següents:

- Inspeccions sanitàries realitzades als escorxadors i sales d'especejament des de l'any 2015.
- Criteris a seguir a les piscines municipals cobertes en relació amb la ventilació dels espais, en el marc de la pandèmia de COVID-19.

D'altra banda, a través dels webs de l'ASPCAT, l'ACSA i del Canal Salut es difonen diversos continguts orientats a proporcionar la informació necessària per tal de prevenir els efectes que el medi, els aliments i els animals poden tenir sobre la salut de les persones, tant de la ciutadania en general com dels professionals que treballen en els diferents sectors implicats.

En aquest sentit, s'elaboren **materials de suport** adequats a les necessitats dels operadors i professionals de les empreses del sector sanitari, així com a les administracions locals, per tal de facilitar-los el compliment de les seves responsabilitats, que venen definides per la normativa aplicable en protecció de la salut. Durant l'any 2022 destaca la nova informació referent a les [Recomanacions per a la prevenció i el control del mosquit comú \(*Culex pipiens*\)](#), orientada als ens locals, professionals i operadors implicats i a la ciutadania en general, amb la finalitat d'impulsar mesures de prevenció enfront de la Febre del Nil occidental.

En aquesta línia de treball també té un paper destacat l'elaboració de **notes informatives** en les situacions d'alertes relacionades amb al·lèrgies alimentàries i altres alertes d'interès general, així com davant d'episodis d'alta contaminació de l'aire. Durant l'any 2022 s'han publicat 26 notes informatives sobre alertes relacionades amb substàncies al·lèrgiques i gluten no declarats a l'etiquetatge del producte, 8 sobre alertes relacionades amb complementos alimentaris i 18 sobre alertes d'interès general, de les quals destaquen 6 per detecció de *Listeria monocytogenes* en productes a punt per consumir.

Alertes alimentàries publicades, 2022

Al·lèrgens i gluten no declarats	26
Complementos alimentaris	8
Altres d'interès general	18
Total	52

Activitats i resultats

	2021	2022
Establiments, centres i instal·lacions objecte d'intervenció de l'ASPCAT ¹	37.082	36.575
Escorxadors i establiments de manipulació de caça silvestre	140	140
Unitats de bestiar major (UBM) sacrificat als escorxadors	6.046.762	5.993.883
Inspeccions i controls realitzats a establiments, centres i instal·lacions sota la intervenció de l'ASPCAT	32.652	29.037
Inspeccions realitzades a establiments, centres i instal·lacions de l'àmbit alimentari sota la intervenció de l'ASPCAT ²	22.076	20.492
Inspeccions realitzades a establiments, centres i instal·lacions de l'àmbit ambiental sota la intervenció de l'ASPCAT ³	9.428	8.524
Inspeccions realitzades als laboratoris de salut ambiental i alimentària	41	21
Inspeccions realitzades a escorxadors i establiments de manipulació de caça silvestre ⁴	1.206	1.247
Auditories de l'APPCC realitzades a establiments, centres i instal·lacions de l'àmbit alimentari sota la intervenció de l'ASPCAT	165	170
Mostres analitzades ⁵	23.822	25.073
Mostres d'encèfals d'animals	325	346
Mostres d'aliments	16.275	17.484
Mostres d'aigua de consum humà	1.700	1.853
Mostres d'aigua d'instal·lacions amb risc de dispersió de legionel·la	2.509	2.489
Piscines	17	9
Aigües de bany	2.950	2.818
Altres	46	74
Determinacions analítiques realitzades ⁵	390.121	399.796
Alertes sanitàries gestionades a Catalunya	465	416
Aliments ⁶	419	354
Productes químics	62	62
Conformitat d'instal·lacions amb alt risc de dispersió de legionel·la	67,22%	65,59%
Torres de refrigeració i condensadors evaporatius	85,46%	84,68%
Aigua calenta sanitària amb acumulador i circuit de retorn	52,58%	53,00%
Instal·lacions hidrotermals de balnearis termals	81,82%	77,14%
Banyeres hidrotermals	39,29%	56,44%
Conformitat d'allotjaments infantils i càmpings (condicions higienicosanitàries generals)	98,40%	98,95%
Conformitat d'establiments i serveis plaguicides	53,49%	nd
Conformitat d'empreses de tractament a tercers per a la prevenció i el control de la legionel·losi	56,10%	100%
Conformitat d'establiments alimentaris ⁷	91,12%	85,46%
Conformitat de la qualitat de l'aigua de les zones de subministrament	85,33%	79,36%
Auditories internes rebudes	27	17
Auditories internes realitzades per avaluar el control oficial a establiments alimentaris	0	0
Auditories internes realitzades als laboratoris de l'ASPCAT	7	8
Auditories internes realitzades als laboratoris d'anàlisi de triquina dels escorxadors	20	9
Auditories externes rebudes	19	25
Auditories d'organismes de la Unió Europea	3	3
Auditories d'autoritats sanitàries de països tercers	1	10
Auditories d'autoritats sanitàries de l'AGE per a països tercers	9	9
Auditories de l'Entidad Nacional de Acreditación (ENAC) als laboratoris	6	3
Supervisions del control oficial	416	372

Protecció de la salut

	2021	2022
Tramitacions de registres i autoritzacions	12.102	14.973
Activitats de policia sanitària mortuòria	6.788	8.700
Indústries alimentàries (RSIPAC)	5.054	5.822
Establiments i serveis plaguicides	255	450
Laboratoris de Salut Pública	5	1
Tramitacions de producte realitzades	1.560	3.868
Denúncies i queixes investigades	2.472	2.846
Consultes de protecció de la salut resoltes ⁸	28.153	25.520
Tràmits nous o actualitzats a l'OVT	27	30

1 Inclou el cens d'escorxadors i establiments de manipulació de caça silvestre.

2 Inclou inspeccions a indústries alimentàries, establiments de restauració social, escorxadors i establiments de manipulació de caça silvestre.

3 Inclou les inspeccions realitzades a instal·lacions amb alt risc de dispersió de legionel·la, zones de subministrament d'ACH, establiments i serveis plaguicides, empreses a tercers per al control de legionel·la, locals per verificar els plans de control de plagues, allotjaments infantils i juvenils (AIJ), càmpings i centres generadors de residus sanitaris.

4 No inclou els controls relacionats amb la tasca diària.

5 S'inclouen les mostres d'aliments relatives a les exportacions.

6 S'inclouen els expedients ACA (2021:15; 2022: 25).

7 Inclou establiments minoristes.

8 El 2021 no estan incloses les consultes de la Unitat Territorial de Girona (dades no disponibles).

nd: dada no disponible

L'experiència

Controls veterinaris de salut pública en l'entorn d'Una Sola Salut (*One Health*)

Els controls veterinaris de salut pública són essencials en la detecció i el control de les zoonosis i altres malalties emergents amb impacte en la salut pública i la sanitat animal.

Els serveis veterinaris oficials de salut pública tenen encomanades funcions de control i seguiment de malalties animals que podrien causar algun efecte advers en les persones i altres animals. Les seves actuacions tenen lloc, d'una banda, pel que fa als animals de renda, en escorxadors i establiments productors d'aliments d'origen animal. I d'altra banda, pel que fa a zoonosis provinents d'espècies d'animals domèstics o salvatges, en els àmbits corresponents, en coordinació amb els ajuntaments o amb les autoritats de ramaderia i medi ambient.

Durant el 2022, els serveis de l'ASPCAT han intervingut en diversos episodis que han estat eficaços per detectar l'aparició de malalties importades en animals de renda, domèstics i salvatges, d'interès potencial per a la salut pública. També s'ha participat en accions coordinades amb altres autoritats competents per obtenir informació i contenir possibles efectes dels riscos circulants provinents dels animals del nostre entorn. A continuació es presenten dos episodis reals que il·lustren la importància de les actuacions veterinàries en la detecció, prevenció i control de malalties animals amb impacte en la salut humana i/o animal.

La reaparició de la verola ovina i caprina

L'any 2022, els serveis veterinaris d'escorxador de l'ASPCAT van detectar uns lots de xais procedents de Castella-La Manxa que presentaven lesions compatibles amb la verola ovina i caprina. Posteriorment, la sospita de malaltia es va confirmar al Laboratori Central de Veterinària d'Algete i el Ministeri d'Agricultura la va declarar oficialment a l'Estat.

La verola ovina i caprina és una malaltia de declaració obligatòria que es trobava erradicada a tot l'Estat des de l'any 1968. La seva reaparició s'ha de considerar rara i excepcional, però circumscrita en un entorn de canvis ambientals. No es transmet a les persones però és greu per als animals.

La sospita precoç de la malaltia demostra l'efectivitat d'un sistema de controls proactiu per detectar riscos provinents dels animals. L'actuació ferma i decidida dels serveis veterinaris oficials va comportar la sospita d'una malaltia que feia 55 anys que es considerava erradicada, a la vista d'unes partides de xais amb simptomatologia clínica i lesional. Els animals provenien d'una zona on la malaltia havia passat desapercibuda i la seva documentació sanitària indicava normalitat.

La reaparició de la influença aviària

Un altre exemple de malaltia animal de declaració obligatòria que reapareix a Catalunya és la influença aviària. El tipus A és l'únic que infecta les aus i és zoonòtic, cosa que significa que pot infectar les persones. En aquest cas, les afectades van ser les aus salvatges, en entorns d'aiguamolls, però també periurbans. El 2022 es van declarar 11 focus en aus salvatges amb afectació de 20 cigonyes (*Ciconia ciconia*); 1 falcó (*Falco, spp.*); 1 ànec (*Anas spp.*); 1 capó reial (*Plegadis falcinellus*); 1 martinet blanc (*Egretta garzetta*); 1 aligot comú (*Buteo buteo*); 1 gavià argentat (*Larus michahellis*), i 3 bernats pescaires (*Ardea cinerea*).

La declaració dels focus va comportar diverses actuacions de seguiment en previsió d'un hipotètic episodi en aus domèstiques. En cas que es declarés un cas d'influença en aus domèstiques a Catalunya, des de l'ASPCAT s'activarien les intervencions als escorxadors per al control reforçat d'aviram destinat a consum, aplicant els protocols coordinats d'actuació amb les autoritats de Ramaderia, i també les intervencions profilàctiques sobre les persones per part dels serveis de vigilància epidemiològica.

Seguretat alimentària

Per oferir a la ciutadania un nivell elevat de seguretat alimentària cal avaluar els riscos existents, gestionar-los adequadament i fer un important esforç de comunicació, coordinació entre les parts implicades i promoció de pràctiques correctes per part dels sectors alimentaris i la ciutadania.

L'objectiu d'oferir a la ciutadania els nivells més alts possibles de seguretat alimentària requereix una acció coordinada, integrada i transversal a tota la cadena alimentària amb la participació i col·laboració de les autoritats responsables, dels agents econòmics que operen en la cadena de producció i distribució d'aliments i també dels consumidors. El manteniment d'aquest sistema integrat fa necessari treballar en els àmbits de l'avaluació del risc, la planificació estratègica, el seguiment i l'anàlisi periòdica de la situació a partir d'indicadors fiables, la comunicació i coordinació entre totes les parts interessades i la promoció de bones pràctiques. Totes aquestes intervencions són imprescindibles per mantenir un sistema complet i eficaç de seguretat alimentària i són un complement fonamental a tot l'esforç que es fa en l'àmbit de la vigilància i control oficial per construir una intervenció pública eficaç en la matèria. És dins d'aquest marc conceptual on es desenvolupen les funcions de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) –actualment una àrea especialitzada de l'ASPCAT– que durant l'any 2022 ha portat a terme múltiples activitats en els àmbits esmentats, les quals es recullen breument a continuació.

Avaluació dels riscos associats als aliments

L'avaluació científica del risc té com a objectiu disposar del millor coneixement científic per donar suport als gestors del risc i facilitar informació científica actualitzada en matèria de seguretat alimentària a la ciutadania i a les empreses de la cadena alimentària.

L'avaluació científica té com a objectiu donar suport als gestors del risc mitjançant assessorament científic, així com facilitar tota la informació científica disponible en matèria de seguretat alimentària a la ciutadania i les empreses de la cadena alimentària. D'acord amb el que estableix la Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública, el Comitè Científic Assessor de Seguretat Alimentària és l'òrgan assessor sobre els aspectes tècnics i científics de la seguretat i la qualitat alimentàries i està format per experts en seguretat alimentària de les universitats i dels centres de recerca de Catalunya.

En matèria d'avaluació del risc, l'any 2022 s'ha continuat amb la recopilació d'informació científica, l'elaboració d'informes tècnics, l'organització de jornades, el manteniment de xarxes de contacte i els treballs necessaris en avaluació del risc.

Informes del Comitè Científic Assessor

- Informe sobre l'establiment de la vida útil segura de determinats aliments a punt per al consum, llescats i preenvasats en el comerç minorista en relació amb el risc de *Listeria monocytogenes*. Informe publicat l'abril de 2022.

- Anàlegs carnis de base vegetal comercialitzats a Catalunya: avaluació del perfil nutricional. Publicació prevista l'any 2023.
- Anàlegs carnis de base vegetal comercialitzats a Catalunya: anàlisi de contaminants, elements essencials, estat microbiològic i fisicoquímic, estimació de la ingesta dietètica i avaluació de riscos per a la salut. Publicació prevista l'any 2023.

Estudis d'exposició de la població a través de la dieta

- "Avaluació de l'exposició dietètica de la població catalana a micotoxines del gènere *Fusarium*". Informe publicat el desembre de 2022.
- "Determinació de l'exposició a alcaloides de la pirrolizidina, alumini, aflatoxines i fitosanitaris pel consum de tes i herbes per a infusions a Catalunya: avaluació del risc per a la salut." Informe finalitzat el novembre de 2022. Webinar previst per a principi del 2023.
- Estudi de dieta total 2023. Preparació del protocol analític.

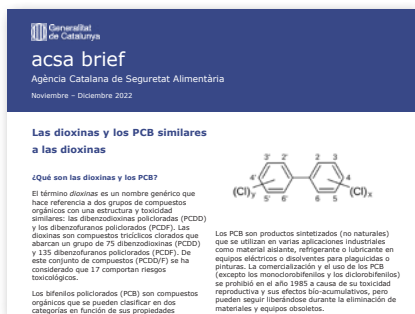
Informes tècnics, dictàmens científics i suport a projectes de recerca

- Avaluació del risc associat a la presència de microcistines en l'aigua utilitzada en el procés de pelat d'ametlles.
- Avaluació del risc dels nivells de cadmi en el cargol de punxes (*Bolinus brandaris*).
- Avaluació del risc del contingut de 150 ppm de propano-1,2-diol (propilenglicol) en el vi.
- Avaluació de risc d'additius per a alimentació animal en estudis experimentals: 30 avaluacions de risc de diferents tipus d'additius, com, per exemple, enzims (fitasa Axtra PhyGOLD, Beta-manananasa); probiòtics (Enterostat, *Bovacillus*); aromes (capsaïcina) i nanopartícules (Ag).
- Seguiment d'informació sobre seguretat alimentària: 14 informacions relacionades amb seguretat alimentària com, per exemple, ús de natamicina i sorbats en productes carnis; clorats i amines quaternàries en peix i productes de la pesca; dosis de referència per al·lèrgens (ANSES), hidrocarburs aromàtics en olis minerals; riscos de la dieta vegetariana.
- Suport a projectes d'investigació: projecte Microplàstics en aliments: detecció, mitigació de l'impacte del processat i envasat i estratègies de comunicació; projecte REMBE sobre l'avaluació de riscos emergents relacionats amb les mortalitats de bivalves al Delta de l'Ebre; projecte Hub d'innovació per la transformació de les pèrdues i el malbaratament alimentari (fase I).

Avaluació de l'exposició dietètica de la població catalana a **micotoxines del gènere *Fusarium***

Els informes tècnics més destacats durant l'any 2022 han estat els relatius a les microcistines en l'aigua utilitzada en el pelat d'ametlles i l'avaluació del risc dels nivells de cadmi en el cargol de punxes.

Informes ACSA Brief 2022

- Les dioxines i els PCB similars a les dioxines
- Cadmi
- Metilmercuri
- L'eficàcia i la seguretat del tractament per alta pressió dels aliments
- Les substàncies perfluoroalquílques (PFAS). Gestió del risc

Mapa de perills

Actualització i butlletí mensual Mapa de Perills.

El mapa de perills i el seu butlletí mensual són eines consultives que faciliten informació actualitzada sobre els principals perills associats als aliments. S'ha continuat treballant en l'actualització del mapa i en la publicació del butlletí mensual. Els principals temes de capçalera han estat triquina, complements alimentaris, diòxid de titani, avaluació del risc d'*Escherichia coli* (STEC) associat a la carn i productes lactis, brot multinacional per *Salmonella typhimurium* i residus de medicaments veterinaris i altres substàncies farmacològicament actives, entre molts altres assumptes.

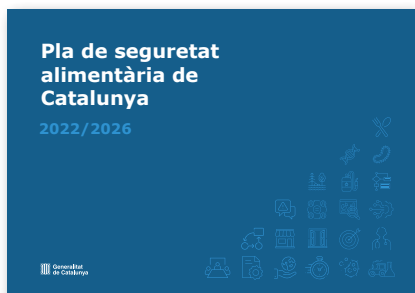
Planificació estratègica i seguiment

L'any 2022 ha estat el primer any de vigència del Pla de seguretat alimentària de Catalunya 2022-2026, que va ser aprovat per Acord de Govern 116/2022, de 7 de juny, i presentat públicament el 12 de juliol de 2022 en un acte en el qual van participar els organismes implicats en la seva aplicació.

Durant 2022 s'ha iniciat la implementació d'aquest nou Pla i els treballs de seguiment i anàlisi de la situació de la seguretat alimentària a Catalunya en base a indicadors quantitius i qualitius.

La Comissió Directora de Seguretat Alimentària va acordar, en la sessió de 2 de juny de 2022, actuar com a òrgan motor de la implementació i seguiment de les intervencions previstes al Pla i, en especial, de les accions específiques de millora.

En aquesta línia de treball, i en compliment del que preveu la Llei 18/2009, de salut pública, durant 2022 s'ha elaborat també la *Memòria anual sobre la situació de la seguretat alimentària a Catalunya*, en la qual es recullen i analitzen les dades dels principals indicadors de seguiment. Es tracta de dades quantitatives sobre la incidència de malalties de transmissió alimentària, la prevalença de perills en aliments que es trobem el mercat i el nivell de compliment de les regulacions preventives per part de les empreses que operen a tota la cadena alimentària. Aquestes dades es contrasten amb les dels anys anteriors, s'observen les tendències i es comparen amb

dades europees. Segons les dades recollides i les tendències observades en els darrers anys, la situació de la seguretat alimentària a Catalunya és estable i comparable amb la resta de països de la Unió Europea. La memòria anual sobre la situació de la seguretat alimentària a Catalunya es pot consultar en el següent [enllaç](#).

En els treballs de seguiment de la situació de la seguretat alimentària a Catalunya, hi ha tingut un paper rellevant el Grup de treball de seguiment dels brots de les toxiinfeccions alimentàries, que es reuneix periòdicament per analitzar els brots declarats i les seves principals causes, en un enfocament cap a la identificació de marges de millora. Les dades analitzades per aquest grup de treball mostren una tendència a la recuperació del nombre de brots que es declaraven habitualment abans de la pandèmia, ja que durant l'any 2020 va observar una important reducció associada a les restriccions de funcionament de bars i restaurants, que són el principal àmbit de declaració de brots.

D'altra banda, des de l'ACSA s'ha participat en altres projectes estratègics com el Pla de salut de Catalunya 2021-2025; el Pla estratègic d'alimentació de Catalunya 2021-2026 (PEAC); l'estratègia nacional de seguretat alimentària i nutrició; el desplegament d'ajuts per a l'aplicació de guies de bones pràctiques dels petits operadors, i en l'elaboració de la Cartera de Serveis de l'ASPCAT.

Auditoria interna del control oficial

L'ACSA porta a terme l'auditoria interna del sistema de control oficial de la seguretat alimentària, que està sota la responsabilitat de l'ASPCAT. Hi ha un pla pluriennal d'auditories que té caràcter quinquennal.

El 2022 s'han portat a terme treballs d'auditoria en els àmbits següents:

- Auditories de productes alimentaris d'origen animal
- Auditoria de productes alimentaris d'origen no animal

Suport a la coordinació interdepartamental, interadministrativa i intersectorial

L'objectiu de la coordinació és construir xarxes d'intercanvi d'informació i treball conjunt. En aquest àmbit s'ha continuat treballant en el manteniment d'un diàleg permanent amb totes les parts que intervenen en la cadena alimentària representades en les diferents comissions específiques de treball i a la Comissió Directora de Seguretat Alimentària (CDSA), òrgan director format per representants dels departaments de la Generalitat, ens locals, organitzacions empresarials i les associacions més representatives de consumidors. En total s'han portat a terme 21 reunions de les 11

Les finalitats del Pla de seguretat alimentària són: prevenir les malalties de transmissió alimentària; prevenir i reduir l'exposició de la ciutadania als agents capaços de causar malalties per via alimentària; mantenir un nivell elevat de confiança en el sistema català de seguretat alimentària, i protegir els interessos de la ciutadania.

Entre els temes que s'han tractat en les comissions i grups de treball de coordinació destaquen l'aprovació per part del Govern del Pla de seguretat alimentària 2022-2026 i la publicació de noves guies de pràctiques correctes d'higiene (GPCH).

comissions existents. En aquests grups i comissions s'han tractat molts temes de seguretat alimentària, entre els quals destaquen els següents:

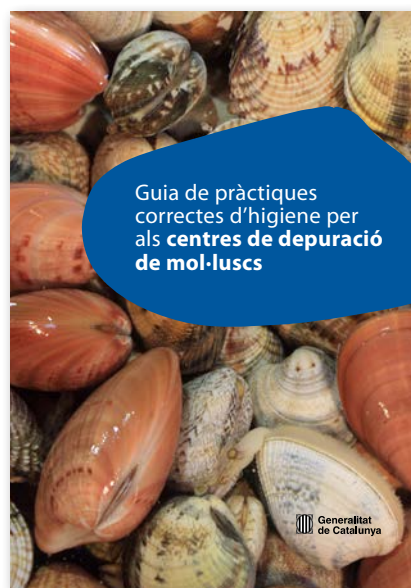
- Resultats dels programes de control (ASPCAT): vigilància en aliments (SIVAL) i inspecció d'establiments.
- Resultats dels programes de control de la higiene portats a terme pel DACC: pesca, vegetals i llet.
- Resultat de la campanya de control Informació al consumidor.
- Aprovació del Pla de seguretat alimentària de Catalunya 2022-2026. Informe d'alertes alimentàries específiques per a cada àmbit alimentari de cada comissió.
- Actualització normativa i notes interpretatives: menú testimoni en restauració, i expedició de caps i potes sense escorxar (carn).
- Missions europees sobre el control oficial dels mol·luscs bivalves, llet i derivats i Pla d'investigació de residus.
- Temes d'actualitat: verola ovina; Decret de suport a la inspecció; normativa en ecològics; nous límits d'arsènic en arròs; ajuts DACC a petites produccions; brot multipaís per consum d'ous amb salmonel·la provinents de Catalunya.
- Informe CReSA i CESAC al sector d'aviram i conill de les principals lesions estudiades com a suport al diagnòstic i possibles causes.
- Formació en restauració i en l'àmbit de la lluita contra el malbaratament.
- Programes de control de *Salmonella* en explotacions i carns.
- Seguiment del Pla estratègic d'alimentació a Catalunya (PEAC).
- Sostenibilitat en pesca. Nou model de governança.
- Guies de pràctiques correctes d'higiene (GPCH): centres de depuració de MBV, espigoladors i obradors compartits.
- Gestió de la listèria en comerç al detall: vida útil en embotits llescats i envasats.

Comunicació, foment de pràctiques correctes i suport a l'autocontrol dels operadors de la cadena alimentària

Promoció de pràctiques correctes de seguretat alimentària

S'ha continuat amb els treballs de foment de la implantació de l'autocontrol i de pràctiques correctes als establiments alimentaris, oferint consells, material informatiu i impulsant l'elaboració de guies de pràctiques correctes d'higiene amb els sectors. En aquest àmbit destaquen els següents documents:

- Guia de pràctiques correctes d'higiene en obradors compartits.
- Indicació de la data de caducitat (vida útil segura) en embotits cuits, llescats o tallats en porcions, preenvasats en el comerç minorista.
- Informació alimentària obligatòria per als aliments envasats al comerç minorista.
- "Saps quina informació s'ha d'incloure en l'etiquetatge del teu formatge?"
- Guia de pràctiques correctes d'higiene en l'espigolament de productes hortofructícoles.
- Guia de pràctiques correctes d'higiene per als centres de depuració de mol·luscs i manual de suport: La seguretat alimentària dels MBV a Catalunya.

En l'àmbit de la lluita contra el malbaratament alimentari, s'ha reforçat el paper de la formació en seguretat alimentària a les entitats socials oferint-los, a part de la formació habitual, material per a formadors de cara a entitats socials amb capacitat de transmetre els coneixements als seus voluntaris, així com de fer-ne el seguiment.

Base de dades de legislació alimentària i notícies sobre novetats normatives

Un altre servei en la línia de treball d'oferir eines útils als operadors de la cadena alimentària és la base de dades de legislació alimentària. Durant l'any 2022 s'ha desenvolupat una nova plataforma web, s'han incorporat més de 100 normes a la base de dades de consulta i s'han continuat elaborant notes i notícies per publicar a la web de l'ACSA sobre les normes aprovades de major rellevància entre les quals destaquen les relatives a la retirada d'autorització de diòxid de titani a la Unió Europea, el nou reglament sobre plàstic reciclat i els nous límits màxims de diferents contaminants.

Notes d'actualitat a la web de l'ACSA

En l'àmbit de la publicació de notes d'actualitat a la web de l'ACSA durant l'any 2022, cal destacar les següents activitats:

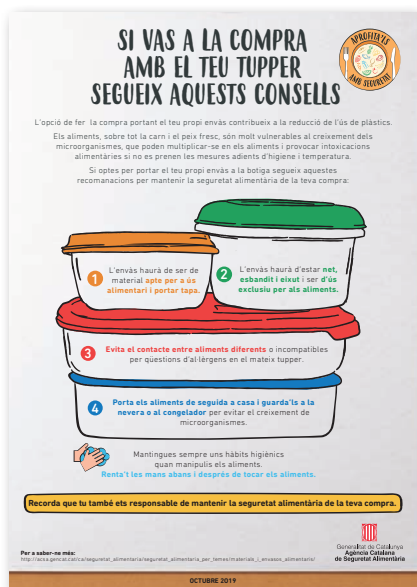
S'han publicat 298 notes d'actualitat i consells adreçats a una millor informació tant als operadors econòmics com als consumidors. Les notes d'actualitat més destacades publicades a la web de l'ACSA han estat:

- Es retira l'autorització de l'ús de diòxid de titani (E171) en productes alimentaris.
- Les substàncies perfluoroalquílriques (PFAS). Gestió del risc.
- Reavaluació de l'eficàcia del control de *Campylobacter* per evitar la transmissió del bacteri als éssers humans.
- Quins són els riscos per a la salut dels formatges de llet crua i com es poden prevenir.
- Avaluació del risc d'*Escherichia coli* (STEC) associat a la carn i productes lactis.
- Condicions de conservació de fruites tallades per la meitat en establiments de comerç al detall.
- El Govern aprova el Pla de seguretat alimentària de Catalunya 2022-2026.
- Temps de supervivència del coronavirus en la superfície dels aliments i els envasos.
- Data de caducitat en productes lleocats o tallats en porcions, preenvasats en comerç minorista.

Durant l'any 2022 les notes d'actualitat més destacades han estat la retirada de l'autorització de l'ús de diòxid de titani i els criteris sobre la data de caducitat dels productes lleocats envasats en comerç minorista.

Consells de seguretat alimentària publicats a la web de l'ACSA

- Què puc fer jo per reduir la resistència als antibiòtics?
- 10 recomanacions d'higiene a la cuina.
- Recomanacions de seguretat alimentària per a l'entrega dels menús escolars a les famílies.
- Vols anar a comprar amb el teu túper?
- Al centre educatiu, dinars de carmanyola amb seguretat!
- Consumeix tonyina amb seguretat.
- Renta les fruites i les verdures.
- Consells per evitar el malbaratament alimentari a l'estiu.

- Prepara els aliments amb seguretat: Cou-los bé! Refreda!
- Aquest estiu, beu aigua amb garanties sanitàries!
- Fes un consum responsable de les begudes energètiques.

Materials de seguretat alimentària per a les escoles

S'ha publicat nou material de seguretat alimentària per a les escoles, entre el qual destaca:

- Al centre educatiu, dinars de carmanyola amb seguretat!
- Dinars de carmanyola per portar a l'escola (recomanacions per a les famílies).
- Recomanacions de seguretat alimentària per a l'entrega dels menús escolars a les famílies.
- Fitxes d'enigmes per a exercicis a l'aula.

Diccionari de seguretat alimentària

Durant l'any 2022 s'ha continuat amb els treballs de col·laboració amb el TERMCAT (Centre de Terminologia de la Llengua Catalana) incorporant nous termes al diccionari específic de seguretat alimentària, amb l'objectiu de definir els termes i conceptes utilitzats en l'àmbit de la seguretat alimentària a Catalunya.

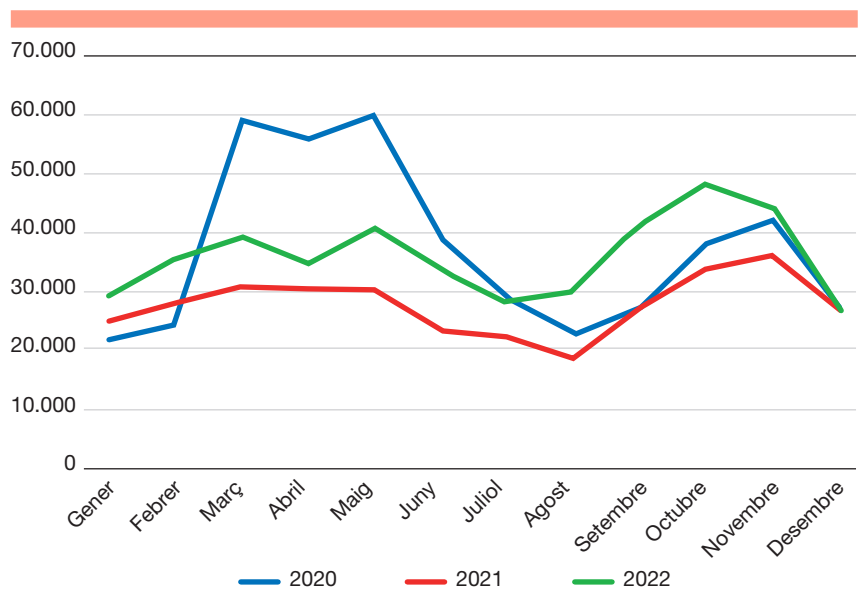
La col·laboració entre el Centre de Terminologia (TERMCAT) i el Departament de Salut està fent possible l'elaboració del primer diccionari terminològic específic en matèria de seguretat alimentària. Els treballs van començar el 2020 i conclouran el 2023.

La pàgina web de l'ACSA ha augmentat en un 200% el nombre de sessions del 2022, que només es va superar en el període febrer-juny de 2020, amb ocasió de la pandèmia de COVID-19.

Web ACSA

El nombre de sessions de la web de l'ACSA ha passat de 187.701 el 2019 a 440.577 el 2022. L'augment ha estat molt important ja que suposa un 200% més respecte de l'any 2019.

Sessions a la web de l'ACSA, 2020-2022

Consultes d'empreses i ciutadania

Durant l'any 2022 s'han atès un total de 467 consultes. Els principals temes de consulta es refereixen a la normativa, importacions-exportacions, anàlisis, etiquetatge, reclamacions, autoritzacions i registres i alertes.

Jornades i formació organitzades o amb participació de l'ACSA

Entre les jornades, cursos, webinar i publicacions a càrrec o amb participació de l'ACSA, durant 2022 es poden destacar els següents:

- XIV Jornada de Seguretat Alimentària i Administracions Locals. “Els riscos microbiològics als establiments minoristes i la restauració”. (16 de desembre de 2022)
- Webinar “Pla de seguretat alimentària de Catalunya 2022-2026. Situació actual i reptes de futur”. (23 de novembre de 2022)
- Webinar “Cultura de seguretat alimentària”. (2 de desembre de 2022)
- Jornada professional en actualització i noves tendències en seguretat alimentària. AQUIMISA. (24 d'octubre de 2022)
- Jornada de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (ACCA). (25 d'octubre de 2022)

- La seguretat alimentària en la venda a granel. (20 de juliol de 2022)
- Jornada de presentació de la GPCH per als centres de depuració de MBV. (11 de juliol de 2022)
- Obradors compartits. (1 de desembre de 2022)
- Sessió ACSA sobre comunicació del risc: les residències als antimicrobians a la cadena alimentària. (Març de 2022)
- Dossier tècnic d'innovació i transferència del coneixement 118 del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. (Juny de 2022)

Mitjans de comunicació

Amb relació als mitjans de comunicació, durant 2022 les principals activitats han estat:

- Participació en el grup tècnic de treball Departament de Salut/Consell Audiovisual de Catalunya (CAC) per a l'avaluació de les declaracions de salut de la publicitat en mitjans de comunicació. 11 reunions.
- Article a la revista *TALL*: Establiment de vida útil a embotits cuits llescats i envasats a minorista.
- Programa TV Tot es mou i diari *El Llobregat*: Malbaratament alimentari i la seguretat alimentària en el reaprofitament dels aliments.
- Telenotícies *TV3*: Utilització de plàstic en l'envasat d'aliments.
- Verificat: Conservació d'alvocats i patates a la nevera.

Suport a l'activitat exportadora

En l'àmbit del suport a l'activitat exportadora de les empreses alimentàries de Catalunya destaquen les següents activitats, que s'han portat a terme en col·laboració amb els serveis regionals de l'ASPCAT.

- Supervisió del Ministeri de Sanitat (MS) a establiments autoritzats per exportar als Estats Units d'Amèrica (EUA) (7 establiments / 7 supervisions).
- Supervisió de l'APSCAT a establiments autoritzats a exportar als EUA (7 establiments / 20 supervisions).
- Supervisió del Ministeri de Sanitat a establiments autoritzats per a Israel (1 establiment / 1 supervisió).
- Supervisió de l'APSCAT a establiments autoritzats a exportar a Israel (1 establiment / 1 supervisió).

El suport a l'activitat exportadora és un servei clau per a la projecció internacional de les empreses alimentàries de Catalunya i per mantenir la seva reputació en seguretat alimentària. El sector alimentari és un dels tres primers sectors exportadors de l'economia catalana.

Les activitats més destacades de suport a l'exportació d'aliments consisteixen en informació i supervisió de les condicions a complir; coordinació de les visites d'auditoria de les autoritats dels països de destinació; gestió d'expedients, així com mostreig i anàlisis específiques en funció del país de destinació.

- Supervisió de l'APSCAT a establiments autoritzats per exportar a Mèxic (13 establiments).
- Auditories de les autoritats sanitàries de Tailàndia, Corea del Sud (2 auditories), Mèxic (2 auditories), EUA, Taiwan, Xina (3 auditories), Japó i República Dominicana (en total, 12 auditories de països tercers).
- Reunió de coordinació d'exportacions.
- Reunió de coordinació d'exportacions als EUA (Ministeri de Sanitat - comunitats autònomes).
- Reunió de coordinació d'exportació a Israel (Ministeri de Sanitat - comunitats autònomes).
- Reunions de coordinació d'exportació a Mèxic (Ministeri de Sanitat - comunitats autònomes) i reunions de coordinació amb els serveis territorials.
- Programació dels procediments d'inspecció als establiments dels EUA (7 establiments).
- Gestió de 228 sol·licituds d'exportació i/o exclusió de llistes d'exportació.
- Gestió de 30 expedients per no conformitats en destinació / controls en l'establiment.
- Mostreig específic de productes amb destinació al Canadà i als EUA.
- Gestió del registre a TRACES NT – establiments que exporten al Regne Unit.
- Gestió del registre de les empreses que exporten productes d'origen no animal (PONAS) i productes d'origen animal (POAS) a la Xina.
- 3 sessions formatives adreçades a inspectors oficials.
- Sessió informativa adreçada a empreses que exporten a Mèxic.

Activitats i resultats

Recerca i avaluació	2021	2022
Experts en seguretat de la cadena alimentària	2 reunions del Comitè Científic Assessor	3 reunions del Comitè Científic Assessor
Informes tècnics i d'avaluació	24 informes tècnics i d'avaluació del risc	35 informes tècnics i d'avaluació del risc
Estudis d'exposició	4 estudis	2 estudis
Planificació estratègica i seguiment		
Pla de seguretat alimentària de Catalunya	1 informe de seguiment	1 informe de seguiment
Memòria anual sobre la situació de la seguretat alimentària a Catalunya	1 memòria basada en 100 indicadors	1 memòria basada en 100 indicadors
Auditoria interna		
	2 auditories internes finalitzades	2 auditories internes finalitzades
Coordinació d'administracions, operadors i consumidors		
	21 reunions de les comissions de seguretat alimentària	21 reunions de les comissions de seguretat alimentària
Foment de l'autocontrol a les empreses		
Guies de pràctiques correctes d'higiene	Publicació de 3 guies de pràctiques correctes d'higiene	Publicació de 3 guies de pràctiques correctes d'higiene
Base de dades de legislació alimentària	120 entrades	100 entrades
Comunicació en seguretat alimentària		
Pàgina web especialitzada	320.088 sessions	440.577 sessions
Butlletins mensuals	12 butlletins <i>Infoacsa</i> i 1.200 subscripcions	12 butlletins <i>Infoacsa</i> i 1.200 subscripcions
	6 butlletins <i>ACSA Brief</i> i 1.250 subscripcions	6 butlletins <i>ACSA Brief</i> i 1.250 subscripcions
	12 butlletins <i>Mapa de perills</i> i 1.300 subscripcions	12 butlletins <i>Mapa de perills</i> i 1.300 subscripcions
Resposta a consultes	459 consultes	467 consultes
Material de divulgació	231 notes d'actualitat	231 notes d'actualitat
	12 consells de seguretat alimentària	12 consells de seguretat alimentària
Suport a l'exportació		
Reunions del grup d'exportació	2	2
Auditories de països tercers	6	12
Supervisió d'establiment	12	42

De les persones enquestades el 31,2% consumeix complementos alimentaris i els principals canals de compra són les farmàcies (37,1%) i internet (34,6%).

L'experiència

Baròmetre de seguretat alimentària 2022

Al novembre de 2022 es va portar a terme una enquesta a la població de Catalunya amb l'objectiu de recollir informació sobre els nivells de coneixement, percepció del risc i confiança en matèria de seguretat alimentària, nous hàbits de consum i pràctiques de risc. Aquesta informació permet enfocar correctament les intervencions en matèria de comunicació del risc i de promoció de pràctiques correctes de seguretat alimentària entre la ciutadania. Entre els resultats i conclusions que es poden extreure del Baròmetre de seguretat alimentària 2022 podem destacar els següents:

- La percepció de seguretat dels aliments és relativament alta.
- La presència de residus de plaguicides en fruites i verdures és el risc alimentari que es percep com a més habitual.
- Només la meitat dels consumidors de sushi, ceviche i seitó en vinagre els congela abans de consumir-los per evitar el risc d'anisakis.
- El contingut nutricional és el factor més important en el moment de la compra d'aliments, seguit del preu i la procedència de l'aliment.
- Tant sols un 0,6% de la població no està prou conscienciada sobre la necessitat de guardar els aliments sobrants a la nevera o al congelador.
- El 42,4% de les persones enquestades descongela els aliments a temperatura ambient.
- El 6,6% de la població ha patit alguna intoxicació alimentària en els darrers dotze mesos, la majoria dels casos amb aliments cuinats fora de casa. D'aquestes persones, el 27,7% van necessitar assistència sanitària.
- Els professionals sanitaris són els que generen més confiança en la informació sobre seguretat alimentària.
- La confiança en l'Administració és entre mitjana i alta.
- El 28,7% consumeix productes substitutius de la carn. Els principals motius de consum d'aquests tipus d'aliments són el benestar animal (41,%) seguit, a un segon nivell, pels motius mediambientals (33,4%).
- El 31,2% consumeix complementos alimentaris i els principals canals de compra són les farmàcies (37,1%) i internet (34,6%).

L'informe complet de resultats es troba disponible a https://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/8568/Informe%20de%20resultats_1039.pdf

Vigilància i resposta a emergències de salut pública

La vigilància de la salut pública engloba un conjunt d'activitats destinades a la recollida, anàlisi, interpretació i difusió sistemàtica de tota la informació relacionada amb l'aparició i extensió de les malalties i els seus determinants per tal d'aconseguir-ne el control efectiu. Durant l'any 2022 s'han continuat portant a terme les tasques de monitoratge i control de totes les malalties subjectes a declaració obligatòria, de les malalties emergents i de les alertes sanitàries. La gestió de la vigilància de les malalties transmissibles que poden suposar un risc per a la salut de la població s'organitza al voltant del sistema de malalties de declaració obligatòria (sistema MDO), en el qual intervenen el conjunt d'agents que conformen la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC).

Monitoratge sistemàtic de les malalties i els determinants de salut

Resultats de la notificació al sistema MDO de l'any 2022

Durant l'any 2022 el Servei de Sistemes de Monitoratge i Declaració de Vigilància de Salut Pública ha continuat desenvolupant les tasques de depuració, validació, explotació, anàlisi i interpretació de la informació epidemiològica enregistrada en el sistema d'informació de Vigilància Epidemiològica. L'inici de la pandèmia, el març de 2020, va comportar una davallada important de la notificació al sistema MDO en la majoria de les malalties subjectes a notificació. Aquest comportament va continuar durant l'any 2021, any en què es van produir noves onades epidèmiques de COVID-19.

La important disminució en el nombre de notificacions de casos de les diferents MDO ha pogut estar influenciada per una menor freqüentació de la ciutadania als serveis assistencials, que ha ocasionat una menor detecció de malalties; per una desviació dels recursos assistencials per a l'atenció de la COVID-19, i també per la disminució de la incidència de malalties que comparteixen mecanisme de transmissió amb la COVID-19 i per a les quals són també efectives les mateixes mesures de prevenció i control aplicades.

Durant l'any 2022, amb la relaxació progressiva de les mesures restrictives i l'estabilització també progressiva de la situació a nivell assistencial, la incidència de la major part de les MDO s'ha incrementat.

A la taula següent es comparen les taxes d'incidència de les diferents MDO observades durant l'any 2021 i durant l'any 2022, calculant la raó de taxes entre els dos anys.

S'ha produït un notable augment en el nombre de casos de dengue notificats, directament relacionat amb la tendència a la recuperació dels viatges de la població cap a altres països on la malaltia és endèmica, atès que gairebé la totalitat dels casos notificats d'aquesta malaltia són casos importats. En aquest sentit, també destaca l'augment del nombre de casos de paludisme.

Encara que algunes de les malalties no permeten apreciar diferències entre els dos anys estudiats, atesa la seva escassa freqüència, majoritàriament s'observen increments més o menys importants quan es comparen tots dos anys en gran part de les malalties objecte de notificació.

El nombre de casos notificats de febre tifoide i paratifoide, parotiditis, shigel·losi i hepatitis C també presenten increments destacables, mentre que els augments d'altres malalties són molt més lleugers.

No obstant, és evident que la situació epidemiològica de moltes de les MDO ha registrat un canvi important durant els anys pandèmics i l'any 2022 ha iniciat una tendència cap a la situació observada de forma més habitual a Catalunya abans de la pandèmia.

És de gran rellevància mantenir una vigilància exhaustiva de les malalties per tal de caracteritzar tendències i poder aplicar de forma precoç mesures adreçades a la seva prevenció i control.

Taxa d'incidència i raó de taxes 2021-2022 de les MDO a Catalunya

Malaltia de declaració obligatòria	2021	2022	TI 2021	TI 2022	RT 2021-2022
Altres tuberculosi (exclou TBC pulmonar i meningitis tuberculosa)	167	189	2,15	2,43	1,13
Botulisme	3	3	0,04	0,04	1
Brucel·losi	1	4	0,01	0,05	5
Carboncle	1	0	0,01	0	NA
Dengue	30	190	0,39	2,44	6,26
Encefalopatia transmesa per paparres	1	0	0,01	0	NA
Febre botonosa	22	22	0,28	0,28	1
Febre per virus de chikungunya	1	3	0,01	0,04	4
Febre tifoide i paratifoide	6	24	0,08	0,31	3,88
Gastroenteritis per <i>Escherichia coli</i> O157:H7	10	16	0,13	0,21	1,62
Hepatitis A	27	33	0,35	0,42	1,2
Hepatitis B	22	32	0,28	0,41	1,46
Hepatitis C	15	31	0,19	0,4	2,11
Hidatidiosi	43	32	0,55	0,41	0,75
Infecció genital per clamídia	11.154	13.351	143,67	171,33	1,19
Infecció gonocòccica	6.381	10.734	82,19	137,75	1,68
Infecció pel virus d'immunodeficiència humana (VIH)	543	566	6,99	7,26	1,04
Legionel·losi	531	483	6,84	6,2	0,91
Leishmaniosi	66	56	0,85	0,72	0,85
Lepra	1	4	0,01	0,05	5
Leptospirosi	5	2	0,06	0,03	0,5

Malaltia de declaració obligatòria	2021	2022	TI 2021	TI 2022	RT 2021-2022
Limfogranuloma veneri	273	344	3,52	4,41	1,25
Malaltia invasiva per <i>Haemophilus influenzae B</i>	7	4	0,09	0,05	0,56
Malaltia meningocòccica (MM)	18	23	0,23	0,3	1,3
Meningitis tuberculosa	3	9	0,04	0,12	3
Oftàlmia neonatal per clamídia	5	8	0,06	0,1	1,67
Oftàlmia neonatal per gonocòccia	2	0	0,03	0	NA
Paludisme	169	222	2,18	2,85	1,31
Parotiditis	65	208	0,84	2,67	3,18
Rubèola	2	0	0,03	0	
Rubèola congènita	1	0	0,01	0	NA
Shigel·losi	90	200	1,16	2,57	2,22
Sífilis infecciosa	1.680	1.500	21,64	19,25	0,89
Síndrome d'immunodeficiència adquirida (SIDA)	142	94	1,83	1,21	0,66
Tos ferina	79	64	1,02	0,82	0,8
Toxoplasmosi congènita	1	3	0,01	0,04	4
Triquinosi	2	0	0,03	0	NA
Tuberculosi pulmonar	808	825	10,41	10,59	1,02
Varicel·la	1.504	1.611	19,37	20,67	1,07
Febre del Nil Occidental	0	2	0	0,03	NA
Febre recurrent transmesa per paparres	0	4	0	0,05	NA
Verola del mico (Mpox)	0	2.363	0	30,32	NA
Zika	0	7	0	0,09	NA

TI = taxa d'incidència / RT = raó de taxes
Dades provisionals (novembre 2023)

Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya (SNMC)

L'any 2022 s'han incorporat quatre laboratoris més a la xarxa i en formen part un total de 37 laboratoris, sis dels quals són privats.

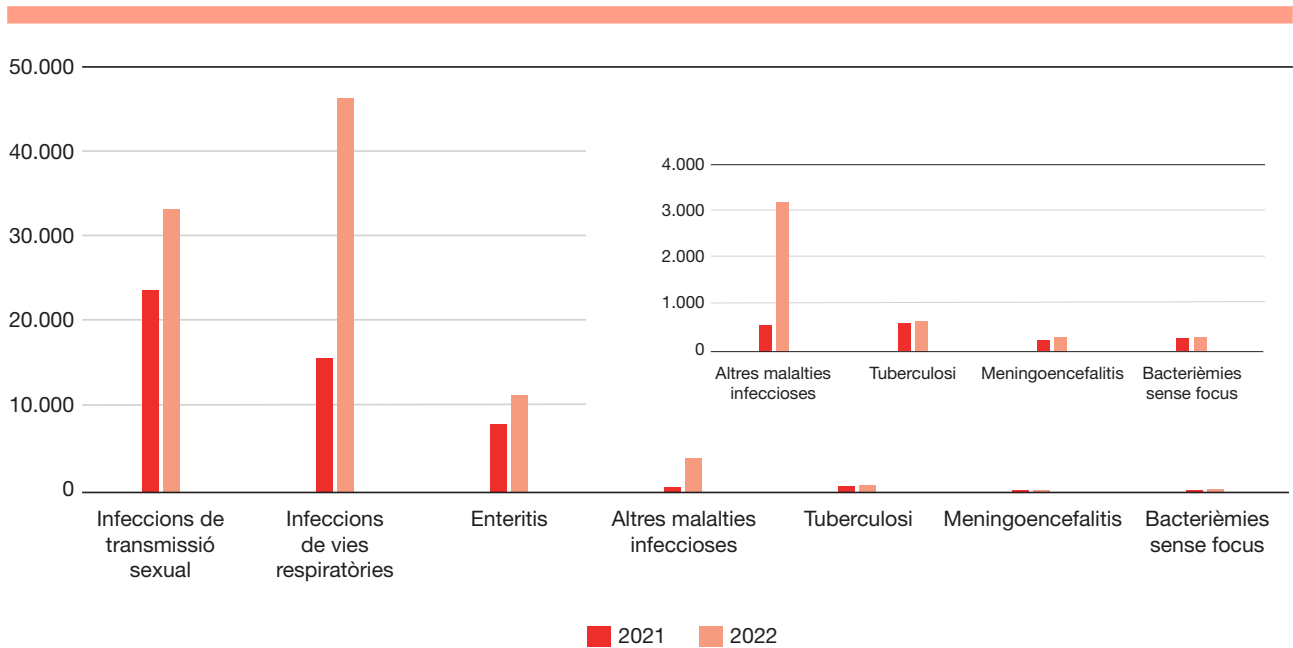
El SNMC recull els casos confirmats per laboratori de les malalties de declaració obligatòria que es classifiquen en les entitats clíniques següents: micobacteriosi, infeccions de transmissió sexual (ITS), meningoencefalitis, infeccions de vies respiratòries (IVR), enteritis, bacterièmies sense focus (BSF) i un conjunt d'altres malalties infeccioses bacterianes, víriques i parasitàries.

Durant l'any 2022 s'han analitzat un total de 94.462 microorganismes confirmats pels laboratoris, dels quals quasi el 50% han estat IVR (49,2%) i ITS (34,4%).

Respecte de l'any 2021, les notificacions han augmentat un 96,1% (48.177 casos) el 2022. Totes les entitats clíniques han augmentat el nombre de casos. El conjunt de les "altres malalties infeccioses" ha estat l'entitat que més ha augmentat, amb un 535,7% més de casos (3.115 casos el 2022 i 490 casos el 2021). L'increment ha estat degut principalment a l'aparició del virus de la verola del mico, del qual es va notificar el primer cas al maig (a la setmana 20) amb el pic de casos de 342 al juliol (a la setmana 28). Les IVR han augmentat un 205,1% (46.447 casos el 2022 i 15.226

casos el 2021), principalment a causa de l'increment del virus gripal. Les meningoencefalitis, les ITS, les enteritis i les bacterièmies sense focus han augmentat l'any 2022 respecte del 2021 en un 71,0%, 39,9%, 35,5% i 17,1%, respectivament.

Nombre de casos confirmats per laboratori segons les entitats clíniques declarades al Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya, 2021-2022

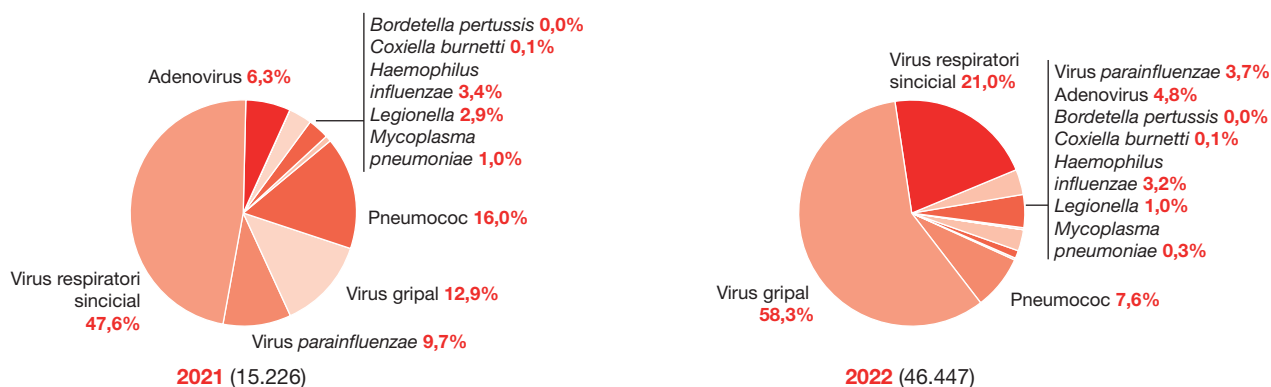

Font: SNMC. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT.

A nivell global, els microorganismes més freqüents durant el 2022 han estat el virus gripal (27.081 casos, un 50,9%), seguit de la *Chlamydia trachomatis* (13.912 casos i 26,2%) i del gonococ (11.339 casos i 21,3%), mentre que l'any 2021 els microorganismes més freqüents van ser la *C. trachomatis* (11.298 casos i 21,2%) seguida del virus respiratori sincicial (7.251 casos i 13,6%) i de *Neisseria gonorrhoeae* (gonococ) (6.994 casos i 13,2%).

La distribució dels agents causals d'IVR del 2022 ha estat molt diferent a la del 2021. El virus de la grip ha estat el més freqüent durant el 2022, amb 27.082 casos, mentre que el 2021 se'n van notificar 1.965 (un 92,7% més el 2022). L'augment de virus gripal el 2022 és degut, en part, al fet que durant la pandèmia de SARS-CoV-2 del 2021 la grip va ser molt poc present a la població i, probablement també, per una major detecció o diagnòstic d'aquest virus el 2022.

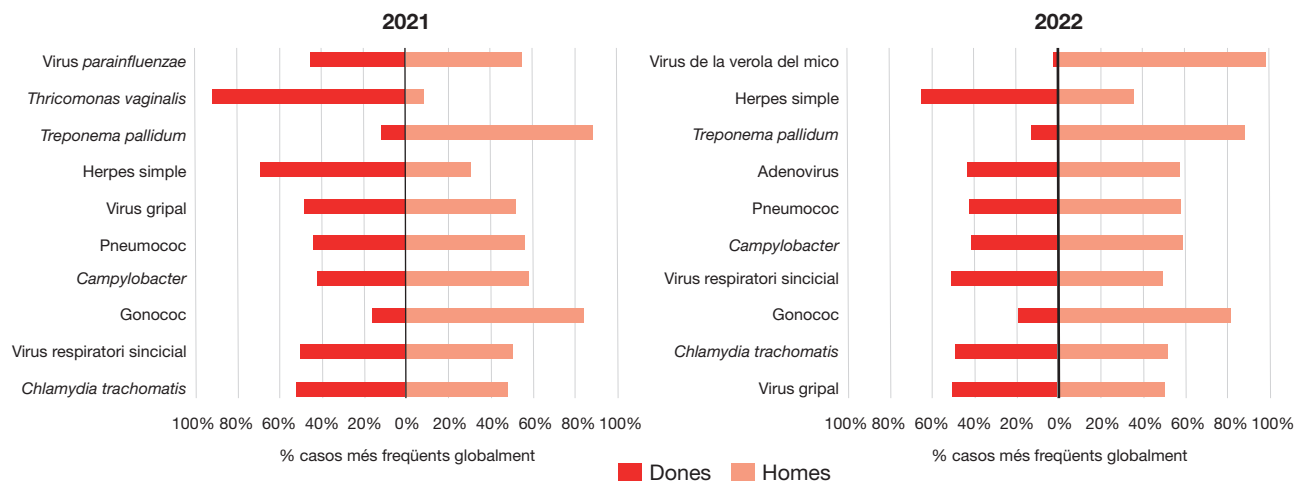
Infeccions de vies respiratòries. Distribució segons agent causal, 2021-2022

Font: SNMC. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT.

En relació amb la distribució dels microorganismes més freqüents segons sexe, s'observa que hi ha microorganismes majoritaris en un d'ells.

Distribució dels deu microorganismes més freqüents segons sexe, 2021-2022

Font: SNMC. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT.

El 2022, en els homes ha predominat el virus de la verola del mico (97,5%), el *Treponema pallidum* (87,4%) i el gonococ (80,7%), mentre que en les dones ha predominat el virus de l'herpes simple (65,0%), seguit del virus respiratori sincicial (50,9%) i el virus gripal (50,4%).

Vigilància de les resistències antimicrobianes notificades al Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya

La vigilància individualitzada de les resistències es realitza en *Campylobacter jejuni*, *Salmonella* no tifòdica, *Salmonella typhi/paratyphi*, *Neisseria gonorrhoeae*, *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* i *Mycobacterium tuberculosis complex*. D'altra banda, la vigilància agregada de les resistències correspon a les soques d'*Acinetobacter baumannii*, d'*Enterococcus faecalis*, d'*Enterococcus faecium*, d'*Escherichia coli*, de

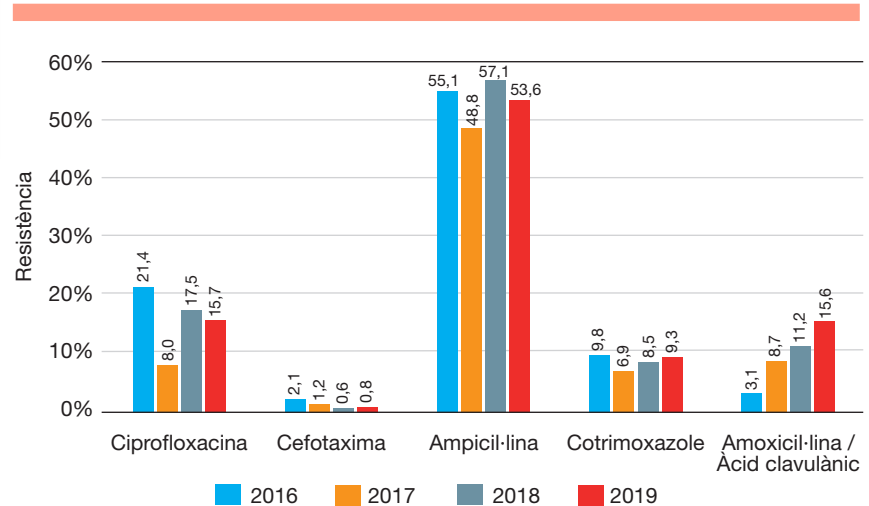
Klebsiella pneumoniae, de *Pseudomonas aeruginosa*, d'*Staphylococcus aureus* sensibles a meticil·lina (MSSA), d'*Staphylococcus aureus* resistent a la meticil·lina (MRSA), d'*Streptococcus agalactiae* i d'*Streptococcus pyogenes*.

Durant el 2022, del total de 7.160 casos confirmats de salmonel·la no tifòdica, en 4.217 casos (58,9%) s'ha notificat la sensibilitat antibiòtica. L'antibiòtic amb més percentatge de resistència ha estat l'ampicil·lina (53,4%), seguit de la ciprofloxacina (14,7%). L'amoxicil·lina/àcid clavulànic ha representat un percentatge de soques resistents del 10,4%. Pel que fa al cotrimoxazole, el percentatge de soques resistents ha estat del 8,4%, mentre que per la cefotaxima ha estat de l'1,1%.

Respecte de la salmonel·la tífica, dels 84 casos confirmats s'ha informat de la sensibilitat antibiòtica en 53 casos (63%). L'antibiòtic amb més percentatge de soques resistents ha estat la ciprofloxacina (83%), seguida per el cotrimoxazole (27,5%), l'ampicil·lina (19,1%), la cefotaxima (6,3%) i l'amoxicil·lina/àcid clavulànic (2,3%).

Més informació: [“Epidemiologia i perfil de resistència antibiòtica de salmonel·la no tifòdica i salmonel·la tífica. Catalunya, 2016-2019”](#).

Percentatge de resistència de salmonel·la no tifòdica segons l'antibiòtic i l'any, 2016-2019

Font: Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya. Subdirecció de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT.

Pel que fa a les soques de *Pseudomonas aeruginosa* analitzades durant el període 2016-2019, presenten un percentatge d'aïllats resistents < 15% per al meropenem i del 23,7% per a l'imipenem. Quant a la gentamicina, un 12,8% de les soques estudiades presenta un fenotip resistent a aquest antibiòtic. Respecte de les quinolones, un 27,8% ha mostrat resistència a la levofloxacina, mentre que un 0,5% és resistent a la colistina. Pel que fa als enterococs, *Enterococcus faecium* presenta el percentatge de

Epidemiologia i perfil de resistència antibiòtica de salmonel·la no tifòdica i salmonel·la tífica. Catalunya, 2016-2019

Sistema de notificació microbiològica de Catalunya

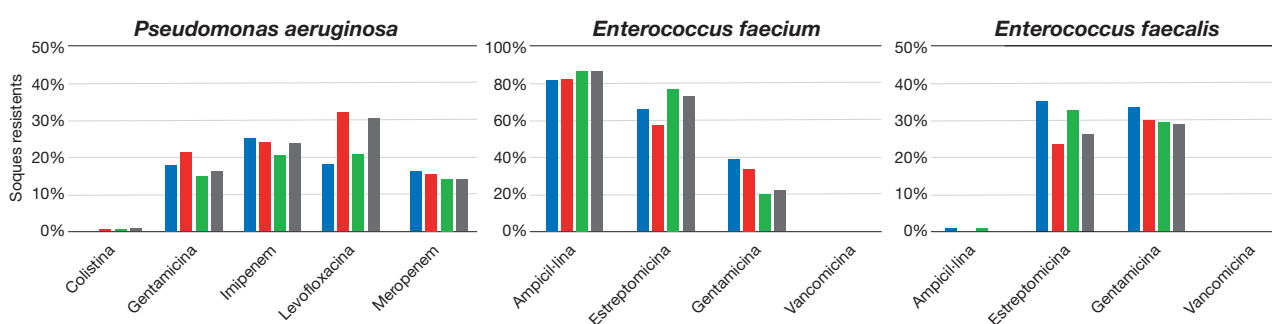
Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya

Juliol 2022

Generalitat de Catalunya Departament de Salut / Sistema de Salut de Catalunya

resistència més elevat en l'ampicil·lina (84,9%), seguit de l'estreptomicina (69,7%) i la gentamicina (27,6%). En referència a l'*Enterococcus faecalis*, les soques resistents a l'ampicil·lina suposen < 0,6% de les soques totals. L'estudi de sensibilitat als aminoglicòsids mostra un 28,5% de soques resistents a l'estreptomicina i un 30,0% a la gentamicina, amb una reducció significativa del percentatge de soques resistents.

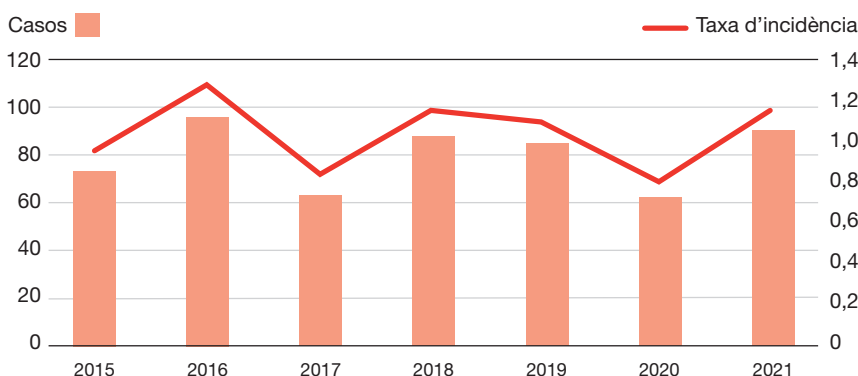
Percentatge de resistències antimicrobianes de *Pseudomonas aeruginosa*, *Enterococcus faecalis* i *E. faecium*, 2016-2019

Vigilància de la malaltia invasiva per *Listeria monocytogenes* a Catalunya

Es realitza a través del Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya (SNMC) amb la confirmació del cas per part dels laboratoris que en formen part.

Nombre de casos confirmats i taxa d'incidència (TI) de listeriosi invasiva per any, 2015-2021

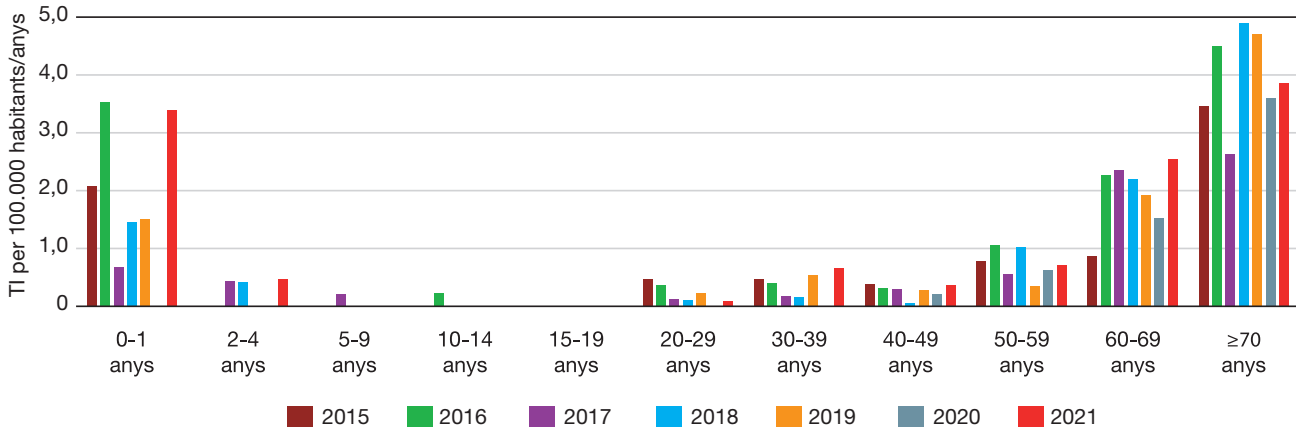

Durant el període 2015-2021 s'han notificat 556 casos confirmats de listeriosi invasiva a Catalunya, que representa una taxa d'incidència d'1 cas per 100.000 habitants-any.

Font: SNMC. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT.

La listeriosi invasiva afecta amb més freqüència homes (59,2%) i pacients de 70 anys o més (52,9%). La bacterièmia sense focus ha estat la manifestació clínica més freqüent (64,9%), seguida de les meningitis (26,3%) i d'altres manifestacions clíniques (8,8%). Durant aquest període s'han detectat 31 dones embarassades amb listeriosi invasiva.

Taxa d'incidència (TI) i nombre de casos confirmats de listeriosi invasiva per any i grup d'edat, 2015-2021

Font: SNMC. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT.

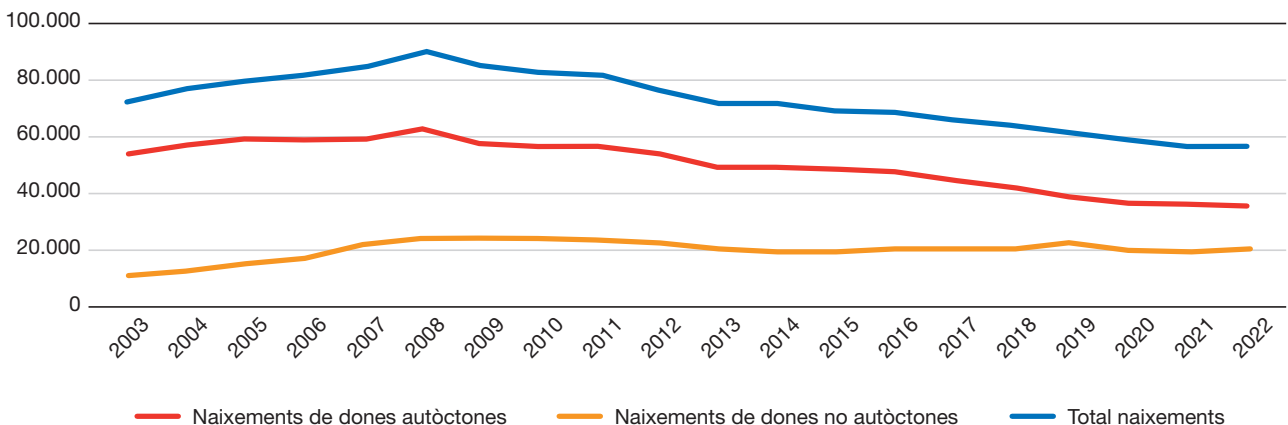
Més informació: [Malaltia invasiva per *Listeria monocytogenes* a Catalunya, 2015-2021](#).

Vigilància epidemiològica de la salut perinatal

L'any 2022 han nascut 56.305 nadons de famílies residents a Catalunya. Això representa una reducció en el nombre de naixements del 2% respecte de l'any anterior, reducció més marcada en població autòctona (-4,5%) que en població no autòctona (-1,8%). El 6,2% dels nadons han presentat prematuritat i el 7%, baix pes. El 28,1% dels parts han estat per cesària. L'11% de les dones que han donat a llum tenien 40 anys o més. El 72,7% dels naixements han tingut lloc en hospitals integrats al SISCAT i en un 37% la mare és de nacionalitat estrangera.

Més informació: [Indicadors de salut perinatal a Catalunya, any 2022](#).

Evolució del nombre de naixements a Catalunya, 2003-2022

Font: Registre de nadons. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT.

Detecció i resposta ràpida a alertes de salut pública d'interès per al sistema sanitari

Brots no COVID notificats a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC) l'any 2022

Durant l'any 2022 s'han notificat a la XVEC un total de 628 brots epidèmics no COVID, xifra lleugerament inferior a la dels anys previs a la pandèmia (798 el 2019 i 707 el 2018), encara que molt superior al 2020 (239) i 2021 (444). En el total de brots no COVID han resultat afectades 5.724 persones, 380 de les quals van requerir ingrés hospitalari o bé estaven hospitalitzades en el moment d'inici de símptomes (àmbit nosocomial) i 30 van morir.

Distribució per tipus de brot

El major nombre d'afectats s'ha registrat als brots de toxiinfecció alimentària (1.567 i 27,4%), juntament amb els brots de gastroenteritis aguda no alimentària (1.554 i 27,1%) i de sarna (1.271 i 22,2%); en conjunt aquests tres tipus de brots han suposat més de la meitat dels brots notificats (57,6%) i han ocasionat el 76,7% del total d'afectats associats a brot.

La mitjana global de casos per brot ha estat de 9,1, ha oscil·lat entre 2 casos (mononucleosi infecciosa, febre tifoide, dengue, VNO, leishmaniosi i lipoatròfia semicircular) i 27 casos/brot en un brot d'infecció urinària. Altres entitats que destaquen per l'elevada mitjana de casos han estat les toxiinfeccions alimentàries (21,5) i les gastroenteritis agudes (21,0).

Els brots de sarna han estat els més freqüentment notificats (215, un 34,2%), seguit dels brots de gastroenteritis aguda (74 i 11,8%) i toxiinfecció alimentària (73 i 11,6%). També han suposat un nombre important els brots de tuberculosi (60 i 9,6%), de legionel·losi (41 i 6,5%) i d'impetigen (39 i 6,2%).

Brots no COVID notificats a la XVEC l'any 2022. Nombre de brots, afectats, hospitalitzats i defuncions per tipus de brot, percentatge de brots i afectats, casos/brot, desviació estàndard (DE)

Tipus de brot	Brots	Afectats	Hospitalitzats	Defuncions	% brots	% afectats	Casos/brot	DE
Sarna	215	1.271	4	0	34,2	22,2	5,9	6,6
Gastroenteritis aguda (GEA)	74	1.554	44	9	11,8	27,1	21,0	17,8
Toxiinfecció alimentària (TIA)	73	1.567	29	0	11,6	27,4	21,5	34,1
Tuberculosi	60	156	51	0	9,6	2,7	2,6	1,1
Legionel·losi	41	159	148	10	6,5	2,8	3,9	2,3
Impetigen	39	169	1	0	6,2	3,0	4,3	4,1
Grip	28	251	65	4	4,5	4,4	9,0	6,6
Síndrome boca-mà-peu	26	176	0	0	4,1	3,1	6,8	4,9
Escarlatina	18	110	1	0	2,9	1,9	6,1	6,2
Infecció nosocomial*	9	48	25	2	1,4	0,8	5,3	3,4
Monkeypox	6	14	0	0	1,0	0,2	2,3	0,8
Infecció respiratòria aguda	5	88	1	0	0,8	1,5	17,6	17,0
Varicel·la	4	10	0	0	0,6	0,2	2,5	0,6
Tos ferina	4	9	1	0	0,6	0,2	2,3	0,5
Amigdalitis aguda	3	12	0	0	0,5	0,2	4,0	1,7
Hepatitis vírica	3	12	2	0	0,5	0,2	4,0	1,7
Oxiurasi	2	8	0	0	0,3	0,1	4,0	2,8

Tipus de brot	Brots	Afectats	Hospitalitzats	Defuncions	% brots	% afectats	Casos/brot	DE
Parotiditis	2	5	0	0	0,3	0,1	2,5	0,7
Infestació per artròpodes	2	23	0	0	0,3	0,4	11,5	12,0
Tinya	2	7	0	0	0,3	0,1	3,5	0,7
Mononucleosi infecciosa	1	2	0	0	0,2	0,0	2,0	-
Febre tifoide	1	2	2	0	0,2	0,0	2,0	-
Dengue	1	2	0	0	0,2	0,0	2,0	-
Infecció urinària	1	27	2	4	0,2	0,5	27,0	-
Virus del Nil Occidental	1	2	2	0	0,2	0,0	2,0	-
Leishmaniosi	1	2	0	0	0,2	0,0	2,0	-
Lipoatròfia semicircular	1	2	0	0	0,2	0,0	2,0	-
Altres**	5	36	3	1	0,8	0,6	7,2	8,5
Total general	628	5.724	380	30	100,0	100,0	9,1	15,6

*Aquests brots fan referència a aquells produïts per microorganismes inherents a l'àmbit nosocomial.

**Altres: 1 brot de MRSA productor de leucocidina de Panton-Valentine, 1 MRSA comunitari, 1 parapertussis, 1 adenovirus, 1 pseudoangiomatosi eruptiva de l'adult.

Font de dades: Servei de Control Epidemiològic i Resposta a Alertes i Emergències. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Dels 608 brots no nosocomials, en 134 (22%) hi ha hagut algun cas hospitalitzat, amb una taxa global d'hospitalització de 5,8% i una taxa de letalitat de 0,5. La taxa d'hospitalització més elevada ha estat en els brots de febre tifoide i virus del Nil Occidental (100%), seguit de legionel·losi (93,5%), tuberculosi (33,3%) i grip (23,6%).

Distribució per àmbits

Els àmbits amb més freqüència de brots no COVID notificats han estat l'ensenyament, amb 152 brots (24,2%) i 1.734 afectats (30,3%); les institucions no sanitàries, amb 143 brots (22,8%) i 1.615 afectats (28,2%), i l'àmbit familiar, amb 121 brots (19,3%) i 485 afectats (8,5%).

Els brots de major grandària han estat en l'àmbit lúdic (mitjana 19,1 i DE 30,1) i els més petits en l'àmbit convivent no familiar (mitjana 2,2 i DE 0).

Distribució per àmbits dels brots notificats l'any 2022. Nombre de brots, afectats, hospitalitzats i defuncions per tipus de brot, percentatge de brots i afectats, casos/brot, desviació estàndard (DE)

Àmbit	Brots	Afectats	Hospitalitzats	Defuncions	% brots	% afectats	Casos/brot	DE
Ensenyament	152	1.734	7	0	24,2	30,3	11,4	19,7
Institució no sanitària	143	1.615	80	17	22,8	28,2	11,3	12,5
Familiar	121	485	14	1	19,3	8,5	4,0	4,3
Comunitari	48	340	136	9	7,6	5,9	7,1	8,5
Hostaleria/restauració	44	535	24	0	7,0	9,3	12,2	21,7
Convivent familiar	43	119	34	0	6,8	2,1	2,8	1,2
Lúdic	37	706	9	0	5,9	12,3	19,1	30,1
Nosocomial	20	112	54	3	3,2	2,0	5,6	3,5
Familiar no convivent	10	22	12	0	1,6	0,4	2,2	0,6
Laboral	4	11	0	0	0,6	0,2	2,8	1,0
Convivent no familiar	3	6	2	0	0,5	0,1	2,0	0,0
Establiment de venda	1	3	2	0	0,2	0,1	3,0	--
Altres	2	36	6	0	0,3	0,6	18,0	22,6
Total general	628	5.724	380	30	100,0	100,0	9,1	15,6

Font de dades: Servei de Control Epidemiològic i Resposta a Alertes i Emergències. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Brots no COVID més freqüents*Brots de sarna (escabiosi)*

Representen un 34,2% del total dels brots notificats i han ocasionat un 22,2% del total de persones afectades pels brots.

- Distribució per àmbit

Les institucions no sanitàries són l'àmbit genèric que com a grup ha registrat més brots de sarna (96, un 44,7%) a causa de l'elevat nombre notificat des de les residències geriàtriques (61, un 28,4%), però l'àmbit en el qual s'han notificat més brots és el familiar (85, un 39,5%). El major nombre d'afectats ha estat a les residències geriàtriques (647, un 50,9% del total d'afectats). La mitjana de casos global ha estat del 5,9 amb una DE de 6,6, que oscil·la entre una mitjana de 2,5 (DE=0,7) en "Altres ensenyaments" i 12,0 (DE=8,7) en brots comunitaris.

Distribució per àmbit d'exposició (genèric i específic) dels brots, afectats, hospitalitzats i defuncions per brots de sarna. Percentatge de brots i afectats, casos/brot, desviació estàndard (DE)

Àmbit	Brots	Afectats	Hospitalitzats	Defuncions	% brots	% afectats	Casos/brot	DE
Comunitari	5	60	0	0	2,3%	4,7%	12,0	8,7
Ensenyament	20	74	0	0	9,3%	5,8%	3,7	1,7
Llar d'infants (P0-P2)	3	9	0	0	1,4%	0,7%	3,0	1,0
Educació Infantil (P3-P5)	1	7	0	0	0,5%	0,6%	7,0	-
Escola primària	4	11	0	0	1,9%	0,9%	2,8	1,0
Institut	9	36	0	0	4,2%	2,8%	4,0	1,8
Etapes escolars varies	1	6	0	0	0,5%	0,5%	6,0	-
Altres ensenyaments	2	5	0	0	0,9%	0,4%	2,5	0,7
Familiar	85	299	2	0	39,5%	23,5%	3,5	2,5
Institució no sanitària	96	794	2	0	44,7%	62,5%	8,3	8,6
Centre d'acolliment	19	80	0	0	8,8%	6,3%	4,2	2,9
Centre d'immigrants	1	4	0	0	0,5%	0,3%	4,0	-
Presó	2	7	0	0	0,9%	0,6%	3,5	0,7
Residència de discapacitats	6	21	0	0	2,8%	1,7%	3,5	1,0
Residència geriàtrica	61	647	2	0	28,4%	50,9%	10,6	9,8
Altres institucions no sanitàries	7	35	0	0	3,3%	2,8%	5,0	5,0
Laboral	4	22	0	0	1,9%	1,7%	5,5	5,1
Lúdic	2	6	0	0	0,9%	0,5%	3,0	0,0
Grup d'amics	1	3	0	0	0,5%	0,2%	3,0	-
Altres	1	3	0	0	0,5%	0,2%	3,0	-
Nosocomial	3	16	0	0	1,4%	1,3%	5,3	2,3
Centre de salut mental	2	8	0	0	0,9%	0,6%	4,0	0,0
Centre sociosanitari	1	8	0	0	0,5%	0,6%	8,0	-
Total general	215	1.271	4	0	100,0%	100,0%	5,9	6,6

Font de dades: Servei de Control Epidemiològic i Resposta a Alertes i Emergències. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Brots de gastroenteritis aguda no alimentària

Representen un 11,8% del total dels brots notificats i han ocasionat un 27,1% del total de persones afectades pels brots.

- Distribució per agent causal

En el 58,1% (43) dels brots de gastroenteritis aguda no alimentària s'ha confirmat l'agent causal del brot mitjançant identificació al laboratori, mentre que en el 12,2% (9) s'ha informat com a sospita (criteris clínics). En un 29,7% l'agent causal és desconegut.

La mitjana de casos per brot en les GEA ha estat de 21 (DE=17,8) i en els brots per norovirus és la més elevada (25,3, amb DE=18,3).

- Distribució per àmbit

El major nombre de brots de gastroenteritis aguda no alimentària s'ha notificat des de l'àmbit de l'ensenyament i de les institucions no sanitàries (18, un 24,3% cadascun), i és en les institucions no sanitàries on s'ha registrat un major nombre d'afectats (523, un 33,3%) i on la mitjana de casos per brot ha estat més gran (29,1 i DE=19,3).

Analitzant les dades confirmades per laboratori, l'agent causal més freqüent de GEA no alimentària ha estat el norovirus (40,5%) i també el nombre d'afectats més alt ha estat en aquests brots (759/1.551, 48,9%). En vuit brots (10,8%) s'ha sospitat que el norovirus n'era la causa, encara que no s'ha pogut confirmar per laboratori.

Distribució per àmbit dels brots, afectats, hospitalitzats i defuncions pels brots de gastroenteritis agudes no alimentàries. Percentatge de brots i afectats, casos/brot, desviació estàndard (DE), 2022

Àmbit	Brots	Afectats	Hospitalitzats	Defuncions	% brots	% afectats	Casos/brot	DE
Comunitari	5	125	0	0	6,8%	8,1%	25,0	14,1
Ensenyament	18	473	3	0	24,3%	30,5%	26,3	22,1
Familiar	8	57	3	0	10,8%	3,7%	7,1	9,1
Hostaleria/restauració	5	127	0	0	6,8%	8,2%	25,4	11,1
Institució no sanitària	18	523	16	9	24,3%	33,7%	29,1	19,3
Lúdic	17	229	6	0	23,0%	14,8%	13,5	9,6
Nosocomial	3	17	16	0	4,1%	1,1%	5,7	4,7
Total general	74	1.551	44	9	100,0%	100,0%	21,0	17,8

Font de dades: Servei de Control Epidemiològic i Resposta a Alertes i Emergències. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Brots de toxiinfecció alimentària

Representen un 11,6 % del total dels brots notificats i han ocasionat un 27,4 % del total de persones afectades pels brots, xifres molt semblants als brots de GEA no alimentària.

- Distribució per etiologia

En el 61,6% dels brots de TIA (45) s'ha confirmat l'agent causal del brot mitjançant identificació al laboratori, mentre que en el 16,4% (12) s'ha informat com a sospita (criteris clínics). En un 21,9% l'agent causal ha estat desconegut.

El nombre més alt d'afectats ha estat als brots de norovirus (394/1.570, 25,1%), seguit de *Clostridium perfringens* (222/1.570, 14,1%) i *Salmonella*.

Analitzant les dades confirmades per laboratori, l'agent causal més freqüent de TIA ha estat *Salmonella*, que s'ha identificat en 17 brots (17/73, un 23,3%), seguit de norovirus (12/73, 16,4%).

lla (163/1.570, 10,4%). La mitjana de casos en els brots de TIA ha estat de 21,5 (DE=34,1) i la més elevada és als brots causats per *Clostridium perfringens* (55,5, DE=80,9).

- Distribució per àmbit

El major nombre de brots de TIA s'ha notificat des de l'àmbit d'hostaleria/restauració (36, un 49,3%) i el major nombre d'afectats des de d'ensenyament (504 i 32,1%), àmbit amb la mitjana de casos per brot més gran (56 i DE=49,8).

Distribució per àmbit dels brots, afectats, hospitalitzats i defuncions per brots de TIA. Percentatge de brots i afectats, casos/brot, desviació estàndard (DE) , 2022

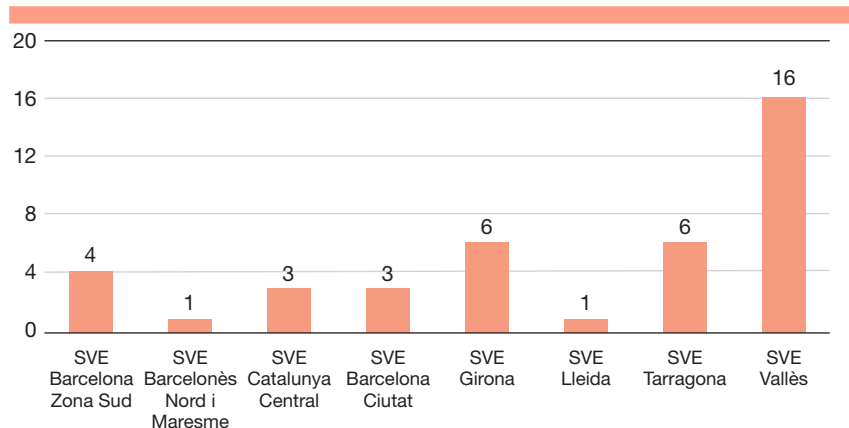
Àmbit	Brots	Afectats	Hospitalitzats	Defuncions	% brots	% afectats	Casos/brot	DE
Ensenyament	9	504	0	0	12,3%	32,1%	56,0	49,8
Establiment de venda	1	3	2	0	1,4%	0,2%	3,0	-
Familiar	10	84	2	0	13,7%	5,4%	8,4	9,4
Hostaleria/restauració	36	400	19	0	49,3%	25,5%	11,1	23,0
Institució no sanitària	5	115	0	0	6,8%	7,3%	23,0	5,4
Lúdic	11	430	1	0	15,1%	27,4%	39,1	49,2
Altres	1	34	5	0	1,4%	2,2%	34,0	-
Total general	73	1.570	29	0	100,0%	100,0%	21,5	34,1

Font de dades: Servei de Control Epidemiològic i Resposta a Alertes i Emergències. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Brots de legionel·losi

Representen un 6,5% del total dels brots notificats i han ocasionat un 2,8% del total de persones afectades pels brots. Gairebé el 40% dels brots s'han declarat al territori del Vallès Occidental-Oriental. Aquesta distribució geogràfica, amb una major concentració de brots al territori del Vallès, és recurrent al llarg dels anys.

Distribució del nombre de brots de legionel·losi segons SVE, 2022

Les darreres dècades s'ha registrat a Catalunya un increment notable en el nombre de brots de legionel·losi notificats. Durant els anys 2020-2021, molt probablement influenciat per la instauració de mesures restrictives en el marc de la pandèmia de la COVID-19, es va produir una disminució

important en la notificació tant de casos com de brots. A partir de l'any 2022 hi ha hagut un nou repunt, i s'han assolit xifres similars als anys anteriors a la pandèmia.

Brots de COVID-19

Durant l'any 2022 s'han notificat a la XVEC 25.327 brots de COVID-19, amb 195.611 persones afectades, 1.808 de les quals han estat hospitalitzades, bé perquè havien requerit ingrés hospitalari per la COVID-19 o bé perquè en el moment del diagnòstic estaven hospitalitzades per altres patologies. S'han notificat 541 defuncions. En el marc d'aquests brots s'ha hagut de fer el seguiment a 394.692 contactes.

Distribució per àmbit

L'àmbit on s'han notificat més brots ha estat el dels centres educatius, amb 15.951 brots notificats (62,98%). El segon àmbit en freqüència ha estat el familiar, amb 4.118 brots (16,26%). Els àmbits amb major nombre d'afectats han estat els centres educatius i les institucions no sanitàries, amb 113.283 (57,91%) i 51.548 (26,35%), respectivament.

Excloent l'àmbit sanitari, l'àmbit de les institucions no sanitàries és on s'han registrat més ingressos hospitalaris (767), seguit pel familiar/domiciliari (64). La taxa d'hospitalització més gran ha estat, exceptuant els centres sanitaris, a les institucions no sanitàries (1,5%).

La mitjana de casos/brot ha estat de 7,7 (DE=12,4) i la més elevada ha estat en l'àmbit de les institucions no sanitàries (14,8 i DE=18,2), mixt (13,6 i DE=18,1) i altres (12,5 i DE=13,3). Els brots més petits han estat de l'àmbit familiar (3,6 i DE=1,1).

Distribució per àmbit d'exposició dels brots, afectats, hospitalitzats i defuncions per brots COVID-19, 2022

Àmbit genèric	Brots	Afectats	Hospita- litzats	Defun- cions	% de brots	% d'afectats	Mitjana d'afectats	DE d'afectats	Taxa hospita- lització
Centre educatiu	15.951	113.283	3	3	62,98%	57,91%	7,1	11,7	0,0
Familiar/domicili	4.118	14.926	64	10	16,26%	7,63%	3,6	1,1	0,4
Institucions no sanitàries	3.493	51.548	767	450	13,79%	26,35%	14,8	18,2	1,5
Centre sanitari	683	7.500	952	74	2,70%	3,83%	11,0	14,5	12,7
Laboral	431	2.992	1	1	1,70%	1,53%	6,9	7,1	0,0
Social	397	2.999	10	0	1,57%	1,53%	7,6	15,8	0,4
Col·lectius socialment vulnerables	153	1.056	8	1	0,60%	0,54%	6,9	5,6	0,8
Altres ¹	58	723	2	2	0,23%	0,37%	12,5	13,3	0,3
Mixt	43	584	1	0	0,17%	0,30%	13,6	18,1	0,2
Total general	25.327	195.611	1.808	541	100,00%	100,00%	7,7	12,4	0,9

1 Inclou els centres penitenciaris.

Projecte seroCap

Es tracta d'una iniciativa del Departament de Salut que neix de la necessitat de salut pública per obtenir informació rellevant per al control i resposta a la pandèmia de SARS-CoV-2 a Catalunya. L'estudi forma part d'un pla de monitoratge i avaluació del SARS-CoV-2 en diferents poblacions sentinella, com les Escoles Sentinella o els donants de sang del Banc de Sang i Teixits. L'objectiu general de l'estudi ha estat estimar i monitorar l'exposició al SARS-CoV-2 per edat, sexe, zona geogràfica i nivell socioeconòmic en pacients d'atenció primària (AP) dels tres àmbits territorials de la Regió Sanitària Barcelona.

Podeu consultar resultats i més informació del projecte [aquí](#).

Vigilància i control de les malalties emergents

Increment de la malaltia pneumocòccica invasiva dos anys després de la pandèmia de la COVID-19

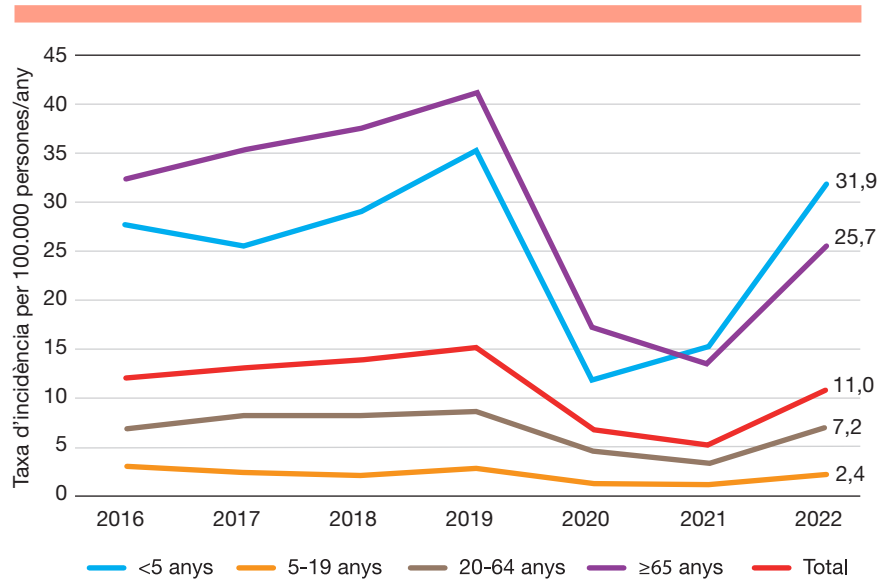
La taxa d'incidència global (TI) de l'MPI durant els anys 2019 i 2020 va ser de 15,2 i 7,0 casos per 100.000 habitants, respectivament, amb una reducció del 46% el 2020 respecte del 2019. Pel que fa a l'anàlisi entre els anys 2017 i 2020 i l'any 2016, s'observa un increment de la TI entre els anys 2017 i 2019 d'entre el 10% i el 25% respecte de la de l'any 2016, principalment ocasionada per serotips no inclosos en la vacuna Pn13. Pel que fa a l'any 2020 s'observa una reducció important respecte de l'any 2016 de 42%, tant per serotips inclosos a la vacuna Pn13 com per serotips no inclosos.

L'any 2022 s'ha registrat un augment de la TI del 100% respecte de l'any 2021 (de 5,5 a 11,0 casos per 100.000 habitants). L'augment de la incidència s'ha observat en el grup de 20 a 64 anys i en els menors de 5 anys, amb increments del 110% (de 3,4 a 7,2 casos per 100.000 habitants) i del 106% (de 15,5 a 31,9 casos per 100.000 habitants), respectivament. La TI en homes ha estat més elevada (13,4 casos per 100.000 persones) que en les dones (7,3 casos per 100.000 persones). Els serotips inclosos en la Pn13 han augmentat un 17,8% l'any 2022 respecte de 2021, i els serotips no Pn13 han disminuït un 6,2%. El serotip 8 (serotip no Pn13) ha estat el més freqüent i ha representat el 21,1% i el 20,3% dels casos, respectivament, seguit del serotip 3 (serotip Pn13), amb valors de 12,3% i 20,6%, respectivament.

Més informació: ["Epidemiologia de la malaltia pneumocòccica invasiva a Catalunya. Informe 2019-2020"](#).

La Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública, a través de la xarxa del Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya, coordina la vigilància activa de la malaltia pneumocòccica invasiva (MPI).

Evolució de la incidència de la malaltia pneumocòccica invasiva per anys i grup d'edat, 2016-2022

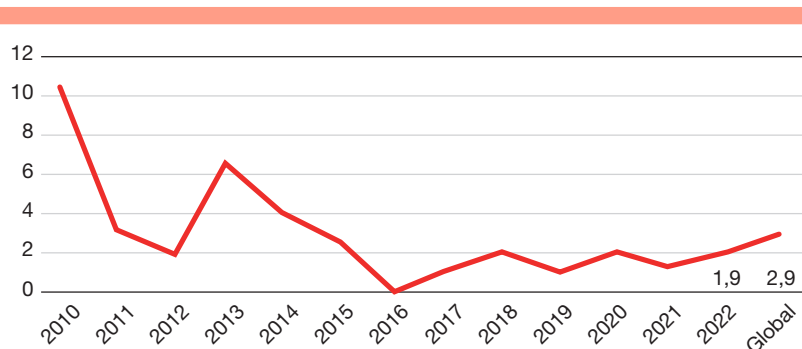

Font: Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya.

Programa de prevenció i control de la malaltia de Chagas congènita

Durant l'any 2022 s'han notificat 57 casos de dones gestants amb diagnòstic de la malaltia de Chagas. El 89,4% són dones nascudes a Bolívia, el 85,4% presenten una forma crònica indeterminada de la malaltia, el 52,3% presenten antecedents de tractament i el 75% van ser diagnosticades abans de l'actual embaràs. De les 57 gestants, 12 van patir un avortament (21%). D'aquests, el 41,7% van ser avortaments espontanis o morts fetals i el 58,3% van ser interrupcions voluntàries de l'embaràs. Un nadó ha estat positiu a *Trypanosoma cruzi*. Dels altres 44 fills de mares positives a *T. cruzi* amb necessitat de control, s'ha notificat el control del 43,2% i d'aquests, 2 han resultat positius i han rebut tractament.

Evolució de la taxa de transmissió congènita de la malaltia de Chagas a Catalunya, 2010-2022

Font: Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya. Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya.

Programes de prevenció i control específics: vigilància de la grip i la tuberculosi

Balanç de la vigilància de les infeccions respiratòries agudes a l'atenció primària, 2022-2023

La vigilància de les infeccions respiratòries agudes (IRA) de Catalunya s'ha dut a terme durant la temporada 2022-2023 en el marc del Sistema de Vigilància de les Infeccions a Catalunya (SIVIC). La vigilància de les IRA a l'atenció primària consisteix en un doble sistema de vigilància sentinella basat en una part sindròmica i una part microbiològica.

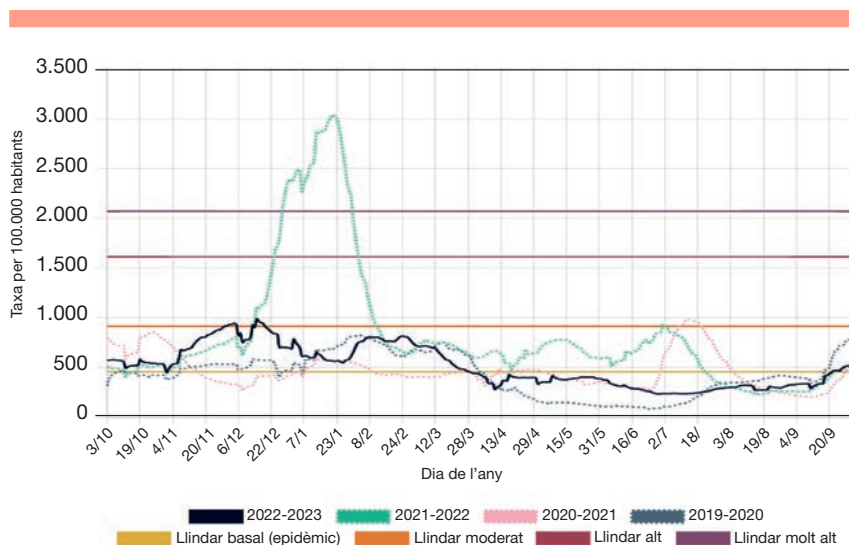
La vigilància sindròmica és universal i està fonamentada en els diagnòstics clínics d'IRA que es realitzen a tota l'atenció primària, sense necessitat que hi hagi confirmació microbiològica.

La vigilància microbiològica és una vigilància sentinella i es realitza a partir d'un mostreig aleatori de les persones que acudeixen amb simptomatologia suggestiva d'IRA a uns determinats centres d'atenció primària. Hi participen 33 equips d'atenció primària de tot Catalunya que recullen mostres que s'envien als laboratoris de referència establerts per a cada centre per tal de confirmar el microorganisme causal.

L'activitat de les IRA en el seu conjunt s'ha mantingut durant tota la temporada a nivells més o menys estables, amb oscil·lacions entre els llindars epidèmics basal (458,33) i moderat (915,33), superant lleugerament el nivell moderat només les setmanes 48 i 50 de 2022. A partir de la setmana 13 s'han situat per sota del nivell basal.

Durant la temporada 2022-2023 els virus objecte de vigilància han estat els següents: SARS-CoV-2, grip, virus respiratori sincicial (VRS), rinovirus, adenovirus, altres coronavirus, virus parainfluenzae, bocavirus, metapneumovirus i enterovirus.

Taxa d'incidència d'infeccions respiratòries agudes les últimes 4 temporades. Xarxa sentinella SIVIC, 2019-2023

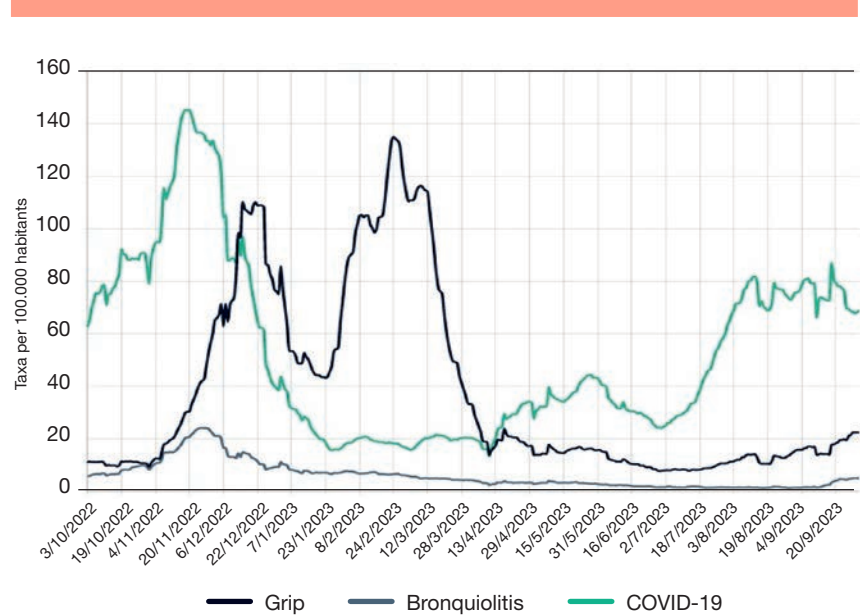

Després d'unes temporades sense circulació gripal evidenciada (2020-2021) i una temporada amb una corba epidèmica desplaçada cap al final de la temporada, amb el període epidèmic entre les setmanes 11 i 19 i una intensitat epidèmica baixa (2021-2022), durant la temporada 2022-2023 l'activitat epidèmica gripal ha tornat a presentar un comportament similar a l'habitual en període pre-pandèmic.

Els quadres notificats amb més freqüència han estat la grip i la COVID-19. El pic amb la taxa d'incidència màxima de COVID-19 va precedir al de grip, i la taxa màxima de COVID-19 es va presentar durant les setmanes 45 a 47 per després disminuir progressivament. L'activitat epidèmica gripal es va presentar en dues onades durant la temporada 2022-2023. En la primera, el H3N2 va ser el subtipus gripal predominat, amb un pic màxim d'activitat les setmanes 50 i 51. En la segona onada va predominar el virus gripal B, amb una taxa d'incidència màxima durant el període comprès entre les setmanes 7 a 10 del 2023.

Tant els quadres de bronquiòlitis diagnosticats com l'activitat del VRS, el seu agent etiològic més freqüent, han tingut també un comportament diferent de les temporades anteriors i similar a les temporades pre-pandèmiques, i els casos en nens menors de 4 anys han superat el llindar epidèmic molt alt durant les setmanes 46 a 48. El grup B de VRS ha estat el predominant, tot i que tots dos grups han circulat durant la temporada.

Taxa d'incidència sindròmica de grip, bronquiòlitis i SARS-CoV-2. Xarxa sentinella SIVIC, setmana 40 (2022) - 39 (2023)

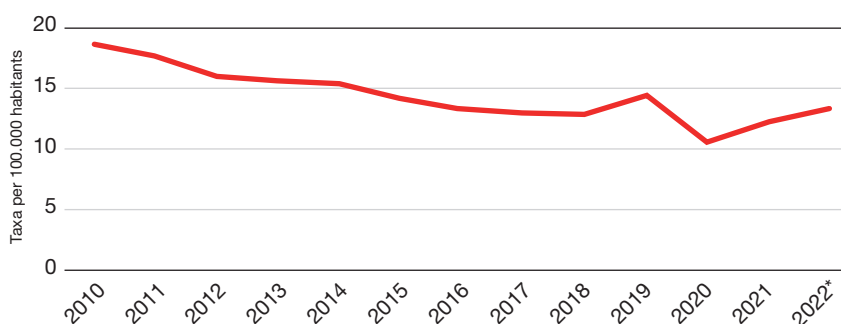
Aïllaments virològics en mostres de centres sentinella. Nombre d'aïllaments i percentatges d'aïllament sobre total de mostres analitzades. Xarxa sentinella SIVIC, temporades 2021-2022 i 2022-2023

Resultat virològic	2022-2023					2021-2022				
	Aïllaments		Percentatges d'aïllament			Aïllaments		Percentatges d'aïllament		
	N	%	Adults	Pediatría	Total	N	%	Adults	Pediatría	Total
Virus de la grip	2.579	22,90%	17,20%	16,70%	17,40%	145	25,10%	13,70%	22,60%	17,90%
SARS-CoV-2	1.937	17,20%	14,20%	5,80%	13,10%	99	17,10%	17,60%	6,10%	12,20%
Virus respiratori sincicial	717	6,40%	4,30%	8,40%	4,80%	6	2,30%	0,70%	1,50%	1,10%
Rinovirus	2.968	26,30%	18,30%	28,20%	20,00%	77	13,30%	8,80%	10,30%	9,50%
Virus parainfluenza	772	6,90%	4,60%	9,30%	5,20%	32	5,50%	1,90%	6,30%	3,90%
Altres coronavirus	745	6,60%	4,80%	6,10%	5,00%	24	4,20%	3,70%	2,10%	3,00%
Metapneumovirus	743	6,60%	4,80%	6,70%	5,00%	4	1,60%	0,00%	1,50%	0,70%
Adenovirus	427	3,80%	1,90%	9,00%	2,90%	42	7,30%	0,70%	10,30%	5,20%
Enterovirus	290	2,60%	1,20%	7,30%	2,00%	2	0,80%	0,40%	0,40%	0,40%
Bocavirus	92	0,80%	0,30%	2,80%	0,60%	39	6,70%	1,20%	8,90%	4,80%
Total aïllaments	11.270	100,0%				256	100,0%			

Programa de prevenció i control de la tuberculosi

L'any 2022 s'han notificat un total de 1.026 casos de tuberculosi a Catalunya (64,7% homes i 35,3% dones), xifra que representa una taxa d'incidència de 13,2 casos per 100.000 habitants. És un augment del 4,8% en relació amb l'any anterior, una recuperació de la tendència amb taxes similars a les dels anys previs a la pandèmia per COVID-19, i que es ja va començar a evidenciar l'any 2021 respecte del 2020. Pel que fa a la distribució segons el país d'origen, la taxa d'incidència en persones autòctones ha estat de 7,0 casos per 100.000 habitants i en no autòctones, de 36,2 casos per 100.000 habitants. Aquesta població no autòctona registra el 58,2% dels casos del total de Catalunya (vegeu els gràfics).

Evolució de la incidència de tuberculosi (taxes per 100.000 habitants), 2010-2022

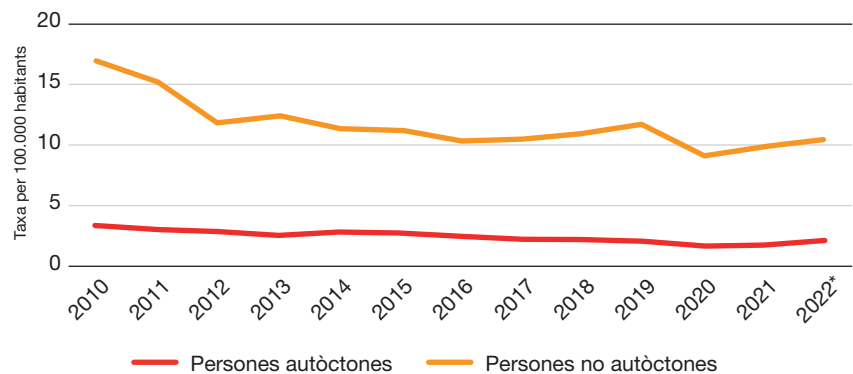

* Dades preliminars.

Font: Repositori d'epidemiologia de Catalunya (REC). Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Durant l'últim trimestre de l'any 2022 es va iniciar la fase pilot del projecte MACIP (Model d'Acció Comunitària i Pública), que té com a principals objectius la prevenció i la gestió de la tuberculosi i altres malalties de declaració obligatòria, la promoció de la salut, i la prevenció de malalties no transmissibles en població immigrada en situació de vulnerabilitat a Catalunya. També es va implementar el circuit de seqüenciació genòmica de la tuberculosi, eina que està permetent complementar l'estudi de contactes tradicional.

Evolució de la incidència de tuberculosi segons país d'origen (taxes per 100.000 habitants), 2010-2022

* Dades preliminars.

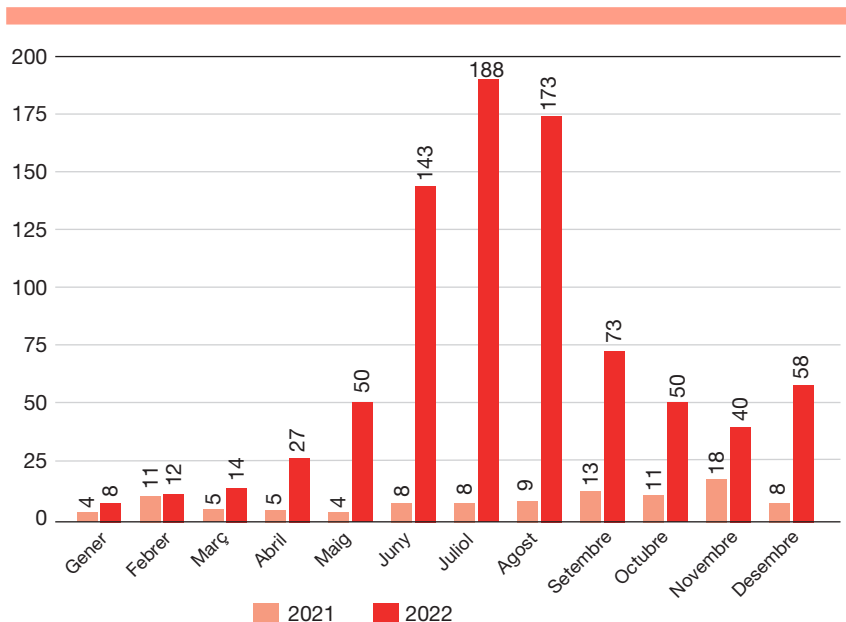
Font: Repositori d'Epidemiologia de Catalunya (REC). Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya

El Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC) té per objectiu assegurar la detecció precoç i la resposta immediata davant les malalties de declaració obligatòria (MDO) urgents, els brots epidèmics de qualsevol etiologia i altres alertes epidemiològiques que es produeixen a Catalunya fora de l'horari laboral, els 365 dies de l'any.

El mes de gener del 2022 l'activitat del SUVEC va estar encara molt marcada per la sisena onada epidèmica produïda per la variant òmicron del SARS-CoV-2. En conseqüència, l'any 2022 s'ha produït un decrement del 50% d'activitat registrada respecte del 2021 (18.857 el 2021 i 8.841 el 2022). Per altra banda, al llarg del 2022 s'han evidenciat vuit vegades més MDO no COVID que l'any 2021 (123 al 2021 i 836 al 2022), especialment durant els mesos d'estiu en relació amb l'Emergència de Salut Pública d'Importància Internacional de la verola del mico. El gràfic següent mostra la comparativa mensual de les consultes i notificacions per MDO no associades a la COVID-19 rebudes durant els anys 2021 i 2022.

Comparativa mensual de les consultes i notificacions per MDO no SARS-CoV-2, 2021-2022

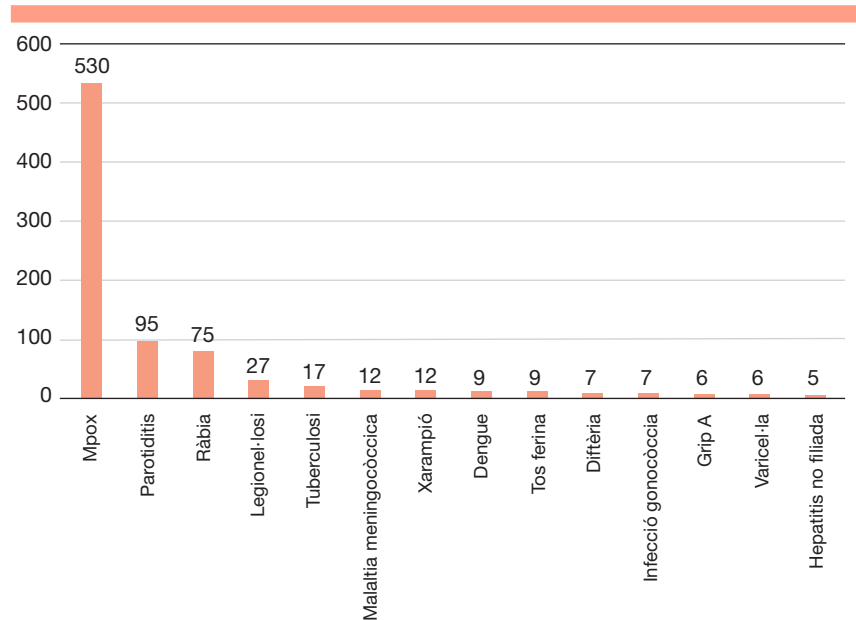

Durant l'any 2022 s'han notificat al SUVEC 2.492 consultes relacionades amb la COVID-19. Pel que fa a la tipologia de consultes (excloent-hi els casos escolars), la major part (81,1%) s'han centrat en la notificació o actualització de casos i/o contactes. Un 14,0% de les consultes corresponen a dubtes sobre el procediment a seguir. Hi ha hagut un 4,6% de consultes sobre altres temes relacionats i un 0,3% té relació amb el no compliment de les recomanacions.

Dins del conjunt de les 950 consultes relacionades amb MDO i altres patologies no vinculades a la COVID-19, 836 d'aquestes consultes estan relacionades amb MDO; 16 consultes, amb altres malalties no definides com a MDO, i 98 consultes, amb brots.

Al gràfic següent es mostren les patologies més freqüents* de les 836 consultes sobre MDO no COVID-19. Destaquen les notificacions per l'Emergència de Salut Pública d'Importància Internacional (ESCI) pel virus Mpox durant els mesos d'estiu, que han suposat el 63% de les MDO no COVID notificades durant l'any 2022.

Comparativa mensual de les consultes per MDO no SARS-CoV-2, 2021-2022*

* Només es mostren les patologies amb una freqüència igual o superior a 5 consultes.

El 2022 s'han registrat 75 contactes amb el SUVEC per possible exposició al virus de la ràbia en el context d'agressions per animals. El motiu principal de contacte amb el SUVEC ha estat a causa d'agressió per gos en 32 casos i per ratpenats en 16. A 34 persones se'ls ha recomanat administrar profilaxi postexposició antiràbica amb vacuna antiràbica i a 22 (64,71%) d'elles, associada amb gammaglobulina antiràbica.

Acció i coordinació en vigilància epidemiològica. Difusió d'informació i comunicació

El web ASPCAT és una eina principal per fer arribar als professionals sanitaris els protocols d'actuació, els informes o fulls informatius periòdics i altres recursos que puguin necessitar. Les notes informatives o comunicats en relació amb brots i situacions d'alerta, com han estat els comunicats periòdics emesos durant l'emergència de la verola del mico, també hi tenen un paper molt important.

Aquest any 2022 s'ha treballat en l'actualització i elaboració de nous apartats i per facilitar l'accés als continguts. S'ha reorganitzat l'espai web de declaració epidemiològica ([vegeu-lo aquí](#)) i s'han elaborat fitxes per a cada malaltia de declaració obligatòria urgent ([vegeu-les aquí](#)). S'ha creat l'espai web d'alertes i amenaces de vigilància epidemiològica ([vegeu-lo aquí](#)) així com un espai per al nou Sistema d'Informació per a la Vigilància d'Infeccions a Catalunya (SIVIC) ([vegeu-lo aquí](#)). Paral·lelament, s'actualitza la informació adreçada a ciutadania del web Canal Salut ([vegeu-lo aquí](#)).

Activitats i resultats

	2021	2022
Activitats		
Malalties de Declaració Obligatòria (total)	47.846	90.628
Notificacions al SUVEC (Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya)	4.680 consultes i 123 sospites de MDO no COVID	3.502 consultes i 836 sospites MDO no COVID
Brots epidèmics (global)	26.765	25.955
Brots no COVID	444	628
Brots COVID	26.321	25.327
Resultats¹		
Tuberculosi	969/12,5	1.026 / 13,2
Legionel·la	531/6,84	483 / 6,2
Arbovirosis		
Dengue	21/0,27	177 / 2,27
Chikungunya	0	3 / 0,04
West Nile	0	2 / 0,03
GEA/TIA		
Salmonella	1.155/14,9	1.984 / 25,5
Shigella	97/1,2	223 / 2,9
Listeria	90/1,2	87 / 1,1
Norovirus	1.624/20,9	1.153 / 14,8
Immunoprevenibles		
Tos ferina	79 /1,02	64 / 0,82
Parotiditis	65/0,84	210 / 2,69
Malaltia pneumocòccica invasiva	428/5,5	873 / 11,2
Malaltia meningocòccica	18/0,2	22 / 0,3

¹ Nombre / Taxa d'incidència (per 100.000 habitants)

L'experiència

Estratègia enfront del brot d'Mpox (Monkeypox) a Catalunya

Mpox (Monkeypox) és una zoonosi causada pel virus de la verola del mico, del gènere *Orthopoxvirus* de la família *Poxviridae*. Es va identificar per primer cop l'any 1958 i es va detectar en éssers humans a la República Democràtica del Congo el 1970. Des d'aquell moment la major part dels brots s'havien donat en diferents països de l'Àfrica del Sud, Occidental i Central, amb casos aïllats fora d'aquest continent (als Estats Units el 2003 i el 2021, al Regne Unit el 2018, 2019 i 2021, a Israel el 2018 i a Singapur el 2019).

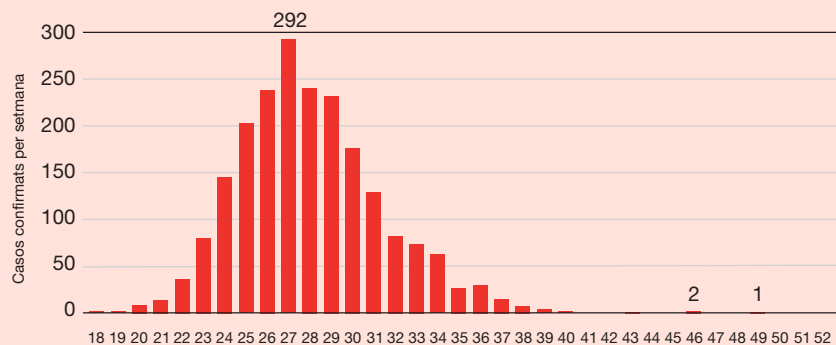
El 14 de maig de 2022, el Regne Unit va notificar els primers casos amb cadena de transmissió a Europa sense vincle epidemiològic conegut amb els països on havia circulat el virus fins aquell moment.

A l'Estat espanyol, el dia 27 de maig es van notificar els primers casos a través de la Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica (RENAVE). Tots eren homes que havien mantingut sexe amb homes en el context d'algun esdeveniment d'oci de la comunitat LGTBIQ+ a les illes Canàries i a saunes de Madrid.

El 23 de juliol de 2022 l'Organització Mundial de la Salut va reconèixer el brot d'Mpox com una emergència de salut pública a nivell internacional.

A Catalunya, durant el 2022 s'han notificat un total de 2.324 casos confirmats, el 72,6% dels quals s'han declarat a la ciutat de Barcelona. El 97,8% són homes amb una edat mediana de 37 anys (rang interquartílic entre 30 i 44 anys). Un 83,3% dels casos són homes que tenen sexe amb homes. El mecanisme de transmissió principal és el sexual (81,8%) i la manifestació clínica més habitual ha estat l'exantema anogenital (56,2%) i la febre (52,5%). Només es té constància que un 7,1% ha presentat complicacions i un 2,2% ha requerit hospitalització.

Corba epidemiològica dels casos confirmats d'Mpox a Catalunya, setmanes 18-52 de 2022

L'estratègia per prevenir nous casos s'ha centrat en el diagnòstic precoç, la vacunació i l'educació sanitària dels col·lectius de risc i vacunació postexposició als contactes vulnerables. Els professionals sanitaris han rebut formació per a diagnosticar els casos, les mesures de prevenció i la vacunació dels contactes. La xarxa de vigilància ha adaptat els circuits de notificació i diagnòstic així com de l'administració de la vacuna postexposició al col·lectiu vulnerable.

Actualment, encara que es continuen notificant alguns casos de la malaltia, el nombre de persones afectades és mínim a tots els països de la Unió Europea.

Projecte Stop Mpox

Va tenir com a objectius avaluar la prevalença de la infecció pel MPXV entre els homes gais, bisexuals i altres que tenen sexe amb homes i dones trans (TW), siguin asimptomàtics o amb símptomes lleus no reconeguts d'Mpox, reclutats en un centre comunitari a Catalunya (ONG Stop, Barcelona); avaluar la presència de partícules de MPXV competents per a la replicació, i avaluar la viabilitat i acceptabilitat d'una estratègia d'automostreig amb base comunitària per al diagnòstic microbiològic de l'Mpox.

Podeu consultar resultats i més informació de l'estudi [aquí](#).

VIH, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques

Prevenció, atenció i control de les infeccions de transmissió sexual i el VIH

La Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques (SGAVIHV) és la unitat responsable de planificar i elaborar els plans estratègics i els plans d'acció en relació amb el VIH, les ITS i les hepatitis víriques, d'acord amb les directrius i prioritats establertes per la Secretaria de Salut Pública conforme al Pla de salut de Catalunya i el Pla interdepartamental de salut pública. Així mateix, impulsa, coordina i fa el seguiment de les actuacions que se'n deriven.

La finalitat de la Subdirecció és gestionar les polítiques de salut sobre prevenció, assistència, tractament, atenció del VIH, les ITS i les hepatitis víriques, a fi de disminuir la incidència d'aquestes infeccions i millorar l'atenció a les persones afectades.

La SGAVIHV lidera el desplegament de les actuacions previstes en el [Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS, 2021-2030](#), aprovat per acord de Govern.

VIH i altres ITS

Vigilància epidemiològica: tendències del VIH i de les infeccions de transmissió sexual (ITS)

Aquesta anàlisi té un paper clau en l'avaluació de les estratègies per reduir la incidència de les ITS i del VIH, així com per millorar l'accés al diagnòstic i tractament de les persones infectades.

La notificació individualitzada i obligatòria dels casos d'infeccions de transmissió sexual, incloent-hi el VIH, es fa dins del Sistema de Malalties de Declaració Obligatòria (MDO) i del Sistema de Notificació Microbiològica (SNMC), que componen la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC). Són malalties de declaració obligatòria al Sistema MDO la infecció per VIH i/o sida i les ITS següents: la sífilis infecciosa, la gonocòccia, la clamídia genital i l'LGV (limfogranuloma veneri). Els microorganismes que els laboratoris han de notificar a través de l'SNMC són el virus de l'herpes simple, *Treponema pallidum*, *Chlamydia trachomatis*, *Neisseria gonorrhoeae* i *Trichomonas vaginalis*.

VIH

Globalment, la situació epidemiològica a Catalunya, així com a la resta d'Europa, mostra una lleu tendència descendent pel que fa al VIH. A Catalunya, el nombre de nous diagnòstics de VIH per 100.000 habitants ha presentat una gradual disminució durant els darrers anys, amb una disminució mitjana anual des del 2011 del 5,3% i amb taxes que han passat dels 11,8 casos per 100.000 habitants l'any 2011 **als 5,9 casos per 100.000 habitants l'any 2022** amb un total de 460 noves infeccions per VIH.

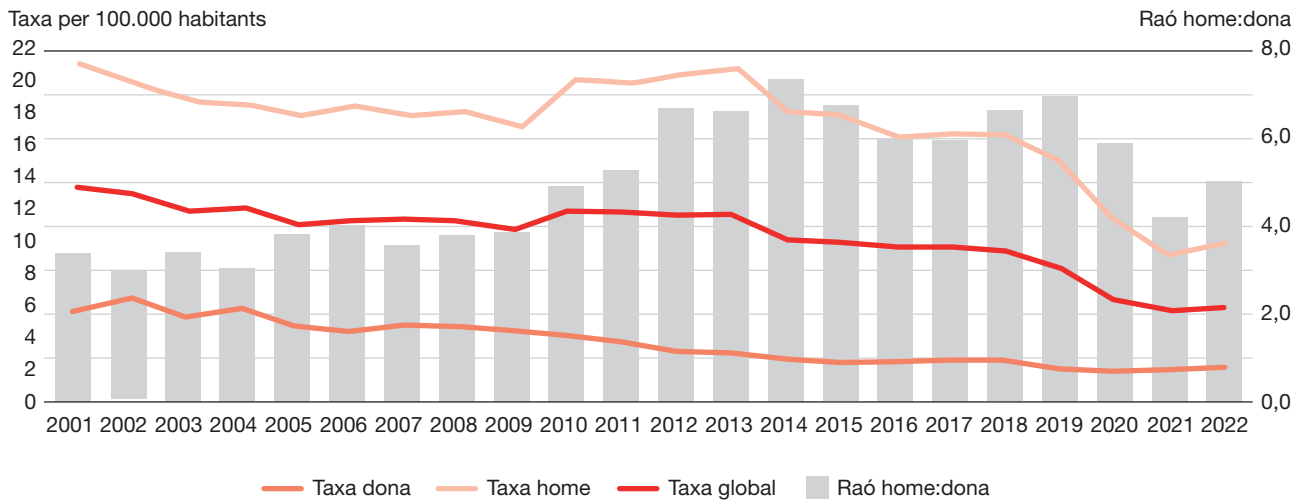
Els homes han representat el 83,5% dels nous diagnòstics de VIH, amb una raó home:dona de 5,1. El grup d'edat majoritari, tant en homes com en dones, ha estat dels 30-39 anys, amb el 33,7% dels casos. La mitjana d'edat dels casos registrats de VIH ha estat de 37 anys (37 per als homes i 38 per a les dones).

Respecte del país de naixement, el 59,2% correspon a persones nascudes fora de l'Estat espanyol, amb una taxa de 21,2 casos respecte dels 2,8 casos per cada 100.000 habitants en la població autòctona. Pel que fa a les persones nascudes fora de l'Estat espanyol, majoritàriament (el 66,3%) són de l'Amèrica llatina i el Carib.

D'entre els 460 nous diagnòstics de VIH l'any 2022, en un 82,0% s'ha registrat informació sobre el recompte de limfòcits CD4, la distribució del qual ha estat en un 29,2% dels casos amb CD4 > 500; un 21,2%, amb CD4 entre 350 i 500; un 25,5%, amb diagnòstic tardà (CD4 entre 200 i 350), i un 24,1%, amb diagnòstic tardà avançat (CD4 < 200). Per tant, l'any 2022 el retard diagnòstic (CD4 < 350) s'ha situat en un 49,6%.

Durant l'any 2022, un 57,7% dels nous diagnòstics de VIH notificats ha estat en homes que tenen relacions sexuals amb altres homes (HSH); un 35,0%, en persones heterosexuales (19,1% en homes i 15,8% en dones heterosexuales); un 2,8%, en persones que s'injecten drogues (PID), i un 4,3%, per altres vies de transmissió. Així mateix, s'ha notificat un cas de transmissió mare-fill importat.

El 49,6% dels nous diagnòstics de VIH han estat tardans.

Evolució de la taxa per 100.000 habitants dels nous diagnòstics de VIH segons sexe, Catalunya 2011-2022*Infeccions de transmissió sexual (ITS)*

L'any 2022, a Catalunya s'han notificat un total de 2.163 casos de **sífilis infecciosa**, que corresponen a una taxa de 27,6 casos per cada 100.000 habitants. De l'any 2010 al 2022 la taxa de casos ha augmentat amb una mitjana anual del 12,4%. El 87,5% dels casos són homes, amb una raó home:dona de 7, proporció que s'ha mantingut estable els darrers anys. El 33,2% dels casos diagnosticats l'any 2022 correspon a la franja d'edat d'entre els 30-39 anys; però en les dones la franja majoritària correspon als 20-29 anys, amb un 34,3% dels casos. Un 10,9% són menors de 25 anys i el 32,2% correspon a persones nascudes fora de l'Estat espanyol, amb una taxa de 34,6 casos respecte dels 14,1 casos en autòctons. El grup de transmissió majoritari, amb un 82,7%, és el dels HSH, percentatge que s'ha mantingut estable des de l'any 2010 fins al 2022.

Pel que fa a la **gonocòccia**, a Catalunya l'any 2022 se n'han notificat 11.005 casos, que corresponen a una taxa de 140,4 casos per cada 100.000 habitants. La taxa de casos del 2010 al 2022 ha augmentat, amb una mitjana anual del 30,6%. El 79,9% dels casos són homes i la raó home:dona és de 4,0. La proporció de dones s'ha incrementat els darrers anys i ha passat del 13,4% l'any 2010 al 20,1% l'any 2022. El 37,9% dels casos diagnosticats l'any 2022 correspon a la franja d'edat d'entre els 20-29 anys, franja també majoritària en dones, amb el 49,9%. Pel que fa als homes, la franja d'edat majoritària ha estat dels 30-39 anys, amb el 36,0% dels casos. Un 25,2% correspon a persones nascudes fora de l'Estat espanyol, amb una taxa de 128,6 casos respecte dels 71,3 casos en autòctons. El grup de transmissió majoritari, amb un 54,3% dels casos, correspon als HSH, percentatge que s'ha mantingut estable els darrers anys, tot i que el percentatge d'homes heterossexuals s'està incrementant amb una mitjana del 20,7% des de l'any 2010.

Per la seva banda, el nombre de nous diagnòstics de **limfogranuloma veneri** (LGV) ha estat de 439, corresponent a una taxa de 5,6 casos per cada

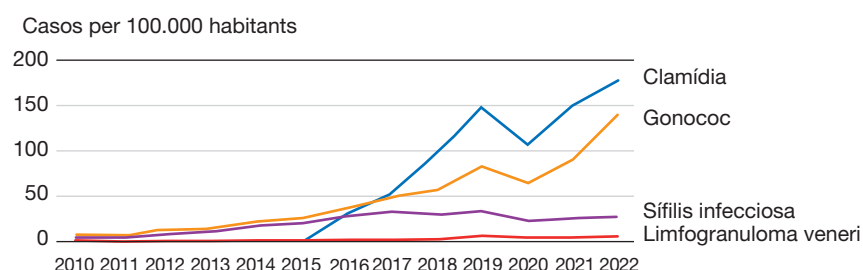
100.000 habitants i un increment en la seva taxa del 2010 al 2022 amb una mitjana anual del 20,6%. El 97,7% dels casos són homes, proporció que s'ha mantingut estable els darrers anys. El 36,9% dels casos diagnosticats l'any 2022 corresponen a la franja d'edat d'entre els 30-39 anys. Les dones eren més joves amb una franja majoritària (60,0%) d'edat d'entre els 20-29 anys. Un 32,4% corresponen a persones nascudes fora de l'Estat espanyol amb una taxa però que duplica la d'autòctons, 9,0 casos respecte els 3,6 casos, respectivament.

El grup de transmissió majoritari, amb un 95,0%, correspon als HSH, percentatge que s'ha mantingut estable els darrers anys.

Quant als diagnòstics de **clamídia**, el nombre total de casos l'any 2022 ha estat de 13.969, que correspon a una taxa de 178,2 casos per cada 100.000 habitants. Des de que s'incorpora com a MDI, la taxa de clamídia ha incrementat amb una mitjana anual del 40,0%. El 50,3% dels casos han estat dones amb una taxa de 176,5 casos respecte els 180,0 casos en homes, taxa que incrementa un 36,3% en dones i un 45,3% en homes en aquests darrers 7 anys. El 48,3% dels casos diagnosticats l'any 2022 corresponen a la franja d'edat d'entre els 20-29 anys, grup majoritari tant en homes com dones i un 44,5% eren menors de 25 anys. El 28,5% dels casos corresponen a persones nascudes fora de l'Estat espanyol amb una taxa que duplica la d'autòctons, 187,5 casos respecte 91,1 casos, respectivament. El grup de transmissió majoritari, amb un 64,9%, correspon a les dones heterosexuales, percentatge que s'ha mantingut estable els darrers anys.

El 2022 hi ha hagut 178,2 casos de clamídia per cada 100.000 habitants.

Evolució de la taxa per 100.000 habitants de les ITS declarades durant el període 2010-2022

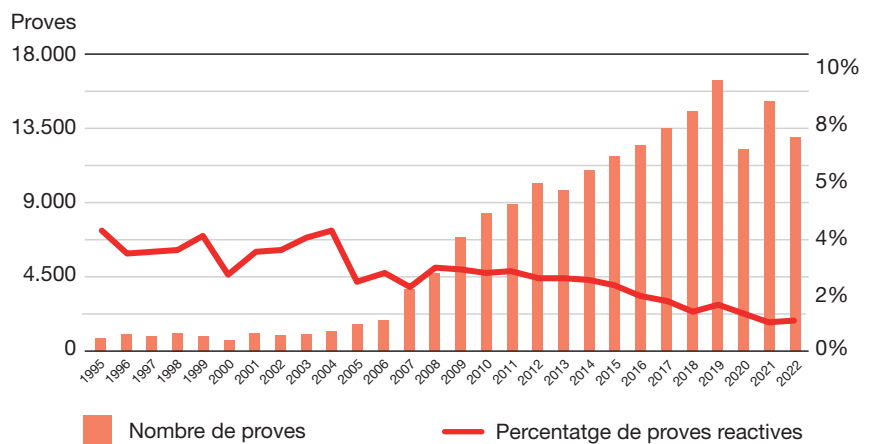
Monitoratge del diagnòstic i del tractament

Xarxa de centres comunitaris de cribatge del VIH (xarxa DEVO)

Els centres de cribatge comunitari on s'ofereix la prova de detecció del VIH (xarxa DEVO) han portat a terme, entre 1995 i 2022, 185.756 proves de VIH, un 1,93% de les quals han estat reactives. L'any 2022 el nombre de proves realitzat ha estat de 12.887, amb una reactivitat de l'1,02%. Del total de proves reactives, el 78,0% han tingut una prova confirmatòria que en un 96,1% ha confirmat la positivitat. El 95,9% d'aquestes han estat vinculades amb l'atenció sanitària.

Els centres de cribatge comunitari (xarxa DEVO) han practicat 12.887 proves de VIH l'any 2022.

Nombre de proves practicades i percentatge de proves positives en els centres de cribatge comunitari, 1995-2022

El nombre de proves de cribatge del VIH portades a terme s'ha anat incrementant al llarg dels anys, sobretot a partir de la introducció de les proves ràpides, l'any 2007. Del 2006 al 2019 l'augment mitjà anual del nombre de proves va ser del 20,6%. El 2020, a causa de la pandèmia de la COVID-19, el nombre de proves va disminuir un 26% (i va passar de 16.282 proves el 2019 a 12.120 el 2020), i el 2021 el nombre de proves es va tornar a incrementar (15.022), però sense arribar als nivells del 2019. El 2022 el nombre de proves ha disminuït lleugerament respecte de l'any anterior (12.887). El percentatge de proves reactives a la xarxa DEVO detectades ha anat disminuint els darrers 10 anys, amb una tendència estadísticament significativa ($p < 0,0001$), i ha passat del 2,43% el 2012 a l'1,02% el 2022.

El 2022, el 84,9% del total de persones que s'han fet la prova del VIH als centres de la xarxa DEVO, així com el 78,9% dels casos reactius, han estat homes. En homes i dones, el grup d'edat amb la majoria de les persones testades i amb un nombre més alt de resultats reactius ha estat el de 25-34 anys.

Estratègies preventives

La SGAVIHV implementa estratègies de resposta al VIH i altres ITS a través de diferents agents socials. L'any 2022 s'han dotat 58 projectes de 30 entitats d'arreu de Catalunya.

La SGAVIHV implementa estratègies de resposta al VIH i altres ITS a través de diferents agents socials, entre els quals es troben les entitats comunitàries sense finalitat de lucre.

Aquestes entitats desenvolupen projectes de prevenció del VIH considerats imprescindibles per assolir els objectius marcats en el Pla d'acció enfront del VIH i les altres ITS 2021-2030, com ara reduir la incidència i el retard en el diagnòstic d'aquestes infeccions, millorar l'atenció integral i la qualitat de vida de les persones afectades i reduir l'estigmatització mitjançant l'acció comunitària per a la inclusió social.

VIH, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques

Els projectes inclouen, entre altres objectius, la detecció precoç; la prevenció entre el col·lectiu de persones que s'injecten drogues, persones LGTBI+, persones que es dediquen al treball sexual, joves i adolescents, dones, persones internes en centres penitenciaris i persones migrades; el compliment terapèutic; el suport emocional; el suport documental; la gestió en xarxa, i la prevenció de la violència de gènere.

L'any 2022 s'han dotat 58 projectes desplegats per 30 entitats d'arreu de Catalunya, amb un import d'1.532.944,43 euros.

Pla d'accessibilitat al preservatiu

Aquesta iniciativa inclou la distribució de preservatius i lubricants de forma gratuïta i el Programa Màquina, i es desplega d'acord amb el Pla d'acció enfront del VIH i les altres ITS 2021-2030, que prioritza la facilitació d'estratègies i eines preventives i, més concretament, la provisió del preservatiu en un context on es faciliti també l'educació sanitària.

Facilitació gratuïta de preservatius

L'any 2022 s'han atès peticions de 78 entitats d'arreu de Catalunya i s'han distribuït un total d'1.025.080 preservatius externs (per a penis) i 242.000 unitats de lubricants.

Accessibilitat al preservatiu a baix preu: Programa Màquina

Aquesta iniciativa consisteix en la instal·lació de màquines dispensadores de preservatius externs en paquets de tres unitats, al preu d'1,50 euros, en espais amb una elevada afluència de joves. La iniciativa no té cost per a l'entitat sol·licitant.

Les ubicacions són: centres d'atenció primària, centres per a l'atenció de la salut sexual i reproductiva, biblioteques, centres d'oci, zones d'enllaços de transport públic (FGC, rodalies RENFE i TMB), casals de joves i centres universitaris. A final de 2022 hi ha instal·lades 399 màquines.

Profilaxi preexposició al VIH

La profilaxi prèvia a l'exposició (PrEP) és una estratègia basada en la utilització de fàrmacs antiretrovirals per prevenir la infecció pel VIH en persones no infectades i prioritzada en el Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2021-2030 que complementa una estratègia global de prevenció del VIH i altres ITS. Diferents estudis han mostrat que la PrEP és cost-efectiva, especialment en aquelles persones que tenen un alt compliment.

El novembre de 2019 l'estratègia PrEP es va incloure en la cartera de serveis del Sistema Nacional de Salut i la SGAVIHV en va impulsar la implementació a tot el territori amb la participació del CatSalut, de les 19 unitats funcionals de sida hospitalàries i de dos dispositius de l'àmbit comunitari (BCN Checkpoint i la Unitat ITS Vall d'Hebron-Drassanes). També va liderar la creació del protocol d'actuació per al desplegament d'aquesta estratè-

gia a Catalunya “Elements per a la implementació de la profilaxi preexposició al VIH a Catalunya”, amb la participació de tots els agents sanitaris i comunitaris implicats i que recull informació sobre les indicacions, l’escenari d’implementació i el monitoratge de l’estratègia.

Durant l’any 2022, 6.711 persones han rebut la PrEP a Catalunya.

Diagnòstic precoç

Estratègies de disminució del retard diagnòstic del VIH

A Catalunya s’estima que unes 33.365 persones estan infectades pel VIH, tot i que un 7% d’aquestes no ho saben. El nombre de proves realitzades a la xarxa de laboratoris de Catalunya durant l’any 2022 ha estat d’unes 400.000.

Tot i que el retard diagnòstic ha disminuït del 64% el 2002 fins al 49% l’any 2022, encara cal intensificar les intervencions per reduir el percentatge de pacients diagnosticats amb retard.

És per aquest motiu que des de la SGAVIHV s’impulsen estratègies per incrementar l’oferta de la prova del VIH fora de l’àmbit sanitari, entre les quals:

- Realització de la prova ràpida de detecció d’anticossos contra el VIH a 14 centres comunitaris (ONG) i als centres d’atenció primària de Barcelona ciutat amb professional referent d’ITS. Durant l’any 2022 s’han realitzat 14.605 proves a les ONG, de les quals el 0,92% han resultat reactives.
- Oferta de la prova a poblacions clau en els seus llocs de trobada, com programes d’intercanvi de xeringues (PIX) i saunes d’ambient gai. Durant l’any 2022 s’han realitzat, conjuntament amb l’Agència de Salut Pública de Barcelona, 435 proves en saunes i l’1,1% d’aquestes han resultat reactives.
- Oferta de la prova ràpida a 122 oficines de farmàcia de tot Catalunya, on s’ofereix a la ciutadania la possibilitat de fer-se la prova de detecció ràpida del VIH i saber-ne el resultat, de forma totalment confidencial, en 15 minuts. L’any 2022 s’han realitzat 918 proves, amb un 1,2% de resultats positius.
- Oferta de l’autotest del VIH a les oficines de farmàcia. Aquest test permet a la persona interessada la detecció d’aquesta infecció a partir d’una gota de sang i sense intervenció d’altres.

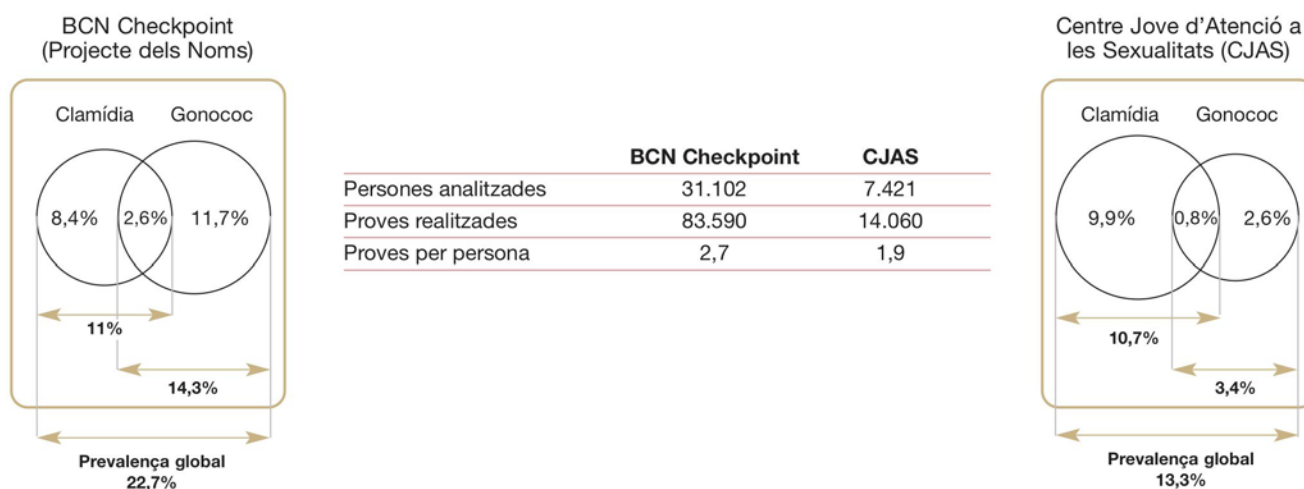
La SGAVIHV impulsa estratègies per incrementar l’oferta de la prova del VIH fora de l’àmbit sanitari.

Detecció precoç d'altres infeccions de transmissió sexual

- Infeccions per clamídia i gonococ

Persones analitzades, proves realitzades i prevalença d'infeccions per clamídia i gonococ a BCN Checkpoint (BC) i al Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats (CJAS), març 2015 - desembre 2022

El cribratge oportunista de les infeccions per clamídia i gonococ en poblacions clau en l'àmbit comunitari que la SGAVIHV implementa, en col·laboració amb dues entitats comunitàries, ha continuat mostrant-se durant el 2022 com una estratègia efectiva per reduir la transmissió d'aquestes dues infeccions de transmissió sexual (ITS). Des del març de 2015 fins al 31 de desembre de 2022 s'han realitzat 97.650 proves que es corresponen a 38.523 persones de dos segments de la població: joves de 15 a 30 anys i homes que tenen sexe amb homes.

Durant l'any 2022 el nombre de proves realitzades ha estat de 18.532, corresponents a 7.534 persones, xifra que representa un increment de l'activitat del 15% respecte a l'any anterior.

Aquesta estratègia continua dirigida fonamental a la detecció precoç d'aquestes infeccions, que molt sovint són asimptomàtiques i que quan es cronifiquen poden comportar complicacions de salut greus.

- Sífilis

A 11 ONG de les 14 que realitzen la prova de detecció del VIH s'ofereix també la prova ràpida de detecció d'anticossos de la sífilis. L'any 2022 s'han realitzat 11.271 proves, el 3,41% de les quals han resultat reactives.

Comunicació i accions de sensibilització

Dia Mundial de la Sida (1 de desembre)

Organització de l'acte institucional commemoratiu d'aquesta diada, amb el tradicional desplegament de les seccions del Tapís Memorial de la Sida de forma simultània al Palau de la Generalitat i a l'Ajuntament de Barcelona.

Setmana Europea del Cribratge del VIH i les Hepatitis

Com cada any, l'ASPCAT s'ha adherit a la Setmana Europea de la prova del VIH i les Hepatitis. El 2022 s'han promogut dues edicions: la de primavera, del 16 al 23 de maig, i la de tardor, del 21 al 28 de novembre.

Material divulgatiu

El material divulgatiu, en diferents formats i adreçat a la ciutadania, a col·lectius específics i també als professionals sanitaris, és una bona eina per a la prevenció ja que facilita la sensibilització comunitària i millora la formació en salut.

- Edició de cartells per a la difusió de la **Setmana Europea del Cribratge del VIH i les Hepatitis Víriques 2022** (edicions de primavera i tardor), amb la impressió de 15.000 cartells per a cada edició que s'han distribuït als centres d'atenció primària per tal de promoure la realització de les proves de detecció. També s'ha fet difusió electrònica del cartell per a professionals sanitaris per tal que les recomanin.
- Cartell del **Dia Mundial de la Sida 2022**. Distribució electrònica als centres d'atenció primària i entitats comunitàries d'atenció al VIH.
- Elaboració d'un comunicat conjunt amb motiu del Dia Mundial de la Sida 2022 al qual s'han adherit 134 entitats públiques i privades. En aquest manifest, les entitats adquireixen un compromís per continuar treballant per sensibilitzar la població i donar suport i atenció a les persones que viuen amb el VIH.

- Edició del tríptic **La profilaxi postexposició al VIH** per tal d'**informar sobre un tractament d'emergència quan hi ha hagut una exposició al virus del VIH**. Se n'han editat i distribuït 20.000 exemplars en català, 10.000 en castellà i 10.000 en anglès pels centres d'atenció primària.
- Butlletins **INFOSIDA** per a professionals sanitaris:
 - **INFOSIDA 58**. Elements per a la implementació de la Profilaxi postexposició al VIH (PrEP) a Catalunya.
 - **INFOSIDA 59**. Indetectable és igual a intransmissible (I=I): De l'evidència científica a la promoció i defensa dels drets de les persones amb el VIH.

VIH, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques

Lluita contra l'estigma i discriminació

Pacte Social contra la discriminació i l'estigma de les persones amb VIH

Un dels objectius primordials del Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2021-2030 és millorar la qualitat de vida de les persones afectades i promoure una resposta social constructiva fomentant la inclusió social, així com fer front a l'estigma.

A Catalunya disposem d'una eina fonamental per aconseguir-ho, el [Pacte social davant de l'estigma i la discriminació que pateixen les persones amb VIH a Catalunya](#), que vol ser l'instrument per fer front a la discriminació i l'estigma de les persones amb VIH, garantint-ne els drets i la igualtat d'oportunitats, atès que encara es produeixen situacions de discriminació en l'àmbit sanitari, el mercat laboral i la contractació de serveis financers, entre d'altres.

Aquest Pacte està liderat pel Departament d'Igualtat i Feminismes, juntament amb el Departament de Salut i el Comitè Primer de Desembre. El Departament de Salut, representat per la SGAVIHV, ha participat activament en el seu impuls i desplegament, lligant complicitats amb tots els agents socials per a la construcció de l'endecàleg d'actuacions i del seu pla operatiu.

El Pacte, aprovat per acord de Govern, va ser presentat al Palau de la Generalitat de Catalunya el dia 1 de desembre de 2022.

L'objectiu del Pacte és canviar la percepció del VIH dins la societat catalana, lluitar contra la serofòbia i garantir l'accés igualitari als serveis, prestacions i l'ocupació.

Hepatitis C

El [Pla de prevenció i control de l'hepatitis C a Catalunya](#) ha continuat el 2022 amb un treball multidisciplinari entre professionals del món de la salut pública, especialistes d'atenció primària i d'hospitals, experts en addiccions, organitzacions de suport a persones amb exposicions o situacions de risc, i entitats i associacions de pacients, amb l'objectiu d'aconseguir l'eliminació del VHC com a problema de salut pública l'any 2030.

El Pla facilita l'adopció i implementació de les mesures necessàries per disminuir la incidència, la morbiditat i la mortalitat associada a la infecció per VHC a Catalunya i posa el focus en la microeliminació de les hepatitis a les poblacions més vulnerables, per la seva elevada exposició a la malaltia i la seva menor vinculació al sistema sanitari, a més d'esforços de flexibilització assistencial per apropar l'atenció sanitària de cribratge i tractament a aquestes poblacions.

A Catalunya, la mortalitat atribuïble als virus de l'hepatitis C i B a Catalunya el 2020 era de 12,79 casos per 100.000 habitants (l'OMS havia situat un objectiu de mortalitat en uns 15 casos per 100.000 habitants l'any 2020). Per al 2025 l'objectiu és de 10 o menys casos. Entre el 2015 i el 2020 es calcula que van morir uns 9.600 persones per aquests dos virus (informe 2022. CEEISCAT).

Les darreres dades de prevalença en diferents col·lectiu de risc són:

- Persones que s'injecten drogues: 74% d'exposició (Ac positius). (Informe Redan 2019. CEEISCAT, 2020)
- Persones ateses als serveis de drogodependències: 18% d'exposició (Ac positius) i 5% de virèmia. (1r Informe Projecte Hepatitis als CAS. SGA, 2022)
- Persones coinfectades: 31% d'exposició (Ac positius) i 1,3% de virèmia. (Cohort PISCIS. CEEISCAT, 2022)
- Persones internes a presons: 3,3% d'exposició (Ac positius) i 0,6% de virèmia. (Servei de Salut Penitenciària. ICS, 2022)
- Persones migrants procedents de països amb altes prevalences del VHC: 3,3% d'exposició (Ac positius) i 1,6% de virèmia. (Estudi MICATC. SGA, 2022)

Cerca de casos ocults en població general

S'ha fet un creuament de bases de dades del Sistema de Salut per tal d'identificar persones amb un diagnòstic d'infecció i que no constaven com a tractats al CatSalut. S'han pogut identificar 608 persones que requerien una confirmació diagnòstica o una derivació a l'especialista per al tractament.

Aquesta metodologia de creuament de bases de dades també s'ha començat a aplicar amb els hospitals i laboratoris de l'Institut Català de la Salut per tal d'identificar persones amb un marcador biològic d'infecció sense un posterior de confirmació de curació.

Projectes d'eliminació del VHC a persones consumidores de drogues

L'alta prevalença d'infecció entre aquestes persones, juntament amb la situació de marginació social i discriminació que pateixen moles d'elles, va determinar que des de l'Agència s'elaborés un [Protocol de diagnòstic i tractament del virus de l'hepatitis C per a persones drogodependents](#), el qual planteja un marc per adaptar els circuits assistencials de cada CAS amb el seu hospital, per tal de facilitar l'accés al diagnòstic i el tractament de la infecció pel VHC en aquestes persones.

Aquesta adaptació del protocol té com a objectius promoure un augment de les accions de cribratge de VHC als CAS, facilitar l'accés del diagnòstic de la infecció, reduir el nombre de visites entre el diagnòstic i l'inici del tractament, promoure esforços per tal que tot el circuit (des del diagnòstic fins al tractament) sigui fet a les dependències del CAS, sempre que sigui possible, i crear mecanismes de coordinació regular entre els CAS i les unitats hospitalàries especialitzades (Digestologia i/o Medicina interna i Farmàcia) per tal de monitorar i avaluar l'eficàcia dels protocols.

A final del 2022, 35 CAS dels 62 havien definit 65 circuits i procediments de cribratge (un CAS podia tenir més d'un circuit en funció dels pacients). Es tracta que els pacients segueixin en el màxim possible els circuits

normalitzats, per això un CAS pot tenir més d'un circuit. Els circuits curts requerien una mitjana de 2,8 visites al CAS/hospital (entre cribratge i valoració hepàtica) abans de l'inici del tractament farmacològic. Els circuits més normalitzats requerien 3,4 visites. Un 46% dels circuits curts no requerien que el pacient anés a l'hospital.

Des de l'inici del protocol s'han ofert cribratges a 7.042 persones i se n'han cribrat 6.539. Un 24% (1.538) havien estat exposades al virus i 589 estaven infectades. D'aquestes persones, se n'han tractat 448; de 315 es té constància de curació (RVS a les 12 setmanes) i 14 s'han reinfectat.

La formació i/o adaptació de protocols de tots els CAS de Catalunya seguirà en procés el 2023 amb la resta de CAS de Catalunya. Les gestions organitzades pel SGA per establir i/o adaptar aquests circuits, d'acord amb les necessitats de les PID, són clau per aconseguir l'equitat assistencial amb la resta de la població.

L'any 2022 també ha continuat l'activitat de la Unitat Mòbil de Cribratge, conjuntament amb Creu Roja. Fins a finals d'any s'han pogut identificar 67 persones amb infecció activa pel VHC i 2 persones amb VHB activa.

Cribratge i accés a tractament en població immigrant provinent de països d'elevada prevalença

L'any 2022 el Pla de prevenció i control de l'hepatitis C de Catalunya ha finalitzat un projecte pilot de cribratge comunitari dirigit a poblacions immigrants provinents de països amb alta prevalença de VHC, que va començar el 2020.

El projecte es basava en una intervenció de sensibilització i diagnòstic del VHC/VHB/VIH a diferents entorns comunitaris a Lleida, Tarragona, Barcelona Litoral i Metropolitana Sud, que recluta immigrants que resideixen a Catalunya des de fa més de tres mesos.

En total es van cribrar 1.449 persones en 150 intervencions. Es van trobar 49 persones exposades al virus de l'hepatitis C (un 3,3%); 16 persones virèmiques (un 1,6%), i 44 persones (el 3,0%) amb infecció activa al VHB (HBs Ag positiu).

Cribratge i tractament de VHC a presons

Des de l'any 2016 hi ha en marxa un programa d'eliminació de l'hepatitis C a les presons catalanes, on s'ofereix sistemàticament el cribratge en la valoració mèdica d'ingrés. En els casos amb infeccions pel VHC s'inicia el tractament al mateix centre i en el cas que sigui excarcerat, es vincula el pacient a l'especialista del seu hospital de referència, mitjançant la infermera d'enllaç de presons, la qual cosa permet una disminució de la pèrdua de seguiments postexcarceració.

El desembre de 2022, el percentatge de persones amb hepatitis C crònica activa del total de les presons catalanes era del 0,7%, de manera que s'assoleix la microeliminació en aquest àmbit.

El 2022 han continuat els cribratges en la xarxa de centres comunitaris (xarxa DEVO) i l'autorecollida de mostra del projecte TÉSTATE C Plus: oferta en línia de kits d'autorecollida de mostra per a la detecció del virus de l'hepatitis C dirigida a gais, bisexuals i altres homes que tenen relacions sexuals amb homes, i dones trans.

Tractament

L'any 2022 s'han tractat 1.338 persones; des del 2015 fins al 2022 a Catalunya se n'han tractat més de 28.500 (60% homes i 40% dones, amb una edat mitjana de 54 anys).

Tot i això, un 26,4% dels qui han accedit al tractament per primera vegada el 2022 presentaven una malaltia hepàtica avançada, percentatge molt per sota del 47,8 % de l'any 2015, però estabilitzat des del 2018. Això confirma la necessitat de continuar insistint en el cribratge i facilitant l'accés al tractament de les persones més vulnerables.

Comunicació, accions de sensibilització i materials divulgatius

Dia Mundial de les Hepatitis Víriques

Amb motiu del Dia Mundial de les Hepatitis Víriques 2022, el 28 de juliol es va organitzar un seminari web. Vegeu tota la informació a [“Hepatitis C: on som?”](#).

L'experiència

L'estudi MICATC: millorar l'accés al cribratge i tractament dels virus de l'hepatitis C i B en persones immigrades de països d'alta prevalença a través d'una intervenció comunitària

Catalunya ha estat tradicionalment un país d'acollida de molta població migrada. Actualment un 16% de les persones censades a Catalunya són estrangeres, per tant aquesta és una variable a tenir present des del Sistema de Salut del país. Hi ha un percentatge de persones estrangeres que venen de països amb una alta prevalença d'infeccions pels virus de l'hepatitis C (VHC) i B (VHB), infeccions que poden cronificar-se i desenvolupar cirrosi o carcinoma hepàtic si no es tracten de manera precoç. Ambdues infeccions poden ser silencioses durant molts anys i acabar diagnosticant-se quan estan en fases tardanes. Sens dubte l'atenció primària té un paper primordial en aquesta feina de diagnòstic i derivació a tractament. Tot i això, les accions comunitàries en espais i esdeveniments en què les persones migrades es reuneixen amb les seves comunitats d'origen poden complementar la tasca que es fa des dels centres d'atenció primària.

El 2020 la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques va dissenyar i coordinar un estudi de cribratge en espais comunitaris en quatre zones de Catalunya: Lleida ciutat, l'Hospitalet de Llobregat, Tarragona ciutat i la zona litoral de Barcelona, amb persones nascudes al Pakistan, Romania, Nigèria, Senegal, Gàmbia, Rússia i Ucraïna. La intervenció incorporava agents comunitaris provinents de les comunitats on es feia el cribratge, sota el guiatge i supervisió de l'Equip de Salut Pública i Comunitària (ESPIC) de l'Hospital Vall d'Hebron, la col·laboració d'infermeria comunitària de diferents CAP d'aquests territoris i la coordinació amb els equips d'hepatologia dels hospitals Arnau de Vilanova de Lleida i Joan XXIII de Tarragona, i l'Hospital del Mar i l'Hospital Vall d'Hebron, ambdós de Barcelona.

L'estudi va acabar l'any 2022. Es van fer 149 intervencions en llocs com centres de culte (esglésies i mesquites), associacions, centres cívics, domicilis, consolats, botigues, domicilis privats, etc. Es van reclutar 1.507 persones de les quals 1.449 (96%) van ser cribrades. 48 (3,3%) d'elles havien estat exposades al VHC, 16 (1,1%) estaven infectades i 41 (2,8%) estaven infectades pel VHB.

Aquest estudi mostra el potencial de les intervencions comunitàries de salut sota una òptica de salut pública que pretén disminuir les desigualtats en salut i millorar l'equitat en l'accés al diagnòstic i tractament.

8

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Actuació prioritària de salut pública

L'any 2022 s'ha posat en marxa la recollida sistemàtica del nou indicador d'inicis de tractament per addiccions comportamentals.

L'impacte del consum d'alcohol i altres drogues, així com altres comportaments susceptibles de generar addiccions comportamentals, va més enllà de la persona afectada i les conseqüències es poden estendre a les persones del seu entorn.

L'any 2022 s'ha dut a terme una nova edició de l'enquesta EDADES (enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues), que es fa des de 1995 i que té com a objectiu conèixer la situació i les tendències del consum de drogues i d'altres comportaments susceptibles de generar addicció en la població general entre 15 i 64 anys.

L'anàlisi de la darrera edició de l'enquesta EDADES per a Catalunya indica que el 61,7% de la població de 15 a 64 anys ha consumit alcohol en els darrers 30 dies; aquesta és la substància més consumida, seguida del tabac i del cànnabis (38,8% i 11,2%, respectivament) i, a més distància, els hipnosedants (7,7%). A la darrera enquesta s'observa que, tant per a l'alcohol, el tabac i el cànnabis, la prevalença del consum en els darrers 30 dies té valors similars a les enquestes anteriors; i la del consum diari o gairebé diari en els darrers 30 dies és similar en el tabac, baixa una mica en l'alcohol i es manté en els valors més alts de la sèrie històrica, dada que ja es va detectar a l'enquesta del 2020. Pel que fa al consum d'hipnosedants (en els darrers 30 dies i consum diari), la prevalença es manté en els mateixos valors dels darrers anys. La prevalença del consum d'alcohol, tabac i cànnabis en els darrers 30 dies i el consum diari és més alt en els homes i el d'hipnosedants (darrers 30 dies i diari) és més alt en les dones.

Des de l'any 2015 s'han anat incorporant preguntes relacionades amb les addiccions comportamentals. En aquesta darrera edició de l'enquesta ha disminuït la prevalença del joc amb diners en els darrers anys. Els homes juguen més que les dones. En canvi, l'ús compulsiu d'internet ha augmentat lleugerament i és similar en homes i dones.

Evolució de la prevalença de consum de drogues en els últims trenta dies entre la població de 15 a 64 anys (%), 1997-2022

Consum alguna vegada en els últims trenta dies	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2022
Tabac	39,6	41,0	41,6	44,9	39,3	39,2	37,9	35,7	38,7	34,5	38,3	38,1	38,8
Alcohol	60,0	62,2	61,1	67,7	70,9	61,9	69,9	60,2	65,0	60,2	64,1	63,0	61,7
Cànnabis	4,0	4,3	8,3	11,4	13,9	9,7	8,7	8,1	8,9	8,6	11,9	10,9	11,2
Cocaïna en pols	0,9	1,0	1,4	0,7	1,7	2,6	1,5	0,7	1,6	1,0	1,8	1,9	2,4
Cocaïna base	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,4	0,0
Èxtasi /													
drogues de síntesi	0,1	0,1	1,0	0,6	0,8	0,8	0,3	0,1	0,1	0,3	0,3	0,8	0,4
Al·lucinògens	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4	0,1	0,2	0,2	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2
Amfetamines/speed	0,2	0,4	0,6	0,1	0,6	0,6	0,4	0,0	0,2	0,3	0,3	0,5	0,2
Inhalants	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Heroïna	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
GHB	*	*	*	*	*	*	*	*	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0
Analgèsics opioides ¹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	2,4	2,1	2,2
Analgèsics opioides ²	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	0,2	0,4
Hipnosedants ¹⁻³	*	*	*	*	4,4	5,0	4,0	7,0	7,4	7,4	5,9	6,8	7,7
Hipnosedants ²⁻³	*	*	*	*	*	*	*	0,5	0,3	0,6	0,6	0,5	0,8

Font: Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Viriques. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES dels anys 1997-2022. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

1 Amb recepta mèdica o sense.

2 Sense recepta mèdica.

3 Hipnosedants: tranquil·litzants i somnífers.

* A causa de les preguntes dels qüestionaris de les enquestes 1997-2017, aquestes dades no es van poder analitzar.

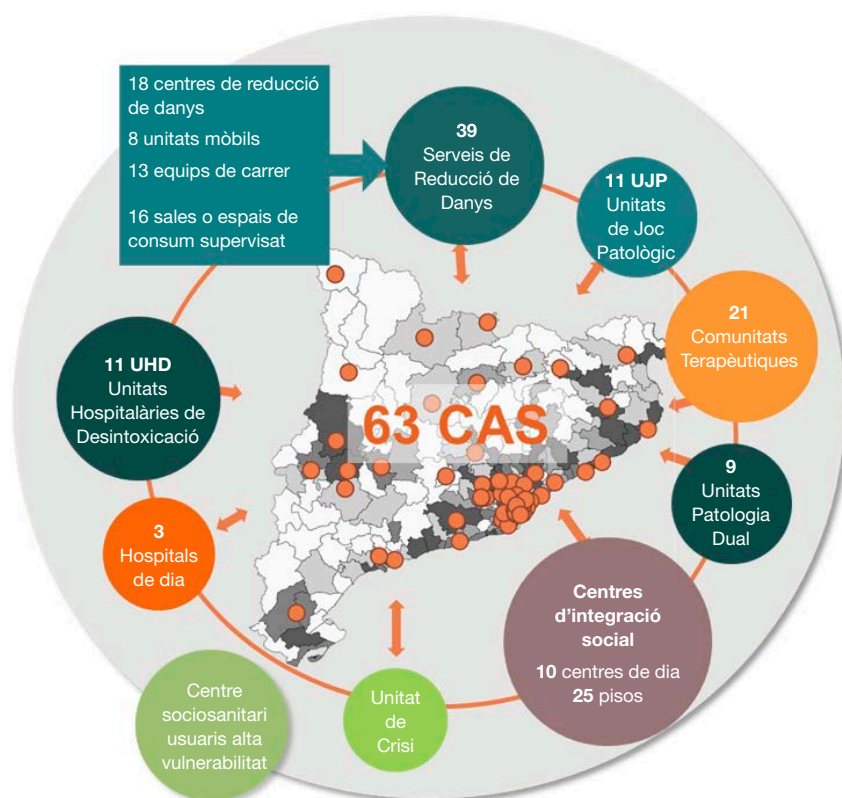
Evolució de la prevalença del joc amb diners (presencial i per internet) alguna vegada en el darrer any i de l'ús compulsiu d'internet entre la població entre 15 i 64 anys (%), 2015-2022

	2015	2017	2019	2022
Prevalença de jugar diners de manera presencial	27,2	57,7	63,1	54,7
Prevalença de joc amb diners a internet	2,9	2,7	5,9	4,9
Prevalença d'un possible ús compulsiu d'internet	3,8	2,9	3,4	4,3

Font: Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Viriques. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2015, 2017, 2019 i 2022. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Xarxa d'atenció a les addiccions

En l'àmbit assistencial, una àmplia xarxa d'atenció a les addiccions ofereix des de tractament ambulatori (CAS) fins a residencial (comunitats terapèutiques), passant per dispositius de desintoxicació hospitalària i un seguit de serveis de reducció de danys, entre d'altres, per atendre les persones que han desenvolupat un trastorn.

Programes de prevenció

- **L'aventura de la vida.** Programa de promoció de la salut que potencia les actituds i els hàbits saludables com a estratègia de prevenció amb els infants de primària, a partir de la informació sobre conductes que comprometen el benestar i la convivència, la promoció d'actituds i valors que afavoreixin estils de vida saludables i el desenvolupament de les habilitats per a la vida. Durant l'any 2022 s'han recuperat les intervencions presencials, tot i que s'han mantingut espais virtuals de consulta, bancs de recursos, etc. en 184 centres educatius de 84 municipis de Catalunya; s'han format 1.297 docents, i hi han participat 26.499 infants, 368 persones d'equips directius dels centres i 50 famílies.
- **Connecta amb els teus fills i filles.** Programa de prevenció per a pares i mares que ajuda a resoldre dubtes, pors i inseguretats en la tasca de connectar amb els fills i filles, i al voltant de temes relacionats amb els estils de vida (sortides nocturnes, gestió dels diners, relació amb les

amistats dels fills i filles) i la prevenció i gestió de les conductes de risc (consum de drogues, conducció temerària, relacions sexuals poc segures, etc.). Enguany s'ha continuat amb èxit la implementació del nou taller "Parlem de pantalles", sobre els usos dels entorns digitals.

S'han dut a terme 81 tallers (111 sessions), als quals han assistit 2.150 persones amb menors a càrrec.

- **LaClara.info i elPep.info.** Programa de prevenció i reducció de riscos associats al consum de drogues, consum de pantalles i altres addiccions comportamentals entre la població adolescent i jove de Catalunya. Elpep.info va destinat a joves d'entre 14 i 16 anys i laclara.info a joves majors de 17 anys. Laclara.info inicia un apartat de "Pantalles" incloent-hi xats i xarxes socials, videojocs, jocs d'atzar i apostes, *streams* i compres en línia.
- **Q de Festa! Nits de Qualitat.** Projecte marc per al treball transversal entre els diferents agents implicats en l'oci nocturn d'un territori, per fer-ne un espai més segur, cívic i saludable. En els programes d'oci nocturn s'implementen les plataformes participatives en 26 ciutats, a través de 250 sessions que impliquen 480 persones. Es mantenen 11 municipis amb distintiu Q, amb un total de 37 espais d'oci nocturn, sales o locals i 5 espais de durada determinada (festivals, festes populars i universitàries).
- Durant l'any 2022 s'han desenvolupat 60 **intervencions preventives entre iguals en l'àmbit de l'oci nocturn** arreu de Catalunya (en espais privats i festes populars), amb la col·laboració de 10 entitats especialitzades i 79 persones voluntàries d'entre 18 i 39 anys. S'ha arribat a 16.000 persones i s'han distribuït aproximadament 11.035 materials preventius.
- **Fitjove.** Programa de prevenció del consum de drogues entre adolescents que viuen en zones d'especial vulnerabilitat, en barris considerats de risc, a través de la promoció d'activitats esportives en instal·lacions de la comunitat. El programa es porta a terme des del 2013 i el curs 2021-2022 s'ha implementat a 23 municipis amb la participació, en la primera fase, de 3.960 joves d'entre 16 i 18 anys.

A la segona fase van participar-hi 356 persones (73% noies i 27% nois).

- **EFFECTE UNI.** Plataforma sobre prevenció, drogues i entorns digitals en l'àmbit universitari. El 2022 ha continuat la implementació de la plataforma de treball col·laboratiu que identifica sis àrees clau d'actuació: el campus, l'oci universitari, la incidència curricular, les xarxes socials, l'entorn laboral i els espais de treball professional. La plataforma s'impulsa a través d'un grup de treball format per professionals d'entitats i d'universitats, i agrupa diferents programes i iniciatives en un marc comú. Enguany s'ha fet un esforç important per a la millora de l'avaluació dels programes. Actualment vuit universitats implementen actuacions de parells als campus basats en l'educació entre iguals (UB, UAB, UPF, UdG, UVic, ULleida, URV i Tecnocampus-UPF), s'han format 597 joves com a agents de salut i un total 246.236 persones se n'han beneficiat a través de les activitats presencials i xarxes socials.

- **Addiccions comportamentals.** Durant l'any 2022 s'ha continuat treballant per a la inclusió de l'abordatge de les addiccions comportamentals en els diferents àmbits de la SGA, des de l'àmbit preventiu fins a l'assistencial, també augmentant i difonent el coneixement existent d'aquestes addiccions, generant i recollint nous indicadors. Com a novetat, al maig de 2022 es va organitzar un seminari en format webinar per presentar l'estratègia de la SGA i difondre els diferents recursos existents, com la *Guia preventiva sobre entorns digitals* adreçada a professionals que treballen amb adolescents o l'*Informe monogràfic sobre addiccions comportamentals*, publicats ambdós l'any 2021.

a Primera Línia

- **A Primera Línia.** Estratègia socioeducativa d'intervenció adreçada a joves en situació de vulnerabilitat social i alt risc de conductes problemàtiques associades al consum de drogues, des de la perspectiva de la reducció de riscos i danys. El 2022 s'ha continuant fent formació i coordinat i assessorant la xarxa de professionals de l'àmbit de les drogodependències per tal que actuïn com a formadors i assessors en temes de consums de drogues d'altres professionals que treballen amb aquesta població jove d'alt risc d'exclusió social i que presenta consums de drogues.

[Programa Beveu Menys]

- **Programa Beveu Menys.** Durant el 2022 s'ha seguit treballant per la integració del programa en l'estratègia SumaSalut de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT). En aquest sentit, s'ha organitzat la primera jornada presencial de la xarxa de referents i s'ha desenvolupat una plataforma conjunta de gestió de referents. SumaSalut ha rebut aquest any el reconeixement de l'OMS, que l'ha inclòs com a estudi de cas en el manual publicat sobre el consell integrat. S'ha seguit reforçant l'estratègia formativa d'actualització als referents del Beveu Menys, amb formació en línia a referents de nova incorporació. S'han organitzat tres edicions acreditades i amb tutorització en línia, que segueixen tenint molt bona acollida entre els professionals.

També durant el 2022 s'ha finalitzat l'elaboració de la *Guia de prevenció i abordatge del consum d'alcohol en l'edat pediàtrica, adolescència i famílies* i s'ha dissenyat l'estudi pilot de la seva implementació a l'Alt Pirineu i Aran.

- **Programa per a l'abordatge de la violència masclista (VM) a la XAD.** Durant el 2022 s'ha seguit consolidant la xarxa de referents del programa a tota la XAD, especialment als centres d'atenció i seguiment (CAS), serveis de reducció de danys, comunitats terapèutiques i pisos. Així mateix, s'ha seguit fent difusió dels diferents documents de recomanacions de prevenció i detecció de violència masclista en el context de la pandèmia, sorgits l'any anterior. S'ha potenciat la coordinació amb altres institucions com són la Xarxa de Salut Mental i amb el nou Departament d'Igualtat.

S'han reprès les activitats formatives adreçades a les persones referents del programa, així com les referents han reprès les formacions als seus equips. S'han format els centres de salut mental en abordatge VM i consum de substàncies i s'ha iniciat el treball d'una proposta formativa d'abordatge de consum de substàncies adreçada als serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones en situació de violència masclista.

- **Embaràs sense alcohol ni drogues.** Des del programa es vetlla per prevenir el consum d'alcohol i altres drogues durant l'embaràs i disminuir, per tant, els riscos del fetus per l'exposició prenatal a aquestes substàncies. S'ha treballat conjuntament amb el Programa de salut maternoinfantil i els serveis que atenen les dones en la difusió del programa a tot el territori; s'ha fet seguiment i s'ha donat suport a les diferents iniciatives i experiències pilot al territori, i s'ha iniciat també l'elaboració d'una guia de recomanacions, basades en l'evidència i el consens d'experts, per a la reducció de riscos en l'al·letament per a les dones que usen substàncies.
- **Programa d'abordatge del consum d'alcohol en hospitals.** Durant el 2022 s'ha continuat treballant en el pla d'implementació del programa a Catalunya; per una banda, incorporant en el grup de treball del programa a la Gerència de Processos Integrats de Salut de l'Àrea Assistencial del CatSalut i per l'altra, amb el Consorci Sanitari de Terrassa (CST) com a experiència pilot de la implementació del programa en un nou hospital.

- **Programa A la feina, alcohol i drogues 0,0.** Durant el 2022 s'ha continuat treballant en el pla d'implementació del programa a Catalunya i en l'elaboració d'un protocol assistencial de coordinació entre els recursos assistencials d'atenció ambulatoria especialitzada i els serveis de prevenció laboral de les empreses; tot això, en col·laboració amb un grup de professionals experts representants de tots els sectors implicats, des de sindicats, patronal, pimes, serveis de prevenció, representants d'institucions. Durant l'any 2022 s'han fet dues reunions de treball que han permès elaborar i validar un material de sensibilització adreçat a les direccions de les empreses, professionals de salut laboral i treballadors i treballadores. A més, es continua oferint l'assessorament a empreses que estan interessades en el programa.

Pel que fa l'àmbit de la formació, s'ha constituït un subgrup de treball del Grup d'experts per començar a elaborar una proposta formativa segons les persones destinatàries (per a la Direcció, Salut Laboral...). D'altra banda, s'ha impartit formació en línia en matèria de prevenció i consum de drogues en l'àmbit laboral adreçada a les empreses adherides al programa per a comandaments intermedis, amb la participació de 52 professionals.

- **Programa Prescripció social i salut.** Durant el 2022 s'ha reactivat la formació del programa amb algunes novetats. D'una banda, s'ha introduït la formació en línia i, de l'altra, les formacions presencials s'han realitzat amb la presència d'EAP que ja tenen implementat el programa. D'aquesta manera s'ha promogut l'intercanvi d'experiències entre professionals i s'han donat a conèixer nous equips de referència del programa a les diferents regions sanitàries.

Com a novetat també s'ha començat a treballar en la proposta metodològica per a avaluar el programa Prescripció social i salut a Catalunya i s'ha donat un impuls important al desplegament del projecte de recerca europeu RECETAS, de prescripció social basat en la natura, amb un primer pilotatge al barri de les Roquetes, a Barcelona.

- **Prevenió i abordatge de l'estigma en les addiccions.** Des del programa es vetlla per reduir els prejudicis i la discriminació que pateixen les persones que consumeixen drogues, per respectar la diversitat d'identitats al voltant de la construcció dels usos de DAC i garantir l'accés als serveis de salut i socials i uns tractaments efectius. Durant el 2022, en el marc de l'observatori Alerta Estigma Drogues, s'han seguit recollint denúncies de situacions estigmatitzadores patides per les persones usuàries de drogues. A més, s'ha continuat amb el desplegament de la formació adreçada al conjunt de professionals que conformen la XAD amb l'objectiu de contribuir a reduir, entre d'altres, l'autoestigma. En total, s'han format aproximadament 120 professionals de 20 centres.

Reducció de danys en drogodependències

En l'àmbit de la reducció de danys, s'han continuat impulsant accions de prevenció de malalties infectocontagioses (VIH, hepatitis C, tuberculosi i malalties de transmissió sexual) i de les morts per sobredosi associades al consum de drogues.

Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)

És una de les estratègies més eficaces, amb els programes de manteniment amb metadona, per a la prevenció de malalties infectocontagioses. La diversitat en la tipologia de serveis, la distribució territorial de punts d'intercanvi i una àmplia oferta horària són clau per garantir l'accés a material estèril d'injecció.

Durant l'any 2022 s'han comptabilitzat 679 punts d'intercanvi distribuïts arreu del territori i ubicats tant en serveis específics d'atenció a les drogodependències (centres de reducció de danys, unitats mòbils, equips de carrer, màquines dispensadores i centres de tractament) com en serveis generals d'atenció sanitària (farmàcies, centres d'atenció primària, hospitals, centres de la Creu Roja, etc.).

Els punts PIX estan situats principalment a les regions sanitàries de Barcelona (57,6), Catalunya Central (14,1%), Girona (12,4%), Camp de Tarragona (8,1%) i Lleida (5,2 %), mentre que el percentatge restant està repartit entre les regions de Terres de l'Ebre i Alt Pirineu i Aran.

En funció de la tipologia del servei, el 57,1% dels punts es troben ubicats en farmàcies comunitàries; el 30,3%, en centres d'atenció primària; el 5,7%, en centres de tractament, i el 5%, en serveis de reducció de danys.

Durant l'any 2022 s'han distribuït un total de 741.646 xeringues, un 8% més que el 2021. Del total de la distribució, el 80% s'ha fet als serveis de reducció de danys; el 10%, als centres d'atenció primària, i el 6%, a les farmàcies.

D'altra banda, s'ha continuat amb la implementació del PIX a l'atenció primària i durant el 2022 s'han dut a terme 42 sessions formatives sobre reducció de danys i PIX, amb una participació de 768 professionals de primària. Del 2017 al 2022 s'han fet 244 sessions formatives en diferents ABS, amb una participació de més de 4.500 professionals. Durant aquest mateix període s'ha incrementat el nombre de CAP que ofereixen el programa i s'ha passat de 75 CAP el 2017 a 206 el 2022.

Així mateix, s'han mantingut les reunions semestrals de la Comissió de Seguiment del PIX a les Farmàcies Comunitàries, integrada per representants del Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya, de l'Agència de Salut Pública de Barcelona i de la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques (en endavant, SGA). L'objectiu de la Comissió és dur a terme el seguiment del funcionament del programa i desenvolupar iniciatives per millorar-lo amb una oferta formativa per a les farmàcies comunitàries i l'estandardització de procediments del Programa (dispensació de material per al consum, gestió de la recollida, etc.).

Programa d'agonistes i antagonistes opiacis

L'accés a tractament amb substitutius d'opiacis disminueix el nombre d'injeccions de les persones que estan incloses en el programa i, com a conseqüència, es redueixen tant les probabilitats de contreure malalties infectocontagioses en el cas de pràctiques de risc com les morts per sobredosi. El 2022, 7.400 persones han participat en programes de substitutius opiacis.

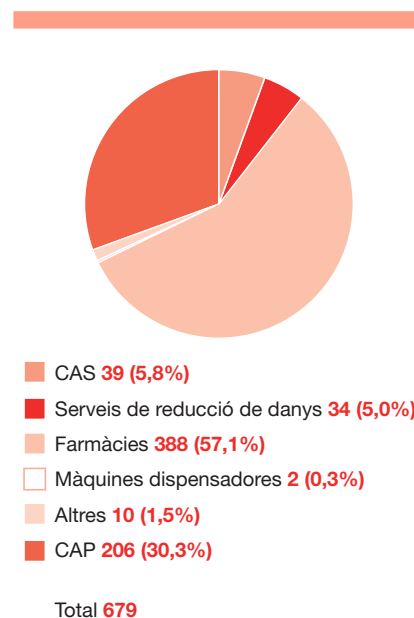
Programa de prevenció de sobredosi

Des de l'any 2009 s'implementa i coordina el Programa de prevenció de la sobredosi, en el qual participen centres d'atenció i seguiment a les drogo-dependències, serveis de reducció de danys i comunitats terapèutiques. Les actuacions d'aquest programa tenen l'aval d'organismes i institucions internacionals com l'Observatori Europeu de Drogues i Toxicomanies (EMCDDA), que reconeix l'eficàcia dels programes de formació en l'ús de naloxona com a estratègia clau per reduir les morts per sobredosi per opiacis, juntament amb les sales de consum supervisat de drogues i els programes de manteniment amb metadona.

	Centres participants	Usuaris formats	Vials naloxona
2022	59	973	1.243
Total acumulat	-	14.551	15.914

Les **sales de consum supervisat** també són una intervenció clau per a la prevenció de les malalties infectocontagioses en persones que s'injecten drogues. Aquests consums són higiènics, segurs i permeten prevenir infeccions greus (com la infecció per VIH i les hepatitis), així com evitar morts per sobredosi.

Punts PIX per tipologia de servei, 2022

Divulgació i comunicació

Publicacions

Durant el 2022 s'han editat les publicacions següents:

Sistema d'informació sobre drogodependències. Informe anual 2021
([vincle](#))

Informe anual (2021) del Sistema d'Informació sobre Drogodependències a Catalunya (SIDC), que monitora l'activitat de diferents serveis especialitzats d'atenció a les drogodependències amb la finalitat de proporcionar dades per a la vigilància epidemiològica de les complicacions associades al consum problemàtic de drogues i per a la planificació i l'avaluació de serveis sanitaris. A més de l'activitat dels serveis especialitzats, hi ha diferents indicadors indirectes relacionats amb el consum problemàtic de drogues i les seves conseqüències com també de conductes susceptibles de generar addiccions comportamentals. Els indicadors esmentats s'obtenen de diferents fonts que donen una idea de la complexitat i variabilitat d'aquesta conducta a la nostra societat.

Aquest informe es nodreix dels següents informes temàtics:

- Informes d'indicadors:
 - Inicis de tractament ambulatori amb o sense substància
 - Mortalitat: reaccions agudes a substàncies psicoactives
- Informes d'activitat assistencial:
 - Centres d'atenció i seguiment de les drogodependències (CAS)
 - Consultes sobre drogues i addiccions
 - Programa d'intercanvi de xeringues
 - Serveis de reducció de danys
 - Targeta sanitària individual per via especial
 - Tractament amb agonistes opioides
 - Unitats hospitalàries de desintoxicació
- Informes sobre consum problemàtic i conseqüències:
 - Anàlisi de les aigües residuals
 - Consum de fàrmacs amb potencial d'abús
 - Denúncies administratives i delictes penals relacionats amb el consum i el tràfic de drogues
 - Detecció de noves substàncies psicoactives
 - Notificació de nous casos d'infecció pel VIH
 - Urgències relacionades amb el consum de drogues

Un any més, s'ha editat l'informe de resultats del Sistema d'Informació sobre Drogodependències a Catalunya (SIDC) i l'informe monogràfic sobre Addiccions Comportamentals.

Monogràfic sobre Addiccions Comportamentals. Any 2021

En aquest informe es presenten els resultats actualitzats de l'any 2021 dels principals indicadors recollits a Catalunya sobre les addiccions comportamentals, des dels referits a les prevalences de les conductes susceptibles de generar una addicció comportamental fins a les dades sobre l'oferta i les quantitats gastades en els diferents tipus de jocs amb diners.

Jornades i esdeveniments

La SGAVIHV ha participat en les següents **sessions o jornades divulgatives** en contextos catalans o estatals:

- Aniversari dels 40 anys del Centre SPOTT de l'Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social de la Diputació de Barcelona.
- [La prevenció i l'atenció a la sobredosi per opiacis \(15a edició\)](#).
- Simposi "La salut quan es viu al carrer. Cures sanitàries i socials de les persones sense llar".
- Seminari web: "El Fenómeno del Chemsex y su Abordaje desde las Políticas Públicas". En el marc del seminari, l'ASPCAT ha presentat el document "CHEMSEX, prevenció, detecció i abordatge a Catalunya".
- Sessió sobre La infecció pel virus de l'hepatitis C en persones drogodependents: tests de diagnòstic comunitari.
- Sessió de presentació de la *Guia Clínica de Cànnabis* feta per Socidrogalcohol, en col·laboració amb la SGA, i finançada pel Plan Nacional Sobre Drogas.
- Àgora de debat sobre els malestars emocionals en joves i adolescents en el moment actual.
- CECAS (Centre Català de Solidaritat) celebra 30 anys d'experiència al servei del tractament de les addiccions.
- El Programa HepCelentes reconeix les bones pràctiques dels CAS per a l'eliminació de l'hepatitis C.
- El treball de les xarxes, protagonista de les III Jornades Chemsex d'Stop.
- Millorar l'atenció dels infants i adolescents a la XAD: reunió a Coïmbra (Portugal) del projecte Make the Difference.
- La infecció pel virus de l'hepatitis C en persones drogodependents: tests de diagnòstic comunitari.
- Jornada "El botellot, una realitat a l'Alt Pirineu i Aran".
- Les addiccions comportamentals al XV Congrés sobre joc responsable d'ACENCAS (Associació Centre Català d'Addiccions Socials).
- VIII Jornada Noctàmbul@s. "Espai públic, pandèmia i violències sexuals: reflexions crítiques al voltant del botellot".
- Setmana del cribratge del VIH i les hepatitis víriques.

- Abordatge de les substàncies no prescrites. Avui i demà: Fòrum d'idees, persones i entitats.
- NEWNet, la xarxa europea d'organitzacions, professionals, autoritats i agències que actuen en els camps de la promoció de la salut i l'oci nocturn a Barcelona.
- Seminari web "Més enllà de les substàncies... les addiccions comportamentals".
- Treballar junts per a prevenir els danys ocasionats pel consum d'alcohol a la feina, en el marc del Projecte europeu AlHaMBRA, coorganitzat per la SGA.
- Simposi APN de la Xarxa de Política d'Alcohol per a Europa.
- XL reunió anual de la Societat Espanyola d'Epidemiologia centrada en el medi ambient, canvi climàtic i desigualtats socials.
- S'aprova l'adopció del Marc d'acció europeu per a l'alcohol 2022-2025, a la 72a sessió del Comitè Regional de l'OMS per a Europa (RC72).
- Conferència biennal EUFASD (European Fetal Alcohol Spectrum Disorders Alliance), FASD 2022: es presenten les "guidelines" per a la prevenció dels trastorns de l'espectre alcohòlic fetal (TEAF).
- 18a conferència anual de la Xarxa INEBRIA, celebrada a Edimburg, amb el suport de la SGA i l'esponsorització de l'Organització Mundial de la Salut.
- VI Caminada popular FCD.
- L'experiència de Catalunya a la sessió Àgora sobre diversitat, consolidació i reptes dels centres d'atenció a drogues i addiccions, organitzada per la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues (PNSD).
- Salut mental i addiccions, a la jornada #SalutSenseLlar del Col·legi de Metges de Barcelona.
- II Cimera de Salut. Una mirada global per a la salut mental, celebrada a Colòmbia.
- Jornada Addiccions en joves a la Val d'Aran, organitzada pel Servei Aranès de Benèster e Salut, i presentació de l'estudi per a pilotar la guia de prevenció i abordatge de consum d'alcohol en l'edat pediàtrica, adolescència i famílies.
- Nights Conference International, celebrada a Zuric. Participació de la SGA en la taula rodona "Consciència, distintius de qualitat, paraules clau: una reflexió crítica", en el marc del programa QdeFesta – Nits de Qualitat.
- Jornada final del Projecte Alhambra (Alcohol Harm Measuring and Building Capacity for Policy Response and Action), a Lisboa.
- Lisbon Addictions Conference.
- Salut Laboral. Un pas endavant! Diada de l'Associació Catalana de Salut Laboral.
- Jornada Tractament amb heroïna: una alternativa. Antecedents, situació actual i reptes de futur.

Dies mundials

- 4 de febrer: [Dia Mundial contra el Càncer](#).
- 8 de març: [Dia Internacional de les Dones](#).
- 28 d'abril: [Dia Internacional de la Salut a la Feina](#).
- Del 16 al 23 de maig: [Setmana Europea de les Proves del VIH i les Hepatitis Víriques](#) (primavera).
- 31 de maig: [Dia Mundial sense Tabac](#).
- 26 de juny: Dia Internacional contra l'Ús Indegut i el Tràfic Il·lícit de Drogues.
- 28 de juliol: Dia Mundial contra l'Hepatitis. Jornada pel Dia Mundial de les Hepatitis Víriques. La detecció precoç, prioritat per poder eliminar l'hepatitis C abans del 2030 a Catalunya.
- 31 d'agost: [Dia Internacional de la Prevenció de la Sobredosi](#).

Campanya de CATNPUD (Catalan Network of People who Use Drugs - Xarxa Catalana de Persones que Usen Drogues) "Ni una veïna menys al barri: no més morts per sobredosi" per commemorar el Dia Internacional de la Sensibilització sobre la Sobredosi.

[La prevenció i la informació, elements clau a Catalunya per evitar morts per sobredosi](#). La SGAVIHV se suma a "La prevenció i la informació, elements clau a Catalunya per evitar morts per sobredosi" per la commemoració del Dia Internacional de la Sensibilització sobre la Sobredosi.

- 9 de setembre: [Dia Internacional dels TEAF. Elaboració d'una videocàpsula publicada a xarxes socials](#).
- 29 d'octubre: [Dia sense Jocs d'Atzar](#).
- Del 14 al 20 de novembre: [XII Setmana del cribratge d'alcohol](#).
[Setmana de Sensibilització sobre els Riscos del Consum d'Alcohol. Elaboració d'una videocàpsula publicada a xarxes socials i un cartell distribuït a l'atenció primària](#).
- 15 de novembre: [Dia Mundial Sense Alcohol / Acció comunicativa: "Per a una bona salut emocional, menys alcohol és millor"](#).
- Del 22 al 29 de novembre: [Setmana Europea de les Proves del VIH i les Hepatitis Víriques \(tardor\)](#).
- 25 de novembre: [Dia Internacional contra la Violència vers les Dones](#).

Ús de les TIC

En l'àmbit de la comunicació digital, l'aposta per l'ús de les TIC a través del Canal Drogues com a eina principal de relació amb la ciutadania i amb els i les professionals del sector permet:

- Acostar els recursos d'informació, orientació o assessorament i assistencials a la ciutadania i difondre qualsevol informació o contingut relacionat amb el món de les drogues.

- Difondre les polítiques sobre drogues, les activitats formatives, els principals resultats dels estudis i investigacions al voltant de les drogues i les actuacions i els programes de prevenció del consum i els riscos associats.

Durant l'any 2022, el Canal Drogues ha tingut 768.155 visualitzacions de pàgina, de les quals 632.249 han estat visualitzacions de pàgina úniques.

Les pàgines més visitades han estat:

- “Les drogues, què són?”, amb 214.692 visualitzacions.
- “Sobre les drogues, taula de resum”, amb 93.521 visualitzacions.
- “Què podeu fer per prevenir les drogues?”, amb 21.945 visualitzacions.
- “Ciutadania, glossari”, amb 19.058 visualitzacions.
- “Programa de reducció de danys, sobredosi”, amb 188.303 visualitzacions.

Projecció internacional i recerca

Durant el 2022 la SGA ha continuat participant en projectes internacionals com el **Party plus** (sobre oci nocturn) i liderant les xarxes internacionals INEBRIA (xarxa internacional sobre intervencions breus per problemes d'alcohol) i **APN** (xarxa de polítiques d'alcohol a Europa), de les quals ocupa la secretaria permanent. Durant 2022 ha finalitzat la participació en els projectes internacionals DEEP SEAS i FAR SEAS, amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement sobre implementació de polítiques de detecció i intervenció breu en el consum de risc d'alcohol i de prevenció dels trastorns de l'espectre alcohòlic fetal. En aquest sentit, s'han pogut enllestir les recomanacions europees per a la prevenció del TEAF. També destaca la participació en el projecte ALHAMBRA, amb una estratègia de recopilació de l'evidència sobre la prevenció dels problemes d'alcohol i l'organització d'una jornada internacional amb actors clau d'arreu d'Europa com EUOSHA, OMS i EMCDDA per abordar els reptes de la prevenció dels problemes d'alcohol en aquest àmbit.

D'altra banda, s'ha seguit treballant en el projecte Europeu Make the Difference, de millora de l'atenció als fills i filles de persones amb problemes d'addiccions, en què l'ASPCAT participa preparant, conjuntament amb la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència, una experiència pilot.

Durant el 2022 s'ha seguit treballant en l'impuls de la recerca en addiccions a Catalunya, amb accions de mobilització a nivell intern i també extern, amb l'objectiu d'incidir en la translació de les bones pràctiques i intervencions basades en l'evidència a tot el territori.

S'ha avançat en el desplegament del projecte de recerca europeu RECETAS, de prescripció social basat en la natura, amb un primer pilotatge al barri de Les Roquetes, a Barcelona, amb molt bons resultats. A més a més, del 12 a 14 de maig de 2022 es va celebrar a Barcelona el Consortium Meeting anual, amb la participació de tots els *partners* participants al projecte.

Docència i formació

Durant l'any 2022, la SGA ha ofert un total de 75 activitats formatives, 73 de les quals organitzades per la SGA i dues en col·laboració amb la Federació Catalana de Drogodependències. Un total de 47 formacions han estat acreditades pel Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries, i hi han participat un total de 1.752 professionals.

Les activitats formatives s'han dirigit a professionals de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències (XAD), professionals de l'atenció primària, professionals dels centres d'acollida a infants i joves migrats no acompanyats i d'altres dispositius o programes vinculats, professionals dels centres penitenciaris i dels centres de medi obert del Departament de Justícia, professionals de la salut laboral, personal tècnic de prevenció i responsables de recursos humans, empresariat, comandaments i representants de treballadors i treballadores, professionals de farmàcia, personal d'associacions i clubs socials de consum de cànnabis, i personal de l'oci nocturn.

Pel que fa als cursos dirigits als professionals de la XAD, s'ha fet una formació del programa Estigma, una formació del programa d'Incorporació de la perspectiva de gènere, una formació del programa Alcohol i violència, una formació del programa d'Infància, tres formacions del programa de Sobredosi, quatre formacions del programa de Reducció de danys i assistència i tres formacions del programa d'Hepatitis C, amb un total de 420 alumnes participants.

Els cursos dirigits a professionals de l'atenció primària formen part de programes de la SGA que s'han anat implementant a la xarxa de centres d'atenció primària de Catalunya durant els darrers anys. S'han impartit tres formacions del programa Beveu menys, i 29 formacions del Programa d'intercanvi de xeringues, amb un total de 959 alumnes participants. També s'ha reactivat la formació del programa de Prescripció social i salut, amb novetats formatives. Per una banda, s'ha facilitat que els professionals ja formats poguessin refrescar coneixements i, per altra banda, que nous professionals poguessin formar-se en el programa. Amb aquest objectiu s'ha iniciat el curs en línia "Prescripció social per a la millora del benestar emocional", disponible a la plataforma Promocio.cat i que es va pilotar a final de 2022 amb 50 alumnes. També es va optar per dividir el curs "La prescripció social a l'atenció primària. Formació de formadors" en dues parts. La primera part, de caràcter teòric, es va realitzar en línia

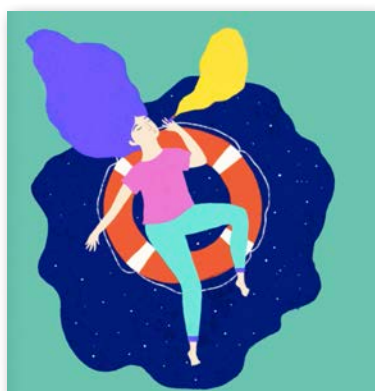
(265 alumnes) i la segona part, de tipus pràctic, es va realitzar de manera presencial i dirigida a professionals de la mateixa regió sanitària (nou edicions amb un total de 169 alumnes). Per enriquir aquesta formació i ajudar a l'intercanvi d'experiències entre professionals, en cada edició es comptava amb la presència d'un EAP de la regió sanitària avançat en la implementació del programa. Paral·lelament s'ha participat en les formacions organitzades pel CatSalut dirigides als nous rols d'atenció primària, entre ells, els referents de benestar emocional i comunitària, nutricionistes i dietistes i fisioterapeutes. Addicionalment, s'han realitzat dues formacions d'implementació de la prescripció social a atenció primària, amb 34 alumnes.

Activitats i resultats

	2018	2019	2020	2021	2022
Inicis de tractament a la XAD	13.944	14.574	11.398	13.423	14.936
Pacients en programes amb substitutius opiàcics (el 31 de desembre) ¹	8.147	7.957	7.648	7.519	7.400
Programa d'intercanvi de xeringues (PIX) (unitats distribuïdes)	1.058.705	1.121.670	874.415	686.150	741.646
Professionals referents del programa Beveu menys (XAROH)	730	641	641	533	179
CAP amb referents de la XAROH	365	360	360	378	85
Professionals referents del Programa per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la parella a la XAD	94	117	116	116	116
Espais d'oci nocturn amb el distintiu de Qualitat	60	55	55	38	42
Beneficiaris de programes d'oci nocturn	63.800	179.266	30.872	40.578	37.035
Visites a les webs LaClara.info i ElPep.info	139.839	209.080	138.353	ND ²	23.453
Visites al Canal Drogues	727.622	1.458.035	1.241.629	560.297	768.155
Empreses sensibilitzades i adherides al programa A la feina, alcohol i drogues 0,0	5	5	6	7	7
Professionals referents del programa Prescripció social i salut	475	579	579	597	700
EAP amb referents del programa Prescripció social i salut	273	297	297	297	307

¹ Enguany s'han actualitzat les dades dels anys anteriors afegint-hi els pacients en tractament amb buprenorfina, a part dels de metadona.

² L'any 2021 no es va poder recollir el nombre de visites globals a dues pàgines web. En no tenir implementada la marca Tag Manager, a causa del procés de renovació tècnica realitzat a les webs, no es van recollir les dades a Google Analytics (des del 26/02/2021, en el cas de LaClara.info, i des del 28/05/21, en el cas d'ElPep.info).

L'experiència

Programa RdRcannabis

Aquest programa sorgeix de la necessitat d'assistir una realitat social que s'ha anat construint en aquests últims anys amb l'aparició de les associacions de consum cannàbic, entenent aquesta situació com una oportunitat per intervenir en la **reducció de riscos** del consum i empoderar les persones que treballen dins els clubs o associacions com a **agents de salut** i benestar.

Va néixer el 2020 a partir de la formació "Cànnabis i Salut Pública" realitzada el 2016 a la SGA de l'ASPCAT, adreçada a representants de les associacions cannàbiques. A partir d'aquesta formació, es va impulsar un grup de treball per pensar quins serien els models i camins més encertats per fer arribar informació sobre salut i consum als socis i les sòcies dels clubs i les associacions. Fruit d'aquest **treball participatiu** de diferents persones involucrades directament al món de les associacions i clubs de consum va sorgir la proposta de RdRcannabis. Posteriorment, aquesta proposta va ser revisada per diferents professionals de les drogodependències amb experiència en aquest àmbit, i s'hi van incorporar les seves consideracions.

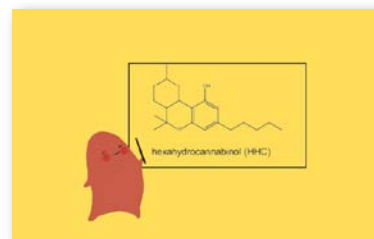
Objectius:

- Propiciar la reflexió vers el consum que fan els socis i les sòcies de les associacions de consum de cànnabis per tal de reduir l'impacte negatiu del seu consum.
- Apropar informació i estratègies de reducció de riscos vers el consum cannàbic als equips de les associacions de consum.
- Formar i assessorar els equips professionals dels clubs i associacions de consum de cànnabis en temes de prevenció i reducció de riscos.
- Afavorir la detecció de consums problemàtics i facilitar l'accés a la xarxa d'atenció a les drogodependències.
- Impulsar la formació entre iguals (peer-to-peer) entre les persones consumidores de cànnabis en entorns associatius de Catalunya.
- Incidir en factors de prevenció ambiental en els entorns de consum o clubs socials de cànnabis.

La **població diana** a la qual es dirigeix són persones majors d'edat consumidores de cànnabis que formen part d'una associació de persones usuàries de cànnabis a Catalunya.

Els pilars del programa són:

- **Formació** al voltant de la reducció de riscos del consum de cànnabis i de la mirada de salut pública adreçada al personal que treballa a clubs de consum de cànnabis. Es realitzen dues formacions amb certificat emès pel Departament de Salut. S'ha format més de 200 persones que treballen a clubs o associacions de consum de cànnabis.
- Distribució de **materials preventius** al voltant del consum de cànnabis. S'han repartit més de 17.000 *flyers* i 555 cartells.
- **Web**, on es publiquen articles d'interès sobre el consum de cànnabis i sobre la reducció dels riscos associats, s'ofereix assessorament i formació als clubs i es distribueixen materials. El 2022 ha superat les 100.000 visites.
- **Xarxes socials**. S'hi realitzen publicacions i campanyes orientades a afavorir la interacció i difusió dels missatges preventius a les associacions de consum de cànnabis. El 2022 hi ha hagut 300 contactes amb associacions a través d'Instagram i l'abast ha pujat un 560%, amb la qual cosa s'ha arribat a 39.600 persones i 1.414 seguidors.

Salut laboral

El treball és un determinant essencial de la salut i la salut laboral és un àmbit essencial de la salut pública. Totes les persones treballen durant una part molt important de la seva vida i en qualsevol moment la meitat de la població de Catalunya és població treballadora. Qualsevol problema de salut que afecti a la comunitat té incidència sobre l'àmbit laboral i, a l'inrevés, tot el que passa en l'àmbit laboral té efectes sobre la comunitat i la societat en general.

L'objectiu final de la salut laboral és que el treball sigui un factor positiu de salut; no només que no comporti una pèrdua de salut, sinó que actui com a promotor de la salut de les persones.

Molts dels problemes de salut que afecten la població catalana són provocats, afavorits o agreujats per factors de risc laborals (físics, higiènics, ergonòmics, organitzacionals o psicosocials). Les actuacions i accions de millora que es facin en salut laboral no només tenen efectes positius sobre les persones treballadores sinó que en tenen, de forma directa o indirecta, sobre tota la societat.

Des del Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral (SCASL) de la Subdirecció General de Promoció de la Salut i la Xarxa d'Unitats de Salut Laboral (XUSL), que en depèn funcionalment, es treballa per desenvolupar les funcions de salut laboral que la normativa atribueix al Departament de Salut i per donar una resposta el més adequada possible a les demandes que se'n deriven, per tal de millorar el nivell de salut i benestar de la població treballadora.

Les intervencions i actuacions s'estructuren bàsicament en quatre eixos: protecció de la salut i prevenció de les malalties derivades del treball; activitat sanitària dels serveis de prevenció de riscos laborals (SPRL); promoció de la salut en l'entorn laboral, i comunicació, docència, recerca i participació.

Protecció de la salut i prevenció de les malalties derivades del treball

Registre de malalties relacionades amb el treball

Un element bàsic per poder dur a terme actuacions eficients en salut laboral és tenir el millor coneixement possible sobre els trastorns de salut relacionats amb la feina que pateix la població treballadora i, per això, una de les funcions de l'àmbit de salut laboral és la vigilància epidemiològica d'aquestes patologies.

Per millorar aquest coneixement, des de l'SCASL i la XUSL es gestiona el Registre de Malalties Relacionades amb el Treball (RMRT). Aquest registre està format per les notificacions voluntàries que metges i metgesses del sistema públic de salut, principalment de l'atenció primària, fan de les malalties ateses que sospiten que tenen algun grau de relació amb la feina i requereixen el suport de la unitat de salut laboral (USL) de referència.

La informació que proporciona l'RMRT complementa la que s'obté dels sistemes oficials de notificació de malalties professionals (CEPROSS i PANOTRATSS) i d'accidents de treball (CONTA).

Durant el 2022 s'han rebut un total de 2.041 notificacions de sospita de malalties relacionades amb el treball, 1.221 en dones i 820 en homes.

Enguany, com es pot veure en els quadres de l'apartat Activitats i resultats, hi ha un augment generalitzat de les taxes d'incidència (59,52/100.000 persones afiliades a la Seguretat Social) del total de malalties notificades, seguint la tendència iniciada l'any passat, després de la disminució de notificacions provocada per la pandèmia.

Els trastorns de salut mental (TSM) relacionats amb factors de risc psicosocial segueixen sent les patologies més notificades i amb més incidència (42,61), amb un increment respecte del 2021 (36,75).

Els trastorns musculoesquelètics (TME) són el segon grup amb més incidència (12,77), amb un lleuger descens respecte del 2021 (14,01), d'acord amb les notificacions rebudes. Els trastorns més notificats són les raquialgies (38% del total de notificacions), seguit de les epicondilitis (9,5% del total).

En tots els grups (MRT totals, TSM i TME) les taxes d'incidència són superiors en dones que en homes, tret dels TME en menors de 45 anys.

Sistema d'Informació i de Vigilància Epidemiològica Laboral

Un problema molt important en salut laboral –i, per tant, també en salut pública– és la infradetecció de problemes de salut relacionats amb la feina i, molt especialment, la derivació inadequada de malalties professionals cap al sistema públic de salut. Aquestes malalties professionals, que haurien de ser diagnosticades i tractades pel subsistema laboral de la Seguretat Social, bàsicament per les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social (MCSS), comporten una important despesa per a la sanitat pública, una sobrecàrrega de feina per als seus professionals, especialment de l'atenció primària, i un perjudici clar per a les persones afectades i les que fan tasques similars per manca d'adopció de mesures preventives i correctores a les empreses.

El projecte SIVEL (Sistema d'Informació i de Vigilància Epidemiològica Laboral), pensat per a la millora de la detecció i gestió de les patologies laborals, intenta corregir això i continua sent una prioritat de l'ASPCAT i del Departament de Salut. En aquest sentit, s'ha conclòs la prova pilot amb casos reals, iniciada el 2021, al CAP la Marina de Barcelona. SIVEL és un projecte tècnicament molt complex i aquesta prova ha permès posar de relleu incidències i deficiències en l'aplicació, detectar on estaven els problemes i solucionar-los. D'altra banda, s'ha continuat treballant per poder integrar les MCSS a SIVEL, un dels punts més complexos del projecte.

Els trastorns de salut mental relacionats amb els factors de risc psicosocial a les empreses són les malalties relacionades amb el treball més notificades (42,61%) des de l'atenció primària.

Actuacions en relació amb l'amiant

L'amiant és un problema de salut laboral i de salut pública al qual es dediquen molts esforços:

Pla nacional per a l'erradicació de l'amiant a Catalunya (PNEAC)

L'any ha començat amb la reestructuració de la Comissió per a l'Erradicació de l'Amiant a Catalunya (CEAC), un cop publicat l'[Acord GOV/156/2021](#), de 12 d'octubre. Això ha comportat una redefinició de les línies principals d'actuació de l'estratègia, en el desenvolupament i desplegament de les quals s'ha treballat, i una reorientació en la forma de treballar del grup tècnic Desamiant-Cat, en què participa l'SCASL. Com a part del Desamiant-Cat s'han mantingut les reunions de treball periòdiques (vuit en total aquest any) amb el col·lectiu de Jubilats de MACOSA-ALSTOM afectats per l'amiant.

Aquests canvis, però, no han afectat les principals actuacions en relació amb l'amiant que es duen a terme des de l'SCASL, que s'esmenten a continuació.

Programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant

PROGRAMA DE VIGILÀNCIA POSTOCUPACIONAL DE LA SALUT DELS TREBALLADORS QUE HAN ESTAT EXPOSATS A L'AMIANT

PROTOCOL
2020

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

El Programa de vigilància postocupacional dels treballadors que han estat exposats a l'amiant, que forma part del Programa de Vigilància de la Salut de los Trabajadores Expuestos al Amianto (PIVISTEA) a nivell de l'Estat, dona resposta al que estableix el RD 396/2006, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut aplicables als treballs amb risc d'exposició a l'amiant. L'article 16.1 estableix que tot treballador amb antecedents d'exposició a l'amiant que cessi la seva relació amb l'empresa en la qual va estar exposat seguirà sotmès a control mèdic preventiu mitjançant reconeixements mèdics periòdics a través del Sistema Nacional de Salut.

El Programa té com a objectius principals: identificar persones treballadores que han estat exposades a l'amiant, fer-ne un seguiment integral i coordinat de la salut per determinar de forma precoç el desenvolupament de patologia relacionada amb l'exposició a l'amiant i col·laborar en el reconeixement de la malaltia com a professional.

La cohort a la qual actualment es fa el seguiment de vigilància de la salut que ofereix el programa és de 1.135 persones.

Aquest any s'ha treballat també, com l'any passat, per augmentar aquesta cohort mitjançant la cerca activa de persones extretalladores exposades a l'amiant, especialment de l'àmbit de la construcció i manteniment de material ferroviari i dels bombers, cosa que ha permès obtenir les dades de 214 persones amb les quals s'ha començat a contactar per oferir-los entrar en el Programa de vigilància postocupacional.

Les patologies diagnosticades en les persones del programa són 47 casos d'asbestosi (42 homes, 5 dones), 16 casos de fibrosi pleural difusa (15 homes, 1 dona), 17 casos de mesotelioma pleural en homes, 13 casos de neoplàsia pulmonar en homes, 4 casos de neoplàsia de laringe en homes, 156 casos de plaques pleurals (146 homes, 10 dones) i 8 atelèctasis rodones (7 homes, 1 dona).

Seguiment i control de la vigilància ocupacional de la salut dels treballadors exposats a l'amiant

Les empreses estan obligades a fer reconeixements mèdics específics al personal treballador exposat o que ha estat exposat a l'amiant i a enviar els resultats a l'autoritat sanitària (l'SCASL en el cas de Catalunya), d'acord amb el que estableixen l'article 18 i l'annex V de l'RD 396/2006, de 31 de març.

Durant el 2022 s'han rebut, mitjançant el tràmit electrònic específic establert, un total de 1.575 notificacions d'exàmens de salut realitzats. Aquestes dades han estat enviades per 14 SPRL i corresponen a 78 empreses diferents.

S'han fet reunions amb diferents SPRL per aclarir dubtes i millorar la informació d'aquestes notificacions.

Registre de treballadors exposats a l'amiant (RTEA)

Aquest registre es va crear l'any 2007 arran del Programa de Vigilància Postocupacional i inclou tant les persones que per la seva feina van estar exposades en el passat a l'amiant com les que ho estan actualment, també per motiu de feina. Les dades que s'introdueixen provenen del Programa de Vigilància Postocupacional (treballadors postocupacionals) i de les fitxes de l'Annex V del RD 396/2006 (treballadors ocupacionals).

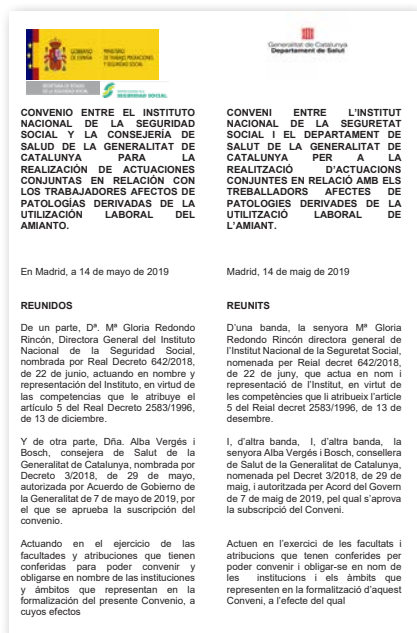
L'any 2022 consten a l'RTEA 7.862 persones (7.556 homes i 306 dones) amb la distribució següent:

Persones exposades a l'amiant

Grup	Homes	Dones	Total
Ocupacionals	3.918	108	4.026
Postocupacionals	1.967	116	2.083
Baixes*	1.671	82	1.753
Total	7.556	306	7.862

* Persones que consten a l'RTEA però a les quals no es fa seguiment per defunció, trasllat a d'altres comunitats autònomes o pèrdua de contacte.

L'anàlisi de les dades de l'RTEA permet fer un seguiment i control de la qualitat de la informació sanitària i de l'actuació de les empreses que fan o han fet treballs amb exposició a l'amiant, així com dels problemes de salut detectats, i permet obtenir informació útil per a definir i dur a terme actuacions des de l'ASPCAT.

Conveni INSS - Departament de Salut en relació amb els treballadors afectes de patologies derivades de la utilització laboral de l'amiant

El Conveni, signat l'any 2019, té com a finalitat promoure i establir actuacions conjuntes entre l'INSS i el Departament de Salut per avaluar amb criteris homogenis l'exposició i els problemes de salut derivats de l'exposició laboral a l'amiant, facilitar la transmissió d'informació entre ambdues administracions i afavorir el reconeixement de la contingència professional.

El 2 de febrer de 2022 es va reunir de nou la Comissió de seguiment del Conveni (després de l'aturada provocada per la pandèmia) i durant l'any s'ha continuat l'intercanvi d'informació que ha permès millorar els registres de les diferents parts i facilitar el reconeixement de la contingència professional de personal treballador que ha estat exposat a l'amiant.

El 2022 s'ha compartit i avaluat la informació de 27 persones amb possibles problemes de salut relacionats amb l'amiant (17 mesoteliomes pleurals, 7 asbestosis i 2 neoplàsies de pulmó).

Activitat sanitària dels serveis de prevenció de riscos laborals

Els SPRL juguen un paper essencial en el manteniment i millora de la salut de les persones treballadores i l'activitat sanitària. En especial, la vigilància de la salut individual i col·lectiva hi té un paper central i bàsic

L'SCASL, com a autoritat sanitària competent, desenvolupa diverses tasques per a verificar i controlar la suficiència i adequació dels serveis sanitaris dels SPRL i de la seva activitat:

- Verificació dels requisits sanitaris (tècnics i humans) i de les condicions mínimes exigides per desenvolupar l'activitat sanitària dels serveis de prevenció, establerts al Reial decret 843/2011, de 17 de juny, dins del procediment d'acreditació dels serveis de prevenció aliens, amb l'emissió de l'informe preceptiu a l'autoritat laboral (AL), responsable de l'acreditació.
- Verificació dels requisits sanitaris per a l'acreditació d'entitats auditores, amb l'emissió de l'informe preceptiu a l'AL.
- Verificació del manteniment de les condicions exigibles per al desenvolupament de l'activitat sanitària tant dels serveis de prevenció aliens com propis.

Durant l'any 2022 s'han rebut 160 notificacions de l'autoritat laboral i de les empreses i 29 notificacions d'utilització per primer cop d'agents biològics dels grup 2, 3 o 4, d'acord amb el RD 664/1997, de 12 de maig, i s'han fet 40 requeriments i notificacions.

La verificació i control dels requisits tècnics i humans i de les condicions mínimes exigides per desenvolupar l'activitat sanitària dels SPRL és un pas essencial per garantir una correcta vigilància de la salut de les persones treballadores.

A més, des de l'SCASL i des de la XUSL s'ha continuat donant suport i assessorament als professionals sanitaris dels serveis de prevenció per resoldre dubtes, aclarir conceptes i afavorir una actuació adequada.

Promoció de la salut en l'entorn laboral

L'entorn laboral és un àmbit ideal per fer promoció de la salut, ja que hi ha una accessibilitat molt bona a les persones que treballen, es pot fer una detecció més fàcil dels problemes i necessitats de salut i els efectes són positius no només per a les persones treballadores, sinó també per a les empreses, per a les famílies i, per tant, per a la societat.

La promoció de la salut en el lloc de treball és un dels objectius estratègics de l'[Estratègia catalana de seguretat i salut laboral 2021-2026](#).

Empresa promotora de salut

L'ASPCAT impulsa el projecte [Empresa Promotora de Salut \(EPS\)](#), amb l'objectiu de promocionar la salut en l'entorn de treball i contribuir a la millora de la salut de la població treballadora. Una empresa promotora de salut és aquella que, a més de complir amb totes les mesures de seguretat i de prevenció de riscos laborals, es preocupa pel benestar del seu personal, que és el seu principal actiu, dona suport de manera activa a la política de promoció de la salut en l'entorn laboral i està compromesa amb la comunitat a la qual pertany i amb la sostenibilitat.

Consolidar el model d'EPS és una de les accions principals recollida en l'Estratègia 2 (Entorns saludables) del [Pla de Salut de Catalunya 2021-2025](#).

Aquest 2022 hi ha hagut un augment significatiu de consultes al web (10.844) respecte del 2021 (8.539). Seguint la tendència dels últims anys, les pàgines més visitades han estat les relacionades amb el benestar emocional i social (19,76% del total de visites), seguides per les que fan referència a programes d'activitat física (17,76%) i a programes d'alimentació saludable (5,19%).

Enguany s'han atorgat tres diplomes d'adhesió al projecte EPS, un d'ells amb el nivell bronze i els altres dos amb nivell membre.

Per afavorir la difusió del projecte, s'ha publicat un Decàleg de l'empresa promotora de salut, en el qual s'exposen els principis bàsics que han de tenir en compte i dur a terme les empreses que volen recórrer el camí de l'EPS.

Comunicació, docència, recerca i participació

Comunicacions i participació en activitats científiques

Panadès R. Aspectes sanitaris de l'ECSSL 2021-2026. Jornada "L'estratègia catalana de seguretat i salut laboral 2021-2026". Barcelona, febrer de 2022.

Panadès R. L'amiant, efectes sobre la salut. Taller de la Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona (FAVB). Barcelona, març de 2022.

Cortès I. Programa de vigilància postocupacional de les persones treballadores que han estat exposades a l'aminat. Taller de la FAVB. Barcelona, març de 2022.

Panadès R. Reflexions sobre l'ús de la mascareta als centres de treball. Tardes de salut laboral. Societat Catalana de Salut Laboral. Barcelona, abril de 2022.

Sos A. La salut mental des de l'atenció primària. Ponència al 28è Congrés d'Atenció Primària. Girona, maig de 2022.

Panadès R. La salut laboral, un àmbit essencial de la salut pública. Dijous de salut pública: "Campanya agrària 2021 a la Regió Sanitària Lleida. Coordinació des de Salut Laboral". ASPCAT. Barcelona, juliol de 2022.

Puiggené M, Soler M. Unitat de Salut Laboral. L'experiència durant la campanya agrària 2021. Dijous de salut pública: "Campanya agrària 2021 a la Regió Sanitària Lleida. Coordinació des de Salut Laboral". ASPCAT. Barcelona, juliol de 2022.

Ramírez L. El paper de les institucions en l'aposta per tenir empreses saludables al nostre territori. Taula rodona 1ª Jornada Empresa Saludable i Esport. INDESCAT. La Pobla de Mafumet (Tarragona), 14 d'octubre de 2022.

Panadès R. Moderació ponència "Situació actual. Long COVID. One Health". XXXII Diada de la Societat Catalana de Salut Laboral. Barcelona, novembre de 2022.

Panadès R. Actuacions envers l'amiant des de Salut Laboral de l'ASPCAT. Ponència a la Jornada "Amiant: un problema laboral, ecològic i social". CCOO. Tarragona, desembre de 2022.

Documentació de salut laboral

Edició i difusió dels butlletins territorials de vigilància epidemiològica de salut laboral de la Xarxa d'Unitats de Salut Laboral.

Participació en l'elaboració del document "Programa a la feina, alcohol i drogues 0,0. Procediment de coordinació i derivació" de la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques.

Formació d'especialistes en Medicina del treball (MT) i Infermeria del treball (IT)

S'han establert convenis de col·laboració amb cinc centres hospitalaris per afavorir la creació d'unitats docents multiprofessionals de salut laboral (UDMSL) i participar en la formació dels residents de Medicina del treball i Infermeria del treball. En total seran 12 professionals que rotaran anualment per les USL assignades (quatre a la USL Vallès, quatre a la USL Costa de Ponent i quatre a la USL Barcelonès Nord i Maresme) i per l'SCASL.

A l'apartat l'Experiència hi ha una descripció més detallada del perquè i del com d'aquesta col·laboració.

Participació en comissions i grups de treball

- Ponència de Salut Laboral (PSL) de la Comisión de Salud Pública del Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud
- Grupo técnico del Sistema de Vigilancia en Salud Laboral de la PSL
- Comissió de Seguretat i Salut Laboral del Consell de Relacions Laborals de Catalunya (CRLC)
- Grup tècnic de l'Estratègia Catalana de Seguretat i Salut Laboral del CRLC
- Consell Assessor de Salut Laboral de l'Ajuntament de Barcelona
- Consell Assessor en Matèria d'Avaluacions Mèdiques

Activitats i resultats

Incidència de les malalties relacionades amb el treball notificades en població afiliada segons edat i sexe, 2021 i 2022

Incidència per 100.000 persones afiliades a la Seguretat Social.

Edat	2021			2022		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Menys de 30 anys	43,08	26,02	34,30	44,32	28,46	36,13
De 30 a 44 anys	67,03	47,34	56,62	77,88	53,78	62,29
De 45 a 54 anys	83,89	50,33	65,94	90,02	45,95	66,54
55 anys i més	73,07	48,05	59,55	78,51	52,56	64,53
Total	68,86	44,96	56,18	75,63	45,19	59,52

Font: Informació de l'RMRT i l'Idescat.

Incidència dels trastorns de salut mental relacionats amb el treball notificats en població afiliada segons edat i sexe, 2021 i 2022

Incidència per 100.000 persones afiliades a la Seguretat Social.

Edat	2021			2022		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Menys de 30 anys	31,37	13,54	22,19	39,32	19,42	29,02
De 30 a 44 anys	50,97	28,18	38,93	63,39	34,02	47,92
De 45 a 54 anys	59,24	30,27	43,75	65,11	27,57	45,10
55 anys i més	42,59	27,71	34,55	52,89	30,92	41,05
Total	48,45	26,37	36,75	57,73	29,15	42,61

Font: Informació de l'RMRT i l'Idescat.

Incidència dels trastorns musculoesquelètics relacionats amb el treball notificats en població afiliada segons edat i sexe, 2021 i 2022

Incidència per 100.000 persones afiliades a la Seguretat Social.

Edat	2021			2022		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Menys de 30 anys	8,69	8,19	8,43	3,93	7,03	5,53
De 30 a 44 anys	11,52	15,73	13,74	9,43	11,29	10,41
De 45 a 54 anys	18,09	13,37	15,56	20,53	13,59	16,83
55 anys i més	20,78	13,85	17,04	21,02	14,33	17,42
Total	14,6	13,49	14,01	13,81	11,85	12,77

Font: Informació del RMRT i l'Idescat.

L'experiència

Unitats docents multiprofessionals de salut laboral

Un dels grans problemes de la salut laboral és la manca de professionals especialistes en medicina del treball (MT) i infermeria del treball (IT), fet que s'agreujarà en els propers anys per la jubilació de molts d'aquests professionals i que anirà en detriment de la qualitat de les activitats de salut laboral o les impossibilitarà.

Una de les accions iniciades pel Departament de Salut per pal·liar aquest dèficit ha estat promoure la creació d'unitats docents multiprofessionals de salut laboral (UDMSL) a Catalunya, encarregades de la formació d'aquests especialistes, ja que l'any 2021 només n'hi havia una d'acreditada, cosa totalment insuficient.

Per afavorir la creació d'aquestes unitats i la seva acreditació per part del Ministeri de Sanitat era necessària la col·laboració de Salut Laboral de l'ASPCAT (les USL i l'SCASL) com a unitat docent associada. Malgrat que els recursos de Salut Laboral són escassos i que aquesta és una feina nova sobreafejada, des del primer moment vam tenir clar que hi havíem de participar, dins les nostres possibilitats, i ens vam organitzar internament, establint els currículums formatius dels professionals durant el temps de residència que passin amb nosaltres, contactant i col·laborant amb els diversos hospitals interessats a crear una UDMSL i amb la Subdirecció General d'Ordenació i Desenvolupament Professional per a establir correctament els convenis de col·laboració.

Fruit de tot això hem establert durant aquest any convenis de col·laboració amb cinc centres hospitalaris, concretament: Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell, Consorci Sanitari Integral, Hospital de Granollers, Hospital Clínic de Barcelona i Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona.

Aquest acords comportaran la formació anual de sis especialistes en MT i sis en IT, una xifra encara insuficient, però un primer pas important per intentar revertir la manca crònica d'especialistes.

El formulari és un document oficial del Ministeri de Sanitat i Seguretat Social i Treball, amb el títol "FORMULARIO ESPECÍFICO DE ACREDITACIÓN Y RE-ACREDITACIÓN DE OTROS DISPOSITIVOS DE LA UDM DE Salud Laboral". El formulari està dividit en quatre seccions principals:

- 1. DENOMINACIÓN DEL DISPOSITIVO:** Inclou camps per a "Localidad" i "Provincia", i un camp per a "Adscripción a (unificar denominación de la Unidad Docente)". També hi ha un camp per a "Entidad titular del dispositivo".
- 2. CAPACIDAD DOCENTE DEL DISPOSITIVO:** Una taula amb columnes per a "Especialidad", "Duración máxima (horas)" i "Capacidad docente (horas/semana)".
- 3. RESPONSABLE / COLABORADOR DOCENTE en este dispositivo (Nombre, Apellidos y Especialidad):** Una taula amb columnes per a "Don/Doña" i "Especialidad", amb dues files per a registrar informació.
- 4. RECURSOS HUMANOS:** Una taula amb columnes per a "Especialidad en" i "Indicar número de profesionales". Les especialitats es classifiquen en: "Especialidades en", "Otros Profesionales" (que inclou "Colegiados de los Colegios Generales", "Especialistas Ocupacionales" i "Técnicos en Sanitat"), i "Otros (indicar)".

A la part inferior del formulari, hi ha una secció "1. ÁREA FÍSICA" amb subseccions "1.1. de aulas", "1.2. de prácticas" i "1.3. de simulación", cadascuna amb un camp per a "Otro(s) recurso(s) del área física (indicar)".

La salut pública al territori

Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

III Jornada d'Intercanvi i Creixement Professional al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

El dia 2 de juny va tenir lloc a l'Ermita de Sant Josep de Montblanc aquesta jornada, que té com a objectiu restablir i estrènyer els vincles de confiança, el treball col·laboratiu, la comunicació, la cohesió i el lideratge dels equips.

Les activitats van permetre als professionals de la Subdirecció compartir un espai de socialització i aprenentatge, fent el camí cap a la interdependència radical, des de la descoberta del jo fins a la col·laboració en equip en un espai natural. Un camí en què la confiança es veu com a font de desenvolupament, reconeixement i connexió.

La Jornada també va servir per dur a terme dues activitats solidàries: el dinar per donar suport a la Fundació Aprodisca i una recollida de llibres per lliurar al Centre Penitenciari de Mas d'Enric.

Actuacions a centres residencials i indústries agroalimentàries del Servei de Salut Pública

Un any més, durant el 2022 la prioritització de les mesures preventives contra la COVID-19 en els àmbits residencials i agroalimentaris ha estat una de les tasques principals del Servei de Salut Pública. Les professionals tècniques de Salut Pública, encarregades del Programa de supervisió de les mesures preventives i de control davant la COVID-19 en centres residencials i en la indústria agroalimentària, han fet més de 150 inspeccions en centres residencials. A més d'això, han proporcionat assistència telefònica per aclarir dubtes i atendre les peticions dels diferents centres. Així mateix, s'han dut a terme visites planificades i respostes a brots en indústries agroalimentàries, escoles, allotjaments infantils i juvenils, instal·lacions sociosanitàries, centres de dia i altres espais municipals. Durant aquest procés, s'han revisat i ajustat els plans de contingència de cadascun d'aquests centres per assegurar l'eficàcia de les mesures de prevenció.

La col·laboració transversal amb altres serveis de l'Agència de Salut Pública, la Regió Sanitària i el Departament de Drets Socials ha estat la clau per dur a terme aquestes actuacions amb la coordinació i l'eficàcia esperades.

Activitat als laboratoris

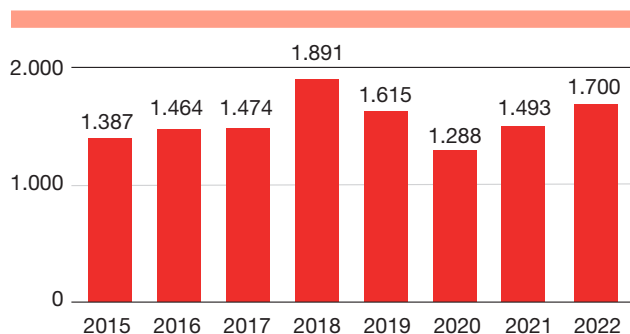
La Subdirecció Regional al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre disposa de dos laboratoris, l'un a Tarragona i l'altre a Tortosa. Com a laboratoris designats per a la supervisió de l'anàlisi de triquina en escorxadors i sales de desfer, el laboratori de Tarragona i el laboratori de Tortosa han realitzat auditories a tots els laboratoris satèl·lit, han participat en l'organització d'exercicis d'intercomparació i han donat suport analític a mostres individuals de confirmació de mostres col·lectives de triquina de sales de desfer d'arreu del territori, amb la finalitat de consolidar i mantenir la implementació del sistema de qualitat als escorxadors i sales de desfer del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre en el control oficial de la presència de triquines a la carn, segons el Reglament 2017/625. L'any 2022, el laboratori de Tarragona ha ampliat les funcions com a laboratori supervisor d'escorxadors del control oficial de triquina assumint la supervisió de 10 laboratoris de triquina d'escorxadors de Catalunya Central i analitzant totes les mostres col·lectives positives de carn de senglar procedents de la sala de caça de Càrniques Llorà. Durant l'any 2022 el laboratori de Tortosa ha estat l'organitzador de l'exercici d'intercomparació per als laboratoris satèl·lit de tot Catalunya (*Ensayo de Intercomparación CNA/ LSP TORTOSA noviembre 2022 para detección de larvas de Trichinella spp. en carne de porcino*).

En l'àrea de microbiologia, els laboratoris de Tarragona i de Tortosa han obtingut l'acreditació ENAC (Entidad Nacional de Acreditación) per als mètodes ràpids per al recompte d'*Escherichia coli* i d'enterococs intestinals, davant el requeriment de l'Agència Catalana de l'Aigua d'obtenir resultats de les determinacions dels paràmetres de les aigües de bany amb un temps de resposta de 24 hores, en el marc del Pla de vigilància de la qualitat de les aigües de bany a Catalunya 2022.

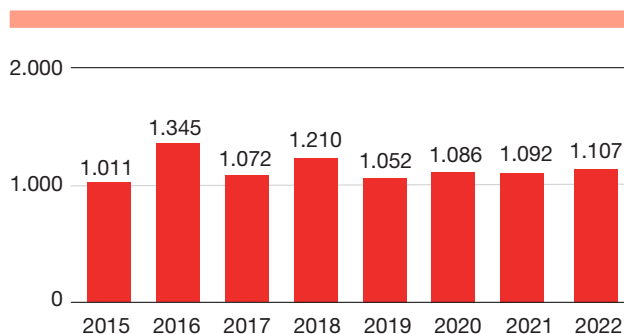
En l'àrea de fisicoquímica del laboratori de Tarragona, i dins del procés de reorganització i especialització de la xarxa de laboratoris de l'ASPCAT, es deriven del laboratori de Tarragona al laboratori de Lleida les mostres d'aigües de consum al laboratori, per tal potenciar l'especialització de l'àrea de fisicoquímica del laboratori de Tarragona en la determinació de metalls en aliments i migració de metalls en contacte amb aliments.

En l'àrea de fisicoquímica del laboratori de Tortosa destaca l'obtenció de l'acreditació ENAC per a la determinació de gluten per ELISA competitiu (anticòs R5) en cervesa, completant així l'abast de matrius acreditades per a l'anàlisi de gluten.

Mostres de laboratori a Tarragona

Mostres de laboratori a Tortosa

El nombre de mostres analitzades al laboratori de Tarragona ha estat de 1.700, amb la qual cosa es recuperen els valors pre-pandèmia.

El nombre de mostres analitzades al laboratori de Tortosa ha estat de 1.107, de manera que es manté la tendència d'anys anteriors.

Salut laboral

Durant l'any 2022 les unitats de salut laboral (USL) del territori han anat recuperant les activitats, específiques en salut laboral pre-pandèmia.

La USL Camp de Tarragona ha tornat a impartir la formació en Medicina del Treball dels MIR R4 de Medicina Familiar i Comunitària (MFIC) del 2022 en format presencial, amb una assistència del 90% dels residents.

El Programa de vigilància postocupacional dels treballadors que han estat exposats a l'amiant –que forma part del Programa de Vigilància de la Salut de los Trabajadores Expuestos al Amianto (PIVISTEA) del Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social– té com a objectius principals identificar treballadors que han estat exposats a l'amiant, fer-ne un seguiment integral i coordinat de la salut per determinar de forma precoç el desenvolupament de patologia relacionada amb l'exposició a l'amiant i col·laborar en el reconeixement de la malaltia com a professional. La cohort de treballadors postexposats a l'amiant s'incrementa periòdicament per la cerca activa. Actualment a la USL Camp de Tarragona i al centre de pneumologia de referència hi ha en seguiment 50 homes i 3 dones. La majoria d'usuaris no presenten patologia relacionada amb l'amiant i de les troballes patològiques, la més freqüent són les plaques pleurals benignes.

La USL Terres de l'Ebre ha patit una davallada significativa pel que fa a les notificacions durant el període d'emergència sanitària per la pandèmia de la COVID-19. Es tracta d'una unitat que va iniciar l'activitat l'octubre de 2018 i l'esclat de la pandèmia va interferir de manera molt important en el seu desenvolupament. Per tal de tornar a impulsar l'activitat, en breu es reprendran les visites formatives presencials als diferents EAP de la zona, així com l'activitat formativa als metges residents de MFIC.

Pel que fa al Programa de vigilància postocupacional dels treballadors que han estat exposats a l'amiant, actualment a la USL Terres de l'Ebre i al centre de pneumologia de referència es fa el seguiment de 20 usuaris, tots homes, sense patologia relacionada amb l'amiant.

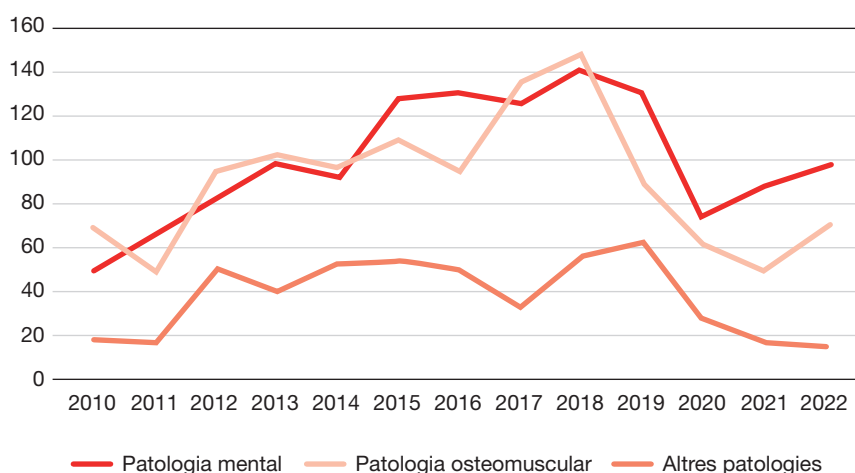
Sistema d'informació i de vigilància epidemiològica de malalties relacionades amb el treball

Durant 2022 s'han notificat a la Unitat de Salut Laboral del Camp de Tarragona 172 casos amb criteris d'inclusió en el Registre de Malalties Relacionades amb el Treball de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, dels que 99 són dones i 73 homes. En el 90% de les notificacions s'ha sol·licitat derivació del cas a la USL per a valoració del diagnòstic de sospita clínica de malaltia relacionada amb el treball.

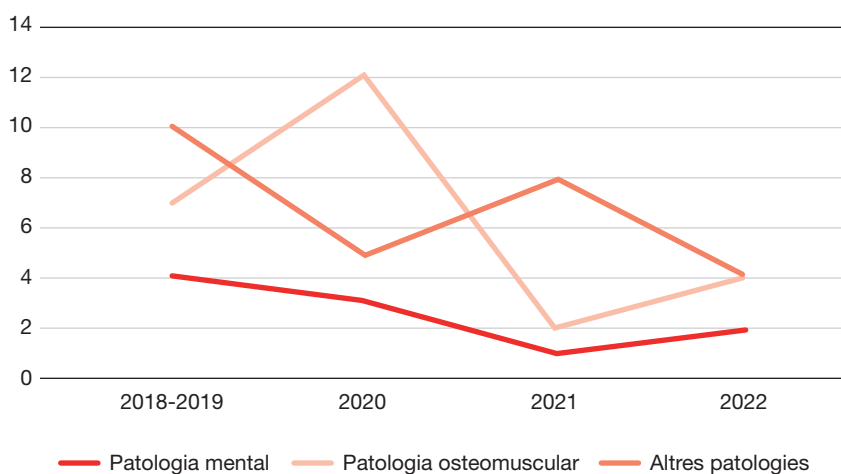
El tipus de patologia més prevalent derivada a la USL Camp de Tarragona ha estat en un 55,2% patologia mental derivada dels riscos psicosocials (amb un 34,9% de dones i un 20,3% d'homes), seguida de les patologies osteomusculars en un 37,8% (un 18% de dones i un 19,8% d'homes).

A la Unitat de Salut Laboral de Terres de l'Ebre s'han notificat durant el 2022 9 casos amb criteris d'inclusió en el Registre de Malalties Relacionades amb el Treball de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, dels quals 7 són homes i 2 dones.

Evolució de les malalties relacionades amb el treball segons grup de patologia i any al Camp de Tarragona, 2010-2022

Evolució de les malalties relacionades amb el treball segons grup de patologia i any a Terres de l'Ebre, 2018-2022

Servei d'Administració i Suport Territorial

L'any 2022 el Servei d'Administració i Suport Territorial ha gestionat els recursos humans i materials necessaris per a les activitats derivades de la

COVID-19. Aquest any ha estat el de la tornada a la nova normalitat (encara que no de forma plena).

El 16 de març de 2022 va ser el darrer dia del Programa 6 per a la realització de les enquestes de casos i la recollida de contactes amb motiu de la COVID-19. El personal d'aquest Programa havia estat ocupant una sala cedida pel Centre del 112 de Reus, que es va haver de retornar al seu estat anterior, com a Sala de Conferències. També va suposar la baixa del personal i la gestió del material informàtic i mobiliari a retornar.

Pel que fa als programes 1, 3 i 4, han continuat vigents tot l'any 2022, però dins un context de desescalada atès el progressiu descens en la incidència de la COVID-19. Aquest procés també ha generat tasques de gestió de les baixes del personal i retorn del material.

En l'àmbit de la gestió econòmica, s'han tramitat un total de 45 expedients entre contractes menors i basats o derivats d'Acord Marc. Entre les actuacions realitzades cal fer esment de la renovació del sistema d'il·luminació del Laboratori de Salut Pública de Tarragona, que ha canviat al sistema LED i ha millorat el confort lumínic fent més sostenible aquest espai de treball.

Servei de Protecció de la Salut

Febre del Nil Occidental

A principi de setembre de 2022 es van notificar dos casos provables de febre del Nil a la comarca del Baix Camp, cosa que va fer activar el nivell 4 de resposta segons el nivell de risc del Protocol per a la vigilància i el control de la febre del Nil Occidental a Catalunya. Posteriorment els casos es van confirmar com als primers casos autòctons de febre del Nil a Catalunya.

L'activació del nivell 4 del protocol va suposar una coordinació i col·laboració intensa amb l'ajuntament del municipi afectat. També es van realitzar inspeccions entomològiques a la zona, de manera coordinada amb COPATE (servei de control de mosquits al territori), amb la captura i posterior anàlisi de mosquits, sense que es detectés presència del virus del Nil Occidental (VNO) als mosquits capturats.

A mitjan setembre es va organitzar una reunió telemàtica amb alcaldesses i alcaldes de les comarques del Baix Camp i l'Alt Camp, per compartir la informació sobre la situació epidemiològica del VNO en aquell moment. A la reunió es van recordar les mesures preventives que els municipis han d'adoptar per al control de mosquits al seu territori i la importància d'actuacions per a la informació i conscienciació de la ciutadania. Es van incloure els municipis de l'Alt Camp ja que el mateix mes també van comunicar la detecció d'astors i cavalls positius en aquella comarca.

En el marc de la prevenció i control d'arbovirosis al territori, també s'han dut a terme actuacions durant el 2022 per revisar les mesures adoptades pels ajuntaments de la comarca del Baix Camp per a la prevenció i control de mosquits als seus municipis.

Sequera

En el context de la sequera, durant el 2022 s'han agafat 288 mostres de vigilància d'aigua de consum humà en diferents xarxes de subministrament del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre. En les anàlisis realitzades s'han detectat 32 mostres que superaven els valors paramètrics que marca la normativa i en 11 d'aquestes mostres, això implicava la no aptitud de l'aigua.

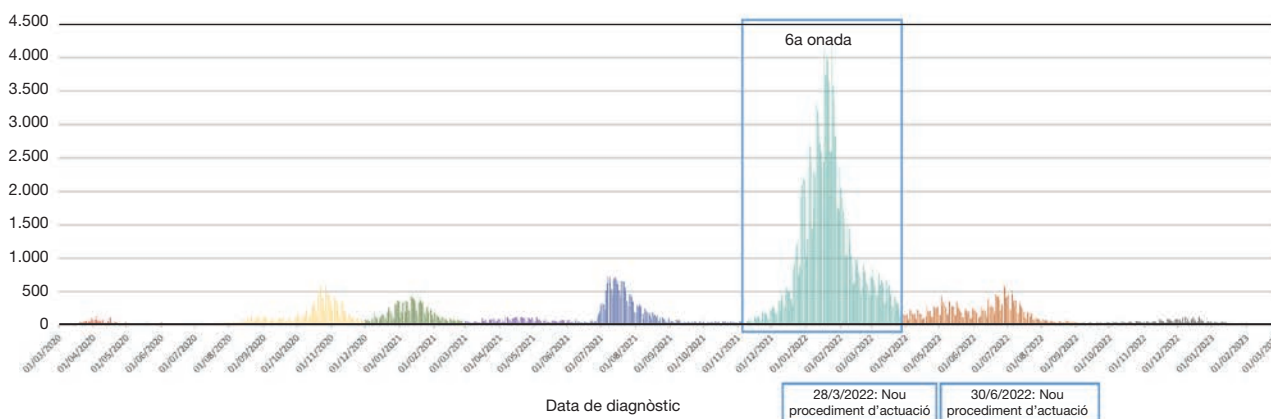
Servei de Vigilància Epidemiològica

En aquesta memòria es destaquen els aspectes que han tingut més impacte en el Servei de Vigilància del Camp de Tarragona durant l'any 2022. El SVE Camp de Tarragona s'ha enfrontat al repte del control de la pandèmia i al mateix temps ha continuat portant a terme les tasques de vigilància de totes les MDO i altres malalties emergents objecte de vigilància.

SARS-CoV-2

L'any 2022 va començar en plena sisena onada. La variant òmicron va ser predominant durant tot l'any, amb els seus sublinatges. L'any s'ha caracteritzat per l'evolució dels diferents procediments d'actuació, que es van anar adaptant segons l'evolució de les dades epidemiològiques; d'aquests destaca el del 28 de març, quan es va deixar de fer vigilància a la població general per centrar-la en els casos vulnerables, i en l'àmbit educatiu es van deixar de fer actuacions. I el del 30 de juny, centrat en la realització de proves i vigilància a col·lectius vulnerables, en què es va eliminar l'aïllament de la població general i els contactes estrets ja no s'havien de fer prova diagnòstica. Els recursos humans per a la gestió del pandèmia es van anar reestructurant a mesura que la vigilància i els protocols canviaven.

Evolució de casos diaris confirmats i notificats, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, 2020-2023

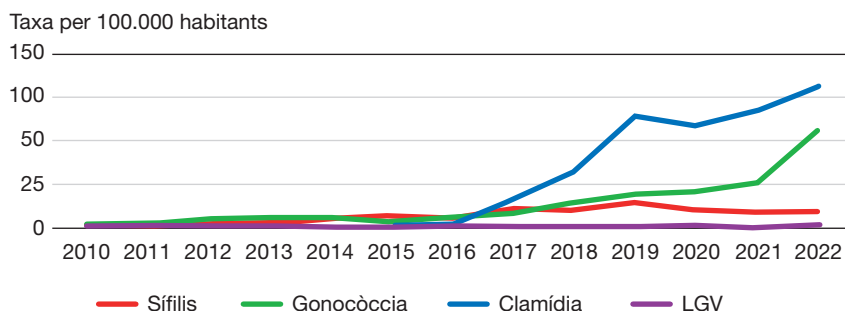
Font: Extracció de dades de l'aplicatiu TAGA Covid al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre.

Altres malalties de declaració obligatòria (MDO) i brots epidèmics no COVID

Durant 2022 s'han de destacar certes malalties que han tingut un impacte important en l'àmbit de la salut pública, tant pel nombre de casos notificats com pel que representa la seva gestió; entre elles es troben les infeccions de transmissió sexual, la tuberculosi i les legionel·losis; i, per altra banda, certs brots epidèmics que han tingut un impacte important, per ser inusuals i emergents.

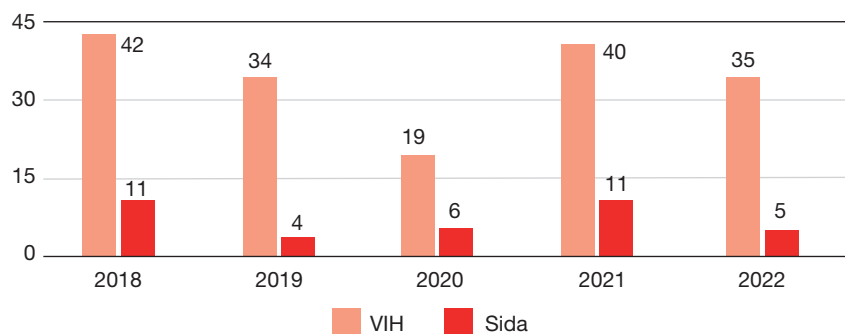
- **Infeccions de transmissió sexual.** Cal destacar l'alt nombre de casos notificats i la seva evolució en el temps. Les infeccions per clamídia representen la taxa d'incidència més elevada, seguit de les infeccions gonocòcciques i de sífilis.

Evolució de les infeccions de transmissió sexual (ITS) al Camp de Tarragona

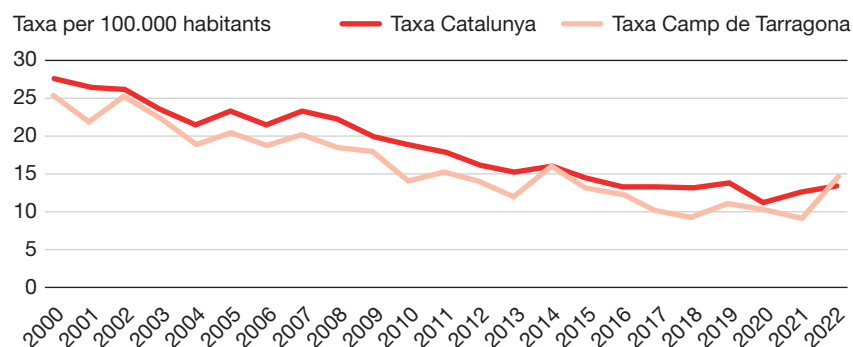
Respecte de les infeccions per VIH/sida, durant el 2022 s'han notificat 36 nous diagnòstics de VIH i 5 casos de sida de residents a la RS de Camp de Tarragona. Entre els nous diagnòstics de VIH, el 83% han estat homes i el 17% dones, amb una mitjana d'edat de 36 anys. La via més probable de transmissió, quan s'ha pogut determinar, ha estat la via sexual, en particular en homes que tenen relacions amb homes.

Evolució dels nous diagnòstics de VIH i sida al Camp de Tarragona

- **Tuberculosi.** Durant el 2022 s'han notificat 90 casos de tuberculosi, que representa una taxa d'incidència del 13,87 casos/100.00 habitants. Això suposa un augment del 52,5% respecte del 2021.

Casos de tuberculosi al Camp de Tarragona i a Catalunya

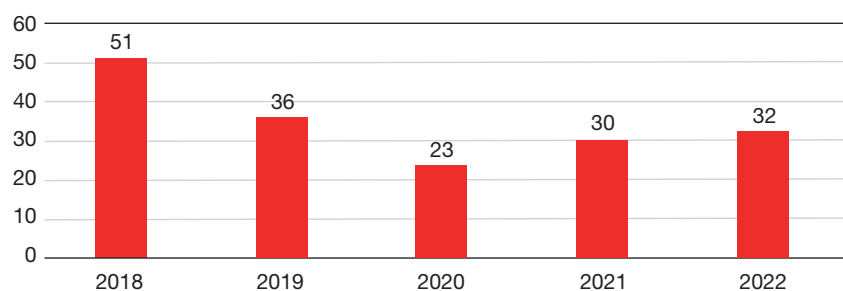
El 44 % dels casos diagnosticats al Camp de Tarragona afecten la població autòctona, mentre que el 56% correspon a població immigrant.

- **Legionel·losi.** Durant el 2022 s'han rebut 51 notificacions de legionel·losi, 30 que afecten residents del territori i 21 casos que afecten persones que, tot i no residir al territori, han passat part o tot el període d'incubació a la Regió Sanitària Camp de Tarragona. Aquest nombre de notificacions representa un increment del 41,7 % respecte de l'any 2021. El 2022 el turisme s'ha tornat a situar en el nivell prepandèmic i s'ha produït un augment significatiu dels casos. L'estiu i la tardor són les èpoques de l'any en què es detecten un major nombre de casos. La mitjana i la mediana d'edat ha estat de 70 anys, amb un rang de 15-97 anys.

Pel que fa l'àmbit d'exposició que s'ha vist més implicat ha estat el comunitari (43,1%), seguit dels casos relacionats amb establiments turístics (37,3%), l'àmbit sanitari (9,8%) i les residències geriàtriques (7,8%). Pel que fa als no residents al Camp de Tarragona, l'àmbit d'exposició més habitual ha estat l'establiment turístic (71,4%), seguit de l'àmbit comunitari (23,8%).

- **Brots epidèmics de qualsevol etiologia (no COVID).** Durant l'any 2022 s'han notificat un total de 32 brots epidèmics no COVID-19, xifra lleugerament superior a l'any 2021.

Evolució de brots declarats al Camp de Tarragona, 2018-2022

Destaquen els brots de sarna, que han representat un 34% del total, seguits del brots de legionel·losi i tuberculosi. Així mateix, per l'impacte que ha tingut (característiques inusuals i alta letalitat), caldria destacar el brot per *Staphylococcus aureus* resistent a la meticil·lina productor de leucocidina de Pantone-Valentine (MRSA-LVP). El brot es va donar en un àmbit familiar, amb quatre casos confirmats amb pneumònia necrotitzant associada a MRSA-LVP i amb una mortalitat del 50%. El mecanisme de transmissió va ser persona a persona.

També s'ha confirmat, per primer cop a Catalunya, un brot de febre del Nil Occidental, en dues persones residents al municipi de Reus. Això va implicar diferents actuacions com alertar els centres sanitaris, cribratges al Banc de Sang i Teixits, inspeccions entomològiques i sessions informatives als municipis de les àrees considerades de risc.

• Alertes 2022

- **Verola del mico (Monkeypox).** Al maig de 2022 la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC) va rebre una alerta del CCAES, referent a la notificació de casos de verola del mico en homes que tenen sexe amb homes, en persones residents al Regne Unit, Portugal i uns primers casos sospitosos a la Comunitat de Madrid. Al juny del 2022 l'OMS va declarar la verola del mico com una *emergència de salut pública d'importància internacional* (ESPII). Des de la XVEC es van elaborar procediments i protocols d'actuació davant de la verola del mico i es va informar la xarxa sanitària de la necessitat de notificar qualsevol sospita. Durant el 2022 el nombre total de casos notificats i confirmats al Servei de Vigilància Epidemiològica al Camp de Tarragona ha estat de 42. El 95% dels casos es van donar en homes i el 83% tenien entre 31-50 anys. El 45% eren VIH positius i el mecanisme de transmissió, en el 80% dels casos, va ser el sexual.
- **Hepatitis aguda greu no A-E d'origen desconegut en nens.** El dia 5 d'abril de 2022 el Regne Unit va informar d'una alerta per augment de casos d'hepatitis aguda d'etiologia desconeguda per als quals les proves de laboratori havien exclòs l'hepatitis tipus A, B, C, D i E entre nens de menys de 10 anys prèviament sans. Davant d'aquesta situació, la Subdirecció de Vigilància Epidemiològica i Salut Pública va alertar els centres sanitaris, perquè davant de casos d'aquestes característiques ho notifiquessin als SVE per tal de procedir a la seva investigació. Al Camp de Tarragona es van notificar dos casos probables: un nen de 13 mesos ingressat a l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus, que va iniciar símptomes el 19 de març, i una nena de 5 anys ingressada a l'Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona, amb data d'inici de símptomes l'11 d'abril. Cap dels dos es va poder associar a cap etiologia concreta.

La salut pública al territori. Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

Servei de Promoció de la Salut

VIII Caminada "A bon pas fem salut a Tarragona"

L'any 2022 s'ha reprès l'organització de la caminada, que s'ha celebrat el 6 d'abril, coincidint amb el Dia Mundial de l'Activitat Física, i ha aplegat 250 participants.

El recorregut ha sigut majoritàriament urbà, de 7,5 km, circular, passant per l'ermita del Llorito de Tarragona. S'ha iniciat amb una sessió d'escalfament i ha finalitzat amb una d'estiraments al Camp de Mart.

Aquesta activitat ha format part del programa d'actes de Tarragona Saludable del mes d'abril, dedicat a la salut.

Participació del Servei de Promoció en les activitats de la Xarxa Tarragona Saludable

En el marc de la setena edició d'"Abril, mes de la salut", les entitats de la Xarxa Tarragona Saludable han organitzat activitats diverses i gratuïtes per conscienciar la població sobre la necessitat de promoure diàriament hàbits saludables.

La Subdirecció de l'Agència de Salut Pública al Camp de Tarragona ha participat en la [roda de premsa](#) de presentació del [cartell d'activitats](#).

Així mateix, s'ha elaborat un panell de les activitats de promoció de la salut per a l'exposició de plafons feta per totes les entitats de la Xarxa Tarragona Saludable. S'ha participat en l'activitat física al carrer, acte que dona el tret de sortida a la programació "Abril, mes de la salut".

També s'ha fet transferència de les característiques de l'alimentació saludable en l'edat escolar i l'adolescència, en l'espai de salut a Tarragona Ràdio.

La gestió del benestar emocional i la fragilitat als centres de persones grans

S'han dut a terme 10 tallers per a professionals dels centres de dia i dels centres residencials de persones grans del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre.

L'acció formativa, impulsada per l'ASPCAT i pel Departament de Drets Socials, s'ha territorialitzat amb el suport docent dels proveïdors sanitaris d'atenció primària, que han estat formats amb el material de suport específic elaborat pel grup de treball d'aquest projecte.

El programa ha ofert dos tipus de tallers presencials, la gestió del benestar emocional i la gestió de la fragilitat, principalment adreçats a persones cuidadores i auxiliars de geriatría.

Els punts més ben valorats pels participants, a més de les persones docents i de l'aplicabilitat dels continguts, han estat el caràcter participatiu, el treball en grup i el fet de compartir punts de vista amb professionals d'altres centres.

Participació en el Grup de Treball de Salut Sexual i VIH/Sida de Tarragona per organitzar les activitats de celebració del dia mundial

La Subdirecció Regional al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre ha participat en la roda de premsa del Dia Mundial de la Sida presentant les dades corresponents al 2021 sobre VIH/sida i altres malalties de transmissió sexual al territori. S'ha insistit en la necessitat de sensibilitzar els col·lectius de risc perquè es facin la prova i reduir les diagnòstics tardanes per assegurar un millor pronòstic de la malaltia.

El Servei de Promoció de la Salut ha col·laborat en el Grup de Treball de Salut Sexual VIH/Sida editant la *Guia de recursos i serveis*. Així mateix, durant tota la setmana de celebració, les diferents entitats implicades en la lluita contra la sida han dut a terme accions de conscienciació i prevenció a la ciutat.

XV Jornada Xarxa AUPA. Cap al 2030. Diàlegs per a avançar

El 10 de novembre es va celebrar al recinte firal de Reus la XV Jornada de la Xarxa AUPA, en la qual han participat 70 professionals de l'atenció primària i de salut pública de Catalunya.

La Jornada ha estat coordinada per professionals de la Xarxa. Ha sigut un espai per a la reflexió sobre el futur de la xarxa AUPA on s'ha fet anàlisi de la situació actual i s'han formulat propostes de futur.

Docència

Des de la Subdirecció Regional al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre s'ha participat en la formació de sis residents d'infermeria en l'especialitat de Salut Comunitària al 2022, que han fet una estada de tres setmanes en els serveis de Salut Pública, Protecció de la Salut i Vigilància Epidemiològica.

La transferència de coneixement és un dels objectius de la Subdirecció Regional. Una de les actuacions és la programació de sessions tècniques semestrals obertes a tot el personal que hi estigui interessat. Durant el 2022 se n'han realitzat les següents:

- La COVID-19 en l'àmbit residencial, un cas pràctic (28 d'abril de 2022).
- Introducció al Pla de salut de Catalunya i experiències de participació en l'elaboració dels plans de salut regionals del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre (3 de novembre de 2022).

Regió Sanitària Camp de Tarragona

Promoció de la salut

Vacunes¹

Dosis administrades	669.891
Dosis lliurades	3.871

¹ Dades conjuntes amb Terres de l'Ebre.

Programa de Revisió de Menús Escolars (PReME), 2022

Informes	2
Alumnes	272
Llegums de primer plat ¹	50%
Fruita fresca de postres (4-5/setmana) ¹	50%
Hortalisses al menú diari ¹	50%
Oli d'oliva per amanir ¹	50%
Aliments frescos al menú diari ¹	50%

¹ Percentatge de compliment de les recomanacions PReME.

Tabaquisme

Prevalença de fumadors diaris i ocasionals (ESCA 2021-2022)	23,3%
Professionals que han completat el curs en línia d'intervenció en tabaquisme del Programa d'Atenció Primària sense Fum	189
Adolescents inscrits al programa educatiu de prevenció Classe sense Fum (curs 2021-2022)	816

Consultes obertes del Programa

Salut i Escola, curs 2021-2022	765
--------------------------------	-----

Font: Registre de Salut Maternoinfantil i Registre de Salut i Escola.

Vigilància de la salut

Malalties de declaració obligatòria	Casos	Incidència ¹
Hepatitis A	1	0,16
Parotiditis	2	0,32
Tos ferina	0	0,00
Legionel·losi	31	4,9

¹ Taxa d'incidència per 100.000 habitants.

Seguretat alimentària i protecció de la salut¹

Conformitat en el compliment dels requisits normatius/ sanitaris, 2022

Establiments alimentaris visitats	84,1%
Torres de refrigeració i condensadors ²	68,2%
Allotjaments infantils i juvenils ²	97,4%
Càmpings ²	100%
Qualitat de l'aigua de consum humà	92,5%

Alertes alimentàries gestionades, 2022 131

Alertes de productes químics gestionades, 2022 1

¹ Dades conjuntes amb Terres de l'Ebre.

² Torres de refrigeració i condensadors conformes = classe 1 + classe 2.
Allotjaments infantils i juvenils i càmpings = condicions sanitàries generals.

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Municipis participants en els programes, 2022

L'aventura de la vida (hàbits saludables)	13
Connecta amb els teus fills i filles (prevenció de conductes de risc)	16
Fitjove (esport per a adolescents en zones d'especial vulnerabilitat)	4

Centres amb referents formats en els programes, 2022

Beveu menys (EAP)	7
Beveu menys (CAS)	1
Programa per a l'abordatge de les violències masclistes a la XAD	2
Prescripció social i salut (EAP)	31

Centres d'atenció primària formats en PIX

Centres que han realitzat sessió formativa	13
Total participants	231

Regió Sanitària Terres de l'Ebre

Promoció de la salut

Vacunes¹

Dosis administrades	669.891
Dosis lliurades	3.871

1 Dades conjuntes amb Camp de Tarragona.

Programa de Revisió de Menús Escolars (PReME), 2022

Informes	4
Alumnes	1.461
Llegums de primer plat ¹	100%
Fruita fresca de postres (4-5/setmana) ¹	100%
Hortalisses al menú diari ¹	100%
Oli d'oliva per amanir ¹	25%
Aliments frescos al menú diari ¹	100%

1 Percentatge de compliment de les recomanacions PReME.

Tabaquisme

Prevalença de fumadors diaris i ocasionals (ESCA 2021-2022)	24,0%
Professionals que han completat el curs en línia d'intervenció en tabaquisme del Programa d'Atenció Primària sense Fum	125
Adolescents inscrits al programa educatiu de prevenció Classe sense Fum (curs 2021-2022)	30

Consultes obertes del Programa Salut i Escola, curs 2021-2022

497

Font: Registre de Salut Maternoinfantil i Registre de Salut i Escola.

Vigilància de la salut

Malalties de declaració obligatòria	Casos	Incidència ¹
Hepatitis A	1	0,55
Parotiditis	2	1,10
Tos ferina	0	0,00
Legionel·losi	17	9,3

1 Taxa d'incidència per 100.000 habitants.

Seguretat alimentària i protecció de la salut¹

Conformitat en el compliment dels requisits normatius/sanitaris, 2022

Establiments alimentaris visitats	84,1%
Torres de refrigeració i condensadors ²	68,2%
Allotjaments infantils i juvenils ²	97,4%
Càmpings ²	100%
Qualitat de l'aigua de consum humà	92,5%

Alertes alimentàries gestionades, 2022 131

Alertes de productes químics gestionades, 2022 1

1 Dades conjuntes amb Camp de Tarragona.

2 Torres de refrigeració i condensadors conformes = classe 1 + classe 2.
Allotjaments infantils i juvenils i càmpings = condicions sanitàries generals.

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Municipis participants en els programes, 2022

L'aventura de la vida (hàbits saludables)	0
Connecta amb els teus fills i filles (prevenció de conductes de risc)	5
Fitjove (esport per a adolescents en zones d'especial vulnerabilitat)	4

Centres amb referents formats en els programes, 2022

Beveu menys (EAP)	3
Beveu menys (CAS)	1
Programa per a l'abordatge de les violències masclistes a la XAD	1
Prescripció social i salut (EAP)	10

Centres d'atenció primària formats en PIX

Centres que han realitzat sessió formativa	3
Total participants	48

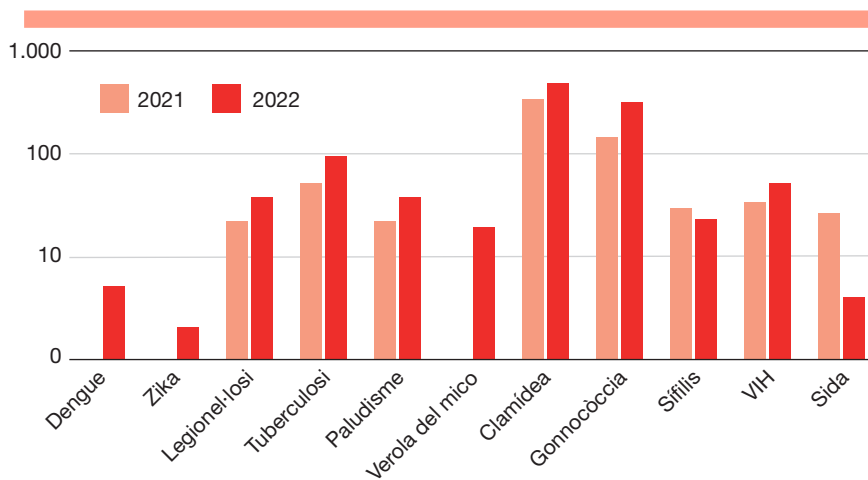
Lleida i Alt Pirineu i Aran

Durant l'any 2022, a banda de continuar treballant en la coordinació i gestió de la pandèmia per COVID-19 en àmbits com les residències de gent gran i la campanya agrària a Lleida, els diferents serveis i unitats de la Subdirecció Regional de Salut Pública de Lleida i Alt Pirineu i Aran han reprès moltes de les activitats que portaven a terme anteriorment i n'han endegat de noves per donar resposta a les necessitats sorgides.

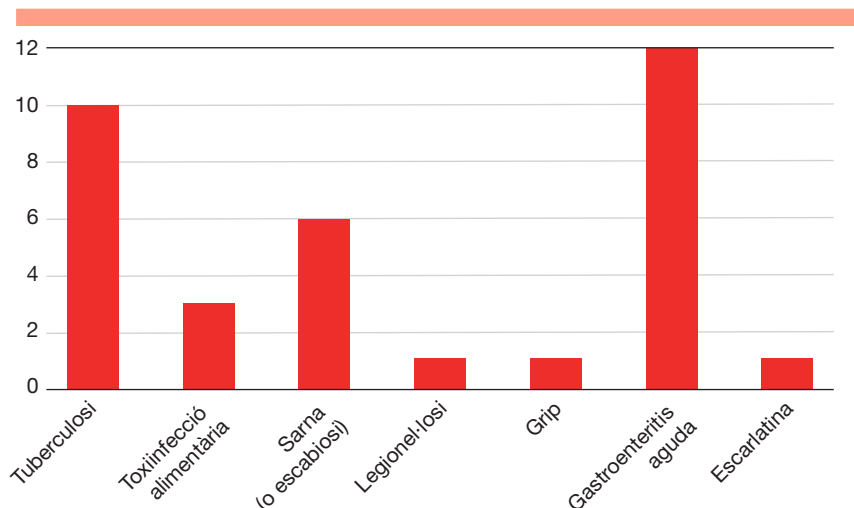
Servei de Vigilància Epidemiològica

El SVE Lleida ha continuat amb la gestió de casos i brots de COVID-19, principalment en l'àmbit residencial i laboral. Al mateix temps, s'ha fet la vigilància de casos de malalties de declaració obligatòria i brots, com la tuberculosi, hepatitis, malalties de transmissió sexual, arbovirosi i legionel·losi. Enguany, cal destacar la vigilància de casos de verola del mico durant la primavera i estiu. En totes les malalties s'observa un augment de casos respecte de l'any anterior.

Nombre de casos de diferents MDO, 2022

Nombre de brots, 2022

S'ha participat en el pla d'hivern, juntament amb els centres hospitalaris i d'atenció primària i coordinats pel CatSalut, informant setmanalment de la situació epidemiològica del conjunt de les infeccions respiratòries agudes, principalment infecció per SARS-CoV-2 i VRS. Així mateix, el SVE ha format part de la Comissió Territorial d'Infeccions liderada per l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova.

Servei de Salut Pública

Atès el caràcter essencial per a l'economia lleidatana del sector hortofructícola, i si bé és cert que durant l'any 2022 la incidència de la COVID-19 ha disminuït de manera significativa, des de la Subdirecció Regional a Lleida s'ha considerat prioritari portar a terme una campanya d'assessorament i supervisió a les centrals hortofructícoles per donar suport a les mesures contra la pandèmia vigents en aquest moment.

Des del Servei de Salut Pública s'ha organitzat el pla de treball, que ha consistit en una primera fase informativa a les empreses amb relació a les mesures sanitàries establertes i al material divulgatiu del Departament de Salut. En una segona fase s'han realitzat les visites per verificar les mesures preventives i de control de la infecció davant la COVID-19 implementades a les empreses i identificar punts amb elevat risc de transmissió. S'han portat a terme 179 visites per part de les tècniques superiors en Salut Pública.

Seguint el model d'integració de la salut en tots els àmbits, l'equip de salut pública de l'Alt Urgell - Cerdanya s'ha traslladat a unes noves oficines al nou CAP de la Seu d'Urgell, fet que permet una col·laboració més propera amb l'atenció primària.

Dins del marc de cooperació interdepartamental i amb la finalitat de coordinar les actuacions que realitzen conjuntament l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) i el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural s'ha portat a terme, a l'Escola de Capacitació Agrària de Tremp, una reunió de treball entre personal tècnic adscrit a aquests dos organismes en l'àmbit territorial del Pirineu.

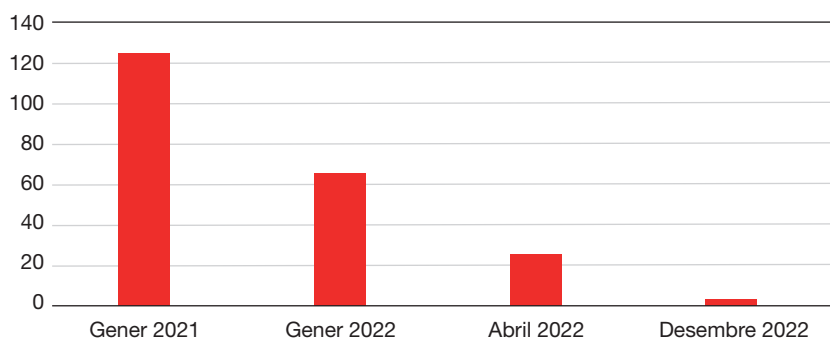
Els professionals del Servei de Salut Pública de Lleida i Alt Pirineu i Aran han assistit a una jornada de formació sobre prevenció de la violència, impartida per membres del cos de Mossos d'Esquadra del Grup de Proximitat i Oficina de Relacions amb la Comunitat i de la Unitat Regional de Medi Ambient, amb la finalitat de rebre consells de seguretat i de conèixer com prevenir situacions de violència en les tasques d'inspecció que porten a terme.

Servei d'Administració i Suport Territorial

L'any 2022 ha suposat tot un repte per al Servei d'Administració i Suport Territorial a Lleida i Alt Pirineu i Aran. En el marc de la situació d'emergència creada per la COVID-19 i tenint en compte l'evolució de l'epidèmia s'han prorrogat els programes de salut pública des d'una nova estratègia i s'han adequat els efectius a les noves necessitats, amb una desescalada

d'aquests efectius en diferents fases i d'acord amb les dades epidemiològiques.

Evolució del personal enquestador COVID-19, 2021-2022

La desescalada ha comportat tot un seguit de gestions en matèria de personal, incloent-hi els finals de pròrroga del personal afectat per la finalització o reestructuració de programes de la COVID-19. Així mateix la finalització dels programes ha repercutit en els àmbits de serveis generals, recursos informàtics i TIC i gestió econòmica. Una vegada estabilitzada la plantilla es van redefinir la distribució d'espais de treball conjuntament amb el Servei Català de la Salut a Lleida.

Des de les àrees de TIC cal destacar que l'any 2022 s'ha implementat la dotació d'ordinadors portàtils a tot el personal veterinari oficial d'escorxadors.

Pel que fa a taxes com al registre, l'any 2022 ha estat un punt d'inflexió i de canvi; ha començat el compte enrere del relleu generacional. El més destacable ha estat la connexió del programa del Departament de Salut de Gestió d'Ingressos al programa de GIDECAT del Departament d'Economia, fet que ha comportat un canvi radical en la manera de treballar.

El registre ha passat de ser tot en paper a tot electrònic. Les persones de la Unitat han tingut un reciclatge continuat i, alhora, s'ha ajudat a les diferents unitats de la Subdirecció i del CatSalut a fer el canvi. S'han interconnectat els diferents registres de les diferents administracions.

Campanya Salut-Neu

Des de la Subdirecció Regional s'ha treballat en el Pla coordinat per una campanya de la neu segura, amb l'objectiu que l'activitat de la campanya de la neu al territori es dugués a terme amb certa normalitat tot i el context de COVID-19.

En aquest sentit, la Unitat de Salut Laboral de la RS Alt Pirineu i Aran ha mantingut contacte permanent amb els serveis de prevenció de riscos laborals de les empreses hoteleres més grans i de les estacions i escoles d'esquí per assessorar-los en mesures preventives per al control de la infecció de la COVID-19, així com en el procés per actuar immediatament en el cas d'un brot. S'ha implementat un model d'abordatge de les

necessitats enfront la COVID-19 centrat en la prevenció primària en el lloc de treball, estudi de brots, cribratges i vacunació a la RS Alt Pirineu i Aran amb els serveis de prevenció de riscos laborals (SPRL). S'ha realitzat una visita a les instal·lacions d'esquí de La Molina juntament amb el SPRL de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya per comprovar les mesures de prevenció implementades en l'entorn laboral.

Dins d'aquesta mateixa campanya, la Subdirecció Regional ha engegat un pla de treball per assegurar el desenvolupament de l'activitat amb les màximes garanties de seguretat enfront les toxiinfeccions alimentàries. Per això s'ha centrat en la promoció i avaluació de la formació del personal de manipulació d'aliments que treballen en l'àmbit de la restauració comercial vinculada a les estacions d'esquí i al turisme de muntanya.

Les sessions presencials en diversos punts del territori (Vielha, Sort, Puigcerdà) han tingut com a objectius la promoció i l'avaluació dels coneixements en manipulació d'aliments segons els estàndards establerts per l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària. A més, s'ha impulsat la figura de responsable de supervisar els processos i les pràctiques correctes de manipulació d'aliments en aquests establiments.

Aquest pla s'ha portat a terme de forma coordinada entre l'ASPCAT, el Servei Aranés de Benèster e Salut, l'Associació Catalana d'Estacions d'Esquí i Activitats de Muntanya, Hostaleria de Lleida, Empresariat Cerdanya i l'Associació d'Hostaleria Girona.

Protecció de la salut

Per tal de fomentar la col·laboració en l'àmbit de les exportacions, s'ha fet una sessió formativa amb la col·laboració de la Subdelegació del Govern a Lleida. L'objectiu ha estat compartir les tasques que realitzen els agents de control de l'ASPCAT i de la Unitat Certificadora de Sanitat de Lleida. Les persones que han participat a la sessió són les que realitzen atestacions sanitàries a la Subdirecció Regional.

S'ha participat en la reunió de constitució de la Taula de la qualitat de l'aire de les Garrigues, de la qual es forma part com a Departament de Salut i que pretén ser una eina d'anàlisi, diàleg i transparència en relació amb la contaminació de l'aire i els efectes sobre la població.

Innovacions al laboratori de l'ASPCAT a Lleida

Com a resultat del procés d'optimització de recursos entre els laboratoris de l'ASPCAT, el laboratori de l'ASPCAT a Lleida assumeix també l'analítica de les mostres d'aigües de consum humà de la Subdirecció de Tarragona i Terres de l'Ebre i ha deixat d'analitzar mostres de piscines, així com la supervisió dels laboratoris de triquina dels escorxadors de Catalunya Central. D'altra banda, s'ha iniciat un pla de renovació de l'equipament per poder millorar la tasca analítica, incorporant nous equips, i s'ha aprovat la compra d'un cromatògraf líquid-masses que permetrà actualitzar i ampliar significativament el catàleg analític.

Arran de la publicació del RD 487/2022, de 21 de juliol, pel qual s'estableixen els requisits necessaris per a la prevenció i control de la legionel·losi, i per tal de donar-li compliment, s'ha treballat conjuntament amb la resta de laboratoris de l'ASPCAT en una nova edició del procediment de determinació de legionel·la que està acreditat per ENAC. Aquesta norma obre la porta a tècniques alternatives, especialment la PCR.

Cal dir que durant 2022 s'ha continuat treballant per poder implantar els canvis indicats en la Directiva (UE) 2020/2184 del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de desembre de 2020, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà, que comportarà canvis en els límits d'acceptació d'algunes determinacions i un augment important en el nombre de famílies i paràmetres a controlar.

Es manté l'acreditació núm. 162/LE340 per part d'ENAC. El laboratori disposa d'un catàleg de 96 mètodes d'anàlisis fisicoquímiques i 13 determinacions microbiològiques en diferents matrius, principalment aigües i aliments.

Promoció de la salut

Des del Servei de Promoció s'ha coordinat el desenvolupament del programa Salut i Escola, així com la implementació en les regions sanitàries de Lleida i de l'Alt Pirineu i Aran, conjuntament amb el Departament d'Educació, els proveïdors d'atenció primària i el CatSalut. Igualment, s'ha gestionat la inscripció als cursos monogràfics del programa Salut i Escola dels professionals referents del programa d'ambdues regions sanitàries i s'ha realitzat una sessió informativa en línia sobre el programa Classe sense Fum per tal de fomentar-ne la implementació en els centres educatius.

En relació amb la promoció de l'activitat física, el nou CAP de la Seu d'Urgell s'ha adherit al projecte Fem salut, pugem escales.

En l'àmbit de la promoció de l'envelliment actiu, s'ha participat en l'organització del Programa de formació als centres residencials i centres de dia de gent gran d'ambdues regions sanitàries, per tal de mitigar els efectes del confinament i la pandèmia i millorar el benestar emocional i la fragilitat de les persones usuàries. S'ha fet una formació per a formadors que, més enllà dels gerocultors i gerocultores, ha arribat a altres perfils professionals de les residències.

Davant la problemàtica de salut pública que suposa l'elevada prevalença d'obesitat i sobrepès en els infants de la Regió Sanitària Lleida, s'ha constituït el grup d'Obesitat infantil, del qual formen part el Servei de Promoció de la Subdirecció Regional, l'atenció primària, la direcció clínica territorial de pediatria, el Servei Català de la Salut, el Departament d'Educació, l'Ajuntament de Lleida i la Diputació de Lleida.

Salut comunitària

La participació des de Salut Pública en processos comunitaris a la Regió Sanitària Lleida s'ha mantingut en els grups motors de salut comunitària

de de la Noguera, en el d'Alcarràs i en el de Cervera, on dins el COM Salut s'ha obtingut el premi Albert Ramos de salut comunitària pel seu treball en "Salut mental i joves", que va ser entregat en el marc de la XV Jornada de la Xarxa AUPA a Reus.

Per tal de donar resposta a la necessitat plantejada per algunes àrees bàsiques de salut de la Regió Sanitària Alt Pirineu i Aran, s'ha organitzat el taller "Iniciant un procés de salut comunitària" que s'ha impartit en dues edicions, una a la Seu d'Urgell i l'altra a la Pobla de Segur. A la vegada s'ha participat en els grups motors d'Oliana, la Seu d'Urgell i Puigcerdà.

S'ha establert la col·laboració amb els nous perfils professionals de l'atenció primària i comunitària, nutricionistes i referents de benestar emocional d'ambdues regions sanitàries, establint grups de treball per a cada regió sanitària.

Prevençió del consum d'alcohol, tabac i altres drogues

S'ha iniciat el pla pilot per a la implantació de la *Guia de prevenció i abordatge del consum d'alcohol en edat pediàtrica, adolescents i famílies* a la Regió Sanitària Alt Pirineu i Aran. El primer pas ha estat la formació dels professionals i, a continuació, la implementació del projecte a les diferents àrees bàsiques amb l'objectiu de millorar les estratègies que permetin prevenir i atendre des dels serveis de salut els problemes relacionats amb l'alcohol en infants i adolescents.

L'any 2022 s'ha reprès la Xarxa de Prevenció del Tabaquisme de Lleida, que s'ha centrat en l'organització de les activitats de la Setmana sense fum 2022, entre les quals destaquen la publicació d'un article al diari *Segre* i la realització de l'enquesta sobre la prioritització dels entorns sense fum al municipi de Lleida.

S'ha participat en la Taula intersectorial d'estils de vida saludable en població infantojuvenil de Lleida, que té com a objectiu fomentar, integrar i coordinar els esforços en la promoció de la salut i la prevenció entre sectors i agents implicats en la difusió d'entorns i estils de vida saludables.

Unitat de Salut Laboral (USL)

La USL ha continuat participant activament en les actuacions encaminades a abordar aspectes rellevants de la vigilància de la salut dels treballadors i treballadores davant la COVID-19 de les RS Alt Pirineu i Aran i Lleida.

Durant la campanya agrària 2022 s'ha creat una comissió de vacunes en la fase postaguda de la pandèmia, formada per la coordinació campanya agrària, equip de vacunació, atenció primària, coordinació de vacunació COVID-19, comunicació i USL. S'ha portat a terme l'organització i coordinació del pla de vacunació per al treballador agrari.

S'ha creat un formulari per conèixer l'opinió dels professionals dels SPRL sobre el desenvolupament de l'anterior campanya agrària, on es demana la valoració de les diferents actuacions realitzades des de l'ASPCAT, i

El consum de tabac: un problema de salut pública

XARXA DE PREVENCIÓ DEL TABAQUISME DE LLEIDA

LA LLUITA contra el tabaquisme és un dels aspectes que prioritza el nou Pla de Salut de Catalunya 2021-2025, atès que el seu consum és considerat com un dels principals problemes de salut pública de la societat actual i suposa una reducció important dels anys de vida i, fins i tot, la mort.

En concret, aquesta és una epidèmia mundial que causa

87% dels càncers de pulmó es donen en persones fumadores i més del 80% tenen malaltia pulmonar obstructiva crònica (MPOC). El tabac es troba darrere del 75% dels infarts de miocardi de menors de 45 anys, així com de la resta de malalties cardiovasculars. De fet, el seu consum triplica el risc d'infart o angina de pit, també produeix asma, infertilitat o

Segons dades de l'Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA), el 2020 el consum de tabac a Catalunya en majors de 15 anys va ser del 24,6%, un 27,8% homes i un 21,3% dones. Aquest percentatge era superior en persones menors de 64 anys i amb estudis secundaris. Pel que fa a les regions sanitàries de Lleida i Alt Pirineu i Aran, són de 26,9% i 27,1%, respectivament. Amb els objectius de treballar en els punts crítics del nostre territori i augmentar la sensibilització de la població envers el tabaquisme, el 5 d'abril del 2018 es va constituir

s'han realitzat visites als SPRL del territori amb l'objectiu de donar continuïtat al canal obert de comunicació amb els mateixos i donant a conèixer les funcions i tasques bàsiques de la USL.

S'ha dut a terme el curs de formació en el marc del Pla d'emergència nuclear exterior (PENTA) per a la zona de Maials i l'àrea d'influència de la central nuclear d'Ascó, amb l'objectiu de conèixer les accions a emprendre i anticipar la preparació de les respostes conjuntes amb els agents del territori de manera òptima.

Treball conjunt amb l'Aran

En el marc del conveni de col·laboració entre la Secretaria de Salut Pública i el Servei Aranés de Benèster e Salut, la Subdirecció ha acompanyat la Secretaria de Salut Pública a la visita a la Val d'Aran, per reunir-se amb els responsables i professionals de l'entitat.

Conjuntament amb el Servei Aranés de Benèster e Salut s'ha organitzat la Jornada Addiccions i Joves Val d'Aran, on també ha intervingut el Servei de Promoció de la Salut de la Subdirecció Regional i s'ha presentat la *Guia de prevenció i abordatge del consum d'alcohol en edat pediàtrica, adolescents i famílies*.

Participació en actes, jornades i congressos

La Subdirecció ha intervingut en la taula rodona "Activitat física i salut en el medi rural" dins la Jornada del Senat "Deporte como motor de desarrollo socioeconómico y cohesión territorial, que es va celebrar a Madrid al març del 2022.

Dins la XV Jornada PASS 2022 Salut i joves: parlem-ne!, s'ha intervingut en la taula rodona Fortaleses i reptes d'intervencions adreçades a joves. Experiències del territori.

En el marc de col·laboració amb la Fundació del Banc dels Aliments de les comarques lleidatanes, s'ha participat en les III Jornades d'Experiències i Bones Pràctiques en la Distribució Solidària d'Aliments.

S'ha participat en el Congrés de la Societat Espanyola d'Epidemiologia (SEE), XI reunió anual, presentant quatre comunicacions: "Estudio de un brote de ocho casos de tuberculosis en adolescentes en un instituto de Lleida", "Comparación de dos brotes de COVID-19 en una residencia geriátrica; ¿relación con la vacunación?", "Efectividad de la vacunación frente a COVID-19 en una institución penitenciaria" i "Dos años de pandemia de COVID-19 en residencias geriátricas de la Región Sanitaria Lleida".

S'ha format part del comitè organitzador del XI Congrés de l'Associació Espanyola de Vacunologia i s'hi ha participat amb la presentació de dues comunicacions: "Evolución de la prevalencia de mujeres embarazadas portadoras del virus de la hepatitis B" i "Comparación de dos brotes de COVID-19 acaecidos antes y después de la vacunación de usuarios y trabajadores de una residencia geriátrica".

Dins del cicle de Dijous de Salut Pública, s'ha participat amb la sessió Campanya agrària 2021 a la Regió Sanitària Lleida, coordinació des de salut laboral. També s'ha intervingut des de la Unitat de Salut Laboral i des del Servei de Protecció presentant la campanya Salut Neu 21-22 i explicant les activitats realitzades.

S'ha participat en la 7a Jornada Catalana d'Infermeria del Treball i Salut Laboral amb la comunicació "Col·laboració entre infermeres en una jornada de vacunació contra la COVID-19 en una indústria càrnica de Lleida", que ha estat guardonada amb el tercer premi.

En col·laboració amb la Diputació de Lleida, s'ha organitzat la jornada de formació "Recursos en Salut en el Món Local: Col·laboració entre Administracions" on s'han compartit experiències de treball coordinat i s'han identificat noves oportunitats de treball conjunt.

Participació en mitjans de comunicació

Amb motiu de la Setmana de sensibilització sobre els riscos del consum d'alcohol, s'ha preparat l'article "L'alcohol és responsabilitat de tothom", publicat al diari *Segre*.

S'ha col·laborat amb *Onda Zero* en l'entrevista a la cap de servei de Promoció de la Salut, que ha parlat sobre la col·laboració de la xarxa de salut pública per promoure la salut i prevenir la malaltia al territori.

En el Dia Mundial de la Salut Laboral s'ha redactat l'article d'opinió "Actuem junts..." de la cap de Servei de la Unitat de Salut Laboral RS Lleida RS Alt Pirineu i Aran i que s'ha publicat als diaris *La Mañana* i *Segre*.

Docència i recerca

L'any 2022 s'ha reprès la Comissió de Docència per tal de coordinar les estades dels estudiants del Grau de Nutrició Humana i Dietètica i dels rotatoris dels estudiants d'Infermeria i de Veterinària de la Universitat de Lleida, en els diferents serveis de la Subdirecció. S'han tutelat treballs relacionats amb un brot de legionel·losi, grip aviar, arbovirosis, paludisme, febres hemorràgiques virals, obesitat infantil i alimentació saludable.

S'ha signat el protocol de col·laboració amb la càtedra DOTSS (Desenvolupament d'Organitzacions i Territoris Saludables i Sostenibles) de la Universitat de Lleida, amb l'objectiu de col·laborar en el desenvolupament d'iniciatives que incideixin en el benestar de les persones i en la promoció d'estils de vida saludable al territori. Com a membre de la mateixa, s'ha participat en el projecte europeu RETSASO (xarxa transfronterera sanitària i social).

Treballar per la cohesió dels equips

S'ha celebrat la II Jornada Connecta't al Centre de les Arts i la Memòria de Ponent de Juneda, amb els objectius d'incrementar el sentit de pertinença a l'organització des d'una mirada col·lectiva, millorar la qualitat de les relacions en l'entorn laboral i identificar i adquirir eines per a una comunicació efectiva.

Adhesió de nous membres al club sènior de la Regió Sanitària Lleida

S'ha celebrat l'acte de reconeixement als professionals de la Regió Sanitària que s'han jubilat durant els anys 2020 i 2021 i que, amb motiu de la pandèmia, no s'havia pogut fer abans.

Regió Sanitària Lleida

Promoció de la salut

Vacunes¹

Dosis administrades	383.489
Dosis lliurades	3.330

¹ Dades conjuntes amb Alt Pirineu i Aran.

Programa de Revisió de Menús Escolars (PReME), 2022

Informes	8
Alumnes	1.827
Llegums de primer plat ¹	100%
Fruita fresca de postres (4-5/setmana) ¹	100%
Hortalisses al menú diari ¹	100%
Oli d'oliva per amanir ¹	87,5%
Aliments frescos al menú diari ¹	100%

¹ Percentatge de compliment de les recomanacions PReME.

Tabaquisme

Prevalença de fumadors diaris i ocasionals (ESCA 2021-2022)	23,0%
Professionals que han completat el curs en línia d'intervenció en tabaquisme del Programa d'Atenció Primària sense Fum	136
Adolescents inscrits al programa educatiu de prevenció Classe sense Fum (curs 2021-2022)	111

Consultes obertes del Programa

Salut i Escola, curs 2021-2022	1.067
--------------------------------	-------

Font: Registre de Salut Maternoinfantil i Registre de Salut i Escola.

Vigilància de la salut

Malalties de declaració obligatòria	Casos	Incidència ¹
Hepatitis A	2	0,54
Parotiditis	1	0,27
Tos ferina	1	0,27
Legionel·losi	29	7,9

¹ Taxa d'incidència per 100.000 habitants.

Seguretat alimentària i protecció de la salut¹

Conformitat en el compliment dels requisits normatius/sanitaris, 2022

Establiments alimentaris visitats	90,7%
Torres de refrigeració i condensadors ²	81,9%
Allotjaments infantils i juvenils ²	100%
Càmpings ²	98,0%
Qualitat de l'aigua de consum humà	52,0%

Alertes alimentàries gestionades, 2022 109

Alertes de productes químics gestionades, 2022 1

¹ Dades conjuntes amb Alt Pirineu i Aran.

² Torres de refrigeració i condensadors conformes = classe 1 + classe 2. Allotjaments infantils i juvenils i càmpings = condicions sanitàries generals.

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Municipis participants en els programes, 2022

L'aventura de la vida (hàbits saludables)	13
Connecta amb els teus fills i filles (prevenció de conductes de risc)	4
Fitjove (esport per a adolescents en zones d'especial vulnerabilitat)	4

Centres amb referents formats en els programes, 2022

Beveu menys (EAP)	9
Beveu menys (CAS)	0
Programa per a l'abordatge de les violències masclistes a la XAD	5
Prescripció social i salut (EAP)	24

Centres d'atenció primària formats en PIX

Centres que han realitzat sessió formativa	1
Total participants	32

Regió Sanitària Alt Pirineu i Aran

Promoció de la salut

Vacunes¹

Dosis administrades	383.489
Dosis lliurades	3.330

1 Dades conjuntes amb Lleida.

Tabaquisme

Prevalença de fumadors diaris i ocasionals (ESCA 2021-2022)	21,3%
---	-------

Professionals que han completat el curs en línia d'intervenció en tabaquisme del Programa d'Atenció Primària sense Fum	11
--	----

Adolescents inscrits al programa educatiu de prevenció Classe sense Fum (curs 2021-2022)	0
--	---

Consultes obertes del Programa Salut i Escola, curs 2021-2022	42
--	----

Font: Registre de Salut Maternoinfantil i Registre de Salut i Escola.

Vigilància de la salut

Malalties de declaració obligatòria	Casos	Incidència ¹
Hepatitis A	1	1,34
Parotiditis	0	0,00
Tos ferina	0	0,00
Legionel·losi	7	9,4

1 Taxa d'incidència per 100.000 habitants.

Seguretat alimentària i protecció de la salut¹

Conformitat en el compliment dels requisits normatius/ sanitaris, 2022

Establiments alimentaris visitats	90,7%
Torres de refrigeració i condensadors ²	81,9%
Allotjaments infantils i juvenils ²	100%
Càmpings ²	98,0%
Qualitat de l'aigua de consum humà	52,0%

Alertes alimentàries gestionades, 2022	109
---	-----

Alertes de productes químics gestionades, 2022	1
---	---

1 Dades conjuntes amb Lleida.

2 Torres de refrigeració i condensadors conformes = classe 1 + classe 2.
Allotjaments infantils i juvenils i càmpings = condicions sanitàries generals.

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Municipis participants en els programes, 2022

L'aventura de la vida (hàbits saludables)	3
Connecta amb els teus fills i filles (prevenció de conductes de risc)	0
Fitjove (esport per a adolescents en zones d'especial vulnerabilitat)	0

Centres amb referents formats en els programes, 2022

Beveu menys (EAP)	5
Beveu menys (CAS)	0
Programa per a l'abordatge de les violències masclistes a la XAD	4
Prescripció social i salut (EAP)	10

Centres d'atenció primària formats en PIX

Centres que han realitzat sessió formativa	-
Total participants	-

Catalunya Central

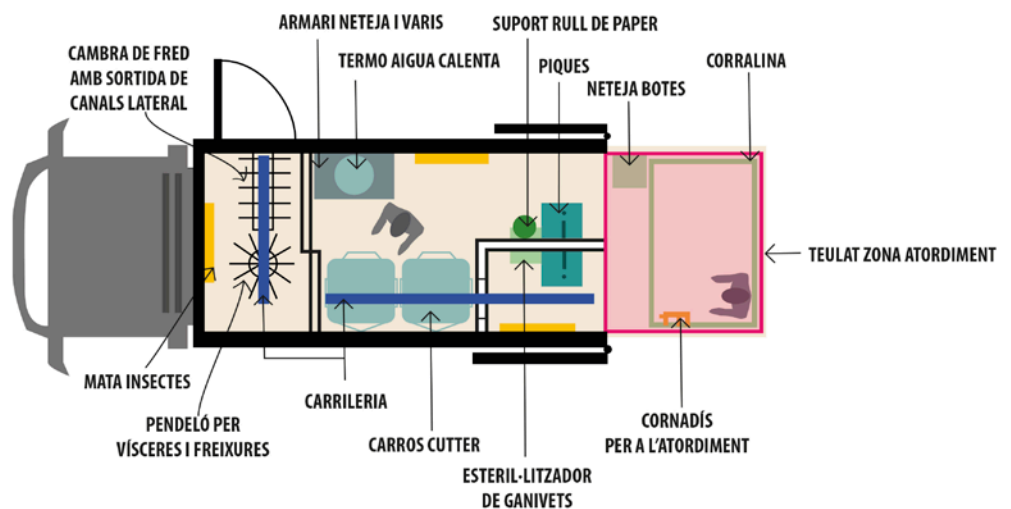
Protecció de la salut

Escorxador mòbil

El primer escorxador mòbil a Catalunya va iniciar la seva activitat el febrer del 2022 i ha de facilitar a petits productors sacrificar els seus xais i cabrits a la mateixa explotació, atès que la majoria d'escorxadors que donaven servei a la Catalunya Central han tancat les línies de producció d'aquestes espècies.

L'autorització d'aquest escorxador de petites dimensions (es tracta d'un furgó isotèrmic amb una caixa de poc més de 8 m²) s'ha realitzat d'acord al nou RD 1086/2020 que permet flexibilitzar determinades condicions de la normativa comunitària i s'ha aconseguit amb el suport i coordinació de tots els agents implicats (empreses i administracions).

L'escorxador actualment dona servei a vuit explotacions de la Catalunya Central.

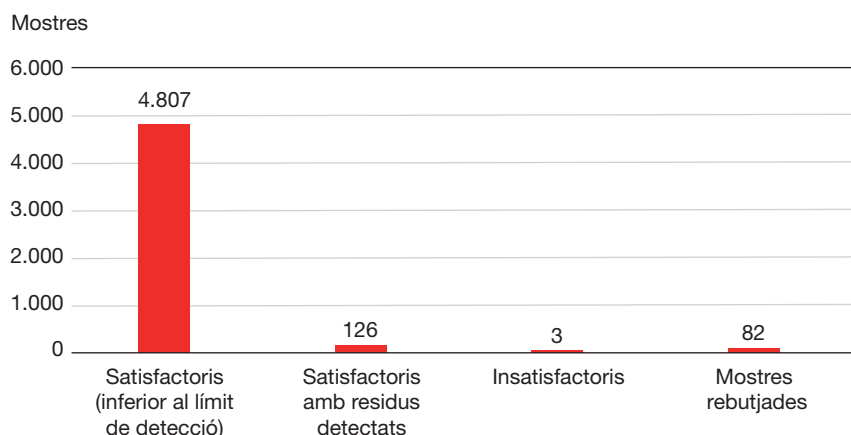

Programa d'investigació de residus

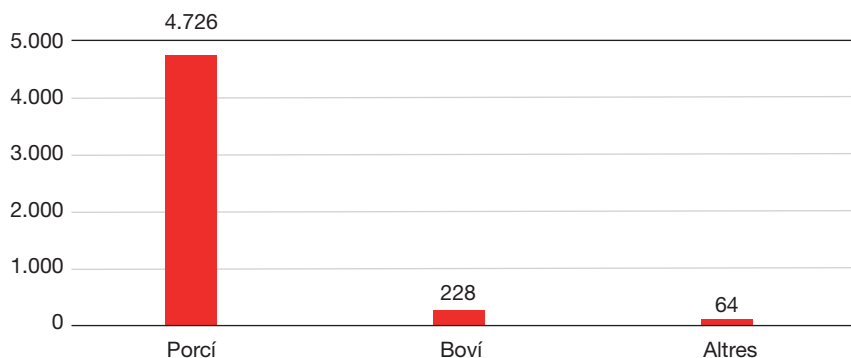
El Programa d'investigació de residus (PIR) s'aplica a Catalunya per determinar la presència de residus en animals i aliments d'origen animal. A la Catalunya Central s'han recollit més de 5.000 mostres de canals de porcí, boví, oví, conills, pollastres, senglar de caça i ous, que representa el 35,6% de totes les mostres que s'analitzen a tot Catalunya. El 95% d'aquestes mostres corresponen a canals de porcí, fet que implica que en algun escorxador la presa sigui de més de 1.500 mostres l'any.

Els resultats conformes representen el 99,94% de les mostres recollides i només tres han donat resultat insatisfactori per superar els límits establerts (dues mostres per metalls pesants, cadmi i plom, i una per substància antimicrobiana, lincomicina).

Resultats analítics globals

Distribució de mostres

Exportacions

La Catalunya Central es caracteritza per tenir un nombre elevat d'empreses amb vocació exportadora. Nou escorxadors sacrificuen 9.887.844 porcins, que en una gran proporció van destinats a l'exportació, ja sigui com a carn o productes carnis.

El 2022, 68 empreses a la Catalunya Central estan autoritzades amb requisits específics per a l'exportació a un o més països, i s'han tramitat 25 noves sol·licituds. Aquestes empreses exportadores requereixen uns controls singulars que han implicat més de 320 inspeccions *ad hoc* per la seva activitat exportadora, realitzades per tècnics dels equips de la Catalunya Central, i també s'ha realitzat la supervisió de 23 establiments documentalment i 7 *in situ*.

També des de la Catalunya Central s'ha creat la base de dades MEXCAT, per a ús de totes les unitats territorials, per a la gestió i registres dels controls oficials a empreses exportadores a Mèxic.

Vigilància epidemiològica

Durant el 2022 s'han dut a terme totes les activitats encomanades de prevenció i control de malalties de declaració obligatòria (MDO) i brots epidèmics a la comunitat. L'anàlisi descriptiva es troba en la taula resum i en el capítol de Vigilància i resposta a emergències de salut pública. A continuació destaquem alguns aspectes territorials.

Projecte de millora organitzativa i funcional al territori per a la reducció de les ITS

Durant l'última dècada s'ha observat una tendència a l'alça en els diagnòstics d'infeccions de transmissió sexual (ITS) a Catalunya i també a la Regió Sanitària Catalunya Central. Durant l'any 2022, totes les ITS han augmentat i la infecció gonocòccia ha estat la que presenta un major augment, de fins al 69,7% respecte del 2021; seguidament es troba el limfogranuloma veneri, amb un augment del 50%, mentre que la clamídia i la sífilis presenten increments del 6,8 i el 5,9%, respectivament. L'any 2022 el nombre de casos d'ITS notificats al sistema de vigilància ha estat de 952, que representa un augment del 21% respecte de l'any anterior. La ITS més notificada ha estat la clamídia, que representa un 62,6% del total de casos notificats, seguida de la infecció gonocòccia, amb un 31,1%. Del total d'estudis de contactes realitzats, s'han identificat 672 parelles sexuals, de les quals només podem assegurar tractament a 148 contactes, que suposa un 22% del total de contactes identificats.

Durant l'any 2022 s'ha iniciat un treball col·laboratiu amb tots els actors de salut al territori amb l'objectiu principal de reduir les ITS a la Catalunya Central mitjançant la millora del retard diagnòstic i de la notificació, realització dels estudis de contactes i compliment del tractament. Una de les primeres accions que s'ha abordat en aquest sentit ha estat el Pla funcional d'ITS, iniciat en el sector Bages, Berguedà, Moianès i Solsonès. L'avaluació posa en relleu que abans de finalitzar aquest Pla funcional ja s'objectiva una millora de la coordinació entre els professionals, millora pel pacient i lleugera millora dels indicadors de salut.

Projecte de sessions informatives sobre mesures preventives de malalties transmissibles més prevalents a les residències geriàtriques adreçades al personal que hi treballa.

Des de l'inici de la pandèmia de la COVID-19 va ser necessari el suport de Salut Pública per reforçar les mesures de prevenció i control a les residències geriàtriques. La incidència de casos disminueix però continuen havent-hi brots relacionats amb la manca d'aplicació de les mesures preventives. A més, han ressorgit altres malalties transmissibles respiratòries agudes, sarna o gastroenteritis aguda.

Amb l'expertesa adquirida, l'avaluació de les activitats prèvies dutes a terme i les aliances establertes amb el Departament de Drets Socials, es proposen sessions informatives per reforçar les mesures preventives de les malalties transmissibles més prevalents a les residències geriàtriques.

S'han fet sessions informatives presencials a 30 de les 97 residències geriàtriques de la Catalunya Central, amb un total de participació de 449 professionals. La participació ha estat elevada en les residències que han acceptat l'activitat i ha permès reforçar els coneixements de mesures higièniques entre el personal, sobretot les cuidadores geriàtriques.

Impacte de la verola del mico a la Catalunya Central

El brot de la verola del mico (*monkeypox*) es va constituir com una emergència de salut pública d'importància internacional (ESPII) el 23 de juliol del 2022 i no va finalitzar fins iniciat l'any 2023. Des del Servei de Vigilància a la Catalunya Central es van fer les actuacions de prevenció i control del cas de la Regió Sanitària i també es va donar suport durant els mesos de juliol i agost, com a xarxa de vigilància, a l'Agència de Salut Pública de Barcelona, on va tenir una incidència superior.

Del 12 de juny al 5 de setembre es van notificar 25 casos autòctons a la Regió Sanitària Catalunya Central, el 96% del quals eren homes. La mitjana d'edat va ser de 43 anys, amb un mínim de 16 anys i un màxim de 66 anys. També es van identificar dos brots, l'un familiar i l'altre comunitari.

Impacte de la pandèmia de la COVID-19

La sisena onada de la pandèmia de la COVID-19, amb la variant òmicron, va tenir impacte durant el primer trimestre del 2022 i va suposar un canvi d'estratègia en la vigilància i control que va comportar deixar de seguir els contactes i posar el focus a les persones vulnerables. A la Catalunya Central durant el 2022 s'han notificat 113.217 casos. D'aquests casos, 31.901 han estat associats a brot, amb un total de 5.714 brots. El 59% dels brots han estat en l'àmbit d'ensenyament, seguit d'un 32% en l'àmbit familiar/ domiciliari i un 7% en institucions no sanitàries.

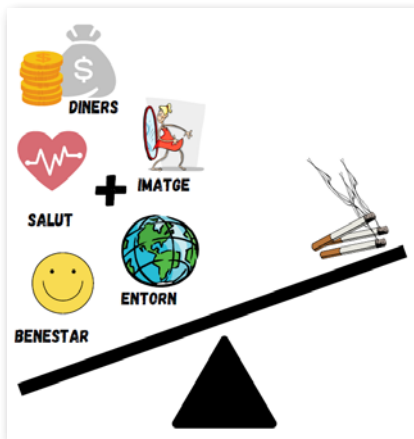
Promoció de la salut

Treball en xarxa

Per tal de treballar en la línia dels objectius del Pla de salut, el Servei de Promoció de la Salut impulsa des de fa temps el treball en xarxa entre professionals de la Regió. En aquesta línia, enguany s'han constituït la **Xarxa de Coordinació de Dietistes-Nutricionistes (D-N)** i la **Xarxa de Referents de Benestar Emocional (RBEC)** amb els nous rols professionals de l'atenció primària, amb el CatSalut i l'ASPCAT, que es reuneixen de manera periòdica per fer seguiment de la implementació d'aquests nous professionals, informar de novetats, consensuar, acompanyar-los, informar-los, resoldre dubtes, compartir bones pràctiques i detectar necessitats.

A més a més, s'ha consolidat la **Xarxa de Salut Bucodental**, constituïda el mes de desembre de 2021, amb odontòlegs de cadascun dels proveïdors d'atenció primària de la Regió Sanitària, serveis territorials del Departament d'Educació, CatSalut i l'ASPCAT. Gràcies al treball d'aquesta Xarxa, s'han adherit al [programa Dents fortes i sanes](#) 21 escoles més

que l'any passat. Aquesta xarxa ha impulsat també una formació sobre **Alimentació saludable i sostenible** dirigida als professionals dels serveis d'odontologia de l'atenció primària.

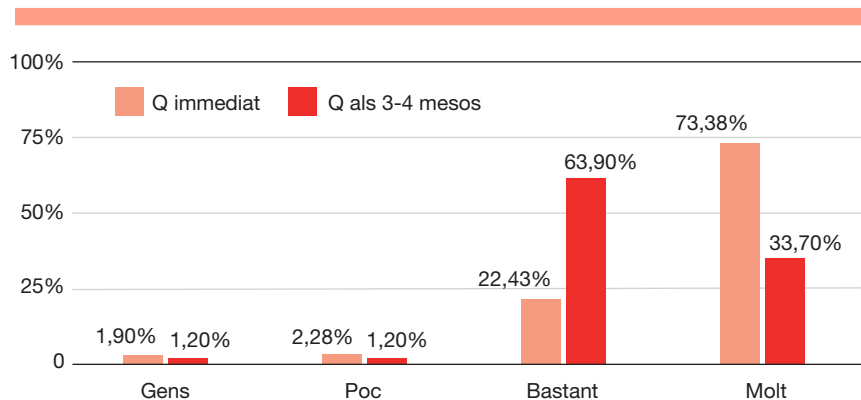
Un any més, la [Xarxa de Prevenció i Control del Tabaquisme de la Catalunya Central](#) ha impulsat al territori les activitats que s'organitzen durant la Setmana sense fum i, a partir del lema de la [Setmana sense fum 2022](#) “**Viu sense fumar i comença a sumar**”, s'han incentivat una sèrie d'activitats de sensibilització: una enquesta poblacional que han contestat 1.328 persones i el disseny de material de suport. Segons dades recollides, 372 persones exfumadores han expressat que els principals motius que els havien portat a deixar de fumar havien estat **la salut, el benestar i els diners**. A més a més, han ofert la seva experiència personal i/o consell a les persones fumadores per aconseguir que abandonin l'hàbit tabàquic. També s'ha elaborat un recull de les activitats registrades per les entitats a la [Web de la Setmana sense fum 2022](#) dutes a terme a la Catalunya central.

Les diferents **xarxes de Salut i Escola dels sectors sanitaris** exposen, cada any, els resultats del desplegament del PSiE en els centres educatius i es treballen punts de millora entre els seus integrants. Aquest any, les entitats que formen part de la Xarxa Salut i Escola de l'Anoia han organitzat la Jornada **Eduquem + Salut**, que ha posat en valor la feina realitzada en el Programa després de 18 anys del seu desplegament a la comarca.

Programa formatiu per a residències de gent gran

Aquest any s'han dut a terme les sessions de formació destinades a persones cuidadores geriàtriques de residències i centres de dia de persones grans que van començar a organitzar-se a mitjan de l'any passat. La formació ha constat de dos mòduls teoricopràctics: la **Gestió del benestar emocional** i la **Prevenció i gestió de la fragilitat en les persones grans**. Gràcies a la creació d'un grup motor format per persones provinents del món sanitari i social, s'han organitzat 16 tallers que han arribat a 141 professionals de gairebé el 50% de les residències del territori (42 de 83). La satisfacció entre els assistents ha estat molt alta en ambdós mòduls i en totes les sessions realitzades, i l'aplicabilitat dels continguts també ha estat molt ben valorada.

Aplicabilitat

Els resultats inicials d'aquestes formacions han estat presentats al [Dijous de Salut Pública](#).

Programes d'alimentació saludable

- Amed i Aquí sí. Fruita i salut

El 2022 s'han impulsat les renovacions de les acreditacions **Amed** i les noves adhesions a la Campanya **Aquí sí. Fruita i salut**. A final d'any la Regió disposa de 43 establiments Amed amb capacitat per a 4.210 comensals de 17 municipis i 22 noves adhesions a la campanya Aquí sí. Fruita i salut, que suma un total de 47 establiments adherits.

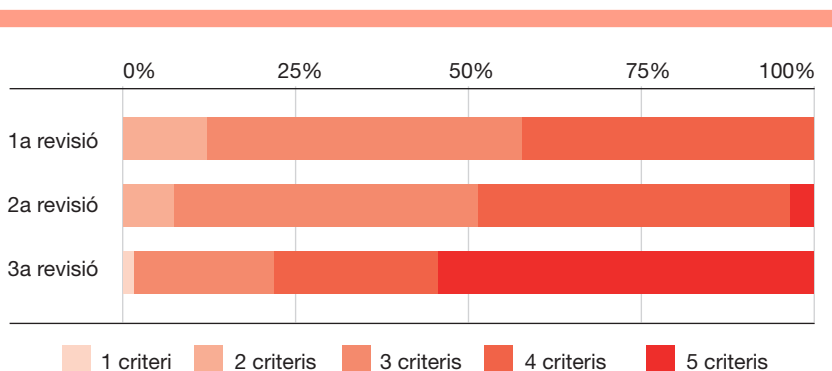
Acompanyant a la documentació de renovació i nova acreditació, s'ha distribuït un fullet dissenyat a la Catalunya Central, amb consells d'alimentació saludable i enllaços a la *Guia de petits canvis per menjar millor*, a la *Guia d'activitat física* i a les rutes saludables del municipi de l'establiment (o de la comarca, en cas que no en disposin). Aquest fullet conté també enllaços a dos tests autoadministrats per saber si s'és una persona sedentària i es menja de manera saludable.

- Infografies del Programa de Revisió de Menús Escolars. PRrME

S'han elaborat unes infografies amb els principals resultats de les últimes revisions realitzades, així com de l'evolució del programa als diferents sectors sanitaris, per valorar, d'una manera visual, l'evolució dels menús escolars des que es va iniciar el Programa. Aquestes infografies estan a disposició de les entitats o professionals que les vulguin consultar (promocio.cc@gencat.cat).

Al llarg dels anys s'observa una evolució positiva del compliment dels cinc indicadors del Programa en tots els sectors.

Evolució del compliment per nombre d'indicadors

Font: Infografia Evolució dels resultats de les revisions dels menús escolars a Osona (cursos 2007-2009, 2012-2014 i 2017-2019).

Unitat de Salut Laboral

Juntament amb l'ASPCAT i la Unitat Docent de l'ICS s'ha elaborat un circuit de formació en salut pública per a les infermeres internes residents (IIR) de la Catalunya Central. Deu infermeres han rotat per la USL durant aquest any, participant activament en les activitats diàries i treballant un cas real al final de la seva rotació.

S'ha continuat amb l'estudi de casos notificats des de l'atenció primària i altres especialitats per sospita de malaltia relacionada amb el treball.

En el marc del programa postocupacional de l'amiant, s'han seguit revisant els casos inclosos al programa i citant-ne de nous.

Així mateix, s'ha continuat editant la publicació semestral del butlletí territorial de vigilància epidemiològica de salut laboral, que retorna la informació als professionals de la salut que contribueixen a la notificació de la sospita de la malaltia relacionada amb el treball del territori.

Administració i suport territorial

Durant l'any 2022 el Servei d'Administració i Suport Territorial a la Catalunya Central ha continuat experimentant un elevat nivell d'activitat ocasionat per la represa de l'activitat efectiva arran de la fi progressiva de les mesures associades a la lluita contra la pandèmia de la COVID-19.

En aquest sentit, es va gestionar la sortida del personal adscrit als diferents programes de salut pública establerts per fer front a la pandèmia, ja fos per finalització del programa en qüestió, com ara el Programa 6 (aprovat per l'Acord GOV/172/2020, de 29 de desembre) que va finalitzar la seva activitat de seguiment dels contactes dels casos en data 16 de març, o per la reducció dels efectius associats, com en els casos dels programes 1 (aprovat per l'Acord GOV/71/2020, de 2 de juny), 3 (aprovat per l'Acord GOV/117/2020, de 6 d'octubre) i 4 (aprovat per l'Acord GOV/131/2020, de 20 d'octubre).

Com a resultat, la plantilla de la Subdirecció Regional a la Catalunya Central va davallar notablement, i va passar de 237 professionals (el màxim durant l'any 2021) a 148 professionals a la fi de l'any 2022.

No obstant això, la mobilitat del personal en relació amb la resta de col·lectius que formen part de la Subdirecció Regional a la Catalunya Central ha experimentat un notable increment. En són un exemple els 775 nomenaments de personal del cos de titulació superior, especialitat veterinària (el col·lectiu més nombrós a la Subdirecció Regional) gestionats. Així mateix, durant 2022 s'han gestionat 33 ofertes de selecció al portal ATRI (amb un total de 47 persones seleccionades).

De la mateixa manera, la davallada en el nombre de professionals no s'ha traduït en una variació del volum d'incidències informàtiques reportades al Servei, que s'han mantingut estables i s'han situat entorn de les 650.

Finalment, cal fer una menció especial a l'àmbit de formació, on s'ha gestionat un total de 4.310 hores de formació davant les 2.797 hores gestionades durant l'any 2021, cosa que suposa un apreciable increment del 54%.

Regió Sanitària Catalunya Central

Promoció de la salut

Vacunes	
Dosis administrades	391.185
Dosis lliurades	3.896
Programa de Revisió de Menús Escolars (PReME), 2022	
Informes	107
Alumnes	30.823
Llegums de primer plat ¹	97,2%
Fruita fresca de postres (4-5/setmana) ¹	95,7%
Hortalisses al menú diari ¹	99,1%
Oli d'oliva per amanir ¹	27,1%
Aliments frescos al menú diari ¹	98,1%

¹ Percentatge de compliment de les recomanacions PReME.

Tabaquisme

Prevalença de fumadors diaris i ocasionals (ESCA 2021-2022)	28,0%
Professionals que han completat el curs en línia d'intervenció en tabaquisme del Programa d'Atenció Primària sense Fum	145
Adolescents inscrits al programa educatiu de prevenció Classe sense Fum (curs 2021-2022)	205

¹ Conjuntament amb Barcelona Metropolitana Sud.

Consultes obertes del Programa Salut i Escola, curs 2021-2022	1.075
--	-------

Font: Registre de Salut Maternoinfantil i Registre de Salut i Escola.

Vigilància de la salut

Malalties de declaració obligatòria	Casos	Incidència¹
Hepatitis A	2	0,37
Parotiditis	7	1,30
Tos ferina	0	0,00
Legionel·losi	30	5,6

¹ Taxa d'incidència per 100.000 habitants.

Seguretat alimentària i protecció de la salut

Conformitat en el compliment dels requisits normatius/sanitaris, 2022	
Establiments alimentaris visitats	69,0%
Torres de refrigeració i condensadors ¹	87,3%
Allotjaments infantils i juvenils ¹	100%
Càmpings ²	100%
Qualitat de l'aigua de consum humà	87,7%

Alertes alimentàries gestionades, 2022	125
---	-----

Alertes de productes químics gestionades, 2022	5
---	---

¹ Torres de refrigeració i condensadors conformes = classe 1 + classe 2.
² Allotjaments infantils i juvenils i càmpings = condicions sanitàries generals.

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Municipis participants en els programes, 2022	
L'aventura de la vida (hàbits saludables)	0
Connecta amb els teus fills i filles (prevenció de conductes de risc)	14
Fitjove (esport per a adolescents en zones d'especial vulnerabilitat)	2

Centres amb referents formats en els programes, 2022	
Beveu menys (EAP)	19
Beveu menys (CAS)	4
Programa per a l'abordatge de les violències masclistes a la XAD	4
Prescripció social i salut (EAP)	39

Centres d'atenció primària formats en PIX	
Centres que han realitzat sessió formativa	-
Total participants	-

Girona

El cafè virtual: un espai de comunicació de la Subdirecció Regional a Girona

Amb la intenció de reforçar la comunicació entre professionals, s'ha creat un espai virtual informal: "el cafè virtual". L'objectiu és poder compartir una petita estona entre totes les persones que formen part de la Subdirecció Regional, perquè es coneguin, comparteixin informacions o projectes de cada servei, notícies o actes que poden ser interessants, experiències individuals, informacions de la Secretaria... i tot allò que qualsevol persona vulgui aportar. No hi ha ordre del dia, és d'assistència voluntària i no està liderat per ningú en concret. És un espai mensual de només mitja hora, una pausa cafè, que permet que les persones de la Subdirecció es vegin i es posin al dia de tot allò que vulguin compartir.

criteris de prioritització en l'aplicació dels programes de control alimentari en les actuacions planificades 2022 UC - SICA - Àmbit Protecció

El Sistema de control sanitari dels aliments i els establiments alimentaris a Catalunya (SICA) integra les activitats de gestió del risc destinades a comprovar que els operadors econòmics compleixin la legislació sanitària alimentària que els és aplicable, així com verificar que dissenyin i apliquin mesures preventives sistemàtiques per evitar la presència de perills en els aliments i, per tant, l'aparició de malalties de transmissió alimentària. Els programes que inclou el SICA són:

- Programa d'inspecció d'infraestructures i equipaments dels establiments alimentaris
- Programa d'inspecció de processos i productes alimentaris
- Programa d'inspecció sanitària dels animals sacrificats per al consum humà
- Programa d'avaluació dels autocontrols dels establiments alimentaris
- Programa de control dels distribuïdors i importadors sense instal·lacions

Habitualment, els controls i les inspeccions planificades dediquen un temps important a la comprovació de les infraestructures i equipaments dels establiments (que han estat autoritzats o supervisats en els tràmits d'autorització i inscripció al RSIPAC), en detriment del control i verificació de les condicions dels processos de producció, els productes elaborats i els sistemes de control de la seguretat alimentària de l'establiment. La nova prioritització pretén orientar les actuacions de control perquè, sense descuidar el marc normatiu, resultin més efectives pel que fa als aspectes que poden tenir més repercussió sanitària i un benefici més important en la protecció de la salut. Actuacions on el principi de prioritització sigui un control basat en el risc que representa l'activitat dels establiments alimentaris, d'acord amb els perills identificats segons l'activitat.

La prioritització representa un model de reorganització de les tasques durant el temps dedicat a la Unitat de Control (UC) de l'establiment. Els objectius de prioritització de 2022 són:

- Comprovar i verificar de manera exhaustiva el compliment dels requisits del Reglament (CE) 2073/2005 de la Comissió Europea, de 15 de novembre de 2005, relatiu als criteris microbiològics aplicables als productes alimentaris.
- Comprovar i verificar de manera exhaustiva els programes de les empreses per a la gestió d'alertes alimentàries, d'acord amb les seves responsabilitats de l'art. 19 del Reglament UE 178/2002.
- Comprovar i verificar de manera exhaustiva la gestió dels al·lèrgens i substàncies que poden provocar intoleràncies alimentàries i la comunicació i/o gestió de la informació alimentària facilitada al consumidor.

Intervenció comunitària a Lloret de Mar amb persones refugiades provinents d'Ucraïna

Davant la primera arribada a Lloret de Mar de persones refugiades provinents d'Ucraïna, arran del conflicte bèl·lic iniciat el 9 de març de 2022, l'Ajuntament va desplegar un pla d'acollida específic. Des dels serveis socials especialitzats del municipi, que treballaven en el punt d'acollida, van detectar que les dones adultes manifestaven la necessitat de suport emocional atesa la situació traumàtica que estaven vivint.

Es va crear un grup de treball entre l'Ajuntament de Lloret de Mar, la Corporació de Salut Maresme-Selva (que gestiona l'ABS de Lloret de Mar), traductores i Salut Pública (Servei de Salut Pública de Girona Sud i Servei de Promoció de la Salut a Girona). Des del grup de treball es va definir una estratègia d'intervenció per donar resposta a les necessitats detectades oferint una intervenció integral a partir de la coordinació de les professionals de diferents àmbits. La població diana es va classificar en tres grups: població primària (població de refugiades ucraïneses, tant dones adultes, com infants i adolescents), secundària (familiars o amigues de les refugiades que ja residien a Lloret, etc.) i terciària (professionals i voluntariat que participaven en el procés d'acollida i intervenció).

Es van fer diferents activitats encaminades a oferir un espai lúdic on poder-se relaxar i expressar de manera natural el que s'estava vivint i facilitar la demanda de necessitats. Entre les activitats destaquen un passeig pels jardins de Santa Clotilde amb vistes al mar o un taller d'art creatiu utilitzant diferents materials per afavorir l'alliberament o el control de les emocions a la Masia Les Alegries.

Es van organitzar diferents grups i hi van acabar participant un total de 33 persones del grup de població primària i secundària i 6 persones del grup de població terciària. Es va passar un test de suport social (Oslo3), un de benestar emocional, abans de les intervencions i després de l'última intervenció, i un qüestionari de satisfacció final. Es van recollir les demandes de necessitats detectades per anar-les treballant posteriorment.

La intervenció ha estat valorada positivament globalment. El benestar emocional va augmentar ostensiblement en tots els grups, mentre que el suport social va augmentar molt lleugerament. No es va poder arribar a totes les persones que complien criteris d'inclusió per manca de personal i temps, i perquè en alguns casos se solapava amb altres activitats que van ser prioritzades (majoritàriament cursos de català/castellà).

A partir d'aquest treball i de la vinculació de la població provinent d'Ucraïna amb les professionals de salut i de serveis socials, principalment, va ser més fàcil treballar diferents àmbits clau, com la vacunació COVID-19, que ha augmentat més en d'altres nacionalitats com Romania i Bulgària.

L'Ajuntament de Lloret de Mar ha empadronat 1.532 persones refugiades ucraïneses des de l'inici de la guerra.

Brot de verola del mico o *monkeypox*

El 14 de maig de 2022 l'Agència de Seguretat Sanitària del Regne Unit va informar de dos casos de verola del mico sense antecedents recents de viatges i sense contacte amb un cas importat. Ràpidament la malaltia es va estendre per diferents països i es va declarar un brot que afectava molts països on la malaltia no era comuna.

La verola del mico és una zoonosi poc freqüent, causada per un virus del gènere *Orthopoxvirus*, de la família *Poxviridae*, anomenat MPXV (per les sigles en anglès de *monkeypox virus*). Produeix símptomes similars a la verola, erradicada l'any 1980, però menys greus. Els casos greus solen ocórrer amb major freqüència entre els nens, embarassades, adults joves i persones immunocompromeses, i estan relacionats amb el grau d'exposició al virus i la vulnerabilitat de la persona.

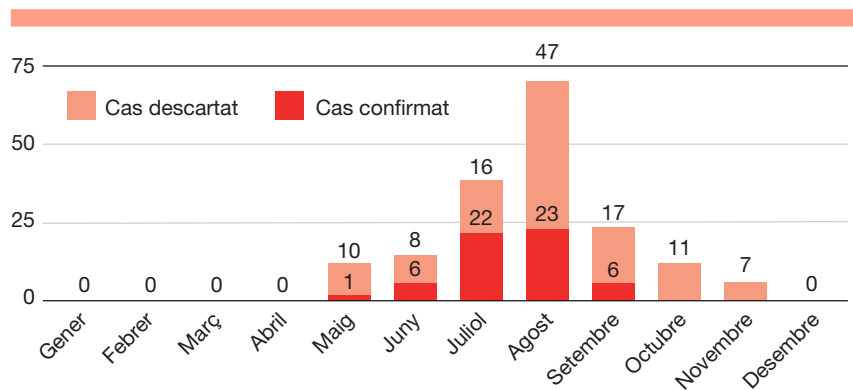
A Espanya, els vuit primers casos sospitosos del brot es van informar el 27 de maig i a final d'any hi havia 7.498 casos confirmats. A Catalunya hi ha hagut 2.312 casos confirmats.

A la Regió Sanitària Girona, des del maig fins al novembre del 2022 es van rebre 174 notificacions, 58 de les quals es van confirmar i 116 es van descartar. El primer cas confirmat es va detectar el 20 de maig i l'últim, l'11 de setembre. 57 dels casos van ser homes i únicament hi va haver una dona. Els casos confirmats tenien edats compreses entre els 18 i els 75 anys, i la franja d'edat de 31 a 40 anys va ser la més afectada.

El mecanisme de transmissió més freqüent va ser el contacte durant les relacions sexuals.

Evolució de casos confirmats i descartats durant el brot de 2022

La gestió del brot va ser ràpida i en va permetre el control. Es va incloure com a malaltia de notificació obligatòria urgent, es va instaurar la tècnica diagnòstica a tot el territori, es van fer arribar missatges preventius als col·lectius de més risc, es va fer un seguiment epidemiològic dels casos i dels contactes per tal de tallar les cadenes de transmissió, i es va desplegar la vacunació a l'Hospital Universitari Doctor Josep Trueta. Durant el 2022 s'ha administrat la vacuna a 54 persones preexposició i a dues persones postexposició.

Modernització de les oficines dels serveis veterinaris oficials d'escorxador

L'any 2022 ha finalitzat el projecte de dotació d'ordinadors portàtils per a tot el personal veterinari que desenvolupa tasques d'inspecció als escorxadors. En total s'ha entregat 53 portàtils. A més, s'ha dotat de portàtil el personal que treballa fent substitucions o de reforç per acumulació de tasques.

Amb aquests ordinadors –i mitjançant l'entorn Office 365 i les eines de treball col·laboratives OneDrive, SharePoint i Teams– es fa possible que el personal veterinari –que té uns horaris de treball especials, amb horaris nocturns i en festius– pugui relacionar-se de manera més senzilla i eficient amb la resta de l'equip.

La Unitat de Salut Laboral de Girona participa en l'elaboració d'un curs de patologia ocupacional adreçat a metges d'atenció primària

Amb l'objectiu de millorar la capacitat de detecció i gestió de la patologia relacionada amb el treball, es planifica aquest curs, adreçat a tots els facultatius de l'atenció primària de la Regió Sanitària Girona.

El curs vol donar a conèixer la importància del treball com a determinant social de la salut i el paper de la salut laboral com a àmbit de la salut pública.

El temari abordarà la patologia més freqüent relacionada amb les condicions de treball, així com l'impacte que pot tenir en la salut, els nous materials, equipaments o formes de treball.

Regió Sanitària Girona

Promoció de la salut

Vacunes	
Dosis administrades	723.989
Dosis lliurades	8.357

Programa de Revisió de Menús Escolars (PReME), 2022	
Informes	46
Alumnes	13.268
Llegums de primer plat ¹	89,1%
Fruita fresca de postres (4-5/setmana) ¹	87,0%
Hortalisses al menú diari ¹	87,0%
Oli d'oliva per amanir ¹	56,5%
Aliments frescos al menú diari ¹	84,8%

¹ Percentatge de compliment de les recomanacions PReME.

Tabaquisme

Prevalença de fumadors diaris i ocasionals (ESCA 2021-2022)	27,6%
Professionals que han completat el curs en línia d'intervenció en tabaquisme del Programa d'Atenció Primària sense Fum	270
Adolescents inscrits al programa educatiu de prevenció Classe sense Fum (curs 2021-2022)	178

Consultes obertes del Programa Salut i Escola, curs 2021-2022	1.000
--	-------

Font: Registre de Salut Maternoinfantil i Registre de Salut i Escola.

Vigilància de la salut

Malalties de declaració obligatòria	Casos	Incidència¹
Hepatitis A	9	1,16
Parotiditis	1	0,13
Tos ferina	10	1,29
Legionel·losi	64	8,2

¹ Taxa d'incidència per 100.000 habitants.

Seguretat alimentària i protecció de la salut

Conformitat en el compliment dels requisits normatius/ sanitaris, 2022	
Establiments alimentaris visitats	76,5%
Torres de refrigeració i condensadors ¹	79,1%
Allotjaments infantils i juvenils ¹	96,1%
Càmpings ²	100%
Qualitat de l'aigua de consum humà	97,7%

Alertes alimentàries gestionades, 2022	154
---	-----

Alertes de productes químics gestionades, 2022	4
---	---

¹ Torres de refrigeració i condensadors conformes = classe 1 + classe 2.
² Allotjaments infantils i juvenils i càmpings = condicions sanitàries generals.

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Municipis participants en els programes, 2022	
L'aventura de la vida (hàbits saludables)	121
Connecta amb els teus fills i filles (prevenció de conductes de risc)	13
Fitjove (esport per a adolescents en zones d'especial vulnerabilitat)	2

Centres amb referents formats en els programes, 2022	
Beveu menys (EAP)	13
Beveu menys (CAS)	1
Programa per a l'abordatge de les violències masclistes a la XAD	7
Prescripció social i salut (EAP)	42

Centres d'atenció primària formats en PIX	
Centres que han realitzat sessió formativa	2
Total participants	26

Barcelona

Cerca activa d'extreballadors exposats a l'amiant i incorporació al programa de vigilància

En el marc del programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant, que duen a terme la xarxa d'Unitats de Salut Laboral territorials i els serveis especialitzats de referència (pneumologia i otorrinolaringologia) s'ha realitzat una cerca activa per identificar extreballadors que haguessin estat exposats a l'amiant i incorporar-los al programa. Fins al 2021 s'havien fet actuacions per incorporar extreballadors d'empreses encara existents i actives.

El repte ha estat iniciar una cerca activa de persones que havien treballat a MACOSA, que ja no es troba en actiu com a empresa. Arran dels contactes que el Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral tenia amb l'associació de jubilats de MACOSA, s'acorda iniciar els tràmits amb la Tresoreria General de la Seguretat Social per aconseguir la llista d'extreballadors possiblement exposats entre els anys 1960-1990. No va ser tasca fàcil i es va haver de justificar legalment la necessitat de disposar d'aquestes dades i la seva finalitat.

Es va obtenir una llista inicial de 1.649 persones i una vegada depurada (excloent-ne les defuncions, les residents fora de Catalunya, les que havien treballat menys de 3 mesos i les majors de 90 anys) la cohort resultant va ser de 799 persones, 406 corresponents a les regions Metropolitana Nord i Sud (397 homes i 9 dones). Se'ls van enviar cartes personalitzades informant del programa i donant les dades de contacte de les unitats de salut laboral (USL) del seu territori perquè, si hi estaven d'acord, es pogués valorar el grau d'exposició i incloure-les en el programa en cas de complir criteris.

Les USL del Barcelonès Nord i Maresme, Vallès i Costa de Ponent van rebre 78 trucades de persones interessades (74 homes i 4 dones) a ser incloses en el programa, amb una taxa de resposta del 18 %, un percentatge normal en cerques actives d'aquest tipus.

Durant l'any 2021 i 2022 s'han inclòs en el programa de seguiment 49 persones (46 homes i 3 dones) que han iniciat els exàmens de salut i els posteriors controls a les USL i serveis de pneumologia corresponents. S'han detectat les patologies següents: dues asbestosis, vuit plaques pleurals i dos casos d'atelèctasi rodona.

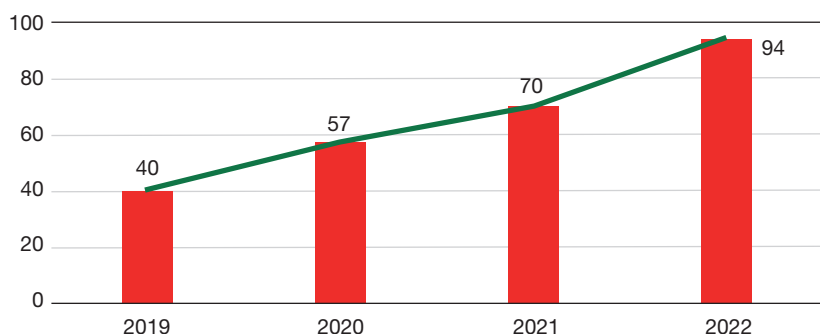
Evolució dels processos de selecció de personal

En els darrers anys, coincidint amb la pandèmia i els programes vinculats a aquesta, el Servei d'Administració i Suport Territorial a Barcelona ha experimentat un increment considerable del volum de processos selectius a realitzar i de la gestió dels mateixos, per a reforçar, majoritàriament, els serveis de salut pública (SSP) i els serveis de vigilància epidemiològica (SVE) arreu del territori.

La cerca activa d'extreballadors de l'empresa MACOSA ha suposat la inclusió de 49 persones al programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant.

L'increment des del 2019 fins al 2022 ha estat del 135%. Concretament enguany, el nombre absolut de processos selectius ha estat de 94, mentre que l'any 2019 en van ser 40.

Processos selectius, 2019-2022

Col·laboració d'èxit entre organitzacions per a les malalties infeccioses emergents

Per iniciativa del Servei Català de la Salut, en iniciar-se la pandèmia es va crear a la Regió Metropolitana Nord un òrgan de planificació estratègica que integrava la Direcció del CatSalut, els SVE al Vallès i al Barcelonès Nord i Maresme, els SSP, els proveïdors d'atenció primària i hospitalària, els caps dels serveis de malalties infeccioses i de microbiologia, juntament amb els serveis de drets socials, amb participació ocasional de protecció ciutadana i entitats no governamentals. Les reunions d'estratègies (RE) es feien setmanalment per Teams i s'hi analitzava la situació epidemiològica, la càrrega de feina a l'atenció primària, hospitalària i dels laboratoris, i les tendències en l'autenticació de soques circulants. Amb totes les dades i la informació sobre les dificultats detectades es decidien les línies estratègiques a la Regió.

Durant el 2022 les reunions han continuïtat fent-se amb periodicitat mensual, per discutir i decidir sobre altres malalties emergents, més enllà de la COVID, com el virus respiratori sincicial (VRS), els casos greus d'infecció estreptocòccica, la legionel·losi, la sarna o el dengue. Es considera una col·laboració d'èxit entre organitzacions que s'ha de mantenir en el futur per una bona coordinació estratègica.

Es mantenen les reunions estratègiques iniciades durant la pandèmia entre diferents administracions, professionals sanitaris i laboratoris per tractar sobre les malalties infeccioses emergents.

Accions per a l'impuls de la cobertura vacunal de la COVID-19 en població d'origen migrant

A inici d'any s'han portat a terme accions per augmentar la cobertura vacunal de la COVID-19 en població d'origen migrant en diversos municipis de la Subdirecció Regional Barcelona, dins del pla de prevenció de la possible sisena onada. Concretament, el Servei de Salut Pública del Barcelonès Nord i Maresme i el Servei d'Atenció Primària (SAP) del Barcelonès Nord i Maresme, juntament amb el Servei Català de la Salut, els ajuntaments i el Departament d'Igualtat i Feminismes, han acordat dirigir les accions a les àrees bàsiques de salut dels tres municipis amb més baixa cobertura vacu-

nal: Badalona, Santa Coloma de Gramenet i Mataró. La població diana han estat les persones migrants d'origen indi (Badalona), pakistanès (Badalona i Santa Coloma de Gramenet), xinès (Santa Coloma de Gramenet) i marroquí (Mataró) i hi han participat diverses administracions territorials conjuntament amb els proveïdors d'atenció primària.

Les intervencions han consistit, entre d'altres, en la difusió i mobilització d'un *motorhome* per a la vacunació sense cita en els tres municipis, la informació sobre vacunació a les diferents accions de mediació i formacions amb població paquistanesa, reunions comunitàries amb referents comunitaris i sessions informatives a la comunitat. A Badalona s'ha realitzat una jornada de portes obertes de vacunació i l'Ajuntament ha col·laborat en la difusió penjant cartells en mercats, comerços i fins i tot amb entrega en mà al mercat de divendres i pel carrer. A Santa Coloma de Gramenet també s'han imprès i repartit pòsters i fullets en establiments alimentaris.

L'avaluació dels resultats confirma que s'ha assolit l'impacte esperat amb l'augment de la cobertura vacunal de la població d'origen migrant majoritària en cada un dels municipis, amb un augment d'entre 4-9 % de la cobertura vacunal de la COVID-19.

Les intervencions per augmentar la cobertura vacunal contra la COVID-19 en població migrada han aconseguit un augment d'entre el 4 i el 9 % respecte de la cobertura inicial.

Cobertura vacunal contra la COVID-19

	Novembre de 2021	Gener de 2022	Maig de 2022
Badalona			
Índia i Pakistan	68%		77%
Marroc	47%		55%
Amèrica llatina	73%		77%
Europa de l'Est	38%		44%
Mataró			
Marroc	48,6%	54%	
Àfrica	60%	68%	
Europa de l'Est	52,5%	56,8%	
Santa Coloma de Gramenet			
Xina	75,4%		82%
Índia i Pakistan	68,6%		76,4%
Marroc	48%		57%
Amèrica llatina	72%		76%
Europa de l'Est	40%		46%

Control de mosquits: mesures preventives a nivell municipal a l'àmbit metropolità sud

Amb la finalitat d'impulsar mesures preventives d'àmbit municipal per al control de mosquits, com a vectors de malalties transmissibles (arbovirus) a la Regió Metropolitana Sud, els SSP a l'Alt Penedès i Garraf i al Baix Llobregat Centre-Litoral, l'Hospitalet de Llobregat i Baix Llobregat Nord, juntament amb el Servei de Vigilància Epidemiològica Barcelona Sud, han realitzat una campanya informativa, de sensibilització i de recollida d'infor-

mació dels ajuntaments del territori. Les arbovirosis són malalties infeccioses emergents, d'etiologia vírica i importància creixent que són transmèses de manera predominant pels mosquits.

La campanya s'ha adreçat a 33 ajuntaments de l'Alt Penedès i Garraf (APG) i 35 ajuntaments del Baix Llobregat i l'Hospitalet (BLL i L'H), per tal de recalcar la gran importància que tenen les mesures adoptades pels municipis amb relació al control de mosquits, especialment durant la temporada de mosquits en fase adult actiu i seguint criteris validats. La recollida d'informació dels ajuntaments permet visualitzar la situació de partida, quins són els aspectes que cal reforçar i tenir una primera aproximació de la situació en el municipi en el cas de declaració d'un cas sospitós o confirmat tal i com es mostra a la taula següent.

A l'àmbit metropolità sud s'ha realitzat una campanya informativa, de sensibilització i de recollida d'informació dels 68 ajuntaments per al control de mosquits.

Ajuntaments que apliquen o no mesures preventives per al control de mosquits

Respecte dels ajuntaments	Actuen específicament	Tenen plans de control	Fan revisió de punts de cria	Fan tractaments	Accions de sensibilització	Requeriments de mesures preventives	Ordenança municipal
APG							
Afirmatiu	12	5	12	10	11	14	1
Negatiu	12	19	12	14	13	10	23
NS/NC	9	9	9	9	9	9	9
BLL i L'H							
Afirmatiu	27	27	27	27	21	9	6
Negatiu	2	2	2	2	11	20	23
NS/NC	6	6	6	6	4	6	6

Estudi del possible impacte de les EDAR en la propagació de brots de legionel·losi al Vallès

A causa de l'elevat nombre de casos de legionel·losi al Vallès, i amb estudis científics que posen de manifest el possible risc de dispersió de legionel·la des de les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR), s'ha fet un petit estudi del possible impacte de les EDAR en la propagació de brots de legionel·losi al Vallès per verificar la possible hipòtesi. Hi han participat diferents actors, com la Universitat de Barcelona, la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut, el Servei de Protecció de Barcelona i els SSP al Vallès Occidental Est i al Vallès Oriental.

Les mostres de la possible generació de bioaerosols s'han recollit amb un aspirador d'aire ciclònic, com mostra la fotografia, i el mètode d'anàlisi per determinar legionel·la ha estat per la tècnica PCR. Els resultats mostren presència d'unitats genòmiques (UG) per *Legionella pneumophila* i es conclou que caldria ampliar l'estudi per obtenir més dades i augmentar les distàncies de mostreig de l'aire des de l'EDAR.

S'ha realitzat un estudi del possible impacte de les EDAR en la propagació de brots de legionel·losi al Vallès.

Aspirador d'aire ciclònic .

Formació en benestar emocional i fragilitat per a professionals dels centres de gent gran

S'han impartit 15 tallers formatius en fragilitat i benestar emocional a 271 professionals gerocultors i auxiliars de 71 residències de gent gran.

El Servei de Promoció Barcelona ha organitzat durant el 2022 15 tallers formatius a professionals de centres de gent gran, i ha adequat l'oferta a les principals necessitats derivades de l'impacte de la COVID-19 en les persones usuàries d'aquests establiments.

El programa formatiu iniciat amb l'objectiu d'impulsar l'envelliment actiu en l'àmbit dels centres residencials i dels centres de dia per a persones grans ha incorporat dos nous mòduls: M06-La gestió del benestar emocional als centres de gent gran i M07-La gestió de la fragilitat als centres de gent gran.

L'any anterior, el Servei de Promoció va participar en la creació i l'impuls del grup motor que va coordinar i participar en l'elaboració de materials i continguts dels dos mòduls, juntament amb la Subdirecció General de Promoció, així com en la formació de personal formador dels professionals que impartirien els 15 tallers i en la coordinació del desplegament al territori, amb el suport dels SSP, per respectar la màxima proximitat als centres.

Tallers de benestar emocional i fragilitat per a professionals de centres de gent gran

	M06-Gestió del benestar emocional		M07-Gestió de la fragilitat	
	Març-abril 2022	Juny 2022	Març-abril 2022	Juny 2022
RM Sud				
Alt Penedès i Garraf	1 Vilafranca		1 Vilafranca	
Baix Llobregat Nord	1 Martorell		1 Martorell	
Baix Llobregat Centre	1 Cornellà de Llobregat		1 Cornellà de Llobregat	
Baix Llobregat Litoral	1 L'Hospitalet de Llobregat		1 L'Hospitalet de Llobregat	
		1 Sant Feliu de Llobregat (repesca)		1 Sant Feliu de Llobregat (repesca)
RM Nord				
Barcelonès Nord i Maresme	1 El Masnou		1 Mataró	
Vallès Occidental	1 Sabadell		—	
Vallès Oriental	1 Granollers		1 Granollers	
	8 tallers M06		7 tallers M07	

A la Regió Metropolitana Nord i Sud s'han fet 15 tallers, als quals han assistit 247 professionals, la majoria dones, de 71 centres de gent gran (dels aproximadament 495 centres). Tenint en compte que la majoria de professionals ha assistit separatament als dos tallers, s'han ocupat en total 335 places de l'oferta formativa. Més de la meitat d'aquests professionals corresponen a gerocultors i auxiliars.

Aquest desplegament territorial s'ha dut a terme amb la participació de 28 docents que han impartit els tallers i pertanyen a les entitats proveïdores d'atenció primària principalment o als dispositius locals del Departament de Drets Socials, que donen servei a aquests mateixos centres.

El Servei de Promoció ha realitzat l'avaluació del programa, tant pel que fa a aspectes de cobertura i aplicabilitat com en l'impacte en la pràctica professional de les persones assistents. S'ha treballat amb les dades extretes de 376 qüestionaris completats en finalitzar els tallers, i també de 48 qüestionaris completats als 1-4 mesos de rebre l'acció formativa. La satisfacció dels tallers i l'aplicabilitat en el lloc de treball dels coneixements adquirits, immediatament després de rebre el taller, ha estat valorada *molt* o *bastant* favorablement pel 95% de l'alumnat. Menys de la meitat d'alumnes manifesten haver adoptat les recomanacions rebudes als tallers als 1-4 mesos, sobretot per manca de temps.

Formació sobre la gestió dels al·lèrgens alimentaris per al personal de les llars d'infants

El Servei de Salut Pública al Baix Llobregat Centre-Litoral i l'Hospitalet de Llobregat i Baix Llobregat Nord, a petició dels directors de les llars d'infants catalanes, i amb la col·laboració del Departament d'Educació, ha organitzat una formació sobre la gestió dels al·lèrgens alimentaris per al personal de les llars d'infants. La formació té un format en línia asincrònica dins la plataforma Moodle del Departament d'Educació, de vuit hores lectives de durada, amb un termini màxim de dues setmanes per a la seva execució. El temari inclou les intoleràncies i les al·lèrgies alimentàries, els principals grups d'al·lèrgens alimentaris, les bones pràctiques de manipulació (BPM) per a una bona seguretat alimentària i la normativa aplicable a Catalunya. La plataforma conté vídeos, material de consulta, fitxes de treball amb preguntes i casos pràctics, així com el fòrum on l'alumnat pot adreçar les seves consultes i dubtes al tutor/a.

Al Baix Llobregat i l'Hospitalet s'ha realitzat una nova formació sobre la gestió dels al·lèrgens alimentaris per al personal de les llars d'infants.

Jornada de tecnologia i pantalles, entre l'ús i l'abús, al Vallès Occidental

Els SSP al Vallès Occidental Est i Oest formen part de la xarxa de professionals de les addiccions del Vallès Occidental, amb el suport de la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques. Enguany la xarxa ha organitzat la jornada Tecnologia i pantalles, entre l'ús i l'abús, que ha permès compartir coneixement expert, participar i intercanviar punts de vista actualitzats sobre l'ús de pantalles. Hi han participat professionals de diferents entitats com la Facultat de Psicologia de la UAB, el Consorci Sanitari de Terrassa, la Diputació de Barcelona, Axioma i el Consell Comarcal del Vallès.

La xarxa de professionals de l'àmbit de les drogues del Vallès Occidental té com a missió afavorir el coneixement, les bones pràctiques i el treball en xarxa dels professionals que treballen en l'àmbit de les addiccions dins d'aquesta comarca. Es realitzen reunions periòdiques del grup motor i s'amplia el nombre de professionals interessats a formar-hi part.

Jornada de tecnologia i pantalles.

S'ha elaborat i presentat el diagnòstic quantitatiu de salut comunitària de Sabadell i per cada EAP del municipi.

Presentació del diagnòstic de salut comunitària.

Diagnòstic quantitatiu de salut comunitària de Sabadell

El Servei de Salut Pública al Vallès Occidental Est, a petició dels equips d'atenció primària (EAP) de Sabadell i amb la col·laboració de diferents àrees de l'Ajuntament de Sabadell i dels mateixos EAP, ha elaborat el diagnòstic quantitatiu de salut comunitària del municipi de Sabadell. El document, a més del diagnòstic de salut global del municipi, disposa del diagnòstic individualitzat per a cadascuna de les 10 ABS del municipi. Aquest diagnòstic de salut comunitària ha de servir per planificar les intervencions a impulsar d'acord amb les necessitats, els recursos i els actius del municipi, establir prioritats d'actuació en el treball de diferents àrees de l'Ajuntament de Sabadell implicades en els grups de treball de salut en totes les polítiques i, a més, encarar el Programa de prescripció social i salut que es va posar en marxa de manera simultània a totes les ABS de Sabadell durant el 2020.

El diagnòstic de salut comunitària es va iniciar al març de 2022 i va ser presentat oficialment el 15 de desembre de 2022, en el marc de la reunió del Consell Municipal de Salut de Sabadell i més tard a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears. Paral·lelament, també s'han fet les presentacions dels diagnòstics per ABS a tots els EAP del municipi.

Subdirecció Regional a Barcelona

Promoció de la salut

	Dosis administrades	Dosis lliurades
Barcelona Ciutat	1.721.113	61.096
Metropolitana Nord	1.702.185	12.772
Metropolitana Sud	1.152.858	23.335

Programa de Revisió de Menús Escolars (PRReME), 2022

	Regió sanitària sense Barcelona ciutat	Barcelona ciutat
Informes	211	136
Alumnes	87.139	67.719
Llegums de primer plat ¹	97,6%	30,1%
Fruita fresca de postres (4-5/setmana) ¹	98,6%	91,2%
Hortalisses al menú diari ¹	100%	98,5%
Oli d'oliva per amanir ¹	47,9%	54,4%
Aliments frescos al menú diari ¹	100%	99,3%

¹ Percentatge de compliment de les recomanacions PRReME.

Tabaquisme

Prevalença de fumadors diaris i ocasionals (ESCA 2021-2022)		
Barcelona Ciutat		22,7%
Metropolitana Nord		23,5%
Metropolitana Sud		20,4%
Professionals que han completat el curs en línia d'intervenció en tabaquisme del Programa d'Atenció Primària sense Fum		
		1.295
Adolescents inscrits al programa educatiu de prevenció Classe sense Fum (curs 2021-2022)		
Barcelona Ciutat		704
Metropolitana Nord		321
Metropolitana Sud		918

Consultes obertes del Programa Salut i Escola, curs 2021-2022

Barcelona Ciutat	992
Metropolitana Nord	1.821
Metropolitana Sud	2.902

Font: Registre de Salut Maternoinfantil i Registre de Salut i Escola.

Vigilància de la salut

Malalties de declaració obligatòria	Regió sanitària sense Barcelona ciutat		Barcelona ciutat	
	Casos	Incidència ¹	Casos	Incidència ¹
Hepatitis A	9	0,26	8	0,49
Parotiditis	186	5,41	10	0,61
Tos ferina	51	1,48	4	0,24
Legionel·losi	241	7,01	61	3,7

¹ Taxa d'incidència per 100.000 habitants.

Seguretat alimentària i protecció de la salut

	Regió sanitària sense Barcelona ciutat	Barcelona ciutat
Conformitat en el compliment dels requisits normatius/sanitaris, 2022		
Establiments alimentaris visitats	90,2%	91,4%
Torres de refrigeració i condensadors ¹	89,7%	nd
Allotjaments infantils i juvenils ¹	100%	nd
Càmpings ¹	100%	np
Qualitat de l'aigua de consum humà	94,5%	100%

Alertes alimentàries gestionades, 2022 227 195

Alertes de productes químics gestionades, 2022 38 13

¹ Torres de refrigeració i condensadors conformes = classe 1 + classe 2.
Allotjaments infantils i juvenils i càmpings = condicions sanitàries generals.
nd: no disponible. np: no procedeix.

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Municipis participants en els programes, 2022

L'aventura de la vida (hàbits saludables)	0
Connecta amb els teus fills i filles (prevenció de conductes de risc)	29
Fitjove (esport per a adolescents en zones d'especial vulnerabilitat)	4

Centres amb referents formats en els programes, 2022

Beveu menys (EAP)	76
Beveu menys (CAS)	7
Programa per a l'abordatge de les violències masclistes a la XAD	33
Prescripció social i salut (EAP)	153

Centres d'atenció primària formats en PIX

Centres que han realitzat sessió formativa	22
Total participants	431

Projecció de la salut pública

Comunicació

La salut pública a les xarxes socials

Els canvis d'hàbits en les formes de consumir informació i la necessitat d'oferir informació constantment actualitzada, generada arran de la crisi sanitària de la COVID-19, han impulsat el Departament de Salut a accelerar l'adaptació de la seva estratègia de comunicació a les xarxes socials. Això s'ha reflectit en un increment dràstic de l'activitat i presència a Instagram, Facebook i Twitter, i el reforçament d'aquestes plataformes com a instruments per a la difusió immediata i massiva de missatges adreçats a la ciutadania.

Un cop passada la voràgine informativa de la COVID-19, els missatges divulgatius directament relacionats amb els diferents àmbits de la salut pública es continuen obrint camí en l'ecosistema digital. Els comptes de les xarxes socials del Departament de Salut adreçats a la ciutadania ofereixen consells de salut, són un mitjà per portar a terme accions educatives i de sensibilització i ajuden a donar a conèixer els programes de salut pública amb un llenguatge directe i proper.

Al llarg de l'any 2022, des de l'ASPCAT hem treballat amb l'Àrea de Difusió i Comunicació del Departament de Salut per adaptar prop d'una trentena de missatges de salut pública a les xarxes socials, que s'han traduït en diverses publicacions per a Instagram, Twitter i Facebook.

Accions divulgatives i de sensibilització de salut pública a les xarxes socials

Carrusel d'imatges
14 de febrer de 2022
Instagram: 46,8k impressions,
1.088 m'agrada
Twitter: 6,5k impressions

Aquesta mostra d'accions comunicatives correspon a les xarxes Twitter, Instagram i Facebook. Les dades dels indicadors que apareixen a continuació es refereixen a l'abast específic de les publicacions destacades en la mostra i en les xarxes socials esmentades.

Prevençió de les Infeccions de Transmissió Sexual (ITS)

Peça comunicativa de sensibilització sobre l'increment de la incidència de les ITS i de promoció de l'ús del preservatiu com a mètode més eficaç de prevenció, publicada el Dia Europeu de la Salut Sexual.

Campanya informativa sobre el virus del papil·loma humà (VPH) i incorporació de la vacuna per als nois

Publicacions els mesos de març, abril i setembre per donar a conèixer la incidència del virus del papil·loma humà, els beneficis de la vacuna contra aquesta malaltia i la incorporació d'aquesta vacuna per als nois al calendari de vacunacions sistemàtiques.

Carrusel d'imatges
15 d'abril de 2022
Instagram: 1.360 m'agrada

Sensibilització sobre el significat ampli del concepte "Una salut"

Carrusel de missatges per convidar la ciutadania a reflexionar sobre les diferents dimensions del concepte "Una salut" amb motiu del Dia Mundial de la Salut, que el 2022 ha posat l'accent en la relació entre la salut humana i la salut planetària i s'ha vinculat a l'amenaça que suposa la crisi climàtica.

Carrusel d'imatges
7 d'abril de 2022
Instagram: 26,8k impressions
Twitter: 22,3k impressions
Facebook: 17,7k impressions

Promoció de l'activitat física

Coincidint amb el Dia Mundial de l'Activitat Física s'ha publicat una animació, amb una desena de propostes a l'abast de tothom per mantenir-se actiu. Com a complement d'aquesta animació, dins del cos del missatge s'inclou el recordatori que el sedentariisme és un dels principals factors de risc de mort als països occidentals.

Animació
6 d'abril de 2022
Instagram: 35k impressions, 4,5k visualitzacions, 974 m'agrada
Twitter: 9,5k impressions
Facebook: 5,5k impressions

Les quatre normes bàsiques per preparar aliments amb seguretat, també a les xarxes socials

"Netejar, separar, coure, refredar" són les quatre normes bàsiques d'higiene i conservació per a la prevenció de malalties transmeses pels aliments que tothom ha de conèixer. Des dels webs de salut pública s'expliquen en diferents idiomes i formats, es recorden periòdicament i l'any 2022 han estat les protagonistes de les xarxes socials del Departament durant quatre dies consecutius, amb una sèrie d'animacions divulgatives publicades al voltant del Dia Mundial de la Seguretat Alimentària.

Sèrie de 4 animacions
Del 7 al 10 de juny de 2022
Instagram: 111,5k impressions, 49,2k visualitzacions, 974 m'agrada
Twitter: 16,7k impressions
Facebook: 13,2k impressions

Carrusel d'imatges

Data de publicació: 3 d'agost de 2022
Twitter: 12,5k impressions

Divulgació sobre la verola del mico

Amb la irrupció del brot de verola del mico, l'emergència internacional declarada per l'Organització Mundial de la Salut i l'interès social generat per aquesta malaltia desconeguda per a la majoria de la població, el Departament de Salut ha anat més enllà de les xarxes socials que fa servir habitualment. En aquest cas, com a estratègia de prevenció de contagis, també ha informat sobre els aspectes més rellevants per al control de la malaltia (transmissió, símptomes i vacunació) a aplicacions de cites, com Tinder o Grindr.

Animació

Data de publicació: 19 de novembre de 2022
Instagram: 50k impressions, 21,8k visualitzacions, 1.023 m'agrada

Prevenció i control de la bronquiolitis

Davant l'increment de casos en infants menors de dos anys durant el darrer trimestre de l'any, s'han dut a terme diverses accions divulgatives adreçades a la ciutadania per a la identificació, prevenció i control de la bronquiolitis, entre les quals destaca aquest material audiovisual elaborat amb la Societat Catalana de Pediatria, que també es va adaptar per a les xarxes socials, on va tenir un abast remarcable.

Divulgació per a la desestigmatització de les persones que viuen amb VIH

Aquest vídeo publicat el Dia Mundial de la Sida s'emmarca, també, en l'adhesió a la campanya "Estigma Zero". La naturalitat i claredat amb què s'explica el doctor Jorge García, metge especialista en malalties infeccioses, fan que el seu missatge sobre la relació entre la indetectabilitat de la càrrega viral de les persones que viuen amb VIH i la intransmissibilitat arribi a un gran nombre de persones. Aquest format funciona molt bé a Instagram, i el doctor Garcia ha col·laborat en diverses ocasions en diferents accions comunicatives del Departament de Salut.

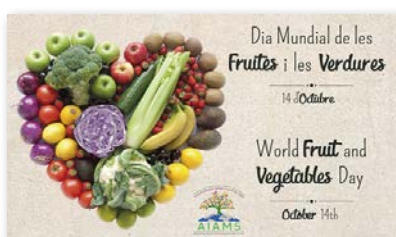
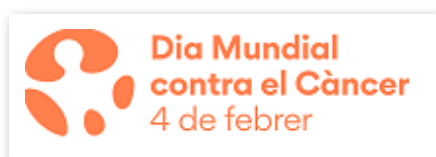
Vídeo

Data de publicació: 1 de desembre de 2022
Instagram: 71,5K impressions, 83,4.k visualitzacions, 1.280 m'agrada

Dates assenyalades

El calendari anual ofereix un gran nombre de dates assenyalades relacionades amb la promoció i protecció de la salut pública i amb la prevenció de les malalties.

A l'ASPCAT considerem que aquestes dates són oportunitats comunicatives per tenir incidència política, sensibilitzar la ciutadania, oferir dades actualitzades, presentar informes i nous materials divulgatius, i visibilitzar alguns aspectes poc coneguts dels programes de salut pública. Així, durant l'any 2022 hem aprofitat una trentena d'ocasions per tractar qüestions tan diverses com els beneficis per a la salut del consum de llegums; les causes prevenibles del càncer; l'eficàcia de les vacunes contra el virus del papil·loma humà; l'estigmatització que encara pateixen les persones que viuen amb VIH, els problemes de salut associats a l'obesitat o la importància de mantenir-se actiu. També hem donat a conèixer el programa de l'ASPCAT de vigilància i control de les aigües de consum humà distribuïdes a Catalunya; el paper dels veterinaris en la protecció de la salut de les persones; les accions de promoció de la lactància materna; les mesures de prevenció i detecció precoç per avançar cap a l'eliminació de l'hepatitis C a Catalunya o el significat del concepte One Health, entre altres temes.

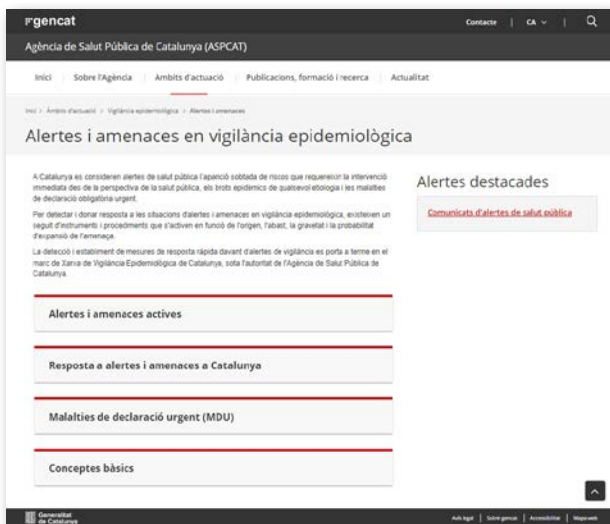

Els webs de Salut Pública

El web de l'ASPCAT

El web de l'ASPCAT és un espai viu i en constant evolució que, més enllà de constituir-se com la porta d'entrada del Departament de Salut per accedir a la informació i recursos de salut pública destinada a professionals, també és un reflex de l'activitat i els serveis de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. És un instrument de referència per conèixer les novetats, alertes i propostes d'activitats (jornades, seminaris, formacions...) en l'àmbit de la salut pública a Catalunya.

Entre els nous continguts incorporats a l'estructura del web de l'ASPCAT l'any 2022 per facilitar l'accés als recursos disponibles de salut pública adreçats a professionals, destaquen els següents:

[Apartat d'alertes i amenaces en vigilància epidemiològica](#)

Aquest apartat que s'ha afegit a la secció Vigilància epidemiològica ofereix una visió general dels instruments i procediments establerts per detectar i donar resposta a les situacions d'alertes i amenaces en aquest àmbit. Inclou dades i recursos sobre alertes epidemiològiques actives i accés a la nova col·lecció de fitxes en línia de Malalties de Declaració Urgent a Catalunya.

[Col·lecció de 30 fitxes en línia de Malalties de Declaració Urgent](#)

Amb l'objectiu de facilitar la tasca dels professionals de la salut quan es troben davant d'una sospita de cas o de cas confirmat d'una Malaltia de Declaració Urgent (MDU), s'ha elaborat una col·lecció de 30 fitxes en línia que integren, per a cada MDU, les definicions de casos, els protocols i les guies d'actuació vigents, informes de dades, resums del procediment de declaració i altres recursos addicionals de referència.

[Presentació del Sistema d'Informació per a la Vigilància d'Infeccions de Catalunya i accés al web del SIVIC](#)

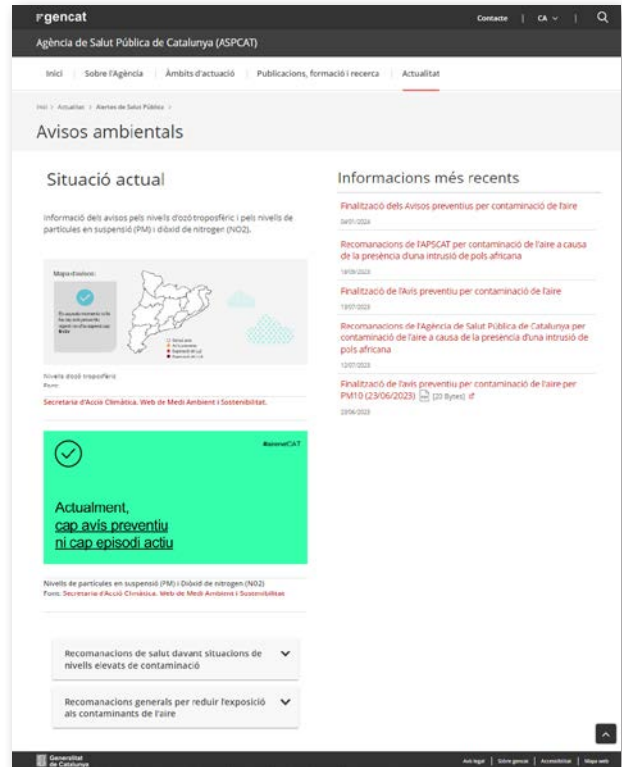
El mes de juny de 2022 es va activar el web del nou Sistema de Vigilància d'Infeccions de Catalunya (SIVIC), que integra les funcions de vigilància epidemiològica de la grip, de la COVID-19 i d'altres virus respiratoris. El nou portal, amb accés a dades obertes, recull informació actualitzada setmanalment. Des que es va posar en funcionament, el web de l'ASPCAT contribueix a donar a conèixer aquest instrument i a facilitar-hi l'accés amb un bàner destacat a la portada i un apartat de presentació del SIVIC integrat a la secció de Vigilància epidemiològica.

Apartat d'avisos ambientals amb recomanacions de salut

Aquest nou apartat que s'ha incorporat l'any 2022 a la secció Alertes de Salut Pública ofereix informació integrada dels avisos preventius per contaminació de l'aire emesos per la Secretaria d'Acció Climàtica i les recomanacions de la Subdirecció de Protecció de la Salut sobre les mesures de precaució que la ciutadania pot adoptar per reduir l'exposició.

Renovació i ampliació de l'espai web del Programa Salut i Escola

La renovació i ampliació de l'espai web del Programa Salut i Escola té una doble finalitat. Per una banda, proporciona un recurs útil i pràctic per als professionals de la salut que actuen com a referents d'aquest programa arreu del territori, oferint-los recursos i materials de suport. D'altra banda, facilita als centres educatius informació clara i entenedora sobre els objectius i el funcionament del programa, amb la intenció de fomentar-ne la implicació.

Dades d'ús del web de l'ASPCAT

L'any 2022 el web de l'ASPCAT ha rebut la visita de 278.857 usuaris, que han visualitzat un total de 779.599 pàgines. Això suposa una mitjana de gairebé 23.240 usuaris i 65.000 pàgines mensuals.

Els moments de més accessos al web han estat els primers dies d'abril, coincidint amb les dates de presentació del SIVIC i les accions de promoció del Dia Mundial de l'Activitat Física; i durant el primer mes de la tardor, amb l'inici del curs escolar i de la campanya de vacunació contra la grip i la COVID per a les persones grans més vulnerables.

El 2022 l'apartat més visitat del web de l'ASPCAT després de la portada ha estat, un cop més, el del calendari de vacunacions sistemàtiques a Catalunya, una dada que reflecteix l'interès que generen les novetats i els canvis relacionats amb les pautes de vacunació. De fet, el 16,3% de totes les pàgines del web visualitzades al llarg de l'any es concentren a la

secció Vacunacions, on també destaca l'elevat nombre de consultes que ha rebut el Manual de Vacunacions, actualitzat aquest mateix any.

Una altra dada significativa és la del gran nombre d'accessos al projecte Actius i salut i l'ús del cercador, que aplega gairebé 8.000 registres d'activitats i recursos comunitaris per a la promoció de la salut.

Per altra banda, els recursos per a la promoció d'una alimentació saludable es mantenen, any rere any, entre els continguts més consultats del web, amb el catàleg de publicacions d'alimentació saludable al capdavant d'aquesta secció.

Pel que fa a l'evolució de l'ús del web de l'ASPCAT en relació amb els anys anteriors, tot i que el nombre d'usuaris del web s'ha reduït lleugerament respecte del 2021, la xifra total de pàgines visualitzades manté la tendència de creixement sostingut prèvia a l'inici de la pandèmia. Així, en comparació amb l'any 2019, el 2022 el web ha tingut un 57% d'usuaris més i el nombre de pàgines vistes ha crescut en un 22,3%.

Usuaris del web de l'ASPCAT, 2019-2022

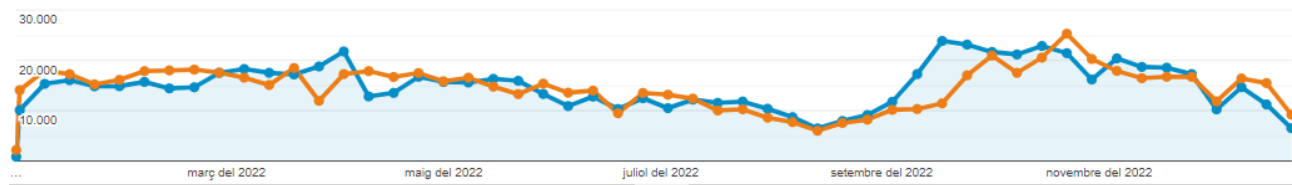
	2019	2020	2021	2022
Nombre d'usuaris	117.453	521.501	335.614	278.857

Activitat del web de l'ASPCAT, 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Pàgines visualitzades	629.350	1.264.672	769.947	779.599
Pàgines visualitzades úniques	465.928	1.044.934	638.647	642.216

Pàgines visualitzades al web de l'ASPCAT, 2021-2022

1 de gen. 2022 - 31 de des. 2022: ● Visualitzacions de pàgina
 1 de gen. 2021 - 31 de des. 2021: ● Visualitzacions de pàgina

Les 15 pàgines més vistes del web de l'ASPCAT el 2022

Calendari de vacunacions sistemàtiques	40.998
Manual de vacunació. Versió dinàmica desglossada per capítols	19.861
Programa Infància amb salut	19.415
Cercador d'Actius i salut	19.269
Manual de vacunacions	18.465
Vacunació antigripal	17.015
Catàleg de publicacions d'alimentació saludable per a infants i joves	13.862
Preguntes freqüents sobre la vacunació de la COVID-19	11.268
Promoció de la salut i prevenció de la malaltia (subportada)	10.787
Catàleg de publicacions d'alimentació saludable en castellà	10.613
Vigilància epidemiològica (subportada)	10.458
Vacunacions (subportada)	9.827
Projecte Actius i salut	9.442
Guia alimentària "Petits canvis per menjar millor"	8.420
Programa de Revisió de Menús Escolars a Catalunya (PReME)	7.859

Aquesta taula no inclou la portada del web, amb 56.682 visualitzacions.

Els 10 documents més descarregats el 2022

Calendari de vacunacions sistemàtiques	10.253
Protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut a l'edat pediàtrica. Infància amb salut	5.484
Actualització quadre de visites del protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut a l'edat pediàtrica	4.495
Manual de vacunacions. Annex 2. Pautes de vacunació de rescat	4.172
Guia de recomanacions per a l'alimentació en la primera infància (de 0 a 3 anys)	3.832
Novetats en les recomanacions de vacunació a Catalunya: nou calendari de vacunacions 2022 i vacunació contra l'herpes zòster en persones amb condicions de risc	3.557
Protocol de seguiment de l'embaràs a Catalunya	3.120
L'alimentació saludable en l'etapa escolar. Edició 2020	3.014
Recomanacions vacunació contra la grip. Campanya 2022-2023	2.226
Manual de vacunacions. Apartat 4.12. Vacuna anti virus del papil·loma humà (vacuna VPH)	2.414

Nombre total de descàrregues de documents del web de l'ASPCAT l'any 2022: 193.090.

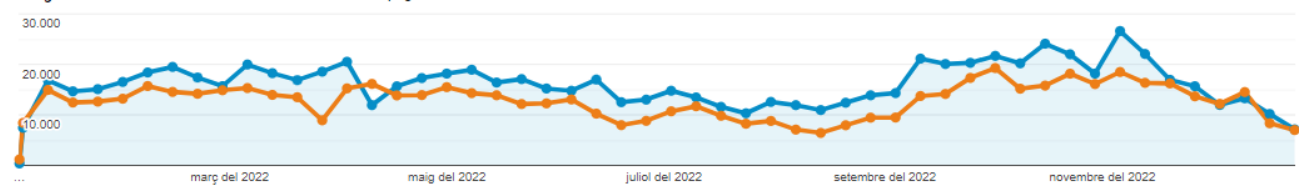
Dades d'ús dels altres webs de salut pública

Activitat del web de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA), 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Pàgines visualitzades	549.160	916.218	667.344	841.609
Pàgines visualitzades úniques	304.148	694.696	517.530	665.317

Pàgines visualitzades al web de l'ACSA, 2021-2022

1 de gen. 2022 - 31 de des. 2022: ● Visualitzacions de pàgina
 1 de gen. 2021 - 31 de des. 2021: ● Visualitzacions de pàgina

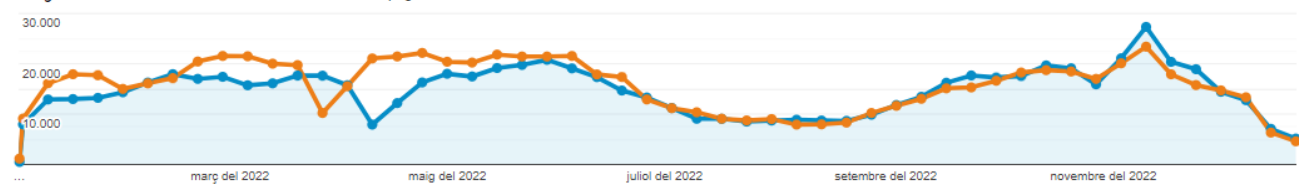

Activitat del web de Canal Drogues, 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Pàgines visualitzades	2.081.993	1.241.629	822.277	768.155
Pàgines visualitzades úniques	1.711.328	1.042.021	678.652	632.249

Pàgines visualitzades al web del Canal Drogues, 2021-2022

1 de gen. 2022 - 31 de des. 2022: ● Visualitzacions de pàgina
 1 de gen. 2021 - 31 de des. 2021: ● Visualitzacions de pàgina

Butlletins de Salut Pública

El Butlletí de Salut Pública és un servei de comunicació que ofereix, mensualment, una visió global de les activitats, esdeveniments i notícies més rellevants de l'àmbit de la salut pública a Catalunya.

A més a més del Butlletí de Salut Pública, des de l'ASPCAT s'editen altres butlletins periòdics de caràcter més especialitzat en seguretat alimentària, epidemiologia i prevenció i assistència d'addiccions i de malalties de transmissió sexual: els butlletins de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (*InfoACSA*, *ACSA Brief* i *Mapa de perills*), el *Butlletí Epidemiològic de Catalunya-BEC*, el de *Canal Drogues* i *InfoSida*.

Subscriptors als butlletins digitals mensuals,* 2021-2022

	2021	2022
<i>Butlletí de Salut Pública</i>	3.721	4.091
<i>InfoACSA</i>	2.365	2.540
<i>Mapa de perills</i>	1.728	2.000
<i>ACSA Brief</i>	1.362	1.274
<i>Canal Drogues</i>	1.267	1.478
<i>Infosida</i>	1.190	1.298

* Excepte *Infosida*, que és semestral.

Facebook

Evolució i Transició: tancament del compte de Facebook Vida Saludable de l'ASPCAT i la consolidació en el Facebook Salut del Departament

El compte de **Facebook Vida Saludable** de l'ASPCAT es va tancar al juny amb 959 seguidors, després de fer balanç i considerar l'optimització de recursos. L'estratègia adoptada va ser canalitzar els missatges de salut pública mitjançant el compte de **Facebook Salut** amplificant-ne la difusió, atès que aquest últim supera amb escreix el nombre de seguidors. Des de l'any 2015, a través del Facebook Vida Saludable, es van difondre missatges de salut relacionats amb l'estil de vida i amb l'adopció de conductes saludables, aprofitant al màxim els entorns, els recursos i els actius de salut disponibles a Catalunya.

Amb recursos limitats i un funcionament principalment orgànic, el compte de Facebook Vida Saludable va experimentar un creixement modest, passant dels 500 seguidors comptabilitzats el 2018 a 959 al juny del 2022. El seu públic predominantment es trobava en la franja d'edat de 35 a 54 anys, amb més del 75% de dones.

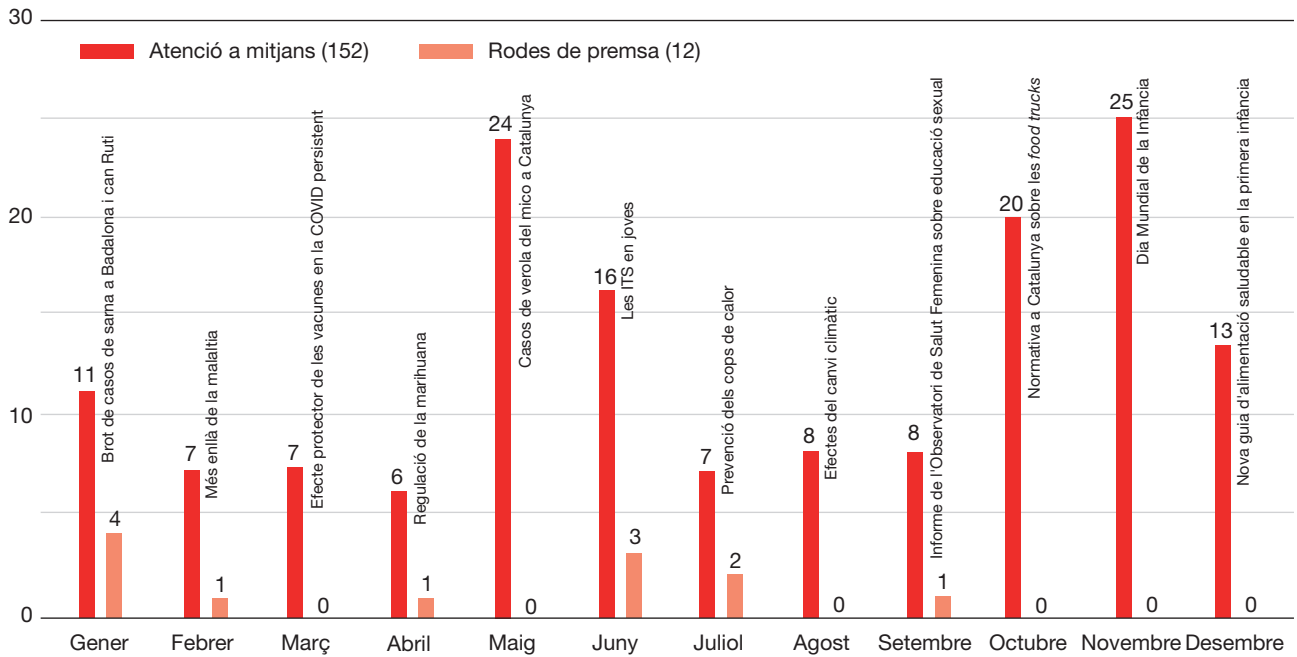
Durant la seva última etapa activa, les visites a la pàgina de Facebook Vida Saludable es van més que duplicar i van passar de 4.478 i 28 likes el 2021 a 9.713 visites i 54 likes en els 6 mesos d'activitat del 2022.

Els indicadors de funcionament dels posts de salut pública al compte de Facebook Salut es detallen a l'apartat de xarxes socials, al principi d'aquest capítol.

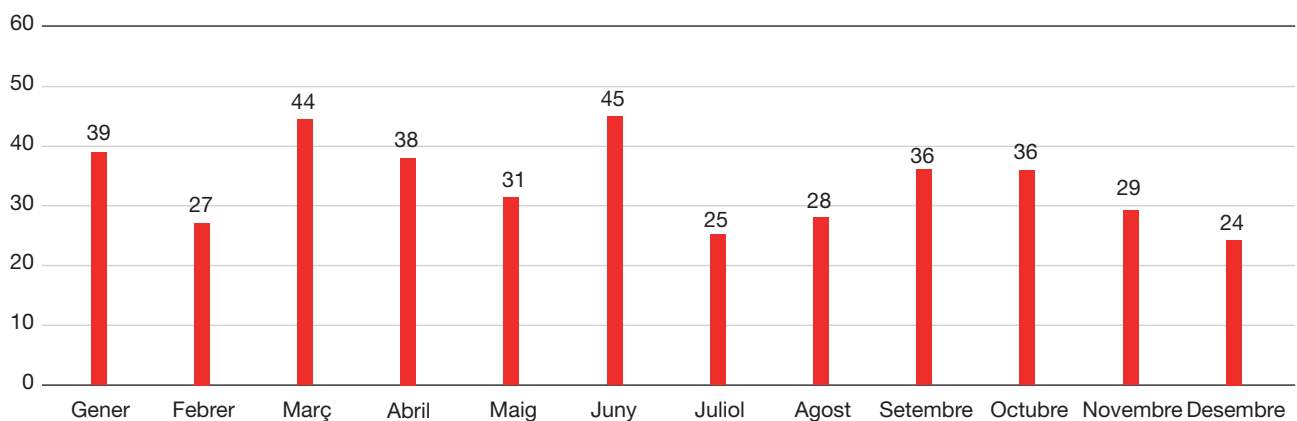

Informació als mitjans de comunicació

Atenció als mitjans de comunicació, rodes de premsa i temes més rellevants, 2022

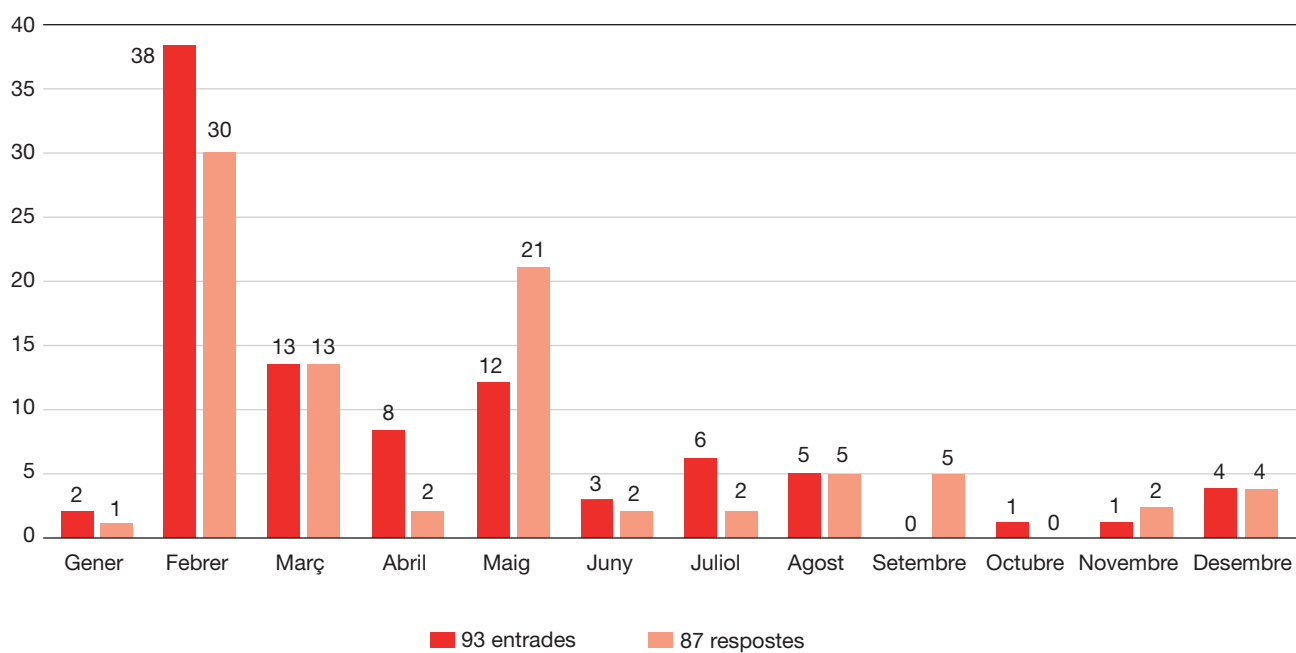
Notícies publicades al web, 2022

Total: 402

Activitat parlamentària

Preguntes parlamentàries, del Síndic de Greuges i del Defensor del Poble, 2022

Activitat normativa, 2021-2022

	2021	2022
Dades SIGOV¹		
Avantprojectes de llei	–	2
Projectes de decret	–	10
Decrets i decrets llei	3	1
Acords de Govern	26	25
Projectes normatius estatals	1	3
Dades SAIP²		
Transparència	56	22

1 Sistema d'informació, gestió i tramitació dels documents del Govern.

2 Sol·licitud d'accés a la informació pública.

Formació, recerca i coneixement

Formació

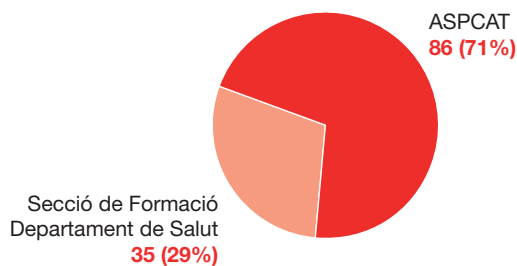
L'ASPCAT/SSP ofereix, des de les seus centrals i les territorials, activitats formatives específiques sobre l'àmbit de la salut pública, dirigides tant als professionals adscrits al Departament de Salut i la Secretaria de Salut Pública com als professionals de l'àmbit de la salut pública que duen a terme la seva activitat en altres organismes.

Les memòries de Salut Pública anteriors oferien dades de les activitats la gestió administrativa de les quals es duia a terme des de la Secció de Formació del Departament de Salut. Enguany, com a novetat, presentem dades d'aquelles activitats organitzades per l'ASPCAT/SSP la gestió administrativa de les quals es duu a terme des de les diferents unitats de la Secretaria de Salut Pública.

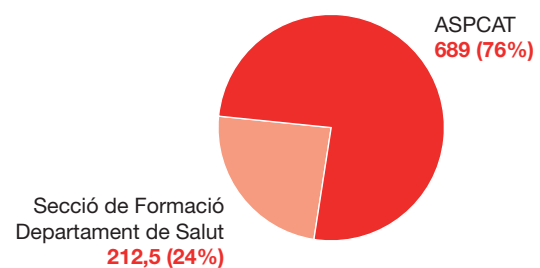
Activitats formatives

L'ASPCAT/SSP ha organitzat 121 activitats formatives durant l'any 2022, de les quals 35 han format part del Pla de formació del Departament de Salut i s'ha dut a terme la gestió administrativa des de la seva Secció de Formació. El nombre total ha estat de 901,5 hores de formació i de 9.938 professionals formats.

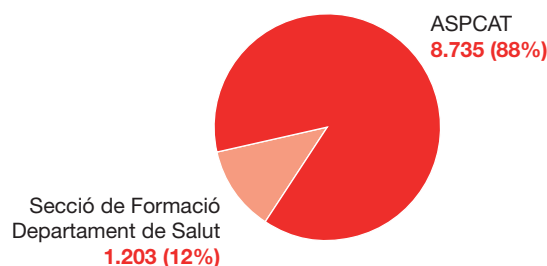
Gestió administrativa. Nombre d'activitats

Gestió administrativa. Nombre d'hores de formació

Gestió administrativa. Nombre de professionals formats

Format

Arran de la crisi de la COVID-19, s'han incrementat significativament les activitats realitzades en línia, especialment la participació dels professionals del territori en les activitats formatives.

Per altra banda, el desenvolupament i posada en marxa de la plataforma de formació en línia del Departament de Salut ha permès tant la creació de noves activitats com la digitalització d'activitats de format presencial. En aquesta plataforma, a més de l'espai SalutForma, on es realitzen les activitats de la secció de formació del Departament, hi ha el [Campus de Salut Pública](#). Aquest campus ha pres un impuls important en els darrers anys i s'espera que segueixi creixent.

Tipus de format	Nombre d'activitats amb aquest format
En línia asincrònic	22
En línia sincrònic	27
Mixt	4
Presencial	62
Presencial i <i>streaming</i>	6
Total	121

Cicle Els Dijous de Salut Pública

L'any 2021 es van reprendre aquestes trobades de caire científic i divulgatiu que van néixer quan la seu central de Salut Pública es va traslladar al Poble Nou.

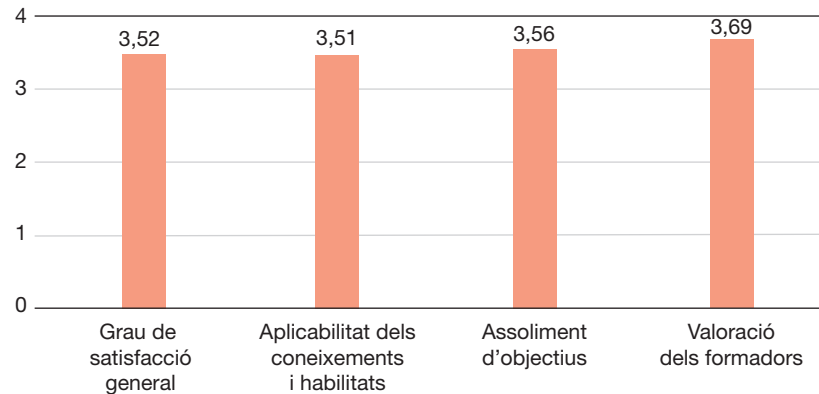
Els [Dijous de Salut Pública](#) de l'ASPCAT són sessions especialitzades per compartir experiències i donar a conèixer l'activitat que duen a terme les diferents àrees de la Secretaria, en un espai on els professionals poden participar i debatre temes d'actualitat en matèria de salut pública.

Es tracta d'activitats gratuïtes i a les quals es pot assistir de manera presencial o per *streaming*, i que es celebren el tercer dijous de cada mes.

Durant l'any 2022, s'han realitzat 6 sessions:

Sessió	Participants presencials	Participants per Zoom
Resposta als reptes de la pandèmia des de la salut pública: canvis que afegixen valor (III)	63	92
Promoció del benestar emocional i gestió de la fragilitat de la població vulnerable: un projecte interdisciplinari nascut en el marc de la pandèmia	52	77
Campanya agrària 2021 a la RS Lleida. Coordinació des la salut laboral	10	32
Prescripció Social i Salut: un camí de doble direcció entre la consulta i la comunitat	95	519
Campanya SalutNeu 2021-22 a la Regió Sanitària Alt Pirineu i Aran	42	64
La Xarxa SIVIC: un model d'informació col·laboratiu i participatiu	73	136

Avaluació de les activitats formatives incloses al Pla de Formació (gestió administrativa per part del Departament de Salut), 2022

Activitats formatives organitzades per organismes externs

L'any 2022 han participat en activitats de formació externes, no organitzades per l'ASPCAT, un total de 151 professionals.

S'han gestionat 225 inscripcions i aquests professionals han rebut 3.849,60 hores de formació.

Activitats formatives organitzades per organismes externs, 2022

Qualitat	Inscripcions	Hores
Com a alumne/a	46	1.218,90
Com a assistent/ponent	14	252,15
Com a assistent	161	2.329,05
Com a ponent	4	49,50
Total	225	3.849,60

Docència en matèria de salut pública

Docència de postgrau

Participació en la direcció i coordinació docent de les formacions de postgrau en matèria de Salut Pública.

- Diploma de Salut Pública (co-direcció amb la Universitat Pompeu Fabra i l'Agència de Salut Pública de Barcelona)
- Màster de Salut Pública (Universitat Pompeu Fabra, Universitat Autònoma de Barcelona i Agència de Salut Pública de Barcelona)
- Màster de Seguretat Alimentària (Universitat de Barcelona-IL3)
- Màster en Drogodependències (Universitat de Barcelona-IL3)

Projecció de la salut pública

Formació d'especialistes. Rotatoris

- Infermeria familiar i comunitària
- Medicina preventiva i salut pública
- Medicina del treball
- Medicina familiar i comunitària

Formació i tutoria d'alumnes en pràctiques

Pràctiques de postgrau

- Màster de salut pública
- Màster d'alimentació
- Màster de polítiques públiques

Pràctiques de grau

- Infermeria de l'Escola Universitària Gimbernat
- Infermeria i Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona
- Infermeria i Nutrició i Seguretat Alimentària de la Universitat de Vic
- Nutrició de l'Escola Universitària Blanquerna
- Nutrició i Farmàcia de la Universitat de Barcelona
- Nutrició Humana i Dietètica, Infermeria i Veterinària de la Universitat de Lleida
- Criminologia de la Universitat Pompeu Fabra

Presència internacional

Secretaria de Salut Pública

- Conferència final de difusió dels resultats del projecte europeu FAR SEAS en el marc de la Conferència de l'Aliança EUFASD de prevenció dels trastorns de l'espectre alcohòlic fetal. Fundació Clínic de Recerca Biomèdica. De l'11 al 14 de setembre de 2022.
- Conferència de la Xarxa Internacional INEBRIA. Universitat d'Edinburgh i Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques. Del 21 al 23 de setembre de 2023.
- Reunió de treball del projecte Europeu (make the difference). KPL (Alemanya). Del 4 al 6 d'octubre de 2022.
- Conferència final de difusió dels resultats del projecte europeu Alhambra en el marc de la Conferència Europea Lisbon Addictions. SICAD, FCRB i altres entitats europees. 21 i 22 de setembre de 2022.
- II CUMBRE DE SALUD MEDELLIN + Reunions (RIOD, Surgir Medellín). Alcaldía de Medellín. Del 27 al 29 d'octubre de 2022.

- Conferència Europea d'Addiccions. SICAD, EMCDDA, FCRB i altres entitats europees. Del 23 al 25 de setembre de 2022.
- Webinar (híbrid) "BRIEF: Integrated Brief Interventions for Noncommunicable Disease Risk Factors in Primary Care". WHO European Office for Prevention and Control of NCDs and the WHO European Centre for Primary Health Care. 15 i 16 de novembre de 2022.
- Reunió del comitè coordinador INEBRIA. SGAVIH. 13 de setembre de 2022.
- Reunió del comitè coordinador INEBRIA. SGAVIH. 12 de desembre de 2022.
- Reunió del grup director de l'APN. SGAVIH. 15 de desembre de 2022.
- Taula rodona: "Awareness, Quality Labels, Code Words - a critical reflection". Nights Conference & Club Komission. Del 10 al 12 de novembre de 2022.
- e-Pòster: "Consensus on prevention actions and construction of indicators for the evaluation of addiction prevention programs at the university level, through participatory methodologies" en el marc de la Lisbon addictions 2022. EMCDDA, SICAD, ISAJE, SSA i altres. Del 23 al 25 de novembre de 2022.
- Webinar on feasibility. ISGlobal. 1 de setembre de 2022.
- Steering Comitee Meetings. ISGlobal. 19 d'octubre de 2022.
- Steering Comitee Meetings. ISGlobal. 16 de novembre de 2022.
- Sharing pilot experiences. ISGlobal. 13 de desembre de 2022.

Seguretat alimentària i protecció de la salut

- Visita d'una delegació del Govern del Marroc a la Secretaria de Salut Pública del DSLT. Secretaria de Salut Pública. 10 de novembre de 2022.
- Visita d'una delegació del Govern de Flandes a la Secretaria de Salut Pública del DSLT. AQUAS. 6 i 7 d'octubre de 2022.
- Projecte europeu d'inspecció REACH -IN-FORCE-10 (Reglament REACH). Agència Europea de Substàncies i Mescles Químiques (ECHA). 2022.
- Projecte europeu d'inspecció BEF-2 (Reglament Biocides). Agència Europea de Substàncies i Mescles Químiques (ECHA). 2022.
- Estudi sobre les tecnologies de tractament de les aigües depurades per a la seva reutilització. CTM Eurecat. Des de 2018 fins a novembre de 2022.
- L'objecte de l'auditoria ha estat dur a terme una revisió exhaustiva per actualitzar tant la informació relativa a l'organització general dels sistemes de control com per revisar i actualitzar l'estat de situació de les recomanacions obertes d'auditories prèvies realitzades a l'estat espanyol, que estaven en curs o pendents d'actuació. Unitat F de la Direcció General de Salut i Seguretat Alimentària de la Comissió Europea (DG SANTE). Del 21 de novembre al 2 de desembre de 2022.
- Assistència a curs Better Training for Safer Food (BTSF): "Chemical Risk Assessment". Unió Europea-CHAFFEA-BTSF Acadèmia. Del 24 al 28 d'octubre de 2022.

Promoció de la salut

- Webinar (híbrid) “BRIEF: Integrated Brief Interventions for Noncommunicable Disease Risk Factors in Primary Care”. WHO European Office for Prevention and Control of NCDs and the WHO European Centre for Primary Health Care. 15 i 16 de novembre de 2022.
- RECETAS és un projecte finançat per la Unió Europea que testarà i avaluarà la prescripció social basada en la natura (PSBN) a Europa, Amèrica Llatina i Austràlia. IS-Global, ASPCAT, etc. Des de 2021 fins a 2026.
- Co-creation health care setting for applying co-creation when developing digital innovations in a primary health care setting. Consorci d'universitats, institucions de recerca i empreses d'alt perfil. 14 organitzacions associades de 8 països europeus. De 2022 fins a 2024.

Vigilància i resposta a emergències de salut pública

- Congrés ESCAIDE. ESCAIDE. Del 23 al 25 de novembre de 2022.

CEEISCAT

- Presentació de comunicacions al Congrés Lisbon Addictions. European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies. Del 23 al 25 de novembre de 2022.
- Presentació de comunicacions al Congrés AFEW International, Amsterdam Institute for Global Health and Development, Rīga Stradiņš University. 13 i 14 de desembre de 2022.
- Celebració de la Jornada anual amb convidats internacionals. CEEISCAT. 14 de desembre de 2022.

Gestió del coneixement: aprenentatge i treball col·laboratiu

Durant el 2022 s'han continuat prioritant les línies estratègiques de treball:

- Foment de les accions d'aprenentatge col·laboratiu
- Generació i retenció de coneixement
- Foment i posada en valor del talent de les persones de l'ASPCAT
- Integració dels productes de coneixement en l'estratègia de l'ASPCAT

En aquest sentit, els tres programes estrella de gestió del coneixement han continuat millorant pel que fa a l'adaptació a les necessitats dels professionals i al nombre de participants.

Casos pràctics en temps de pandèmia

Aquest projecte s'ubica en el marc de la Gestió del Coneixement de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. Va començar l'abril de 2020 amb l'objectiu de crear i mantenir un espai de conversa i aprenentatge per als professionals de l'ASPCAT durant el confinament.

Durant 2022 s'ha fet la 3a temporada amb un total de 10 sessions, programades en divendres (cada 15 dies) i utilitzant la plataforma Teams. S'han inscrit un total de 2.221 persones, de les quals 1.410 han participat directament en les sessions (63%).

Com s'ha fet des del començament del cicle, totes les persones inscrites a les sessions han rebut la documentació aportada pel ponent o ponents, el vídeo de la sessió i la curació del continguts aportats en el xat.

La valoració mitjana de les persones que van participar en les sessions ha estat de 3,75 punts (sobre un màxim de 4).

El 83% dels inscrits treballen a l'ASPCAT. Pel que fa als ponents, hi han participat un total de 18 persones de les quals 6 són de l'ASPCAT, 6 de l'ASPB, 2 de la universitat, 2 del sector privat, 1 del DACAAR i 1 consultor independent.

Tots els vídeos i la documentació de les sessions es poden consultar [aquí](#).

Erasmus del Coneixement

Erasmus del Coneixement és un programa d'aprenentatge per a professionals de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i de l'Agència de Salut Pública de Barcelona basat en l'intercanvi de coneixement i experiències amb l'objectiu d'aprendre i posar en valor els coneixements dels participants.

Aquest programa s'ubica en el marc de la [Gestió del Coneixement](#) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. Va començar amb el treball d'una comunitat de pràctica el 2018 i la posterior [prova pilot](#) l'any 2019. Durant tot 2020 i gran part de 2021 el projecte va estar aturat i es va reprendre l'octubre de 2021 i tot el 2022.

Tota la informació per conèixer i participar en el programa es troba en l'[espai web](#) que facilita la trobada entre professionals. En síntesi, una persona (amfitrió) es presta voluntàriament a aportar el seu coneixement i experiència a altres professionals que ho demanen (convidat). Per participar cal estar inscrit en el programa com a amfitrió i oferir algun tipus de coneixement ([formulari d'inscripció](#)). L'intercanvi es fa mitjançant estades d'aprenentatge, presencials i/o virtuals, en altres llocs de treball i pot durar fins a una jornada laboral. En finalitzar l'estada, tant la persona amfitriona com la persona convidada han d'elaborar un [informe d'aprofitament](#) que recull l'experiència d'aprenentatge.

Estades d'aprenentatge Erasmus 2022

- El 31 de desembre de 2022 hi havia 145 persones inscrites en el programa amb rol d'amfitrió.
- D'aquests, 140 treballen a l'ASPCAT i 5, a l'ASPB.
- Dels 140 professionals de l'ASPCAT inscrits al programa, el 80% fan tasques de protecció de la salut, el 5% de promoció de la salut i el 15% altres tasques.

- Hi ha 44 dels 140 professionals inscrits al programa que treballen fent control oficial als escorxadors (31%).
- Des de l'octubre de 2021 fins al 31 de desembre de 2022 s'ha acreditat la participació (amb informe d'aprofitament) de 48 persones en estades d'aprenentatge (17 amfitriones i 31 convidades).
- D'aquestes 48 persones que han fet estades, 46 treballen a l'ASPCAT i 2 a l'ASPB.
- De les 31 persones que han participat com a convidades en alguna estada d'aprenentatge, 18 ho han fet per aprendre en escorxadors (58%) i 13 per aprendre tasques de protecció de la salut.
- Totes les estades han estat presencials, 45 a jornada laboral completa i 3 a mitja jornada.
- La informació sobre la possibilitat de fer estades d'aprenentatge ha arribat a les persones interessades pel superior jeràrquic en un 33% dels casos mentre que ho ha fet per altres vies en un 67% (companys, web...).
- La experiència d'aprenentatge ha estat valorada pels convidats amb 4,97 punts mentre que els amfitrions l'han valorat amb 4,88 punts (sobre 5).

Comunitats de Pràctica

El 27 de juny es va celebrar la tradicional jornada del **Mercadillo del Coneixement**, on es van presentar 17 idees. Aquest acte va suposar el tret de sortida de la 10a temporada de Gestió de Coneixement, on les persones que vulguin participar en una CoP tenen l'oportunitat d'aportar el seu talent a l'organització. Durant la jornada es van treballar i compartir els **valors** que caracteritzen les CoP, com són el treball en equip i la cooperació, la confiança, el creixement professional i la motivació.

El 24 d'octubre es va realitzar la jornada del **Moment Zero** de les CoP, amb més de cent professionals de la Salut Pública, distribuïts en 16 CoP. L'equip de Gestió del Coneixement de l'ASPCAT convoca anualment aquesta sessió amb l'objectiu d'ajudar-los a fer el pas directe des de les propostes sorgides al Mercadillo del Coneixement que van generar la seva iniciativa fins a les accions per poder desenvolupar-les.

La dinamització d'aquest procés metodològic es fa amb la metodologia CANVAS i el **manual Moment Zero** del treball col·laboratiu elaborat per **Manel Muntada**. De manera col·laborativa, les persones de cada CoP van pactar propòsits, objectius, criteris de treball i compromisos fins constituir-se en una veritable CoP. El resultat, després de cinc hores de treball, va ser la **Carta Constitutiva** que és el document que formalitza la creació de cada CoP.

A partir d'aquest moment s'obria un període de 6 mesos perquè les CoP treballassin les seves propostes.

Publicacions

Drogues i salut mental

Bosch-Arís M, Gasulla L, de Gispert T, Segura L, Colom J. The impact of the COVID-19 pandemic on harm reduction services in Catalonia: the experience of people who use drugs and harm reduction professionals. *Harm Reduct J*. 2022 Oct 26;19(1):118. doi: 10.1186/s12954-022-00699-1. PMID: 36289531; PMCID: PMC9596343.

Lens S, Miralpeix A, Gálvez M, Martró E, González N, Rodríguez-Tajes S, Mariño Z, Saludes V, Reyes-Urueña J, Majó X, Colom J, Fornis X. HCV microelimination in harm reduction centres has benefits beyond HCV cure but is hampered by high reinfection rates. *JHEP Rep*. 2022 Sep 13;4(12):100580. doi: 10.1016/j.jhepr.2022.100580. PMID: 36316992; PMCID: PMC9617206.

Martró E, Ouaarab H, Saludes V, Buti M, Treviño B, Roade L, Egea-Cortés L, Reyes-Ureña J, Not A, Majó X, Colom J, Gómez I Prat J; HepClink Study Group. Pilot hepatitis C micro-elimination strategy in Pakistani migrants in Catalonia through a community intervention. *Liver Int*. 2022 Aug;42(8):1751-1761. doi: 10.1111/liv.15327. Epub 2022 Jun 14. PMID: 35635535.

Daigre C, Grau-López L, Palma-Alvarez RF, Perea-Ortueta M, Sorribes-Puertas M, Serrano-Pérez P, Quesada M, Segura L, Coronado M, Ramos-Quiroga JA, Colom J; XAD-COVID19-Group. A Multicenter Study on the Impact of Gender, Age, and Dual Diagnosis on Substance Consumption and Mental Health Status in Outpatients Treated for Substance Use Disorders During COVID-19 Lockdown. *J Dual Diagn*. 2022 Apr-Jun;18(2):71-80. doi: 10.1080/15504263.2022.2051110. Epub 2022 Mar 24. PMID: 35324373.

Andreu M, Alcaraz N, Gual A, Segura L, Barrio P. Primary care provider expectations of addiction services and patients in Spain. *Fam Pract*. 2022 Mar 24;39(2):269-274. doi: 10.1093/fampra/cmab053. PMID: 34089055.

Grau-López L, Daigre C, Palma-Alvarez RF, Sorribes-Puertas M, Serrano-Pérez P, Quesada-Franco M, Segura L, Coronado M, Ramos-Quiroga JA, Colom J; XAD-COVID19-Group. COVID-19 Lockdown and Consumption Patterns among Substance Use Disorder Outpatients: A Multicentre Study. *Eur Addict Res*. 2022;28(4):243-254. doi: 10.1159/000521425. Epub 2022 Jan 17. PMID: 35038702; PMCID: PMC8805052.

CEEISCAT

Agustí C, Cunillera O, Almeda J, Mascort J, Carrillo R, Olmos C, Montoliu A, Albery M, Molina I, Cayuelas L, Casabona J. Efficacy of an electronic reminder for HIV screening in primary healthcare based on indicator conditions in Catalonia (Spain). *HIV Med*. 2022 Sep;23(8):868-879. doi: 10.1111/hiv.13270.

Agustí C, Martínez-Riveros H, González V, Fernández-Rivas G, Díaz Y, Montoro-Fernandez M, Moreno-Fornés S, Romano-deGea P, Muntada E, Calvo B, Casabona J. Feasibility of an online antigen self-testing strategy for SARS-CoV-2 addressed to health care and education professionals in Catalonia (Spain). The TESTA'T- COVID Project. *PLoS One*. 2022 Sep 27;17(9):e0275006. doi: 10.1371/journal.pone.0275006. eCollection 2022.

Aleman A, Millat-Martinez P, Corbacho-Monné M, Malchair P, Ouchi D, et al.; CONV-ERT Group. High-titre methylene blue-treated convalescent plasma as an early treatment for outpatients with COVID-19: a randomised, placebo-controlled trial. *Lancet Respir Med*. 2022 Mar;10(3):278-288. doi: 10.1016/S2213-2600(21)00545-2. Epub 2022 Feb 9.

Aleman A, Perez-Zsolt D, Raïch-Regué D, Muñoz-Basagoiti J, Ouchi D, Laporte-Villar C, Baro B, Henríquez N, Prat N, Ochoa Gianinetta M, Viaplana Gutiérrez M, Garcia Sánchez- Paniagua M, Larrosa Henríquez N, Moreno Vicente J, Ara J, Rodríguez-Arias MA, Puig J, Blanco I, Casañ Lopez C, Hernández A, Bordoy AE, Esteban Redondo C, González Soler V, Giménez M, Blanc V, León R, Gispert J, CPC-COVID GROUP; Clotet B, Izquierdo-Useros N, Mitjà O. Cetylpyridinium Chloride Mouthwash to Reduce Shedding of Infectious SARS-CoV-2: A Double-Blind Randomized Clinical Trial. *J Dent Res*. 2022 Jun 21;220345221102310. doi: 10.1177/00220345221102310. (En línia abans d'impressió)

Batule S, Soldevila B, Figueredo C, Julián MT, Egea-Cortés L, Reyes-Ureña, Casabona J, Mateu L, Paredes R, Clotet B, López R, Puig-Domingo M, Alonso N. Factors associated with critical care requirements in diabetic patients treated with dexamethasone for COVID-19 infection in the first wave of the pandemic. *Front Endocrinol (Lausanne)*. 2022 Dec 22;13:1009028. doi: 10.3389/fendo.2022.1009028. eCollection 2022.

- Benazizi I, Martínez-Martínez JM, Ortiz-Moncada R, Ferrer-Serret L, Krasnik A, Ronda-Pérez E. Compliance with Dietary Recommendations and Sociodemographic Factors in a Cross-Sectional Study of Natives and Immigrants in Spain. *J Immigr Minor Health*. 2022 Jun;24(3):730-740. doi: 10.1007/s10903-021-01226-3. Epub 2021 Jun 8.
- Bordas A, Soriano-Arandes A, Subirana M, Malagrida R, Reyes-Urueña JM, Folch C, Soler-Palacin P, Gascón M, Sunyer J, Anton A, Blanco I, Fernández-Morales J, Colom-Cadena A, Sentís A, Pumarola T, Basora J, Casabona J, Sentinel School Network Study Group of Catalonia. Study protocol for monitoring SARS-CoV-2 infection and its determinants in Catalonia (Spain): an observational and participatory research approach in a Sentinel Network of Schools. *BMJ Open*. 2022 Jan 25;12(1):e055649. doi: 10.1136/bmjopen-2021-055649.
- Burgos J, Moreno-Fornés S, Reyes-Urueña J, Bruguera A, Martín-Iguacel R, Raventos B, Llibre JM, Imaz A, Péraire J, Orti A, Dalmau D, Casabona J, Miró JM, Falcó V; PISCIS study group. Mortality and immunovirological outcomes in patients with advanced HIV disease on their first antiretroviral treatment: differential impact of antiretroviral regimens. *J Antimicrob Chemother*. 2022 Dec 23;78(1):108-116. doi: 10.1093/jac/dkac361.
- Byonanebye DM, Polizzotto MN, Neesgaard B, Sarclotti M, Matulionyte R, Braun DL, Castagna A, de Wit S, Wit F, Fontas E, Vehreschild JJ, Vesterbacka J, Greenberg L, Hatleberg C, Garges H, Gallant J, Volny Anne A, Öllinger A, Mozer-Lisewska I, Surial B, Spagnuolo V, Necsoi C, van der Valk M, Mocroft A, Law M, Ryom L, Petoumenos K; RESPOND study group. Incidence of hypertension in people with HIV who are treated with integrase inhibitors versus other antiretroviral regimens in the RESPOND cohort consortium. *HIV Med*. 2022 Sep;23(8):895-910. doi: 10.1111/hiv.13273.
- Codinach-Danés E, Obradors-Rial N, González-Casals H, Bosque-Prous M, Folch C, Colom J, Espelt A. Polydrug use of tobacco and cannabis: Relationship with self-perceived health and mood state in adolescents in Central Catalonia-DESKcohort Project. *Adicciones*. 2022 Oct 1;0(0):1716. doi: 10.20882/adicciones.1716. (En línia abans d'impressió)
- Fernández-Rivas G, Barallat J, Gonzalez V, Martinez S, Bordoy AE, Jimenez L, Casañ C, Blanco. Analytical Performance of Quantitative DiaSorin Liaison SARS-CoV-2 Antigen Test for the Asymptomatic Population. *Front Public Health*. 2022 Jan 7;9:788581. doi: 10.3389/fpubh.2021.788581. eCollection 2021.
- Fernández-Rivas G, Barallat J, Quirant-Sánchez B, González V, Doladé M, Martínez-Caceres E, Piña M, Matllo J, Blanco I, Cardona PJ. Follow up of the Humoral Response in Healthcare Workers after the Administration of Two Dose of the Anti SARS-CoV-2 Vaccines-Effectiveness in Delta Variant Breakthrough Infections. *Viruses*. 2022 Jun 24;14(7):1385. doi: 10.3390/v14071385.
- Ferrer L, Gaillardin F, Cayuela A, Hernando C, Muñoz R, Sánchez N, Forero CG, Ronda E, Casabona J. Health status among immigrant in Catalonia from a gender perspective: PELFI project. *Gac. Sanit*. 2022 Jul-Aug;36(4):368-375. doi: 10.1016/j.gaceta.2021.02.010. Epub 2021 Apr 23.
- Ferrer L, González V, Martró E, Folch C, Saludes V, Muñoz R, Rodríguez V, Morales A, Meroño M, Morey F, de Sanjosé S, Casabona J. High HIV/STI prevalence among cisgender men and transgender women sex workers attending community-based centres in Barcelona, Spain: The Sweetie Project. *Int J STD AIDS*. 2022 Oct;33(12):1045-1053. doi: 10.1177/09564624221116536. Epub 2022 Sep 15.
- Folch C, González-Casals H, Colom J, Bosque-Prous M, Barón-García T, Álvarez-Vargas A, Casabona J, Espelt A. Mental Well-Being during the COVID-19 Confinement among Adolescents in Catalonia: The Role of Demographic and Other COVID-Related Variables. *Children (Basel)*. 2022 May 26;9(6):783. doi: 10.3390/children9060783.
- Gallego N, Diaz A, Folch C, Meyer S, Vazquez M, Casabona J, Hernando V. Factors associated with low levels of HIV testing among young men who have sex with men (MSM) participating in EMIS-2017 in Spain. *Sex Transm Infect*. 2022 Nov;98(7):518-524. doi: 10.1136/sextrans-2021-055193.
- Ganem F, Bordas A, Folch C, Alonso L, Montoro-Fernandez M, Colom-Cadena A, Mas A, Mendioroz J, Asso L, Anton A, Pumarola T, González V, Blanco I, Soler-Palacín P, Soriano-Arandes A, Casabona J; Sentinel School Network Study Group of Catalonia. The COVID-19 Sentinel Schools Network of Catalonia (CSSNC) project: Associated factors to prevalence and incidence of SARS-CoV-2 infection in educational settings during the 2020-2021 academic year. *PLoS One*. 2022 Nov 17;17(11):e0277764. doi: 10.1371/journal.pone.0277764. eCollection 2022.
- González V, López N, Grifols J, Egea L, Rivaya B, Wang Wang JH, Casabona J, Cardona PJ. Validation study of an automated chemiluminiscence assay to detect HIV

antibodies in oral fluid specimens. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis.* 2022 May 7. doi: 10.1007/s10096-022-04450-3. (En línia abans d'impressió)

Greenberg L, Ryom L, Neesgaard B, Miró JM, Rasmussen LD, Zangerle R, Grabmeier-Pfistershammer K, Günthard HF, Kusejko K, Smith C, Mussini C, Menozzi M, Wit F, Van Der Valk M, d'Arminio Monforte A, De Wit S, Necsoi C, Pelchen-Matthews A, Lundgren J, Peters L, Castagna A, Muccini C, Vehreschild JJ, Pradier C, Bruguera Riera A, Sönnnerborg A, Petoumenos K, Garges H, Rogatto F, Dedes N, Bansi-Matharu L, Mocroft A; RESPOND Study Group. Integrase Strand Transfer Inhibitor Use and Cancer Incidence in a Large Cohort Setting. *Open Forum Infect Dis.* 2022 Jan 19;9(3):ofac029. doi: 10.1093/ofid/ofac029.

The RESPOND Study Group. Incidence of dyslipidemia in people with HIV who are treated with integrase inhibitors versus other antiretroviral agents. *AIDS.* 2021 May 1;35(6):869-882. doi: 10.1097/QAD.0000000000002811.

Iniesta C, Folch C, Meyer S, Vázquez M, Casabona J, Díaz A. Would eligible gay, bisexual and other men who have sex with men use PrEP? Awareness, knowledge, eligibility and intention to use PrEP among EMIS-2017 participants in Spain. *Prev Med.* 2022 Jan 20;106962. doi: 10.1016/j.ypmed.2022.106962. (En línia abans d'impressió)

Izquierdo-Useros N, Marin Lopez MA, Monguió-Tortajada M, Muñoz-Moreno JA, Agusti Benito C, Morón-López S, Evans H, Gualdrón-López M, Müller J, Prado JG. Impact of COVID-19 lockdown in a biomedical research campus: A gender perspective analysis. *Front Psychol.* 2022 Oct 28;13:906072. doi: 10.3389/fpsyg.2022.906072. eCollection 2022.

Lens S, Miralpeix A, Gálvez M, Martró E, González N, Rodríguez-Tajes S, Mariño Z, Saludes V, Reyes-Urueña J, Majó X, Colom J, Forn X. HCV microelimination in harm reduction centres has benefits beyond HCV cure but is hampered by high reinfection rates. *JHEP Rep.* 2022 Sep 13;4(12):100580. doi: 10.1016/j.jhepr.2022.100580. eCollection 2022 Dec.

Leyva-Moral JM, Aguayo-González M, Folch C, San Rafael S, Gomez-Ibáñez R. Nursing students' perceptions of the efficacy of narrative photography as a learning method: A cross-sectional study. *Nurs Health Sci.* 2022 Jun;24(2):380-386. doi: 10.1111/nhs.12932.

Llibre JM, Revollo B, Aguilar S, Calomarde-Gomez C, Bruguera A, Martin-Iguacel R. Protection Against Severe Clinical Outcomes With Adenovirus or Messenger RNA Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus

2 Vaccines in Patients Hospitalized With Coronavirus Disease 2019. *J Infect Dis.* 2022 Sep 13;226(5):938-940. doi: 10.1093/infdis/jiac256.

Martin-Iguacel R, Reyes-Urueña J, Bruguera A, Aceitón J, Díaz Y, Moreno-Fornés S, Domingo P, Burgos-Cibrán J, Tiraboschi JM, Johansen IS, Álvarez H, Miró JM, Casabona J, Llibre JM; PISCIS study group. Determinants of long-term survival in late HIV presenters: The prospective PISCIS cohort study. *EClinicalMedicine.* 2022 Aug 3;52:101600. doi: 10.1016/j.eclinm.2022.101600. eCollection 2022 Oct.

Martró E, Ouaraab H, Saludes V, Buti M, Treviño B, Roade L, Egea-Cortés L, Reyes-Urueña J, Not A, Majó X, Colom J, Gómez I Prat J; HepClink Study Group. Pilot hepatitis C micro-elimination strategy in Pakistani migrants in Catalonia through a community intervention. *Liver Int.* 2022 Aug;42(8):1751-1761. doi: 10.1111/liv.15327. Epub 2022 Jun 14.

Mendez-Lopez A, Hickson F, Jansen K, Lachowsky N, Burns F, Folch C, Velter A, Weatherburn P, Marcus U, von Räden U, Miranda M, Gios L, Frankis J, Brennan DJ, Schmidt AJ. What is the empirical basis for converting banded ordinal data on numbers of sex partners among MSM into a continuous scale level variable? A secondary analysis of 13 surveys across 17 countries. *BMC Med Res Methodol.* 2022 Mar 6;22(1):59. doi: 10.1186/s12874-021-01483-8.

Mesías-Gazmuri J, Folch C, Ferrer L, Reyes-Urueña J, Egea-Cortés L, Morales A, Villegas L, Casabona J. Syndemic Conditions and Their Association with HIV/STI Sexual Risk Behaviors Among Transgender Women and Cisgender Men Sex Workers in Catalonia: The SexCohort Project. *Int J Behav Med.* 2022 Nov 4. doi: 10.1007/s12529-022-10138-x. (Epub abans d'impressió)

Nomah DK, Díaz Y, Vivanco-Hidalgo RM, Casabona J, Miro JM, Reyes-Urueña J; COVID-19- PISCIS research group. Population-based assessment of SARS-CoV-2 infection among people living with HIV and the general population of Catalonia (March – December, 2020). *Enferm Infecc Microbiol Clin.* 2022 Mar 3. doi: 10.1016/j.eimc.2022.02.006.

Nomah DK, Llibre JM, Díaz Y, Moreno S, Aceitón J, Bruguera A, Gutiérrez-Macià M, Imaz A, Suanzes P, Navarro G, Orti A, Miro JM, Casabona J, Reyes-Urueña J, The PISCIS Study Group. SARS-CoV-2 Vaccination Coverage and Factors Associated with Low Uptake in a Cohort of People Living with HIV. *Microorganisms.* 2022 Aug 18;10(8):1666. doi: 10.3390/microorganisms10081666.

- Nomah DK, Reyes-Urueña J, Díaz Y, Moreno S, Aceiton J, Bruguera A, Vivanco-Hidalgo RM, Casabona J, Domingo P, Navarro J, Imaz A, Deig E, Navarro G, Llibre JM, Miro JM; PISCIS study group. Impact of tenofovir on SARS-CoV-2 infection and severe outcomes among people living with HIV: a propensity score-matched study. *J Antimicrob Chemother.* 2022 Jul 28;77(8):2265- 2273. doi: 10.1093/jac/dkac177.
- Nomah DK, Reyes-Urueña J, Llibre JM, Ambrosioni J, Ganem FS, Miró JM, Casabona J. HIV and SARS-CoV-2 Co-infection: Epidemiological, Clinical Features, and Future Implications for Clinical Care and Public Health for People Living with HIV (PLWH) and HIV Most-at-Risk Groups. *Curr HIV/AIDS Rep.* 2022 Feb;19(1):17-25. doi: 10.1007/s11904-021-00596-5.
- ProSPeRo Network. Standardised protocol for a prospective cross-sectional multicentre clinical utility evaluation of two dual point-of-care tests in non-clinical settings for the screening of HIV and syphilis in men who have sex with men. *BMJ Open.* 2022 Jun 8;12(6):e055275. doi: 10.1136/bmjopen-2021-055275.
- Reyes-Díaz M, Celly A, Folch C, Lorente N, Stuardo V, Veras MA, Barros H, Meireles P, Ramírez D, Jonas KJ, Marcus U, Schmidt AJ, Caceres CF, Casabona J. Latin American Internet Survey for Men who have Sex with Men (LAMIS-2018): Design, methods and implementation. *PLoS One.* 2022 Nov 17;17(11):e0277518. doi: 10.1371/journal.pone.0277518. eCollection 2022.
- Riegel L, Di Ciaccio M, Ben Moussa A, Velter A, Acosta ME, Villes V, Castro Avila J, Lorente N, Cerveau T, Sikitu I, Yattassaye A, Khodabocus N, David Michels, Veras MA, Delpech V, Spire B, Delabre RM, Le Groupe de Travail Epic, Rojas Castro D. La recherche communautaire en temps de pandémie : retour sur l'étude multi-pays EPIC. *Sante Publique.* 2022;33(6):1005-1009. doi: 10.3917/spub.216.1005.
- Rivaya B, Le Roy C, Jordana-Lluch E, Fernández-Rivas G, Casañ C, González V, Wang-Wang JH, Bébéar C, Matas L, Pereyre S. Detection and Prevalence of Macrolide and Fluoroquinolone Resistance in *Mycoplasma genitalium* in Badalona, Spain. *Antibiotics (Basel).* 2022 Apr 5;11(4):485. doi: 10.3390/antibiotics11040485.
- Rodríguez-Domínguez M, Casabona J, Galán JC. A challenging future in the sexually transmitted infection diagnostics landscape: Chlamydia trachomatis as model. *Enfermedades Infecciosas y Microbiología Clínica.* 2023 Nov. doi: 10.1016/j.eimc.2022.03.003.
- Sentís A, Torán P, Esperalba J, Agustí C, Muñoz MA, Fernández G, Dopico E, Salvador-González B, González V, Bordas A, Antón A, Violan C, Montoro-Fernández M, Aceiton J, Egea-Cortés L, Alonso L, Dacosta-Aguayo R, Calatayud L, Lejardi Y, Mendioroz J, Basora J, Reyes-Urueña J, Casabona J. Monitoring of SARS-CoV-2 seroprevalence among primary healthcare patients in the Barcelona Metropolitan Area: the Sero-Cap sentinel network protocol. *BMJ Open.* 2022 Feb 9;12(2):e053237. doi: 10.1136/bmjopen-2021-053237.
- Sirera G, Videla S, Saludes V, Castellà E, Sanz C, Ariza A, Clotet B, Martró E. Prevalence of HPV- DNA and E6 mRNA in lung cancer of HIV-infected patients. *Sci Rep.* 2022 Aug 1;12(1):13196. doi: 10.1038/s41598-022-17237-5.
- Sönmez I, Folch C, Lorente N, Berg RC, Thurlby N, Schmidt AJ. Influence of Internalised Homonegativity on Sexual Risk Behaviour of Men Who Have Sex with Men in Spain. *Sexuality & Culture.* 2021 Nov 27. doi: 10.1007/s12119-021-09925-7.
- Stengaard AR, Raben D, Leite RB, Seyler T, Lazarus JV, Lambert J, Collins B, Attawell K, Raahauge A, Rockstroh JK, Simões D; 2021 HepHIV Conference Organising Committee and the EuroTEST Steering Committee. A call to action to reclaim focus on testing and early treatment for HIV, viral hepatitis, sexually transmitted infections and tuberculosis. *Int J STD AIDS.* 2022 Sep;33(10):943-948. doi: 10.1177/09564624221107464. Epub 2022 Jul 15.
- Wong KLM, Gimma A, Paixao ES; CoMix Europe Working Group; Faes C, Beutels P, Hens N, Jarvis CI, Edmunds WJ. Pregnancy during COVID-19: social contact patterns and vaccine coverage of pregnant women from CoMix in 19 European countries. *BMC Pregnancy Childbirth.* 2022 Oct 8;22(1):757. doi: 10.1186/s12884-022-05076-1.

Vigilància i resposta a emergències de salut pública

- Hanquet G, Krizova P, Dalby T, Ladhani SN, Nuorti JP, Danis K, Mereckiene J, Knol MJ, Winje BA, Ciruela P, de Miguel S, Portillo ME, MacDonald L, Morfeldt E, Kozakova J, Valentiner-Branth P, Fry NK, Rinta-Kokko H, Varon E, Corcoran M, van der Ende A, Vestrheim DF, Muñoz-Almagro C, Sanz JC, Castilla J, Smith A, Henriques-Normark B, Colzani E, Pastore-Celentano L, Savulescu C; SpIDnet group1. Serotype Replacement after Introduction of 10-Valent and 13-Valent Pneumococcal Conjugate Vaccines in 10 Countries, Europe. *Emerg Infect Dis.* 2022 Jan;28(1):137-138.
- Savulescu C, Krizova P, Valentiner-Branth P, Ladhani S, Rinta-Kokko H, Levy C, Mereckiene J, Knol M, Winje BA, Ciruela P, de Miguel S, Guevara M, MacDonald L,

- Kozakova J, Slotved HC, Fry NK, Pekka Nuorti J, Danis K, Corcoran M, van der Ende A, Vestrheim DF, Muñoz-Almagro C, Sanz JC, Castilla J, Smith A, Colzani E, Pastore Celentano L, Hanquet G; SpIDnet VE study group. Effectiveness of 10 and 13-valent pneumococcal conjugate vaccines against invasive pneumococcal disease in European children: SpIDnet observational multicentre study. *Vaccine*. 2022 Jun 23;40(29):3963-3974.
- Ciruela P, Soldevila N, García-García JJ, González-Peris S, Díaz-Conradi A, Redin A, Viñado B, Izquierdo C, Muñoz-Almagro C, Domínguez A; Barcino Working Group. Effect of COVID-19 Pandemic on Invasive Pneumococcal Disease in Children, Catalonia, Spain. *Emerg Infect Dis*. 2022 Nov;28(11):2321-2325.
- Guerrero-Latorre L, Collado N, Abasolo N, Anzaldi G, Bofill-Mas S, Bosch A, Bosch L, Busquets S, Caimari A, Canela N, Carcereny A, Chacón C, Ciruela P, Corbella I, Domingo X, Escoté X, Espiñeira Y, Forés E, Gandullo-Sarró I, Garcia-Pedemonte D, Girones R, Guix S, Hundesa A, Itarte M, Mariné-Casadó R, Martínez A, Martínez-Puchol S, Mas-Capdevila A, Mejías-Molina C, Rafa MMI, Munné A, Pintó RM, Pueyo-Ros J, Robusté-Cartró J, Rusiñol M, Sanfeliu R, Teichenné J, Torrell H, Corominas L, Borrego CM. The Catalan Surveillance Network of SARS-CoV-2 in Sewage: design, implementation, and performance. *Sci Rep*. 2022 Oct 6;12(1):16704.
- Piron M, Jané M, Ciruela P, Basile L, Martínez A, Puig L, Bes M, Sauleda S. SARS-CoV-2 seroprevalence in blood donors before and after the first wave in Catalonia (Spain). *Blood Transfus*. 2022 Sep;20(5):353-361.
- Herrero M, Ciruela P, Mallafré-Larrosa M, Mendoza S, Patsi-Bosch G, Martínez-Solanas È, Mendioroz J, Jané M; Epidemiological Surveillance Network of Catalonia. SARS-CoV-2 Catalonia contact tracing program: evaluation of key performance indicators. *BMC Public Health*. 2022 Jul 20;22(1):1397.
- Martínez-Osorio J, García-García JJ, Moraga-Llop F, Díaz A, Hernández S, Solé-Ribalta A, González-Peris S, Izquierdo C, Esteva C, Codina G, Planes AM, Uriona S, Campins M, Ciruela P, Salleras L, Domínguez Á, Muñoz-Almagro C, de Sevilla MF. Invasive pneumococcal disease in children under 60 months before and after availability of 13-valent conjugate vaccine. *An Pediatr (Engl Ed)*. 2022 Jun;96(6):501-510.
- Ciruela P, Vilaró M, Carmona G, Jané M, Soldevila N, García T, Hernández S, Ruiz L, Domínguez A; Working Group of the Microbiological Reporting System of Catalonia and Working Group of the Epidemiological Surveillance Network of Catalonia. Estimation of the incidence of invasive meningococcal disease using a capture-recapture model based on two independent surveillance systems in Catalonia, Spain. *BMJ Open*. 2022 Jun 21;12(6):e058003.
- Houwaart T, Belhaj S, Tawalbeh E, Nagels D, Fröhlich Y, Finzer P, Ciruela P, Sabrià A, Herrero M, Andrés C, Antón A, Benmoumene A, Asskali D, Haidar H, von Dahlen J, Nicolai J, Stiller M, Blum J, Lange C, Adelman C, Schroer B, Osmers U, Grice C, Kirfel PP, Jomaa H, Strelow D, Hülse L, Pigulla M, Kreuzer P, Tyshayeva A, Weber J, Wienemann T, Kohns Vasconcelos M, Hoffmann K, Lübke N, Hauka S, Andree M, Scholz CJ, Jazmati N, Göbels K, Zotz R, Pfeffer K, Timm J, Ehlkes L, Walker A, Dilthey AT; German COVID-19 OMICS Initiative (DeCOI); German COVID-19 OMICS Initiative (DeCOI). Integrated genomic surveillance enables tracing of person-to-person SARS-CoV-2 transmission chains during community transmission and reveals extensive onward transmission of travel-imported infections, Germany, June to July 2021. *Euro Surveill*. 2022 Oct;27(43):2101089.
- Jané M, Martínez A, Ciruela P, Mosquera M, Martínez MJ, Basile L, Vidal MJ, Nogueras MM, de Molina P, Vila J, Marcos MA. Surveillance of SARS-CoV-2 virus circulation using Acute Respiratory Infections sentinel system of Catalonia (PIDIRAC) during the 2019-2020 season: A retrospective observational study. *PLoS One*. 2022 Mar 14;17(3):e0264949. doi: 10.1371/journal.pone.0264949. eCollection 2022.
- Broner S, Izquierdo C, Nogueras MM, Hernández S, Muñoz-Almagro C, Pallarés R, Jané M, Ciruela P, Grupo de Trabajo de Vigilancia de la Enfermedad Neumocócica Invasiva en Cataluña. Impacto de la vacuna antineumocócica conjugada 13-valente en la incidencia de la enfermedad neumocócica invasiva en Cataluña: Estudio retrospectivo, 2014-2015 vs. 2017-2018. *Vacunas*. 2022. 23:32-41.
- Soler-Font M, Aznar-Lou I, Basile L, Soldevila N, Godoy P, Martínez A, Serrano-Blanco A, Domínguez A, The Surveillance Of Hospitalized Cases Of Severe Influenza In Catalonia Working Group. Costs and Factors Associated with Hospitalizations Due to Severe Influenza in Catalonia (2017-2020). *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Nov 10;19(22):14793.
- Guerrero-Vadillo M, Peñuelas M, Domínguez Á, Godoy P, Gómez-Barroso D, Soldevila N, Izquierdo C, Martínez A, Torner N, Avellón A, Rius C, Varela C. Epidemiological Characteristics and Spatio-Temporal Distribution of Hepatitis A in Spain in the Context of

the 2016/2017 European Outbreak. *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Dec 14;19(24):16775.

Soldevila N, Toledo D, Martínez A, Godoy P, Torner N, Rius C, Jané M, Domínguez A; PIDIRAC Sentinel Surveillance Program of Catalonia. Does knowing the influenza epidemic threshold has been reached influence the performance of influenza case definitions? *PLoS One*. 2022 Jul 1;17(7):e0270740.

Soldevila N, Basile L, Martínez A, Torner N, Marcos MÁ, Mosquera MDM, Antón A, Andrés C, Rius C, Pumarola T, Domínguez Á; the PIDIRAC Surveillance of Hospitalized Cases of Severe Influenza in Catalonia Working Group. Surveillance of influenza B severe hospitalized cases during 10 seasons in Catalonia: Does the lineage make a difference? *J Med Virol*. 2022 Sep;94(9):4417-4424.

Mazagatos C, Delgado-Sanz C, Monge S, Pozo F, Oliva J, Sandonis V, Gandarillas A, Quiñones-Rubio C, Ruiz-Sopeña C, Gallardo-García V, Basile L, Barranco-Boada MI, Hidalgo-Pardo O, Vazquez-Cancela O, García-Vázquez M, Fernández-Sierra A, Milagro-Beamonte A, Ordobás M, Martínez-Ochoa E, Fernández-Arribas S, Lorusso N, Martínez A, García-Fulgueiras A, Sastre-Palou B, Losada-Castillo I, Martínez-Cuenca S, Rodríguez-Del Águila M, Latorre M, Larrauri A; SARI surveillance VE group in Spain. COVID-19 vaccine effectiveness against hospitalization due to SARS-CoV-2: A test-negative design study based on Severe Acute Respiratory Infection (SARI) sentinel surveillance in Spain. *Influenza Other Respir Viruses*. 2022 Nov;16(6):1014-1025.

Jané M, Martínez A, Ciruela P, Mosquera M, Martínez MJ, Basile L, Vidal MJ, Nogueras MM, de Molina P, Vila J, Marcos MA. Surveillance of SARS-CoV-2 virus circulation using Acute Respiratory Infections sentinel system of Catalonia (PIDIRAC) during the 2019-2020 season: A retrospective observational study. *PLoS One*. 2022 Mar 14;17(3):e0264949.

Kissling Esther, Hooiveld Mariëtte, Martínez-Baz Iván, Mazagatos Clara, William Naoma, Vilcu Ana-Maria, Kooijman Marjolein N, et al I-MOVE-COVID-19 and ECDC primary care study teams. Effectiveness of complete primary vaccination against COVID-19 at primary care and community level during predominant Delta circulation in Europe: multicentre analysis, I-MOVE-COVID-19 and ECDC networks, July to August 2021. *EuroSurveill*. 2022;27(21):pii=2101104.

Ganem F, Bordas A, Folch C, Alonso L, Montoro-Fernandez M, Colom-Cadena A, Mas A, Mendioroz J, Asso L, Anton A, Pumarola T, González MV, Blanco

I, Soler-Palacín P, Soriano-Arandes A, Casabona J; Sentinel School Network Study Group of Catalonia. The COVID-19 Sentinel Schools Network of Catalonia (CSSNC) project: Associated factors to prevalence and incidence of SARS-CoV-2 infection in educational settings during the 2020-2021 academic year. *PLoS One*. 2022 Nov 17;17(11):e0277764.

Sentís A, Torán P, Esperalba J, Agustí C, Ángel M, Fernández MG, Dopico E, Salvador-González B, González MV, Bordas A, Antón A, Violan C, Montoro-Fernández M, Aceiton J, Egea-Cortés L, Alonso L, Dacosta-Aguayo R, Calatayud L, Lejardi Y, Mendioroz J, Basora J, Reyes-Urueña J, Casabona J. Monitoring of SARS-CoV-2 seroprevalence among primary healthcare patients in the Barcelona Metropolitan Area: the SeroCAP sentinel network protocol. *BMJ Open*. 2022 Feb 9;12(2):e053237.

Suárez Rodríguez B, Guzmán Herrador BR, Díaz Franco A, Sánchez-Seco Fariñas MP, Del Amo Valero J, Aginagalde Llorente AH, de Agreda JPAP, Malonda RC, Castrillejo D, Chirlaque López MD, Chong Chong EJ, Balbuena SF, García VG, García-Cenoz M, Hernández LG, Montalbán EG, Carril FG, Cortijo TG, Bueno SJ, Sánchez AL, Linares Dópido JA, Lorusso N, Martins MM, Martínez Ochoa EM, Mateo AM, Peña JM, Antón AIN, Otero Barrós MT, Martínez MDGP, Jiménez PP, Martín OP, Rivas Pérez AI, García MS, Response Group NM, Soria FS, Sierra Moros MJ. Epidemiologic Features and Control Measures during Monkeypox Outbreak, Spain, June 2022. 2022 Sep;28(9):1847-1851.

Muñoz-Miralles R, Bonvehí Nadeu S, Sant Masoliver C, Martín Gallego A, Gómez Del Canto J, Mendioroz Peña J, Bonet Esteve AM. Effectiveness of a brief intervention for acceptance of influenza vaccine in reluctant primary care patients. *Gac Sanit*. 2022 Sep-Oct;36(5):446-451.

Ruiz-Comellas A, Roura Poch P, Sauch Valmaña G, Guadalupe-Fernández V, Mendioroz Peña J, Miró Catalina Q, Vidal-Alaball J, Ramirez-Morros A. Study of the sensitivity and specificity of smell and taste disorders as a predictive factor of SARS-CoV-2 infection among primary care healthcare professionals: a retrospective observational study. *BJGP Open*. 2022 Aug 30;6(2):BJGPO.2021.0141.

Marin-Gomez FX, Mendioroz-Peña J, Mayer MA, Méndez-Boo L, Mora N, Hermosilla E, Coma E, Vilaseca JM, Leis A, Medina M, Miró Catalina Q, Vidal-Alaball J. *Int J Environ Res Public Health*. Comparing the Clinical Characteristics and Mortality of Residential and Non-Residential Older People with COVID-19: Retrospective Observational Study. 2022 Jan 2;19(1):483.

Vallejo-Plaza A, Rodríguez-Cabrera F, Hernando Sebastián V, Guzmán Herrador BR, Santágueda Balader P, García San Miguel Rodríguez-Alarcón L, Díaz Franco A, Garzón Sánchez A, Sierra Moros MJ; Spanish Monkeypox Response Network; Simón Soria F, Suárez Rodríguez B. Mpox (formerly monkeypox) in women: epidemiological features and clinical characteristics of mpox cases in Spain, April to November 2022. *Euro Surveill.* 2022 Dec;27(48):2200867.

Parrón I, Barrabeig I, Soldevila N, Bartolomé R, Guix S, Rius C, Cornejo-Sánchez T, Izquierdo C, Domínguez À; Working Group for the Study of Outbreaks of Acute Gastroenteritis in Catalonia. Outbreaks of Gastroenteritis Due to Norovirus in Schools and Summer Camps in Catalonia, 2017-2019. *Microbiol Spectr.* 2022 Jun 29;10(3):e0011922.

Promoció de la salut

Baraza N, Martínez C, Monge, Montenegro G, Morero A, Marchal A, Prats B, Rodriguez G, et al. Equitat menstrual. Document d'intervenció. [Internet]. Scribd 2022. Disponible a: <https://es.scribd.com/document/632567777/EquitatMenstrual-DocumentIntervencio-DEF>

Blanquer-Genovart M, Manera-Bassols M, Salvador-Castell G, Cunillera-Puértolas O, Castell-Abat C, Cabezas-Peña C. School Menu Review Programme (PREME): evaluation of compliance with dietary recommendations during the period 2006-2020 in Catalonia. *BMC Public Health.* 2022 Nov 25;22(1):2173. doi: 10.1186/s12889-022-14571-1. PMID: 36434578; PMCID: PMC9700995.

Hermosilla E, Coma E, Xie J, Feng S, Cabezas C, Méndez-Boo L, et al. Comparative effectiveness and safety of homologous two-dose ChAdOx1 versus heterologous vaccination with ChAdOx1 and BNT162b2. *Nat Commun [Internet].* 2022;13(1). Disponible en: <http://dx.doi.org/10.1038/s41467-022-29301-9>

Manera M, Blanquer M, Vila L, Miranda G, Salvador G, Castell C, Cabezas C. The school menu review program of Catalonia: Towards sustainability. XXXI Congress of the Spanish Nutrition Society/Sociedad Española de Nutrición (SEÑ), Cartagena, Espanya, 15-17 de setembre de 2022.

Manera M, Salvador G. L'alimentació saludable en la primera infància. Agència de Salut Pública de Catalunya. 2022.

Manera M, Salvador G, Castell C, Cabezas C. The incorporation of environmental sustainability criteria in catalonia's food-based dietary guidelines XXXI Congress of the Spanish Nutrition Society/Sociedad Española de Nutrición (SEÑ), Cartagena, Espanya, 15-17 de setembre de 2022.

Manera M, Vila L, Blanquer M, Peláez S, Nafria A, Salvador G, Castell C, Cabezas C. Reduction of the environmental impact through the evolution of the guidelines for school menus in Catalonia. XXXI Congress of the Spanish Nutrition Society/Sociedad Española de Nutrición (SEÑ), Cartagena, Espanya, 15-17 de setembre de 2022.

Rabassa M, Hernández Ponce Y, Garcia-Ribera S, Johnston BC, Salvador Castell G, Manera M, Pérez Rodrigo C, Aranceta-Bartrina J, Martínez-González MA, Alonso-Coello P. Food-based dietary guidelines in Spain: an assessment of their methodological quality. *Eur J Clin Nutr.* 2022 Mar;76(3):350-359. doi: 10.1038/s41430-021-00972-9.

Ramos-Vaquero P, Barroso-Alasà M, Juárez-Martínez O, Martrat-Sanfeliu L, Pasarín-Rua M, Sánchez-Arciniega N, Blanquer-Genovart M. Comedores escolares más sanos y sostenibles como respuesta a la emergencia climática. *Nutr Clín Diet Hosp.* 2022; 42(3):86-96. DOI: 10.12873/423ramos.

Salvador G, Peláez S, Miranda G, Vila L, Blanquer M, Soriano A, Manera M, Bocio A. Cálculo del coste económico de un menú semanal, saludable y sostenible, para una persona adulta en Cataluña en 2022 (pòster). XIV Congreso de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria. Segòvia, 20-22 d'octubre de 2022.

Vaqué-Crusellas C, García-Alvarez A, Coll-Areñas MD, Blanquer-Genovart M, Salvador-Castell G. Comedores escolares adherencia a las recomendaciones alimentarias de los menús escolares en Osona, Cataluña. *Revista Española de Nutrición Comunitaria.* 28. 2022.

Premis

Premis atorgats

Premis als millors treballs en promoció de la salut

El Dia Mundial de les Universitats Saludables es va celebrar amb el lliurament de sis premis als millors treballs de grau i de màster relacionats amb la promoció de la salut i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Els guardonats incloïen estudiants de diverses universitats, com la Universitat de Barcelona, la Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat Ramon Llull i la Universitat Pompeu Fabra. Els premis, als quals es van presentar 180 treballs, tenien com a objectiu fomentar la promoció de la salut en la docència universitària, incentivar la recerca en aquest àmbit i promoure el benestar físic i emocional entre els estudiants de totes les universitats catalanes. Aquesta convocatòria conjunta va ser la primera de les dotze universitats catalanes i la primera vegada que es lliuraven premis per treballs de grau i màster relacionats amb la promoció de la salut. La iniciativa va comptar amb la col·laboració del Departament de Salut i el Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya.

Lliurament de premis de l'edició 2021-2022 del programa educatiu "Classe sense fum"

Aquest any, 3.283 adolescents catalans han participat al programa "Classe sense fum", un programa educatiu de prevenció del tabaquisme. El tabaquisme entre adolescents de 14 a 18 anys ha disminuït fins a un mínim històric del 8,9% l'any 2021. El programa, que té com a objectiu que els joves no fumin o comencin a fumar el més tard possible, va oferir suport grupal i va incentivar la participació en un concurs. Durant el curs 2021-2022, hi van participar 131 grups de 38 centres educatius de Catalunya. L'acte de lliurament de premis va tenir lloc a l'auditori del CosmoCaixa de Barcelona, i es van premiar els millors eslògans, activitats creatives i activitats d'esport i salut. El programa és coordinat per l'Agència de Salut Pública de Catalunya i el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, amb el suport de diverses entitats patrocinadores i col·laboradores.

"L'aigua salada", de Manel Sánchez, II Premi Poesia a les Escales Josep Salvany

"L'aigua salada" de David Garcia Sánchez ha estat reconegut com el millor poema en el II Premi Poesia a les Escales Josep Salvany de l'ASPCAT. A més, es van atorgar quatre accèssits per altres poemes destacats. En l'acte de lliurament, Carmen Cabezas va destacar la importància de l'art, especialment de la poesia, per a la salut. Els poemes finalistes van ser presentats amb una lectura dramatitzada, i les obres es van exposar a les escales de l'edifici Salvany de l'ASPCAT a Barcelona.

Premis rebuts

L'OMS-Europa reconeix l'èxit de l'estratègia de vacunació contra la COVID-19 del Departament de Salut a Catalunya

L'OMS-Europa ha elogiat l'exitosa estratègia de vacunació contra la COVID-19 implementada pel Departament de Salut a Catalunya. Destaca l'abordatge proactiu per superar les barreres a la vacunació, incloent-hi treball comunitari i de proximitat amb el Servei Català de la Salut, entitats proveïdores i col·lectius específics. S'ha posat èmfasi a atendre la diversitat cultural i religiosa, coordinant reunions amb comunitats com la xinesa, pakistanesa, marroquina, romaní i índia. S'han superat reptes importants per assegurar l'accés a la vacunació a totes les comunitats, incloent-hi treballadors immigrants a zones rurals com la regió de Lleida. Les experiències positives inclouen la vacunació en llocs de culte, escoles per a adults, empreses agroalimentàries i altres espais comunitaris. Aquest esforç considerable ha conduït a un reconeixement de l'OMS-Europa com a bona pràctica per aconseguir elevades cobertures de vacunació.

“Salut Mental i Joves”, de Cervera, premi Albert Ramos de Salut Comunitària

El projecte comunitari “Salut Mental i Joves”, iniciat l'any 2017 dins del marc del projecte COMSalut, ha estat guardonat amb el primer premi Albert Ramos de salut comunitària. Aquesta iniciativa va ser creada amb la participació d'un grup motor que inclou representants de l'atenció primària de l'ICS, de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i de la Paeria de Cervera. El valor més destacat d'aquest projecte radica en la creació d'un espai comú de trobada i diàleg entre tots els agents involucrats en l'àmbit de la salut mental i els joves, permetent revisar les demandes de cada moment i establir noves necessitats i línies de treball. Aquest guardó, que és una iniciativa de l'Agència de Salut Pública de Catalunya en col·laboració amb entitats com la CAMFiC, l'AIFICC i el TSCAT a través del grup Atenció Primària Orientada a la Comunitat-APOC i la Xarxa AUPA, té una dotació de 1.000 euros que es destinaran a realitzar intervencions en salut comunitària. Aquest reconeixement també té com a objectiu promoure la salut comunitària en l'àmbit de l'atenció primària i recordar la figura del metge Albert Ramos.

El servei de testatge, traçat, aïllament i suport per a casos de COVID-19 i contactes, accèssit dels VI Premis Alfons Ortuño

El servei de testatge, traçat, aïllament i suport (TTAS) per a casos de COVID-19 i contactes, desenvolupat pel Departament de Salut, ha obtingut l'accèssit dels VI Premis Alfons Ortuño a la innovació i bones pràctiques en gestió pública. Aquest servei ha jugat un paper crucial en la prevenció i control de la transmissió del SARS-CoV-2, amb resultats notables com l'atenció a 744.376 casos, que representa el 38,1% dels confirmats, i la gestió de 1.130 efectius per la Xarxa de Vigilància Epidemiològica. El reconeixement inclou un premi de 1.000 euros per a futures intervencions en salut comunitària.

Reconeixement i agraïment als col·lectius d'infermeres

En el marc del Dia Internacional de les Infermeres, celebrat el 12 de maig, el Col·legi d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB) ha reconegut 12 col·lectius d'infermeres, destacant diferents àmbits com Emergències, Atenció Primària, Residències i altres. A l'àmbit de la Salut Pública, Montserrat Martínez, cap de servei de Medicina Preventiva, ha rebut el premi. La Secretària de Salut Pública, Carmen Cabezas, ha felicitat i agraït a Montserrat Martínez i a totes les infermeres la seva contribució en àmbits com vacunacions, activitats preventives, promoció de la salut i vigilància de la Salut Pública. S'ha atorgat una menció especial a les infermeres voluntàries.

Comunicació premiada en el 11è Congrés de l'Associació Espanyola de Vacunologia

Premi accèssit de comunicació oral relàmpago: "Enfermedad invasiva por neumococo en 2021. Impacto de la pandemia de COVID-19". [11º Congreso de la Asociación Española de Vacunología](#). Lleida, 19 al 22 d'octubre.

**Generalitat
de Catalunya**

Salut/
Salut Pública